

Željko Hubač

BIZARNO

Drame

ШАБАЧКО
ПОЗОРИШТЕ

alters

(1)

Biblioteka SAVREMENA DRAMA

Knjiga 5

Željko Hubač

BIZARNO

Drame

Glavni i odgovorni urednik

Milan I. Arnaut

Korice:

Plakat predstave *Bizarno*, Bosansko narodno pozorište, Zenica (2010).
Autor plakata Jovan Tarbuk (Nagrada „Goran Merkaš“ za najbolji
plakat na II Bijenalu kazališnog plakata u Varaždinu, 2011)

© copyright Željko Hubač, Šabačko pozorište, ALTERA, 2012.

Željko Hubač

BIZARNO

Drame

Beograd / Šabac 2012.

Sadržaj

BIZARNO

Smešno-tužna priča sa tragično-bizarnim
posledicama za pet glumaca i petnaest lica.....7

BERLINSKI ZID

Priča o deci koja su određena
porodicom kojoj ne pripadaju85

BLIŽI NEBU145

OTMICA I VAZNESENJE JULIJANE K

Pozorišna iluzija203

'AJDUCI SU OPET MEĐU NAMA

Prvi pozorišni vestern269

Pogovor

IGRA STVARI, STVAR IGRE341

ŽELKJO HUBAČ347

BIZARNO

**Smešno-tužna priča sa tragično-bizarnim
posledicama za pet glumaca i petnaest lica**

LICA:

MARTIN / MILAN / BIKSA*

ĐIĐA / SAŠA / GAGA*

MINA / MAJDA / SVETLANA*

KATARINA / KSENIJA / IVA*

VOJA / RIČI / DEJAN*

***Jedan glumac igra tri lika.**

PRVA SCENA

(Rana jesen. Kasno poslepodne. Ravan krov na jednom od mnogobrojnih novobeogradskih solitera. Koaksijalni kablovi svuda unaokolo, na dimnjacima „načičkane“ stare logaritamske TV antene. Muzika „Šarlo akrobata“, tzv. novi talas. Na ivici ravnog krova, obnažen, stoji Đida, bivši mladić, star 38 godina. Tip koji je doskora vodio računa o svom izgledu, ali je, s obzirom na okolnosti i spremnost da izvrši samoubistvo, da se tako izrazimo – taze zapušten. Kroz „šumu“ TV antena i kablova probija se Martin. Za njega se ne bi moglo reći da je ikada bio mlad, iako ima tek 38 godina. Zapušten, urbanizovani narkoman. Martin gleda u gomilu kablova i ne primećuje Đidu. Đida njega primeti.)

ĐIDA: Ne prilazi, skoćiću!

(Martin, šokiran činjenicom da nekoga ima na tom krovu, iznenađen povikom, a bogami i prizorom, poskoči i, s obzirom na brojne kablove, saplete se, padne na leđa i sa sobom povuče antene koje popadaju po njemu.)

MARTIN: Čoveče, kakvo sranje.

ĐIDA: Ne prilazi mi, skoćiću!

MARTIN: Kakav car...

ĐIDA: Čuješ li, skoćiću! Ne zajebavam se!

MARTIN: Čuka će da mi izleti na usta. Usr'o sam se. Usr'o!

ĐIDA: Ozbiljan sam. Ko god da te je poslao...

(Martin pokušava da se otpetlja od kablova, TV antena i da ustane.)

MARTIN: Što ti je naš svet... Kablovsku već godinama gledaju, ali antene ne skidaju.

ĐIĐA: To foliranje kod mene ne pali, znaš...

MARTIN: 'Ej, 'ajde, iskuliraj.

ĐIĐA: Neću da iskuliram...

MARTIN: Onda nemoj!

ĐIĐA: Ne prilazi mi.

MARTIN: Kako da ti pridem, idiote, kad ne mogu ni da ustanem... Natak'o si me na ovaj buljuk žica...

ĐIĐA: Ja te natak'o!?

MARTIN: Jok, ja sam se sâm natak'o od svakodnevnog prizora, tebe gologuzana na simsu. Aman, priđi, raspetljaj me...

(Pauza. Gledaju se. Đida se sagne, iz džepa pantalona, koje su mu položene blizu nogu, izvadi nož na rasklapanje. Prilazi Martinu sa nožem u ruci.)

MARTIN: Šta će ti taj nož? Daj, jesi li ti ubica ili samoubica? 'Ej...!

(Đida nožem preseče nekoliko koaksijalnih kablova i „rasplete“ Martina, zatim se okrene i pođe nazad ka simsu. Martin bi da mu zahvali.)

MARTIN: Čuješ...

(Đida se naglo okrene. Nož mu je u ruci, uperen ka Martinu.)

MARTIN: Hteo sam samo da ti zahvalim...

(Đida odmahne rukom i vrati se na sims.)

ĐIDA: Znaš, koliko si se ti usr'o, toliko sam se i ja...

MARTIN: Ti si nad rupom od šesnaest spratova, meni je (Pogleda u natpis antene koja mu je ispod tura.) TV UHF-VHF Loga 2 u bulji. Nije to zajebancija...

(Martin je hteo da bude duhovit. Očekuje Đidinu reakciju, koje, naravno, nema. Pauza.)

MARTIN: I šta ćeš sad, keve ti? Da skočiš?

ĐIDA: To nije tvoja briga.

MARTIN: Pa, nije, ali...

ĐIDA: Idi svojim poslom...

MARTIN: Ja sam došao svojim poslom.

ĐIDA: Baš ovde.

MARTIN: Baš tu.

ĐIDA: Katarina te je poslala.

MARTIN: Mina me je poslala.

ĐIDA: Koja Mina?

MARTIN: Koja Katarina?

(Sad su obojica zbunjeni. Martinu zvoni mobilni, on se javi.)

MARTIN: Halo. Da, na krovu sam... Nisam ga još uzeo... Bolje da ti ne objašnjavam... Nisam se ni ja uradio... E, zato... Ma, ne skidam se, ne seri... Šta radim, pitaš, šta radim! Vadim iz bulje logaritamske antene, koaksijalne kablove i ćaskam sa skroz naskroz gologuzim samoubicom... Gologuzim, draga moja, gologuzim, koji je

upravo na našem simsu... Da, baš tu... Skroz je go. Skroz naskroz! Misliš da te zajebavam? Ma dođi, pa vidi sama... Kako? Popni se, gospođice. Kako sam ja mogao da se pentram, tako ćeš i ti!

ĐIDA: Nemoj nikoga da mi dovlačiš ovde! I ti treba da se gubiš...

MARTIN: Evo, Mina mi ne veruje da sam ovde s tobom, kaži joj, keve ti...

ĐIDA: Rekao sam ti da mi ne prilaziš...

MARTIN: Nemam živce za nju, razvaliću je preko mobilnog...
Drži!

ĐIDA: Skloni se, skočiću, keve mi!

MARTIN: A ti joj objasni situaciju tokom slobodnog pada, da joj ja ne bih...

(Martin utrapa mobilni telefon Đidi. Đida gleda u telefon, ne zna, na trenutak, šta bi. Onda, skoro po inerciji, prinosi telefon uhu. Sluša. Očigledno je da čuje gomilu psovki i pogrda.)

ĐIDA: Ovo ti je riba?

MARTIN: To, prijatelju...

ĐIDA: Čuti li, barem, kad spava?

MARTIN: Čuti samo kad se dobro uradi. Inače, sere i dok spava. Hrče.

ĐIDA: Riba, pa hrče! Ma daj...

MARTIN: Hrče ko da ima tuberkulozu! Trideset osam godina je to, brajko. Baba-devojka...

(Đida pruža telefon Martinu.)

MARTIN: Ništa joj nisi rekao.

ĐIĐA: Šta da joj kažem?

MARTIN: (Uzima telefon od Đide.) Misliš, kad da joj kažeš? (Mini, u telefon.) Uzmi vazduh, kozo! Pa popni se, popni najzad... Da ne bi, možda, da te nosim... Teraj se! (Prekine vezu.) Čoveče, tako mi digne adrenalin, želudac, pritisak, sve osim one stvari...

(Još jedna, nešto kraća pauza.)

ĐIĐA: Mislim da bi bilo najbolje da najzad odeš odavde.

MARTIN: Ne mogu.

ĐIĐA: Kako to misliš?

MARTIN: Tako. Ne mogu dok... Dok...

ĐIĐA: Dok šta!?

MARTIN: Kako si od ovoliko solitera izabrao baš ovaj? Ama, ne samo što si naboô soliter, nego i to parče simsa...

ĐIĐA: Ne razumem, šta tebe boli gde sam ja rešio da... Ma, daj, ovo nema smisla. Ova priča ne vodi nikuda. Molim te, idi. Idi!

MARTIN: Martine...

ĐIĐA: Nisam ja nikakav Martin.

MARTIN: Znam da nisi. Ja sam.

ĐIĐA: Šta si ti?

MARTIN: Kaže se „idi, Martine“. Ja sam Martin.

ĐIĐA: Ti bi sad da se upoznaješ, a?

MARTIN: Ne. Samo zahtevam da mi se obraćaju po imenu, kad me teraju od sebe.

ĐIĐA: E samo mi je još čas psihoanalize nedostajao.

MARTIN: (Vidno uznemiren plane.) Ne volim da me teraju oni koji mi ni ime ne znaju!

ĐIDA: Dobro, dobro, bre... Gubi se, Martine!

MARTIN: Ti moje ime znaš. Ja tvoje ne!

ĐIDA: Zar je to sada važno?

MARTIN: Meni jeste!

(Pauza.)

ĐIDA: Ja sam Đida.

MARTIN: Nisi iz kraja? Naravno da nisi. Takvih budala, fala Bogu, još nismo zapatili. Ja ovde živim.

ĐIDA: Na krovu...

MARTIN: Ne na krovu...

ĐIDA: Što si se onda zalepio za ovo parče simsa, k'o da ti je dedovina? Šta tu imaš tako bitno?

MARTIN: Isti si murkan. Samo nešto zapitkuješ. I da znaš da mi uopšte ne ličiš na samoubicu.

ĐIDA: Pa da... Tebe je, ipak, poslala Katarina. Ti si taj njen novi... Ako se ne pomakneš dok izbrojim do deset, skočiću, tako mi svega.

MARTIN: Rekao sam ti već da ne znam nikakvu Katarinu. S obzirom da si pomodreo od hladnoće, biće da je dugo čekaš.

ĐIDA: Reci mi šta treba da uradim da bi otišao!?

MARTIN: Martine!

ĐIDA: Martine! Šta treba da uradim, Martine!?

MARTIN: Da se makneš za trenutak da uzmem nešto.

ĐIDA: Odakle?

MARTIN: Tebi je, ipak, neko u familiji bio murkan...

(Đida se sagne i počne da pretura po delu simsa na kojem stoji.)

MARTIN: 'Ej, šta radiš to?!

(Martin bi da priđe, ali Đida uperi nož u njega. Martin stane. Đida napipa, ispod cigle koja drži ivicu simsa, kesu u kojoj je heroin.)

ĐIDA: Vidi, vidi...

MARTIN: Pazi s tim. To je...

ĐIDA: Vidim šta je. Heroin.

MARTIN: I to dobar. Molim te, pažljivo.

ĐIDA: Čoveče, kakvi ste sjebani. Svi ste sjebani...

MARTIN: Ko je sjeban?

ĐIDA: Vi koji ste ostali ovde.

MARTIN: Šta buncaš, bre, koji to mi?

ĐIDA: Seronje bez muda.

MARTIN: Bitno je da ti imaš muda.

ĐIDA: Imam.

MARTIN: Vidim...

ĐIDA: Hoćeš li da vidiš, hoćeš li da vidiš?!

MARTIN: Nemoj da skačeš s tim heroinom, jesi li normalan!?

(Đida se savije u jakom grču. Zaplakao bi, ali nema suza. Nož mu je uperen ka Martinu.)

MARTIN: Hej, matori, o'ladi.

ĐIDA: Pusti me.

MARTIN: Daj mi to pa ću da odem. Otići ću, keve mi.

ĐIDA: Zbog takvih kao ti, moj Steva je mrtav.

MARTIN: Koji sad pa Steva? Molim te, daj mi taj heroin, pa da se lepo k'o ljudi razidemo.

ĐIĐA: Sve vas treba pobiti.

MARTIN: Zašto, bre, zašto?

ĐIĐA: Stevu su ubili takvi kao ti.

MARTIN: Nikoga ja nisam ubio...

ĐIĐA: Dileri!

MARTIN: E, ja se radim, ja ne uvaljujem.

ĐIĐA: Kunem ti se da će ovo (Pokazuje na kesicu sa heroinom.) da leti sa mnom...

MARTIN: Nisam diler, keve mi...

ĐIĐA: Ovde ima heroina za puk vojske...

MARTIN: Kakav puk vojske, nema za tri puta da se uradimo...

ĐIĐA: Rekao sam da mi ne prilaziš.

MARTIN: Daj mi to!

ĐIĐA: Upozoravam te!

(Martin priđe, Đida se pridigne, zamahne nožem i poseče Martina po prstu.)

MARTIN: Čoveče, čoveče!!! Koje sranje! Ti si lud, bre!

(Još jedna pauza. Đida je zapanjen. Martin vadi iz džepa papirne maramice i previja prst. Obojica su vidno uplašeni.)

MARTIN: Je l' ti čist taj nož...? Ko zna koga si sve preklao njime. Sine, dvadeset godina se čuvam i da zaglavim SUDU na nožu... Ti nisi samoubica, ti si ubica!

(Điđa čučne. Adrenalin je odradio svoje. Martin se ipak smirio, to je ogrebotina, a ne rana.)

MARTIN: To sam ti već rekao, a? Ponavljam se. Pa, jebi ga, u šoku sam...

ĐIĐA: Steva je bio moj mlađi brat. Obojica smo jurili vizu. Ja sam je dobio, a njega su izradili. Ja sam otišao u Češku, a on u Bosnu. Keva mi je javila da je došao s ratišta skroz naskroz sjeban. Našli su ga na istoj ovakvoj usra-noj terasi urađenog i skamenjenog.

MARTIN: Molim te, daj mi da vidim taj nož kakav je...

ĐIĐA: Da je sreće da nas nikada nisu pustili da se vratimo.

MARTIN: Je l' ima ostataka tuđe krvi na njemu? Kako si ga održavao? Daj mi.

ĐIĐA: Čoveče, ne prisiljavaj me da dižem nož na tebe!

MARTIN: A šta da radim!? Šta!? Điđo, ja nisam diler, kunem ti se. Fiksam se i gledam svoja posla. Boli me i za rato-ve, i za politiku, i za sve me boli...

ĐIĐA: Osim za heroin.

MARTIN: Normalno. Ja sam narkoman! I kriziram! Zbog tebe kriziram!

(Mala pauza.)

MARTIN: I usr'o sam se od tog noža...

ĐIĐA: Ubijaš se, čoveče.

MARTIN: Ti ćeš da mi kažeš...

(Obojica se, nakon kratkog pogleda, nasmeše. Kiselo, ali ipak dovoljno da se za trenutak promeni atmosfera.)

MARTIN: Što si, uopšte, išao preko, kad si se na kraju vratio?
Ovde samo budale kupuju povratnu kartu.

ĐIDA: Nemaš ti pojima kako je tamo...

MARTIN: Ti nemaš pojima.

ĐIDA: Bez obzira na sve, ja ti, u stvari, zavidim što si uspeo da opstaneš ovde.

MARTIN: „Svako zamišlja svoj Raj tamo gde je drugom pakao“.

ĐIDA: Čitao si Moraviju?

MARTIN: U moje vreme se čitalo.

ĐIDA: Šta si završio?

MARTIN: Jugoslovensku književnost.

ĐIDA: Koje godine?

MARTIN: Opet me ispituješ? Diplomirao sam '91.

ĐIDA: Ti si '67. godište?

MARTIN: Otkud znaš?

ĐIDA: Diplomirao sam iste godine kad i ti. Studirao sam fiziku.

MARTIN: Štreber, a?

ĐIDA: Nije valjda da su i ovde počeli da puštaju narkomane u škole, da predaju deci?

MARTIN: Psihopatama daju katedru, narkomanima jok.

ĐIDA: A kako si onda, svih ovih godina, nalazio pare za dobar heroin?

MARTIN: Izdajem gajbu od pokojnih matoraca i... Snalazim se. Jebo te, što se ne ogrneš, vidiš da si pomodreo?

ĐIDA: Smeta ti što sam go?

MARTIN: Baš i ne uživam u prizoru, ako me to pitaš.

ĐIDA: Ovo sam pravi ja! Razgolitali su me do kraja. Skinuli su sa mene sve, isisali mi dušu. Ako sam ovde bio prdež, tamo sam postao govno!

MARTIN: I pošto ti nije prijalo vraćanje u prethodno agregatno stanje, rešio si da ispariš. I to sa mojim heroinom. Daj mi, bre, da se uradim samo jednom.

ĐIĐA: Barem će tebi moj skok nešto da znači.

MARTIN: Jebi se, Narcisu...

ĐIĐA: Značiće ti, zar ne?

MARTIN: Rekao sam ti da prestaneš s tim pitanjima...

ĐIĐA: Već nekoliko puta. Šta je, imaš fobiju od njih?

MARTIN: I ti bi je imao da su te murkani lisicama vezivali za procureli radijator i cele noći ti postavljali imbecilna pitanja.

ĐIĐA: Otkako sam se vratio, slušam samo žalopojke... Kako vam, bre, ne dosadi?

MARTIN: Dvaput su mi odvalili bubrege, jednom slomili četiri rebra, tri puta po dva zuba, šest komada mi fali u vilici, brajko moj. Rade veštaci k'o kastanjete

ĐIĐA: Šta si ti bio, nekakav disident?

MARTIN: Eto ga sad i ti. Murkanska logiko... Narkoman, ja sam narkoman! To mu dođe kao vanstranačka ličnost.

ĐIĐA: Nezavisni intelektualac...

MARTIN: More, kad me pokupe u raciji, nezavisno od razloga biju, brajko, kao da sam iz Otpora, daleko bilo.

ĐIĐA: Ti misliš da češki murkani ne tabaju?

MARTIN: Mislim!

ĐIĐA: Gledao sam pre nekoliko godina u Pragu jednu fantastičnu predstavu, neki Mađari su gostovali.

MARTIN: Zabole me, daj mi...

ĐIĐA: Slušaj! Zbog te predstave sam prelomio i odlučio da se vratim. Pazi, u prvoj slici riba izađe na proscenijum i počne sa neverovatnom strašću da puši klarinet. Du-

dlala ga je pet minuta kao Monika Luinski, a onda je počela da svira „Odu radosti“.

MARTIN: A kad se završila predstava, pokupila je svoj bedni honorar od 500 evra i nastavila turneju. Verbalna onanija...

ĐIĐA: To je bila metafora...

MARTIN: Gledao sam i ja to sranje.

ĐIĐA: Gde si ti to mogao da gledaš?

MARTIN: Na BITEF-u.

ĐIĐA: I tebi je to sranje. Veze ti nemaš...

MARTIN: Veze ti nemaš!

(Čuje se bat koraka, kašalj i lupanje ulaznih vrata od terase.)

ĐIĐA: To je...

MARTIN: Mina! Prepoznajem joj kašalj na kilometar. E, sad smo ga nadrljali...

MINA: (Off.) Martine, mrtav si čovek.

(Ulazi Mina. Još uvek je pomalo crvena u licu od penjanja stepeništem. Osoba koja nije u stanju da s lakoćom pređe ni tri stepenika morala je da se penje 16 spratova. Mina je, inače, prestarela tridesetosmogodišnja devojka, izrazito mršava. Narkoman. Kad je ugledala prizor na terasi, za trenutak je ostala zapanjena i bez teksta. Ali, samo za trenutak.)

MINA: Jebo te, a ja mislila da foliraš...

MARTIN: Jesam li ti rekao?

MINA: Ne mogu da verujem...

MARTIN: Ni ja nisam mogao da verujem...

MINA: To je taj... Čekaj, je l' to on drži u ruci naš...?

MARTIN: Aha.

MINA: Pa, odakle mu...?

MARTIN: Napipao ga je.

MINA: Ti si mu provalio sklonište, garantovano. Kretenci!no!

MARTIN: To sad nije bitno...

MINA: Majstor si da zezneš stvar, seronjo mlohavi...

MARTIN: Smanji doživljaj, čuješ...

MINA: Ja da smanjim doživljaj? Što njemu nisi kazao da smanji doživljaj? Njemu si se garantovano uvlačio u bu-lju...

MARTIN: A šta je trebalo, da se svađam, dok on drži naš heroin u ruci?

MINA: I šta će s njim? Da skoči?

MARTIN: Rešio frajer da nas baca u apstinenciju, da nas leči, da ne završimo k'o njegov Steva.

MINA: Kakav Steva, šta bulazniš?

MARTIN: Duga priča...

MINA: (Điđi.) Sa mojim heroinom si rešio da se ubijaš, kretenu!?! Dabogda se natakao na banderu, pederčino!

MARTIN: 'Alo, bre, o'ladi malo, situacija je prilično nepovoljna po nas.

MINA: Ti si, Martine, rođeni baksuz. Ovo samo tebi može da se desi, luzeru! (Zakašlje se, jako i prilično nezdravo.) Duša mi je u nosu od pentranja... Lepo sam ti rekla da krijemo heroin u nekom soliteru koji ima ispravan lift...

MARTIN: Otkud sam ja znao da će i drugi da rikne?

MINA: (Điđi.) Od toliko betonjerki u Beogradu, našao si baš sa ove da skačeš, skočio dabogda u septičku jamu!

ĐIĐA: Čekajte, oba lifta ne rade?

MINA: Rade, nego ja ovako spečena volim da džogiram do telesne težine koja onemogućava zagrevanje toplokrvnih životinja... Bolidu!

ĐIĐA: Pa kako, parni je radio jutros?

MARTIN: Stani malo! Što tebe interesuje da li liftovi rade?

MINA: Boji se da iz prve neće da mu uspe da se razbije, pa da se ne penje, baja, pešaka za reprizu...

MARTIN: Ma svrbi njega nešto drugo...

ĐIĐA: Ne seri...

MARTIN: Ti si, Đido, u stvari, folirant.

MINA: Folirant! Da on to nije...?

MARTIN: Jeste, jeste... Javio je ribi odakle će da se ubije, pa sad čeka da ona dođe, da ga, kao, odgovara...

ĐIĐA: Rekao sam ti da ne sereš!

MINA: Sram te bilo, u tim godinama na samoubistvo bariš ribe, pubertetlijo olinjali...

MARTIN: A ja se još navuk'o na priču...

ĐIĐA: Ne prilazite mi!

MINA: Takvom kakav si, ne bih ti ni na sto metara prišla, da ne moram, čudovište umobolno, bubuljičavo... Buljodlakavo!

MARTIN: Ej...

MINA: Psihopato! Degeneriku! Imbecilu!!!

MARTIN: 'Alo, bre...

MINA: E, sa' ću da mu zavrnem ona mlitava jaja, u mašnu ću da ih vežem.

(Martin i Mina pođu ka Đidi. Ovaj, kad shvati da je „provaljen“, zapreti bacanjem heroina, jedinim argumentom koji mu je ostao.)

ĐIĐA: Ovo može da leti i bez mene. Učinite li samo još jedan korak, baciću ga! Mrtav sam ozbiljan!

MINA: Mrtav si ti, svakako.

ĐIĐA: Martine, reci onoj jektičavoj alapači da se ne zajebavam...

MINA: Ko je bre alapača!?

MARTIN: Mina, stani!

MINA: Neću da stanem!

MARTIN: Baciće ga, a onda sve ode....

MINA: Samo neka se usudi. Ima da leti odma' za njim.

MARTIN: Ima i nož. Pogledaj, posekao me je.

MINA: Posekao!? Gde? Da vidim. Pa on je... (Điđi.) Ti si, morončino, ubica, a ne samoubica.

ĐIĐA: E, dosadni ste s tim...

MARTIN: Ja sam mu to već dva puta rekao...

MINA: Koliko ti je duboka rana? Jesi li video nož, da li je čist? Ko zna koga je sve njime preklao?

ĐIĐA: Uporno se ponavljate...

MARTIN: Stvarno se ponavljamo... Mina, sve je O.K.

MINA: Šta je, bre, O.K.? Šta je O.K!? Martine, ja moram da se uradim, inače sam gotova.

MARTIN: I ja sam gotov. (Điđi.) Čuješ li!? Oboje smo odlepili. Daj da se uradimo!

ĐIĐA: Može, al' pod jednim uslovom.

MARTIN: Kojim?

ĐIĐA: Da je pozovete i da joj kažete...

MARTIN: Koga?! Katarinu?

MINA: Koju Katarinu, ko ti je ta, šta to krijete od mene, otkud je ti znaš?

MARTIN: Nemoj da mi postavljaš toliko pitanja odjednom, znaš da me nervira...

MINA: Ukrutile su mi se noge, otkida me vilica, hoću da eksplodiram jer se nisam koknula od jutros i zabole me za tvoje fobije! Zovi koga god hoće samo da se uradim...

MARTIN: Nemam kredita. Daj mi svoj.

MINA: Moj kredit si ti isisao opisujući mi ovdašnji prizor. Da si bio malo eksplicitniji možda bi mi i ostao koji dinar.

MARTIN: Juče sam ti kupio dopunu. Ti se stvarno ne skidaš sa telefona... E, ima sada da otrčiš dole do trafike...

MINA: Ja da se ponovo spuštam i pentram 16 spratova da bih gologuzanu kupila dopunu, nema sile. Nemam, bre, snagu ni na veštičijoj metli da siđem dole, a kamo li...

MARTIN: Nemam ni ja!

MINA: Bože, šta sam ti skrivila da me ovako mučiš?

MARTIN: (Đidi.) Nemoguće da ti nemaš mobilni.

ĐIĐA: Imam.

MARTIN: Pa što nas onda zezaš? Zovi je sam.

ĐIĐA: Kad vidi da je ja zovem, ne javlja se.

MINA: Kakva ti je to riba?

ĐIĐA: Žena, to mi je žena...

MINA: Daj ljudi, smislite nešto, ja moram da se uradim. Moram! Ne mogu više da izdržim ni minut.

MARTIN: Đido, dolazim po taj heroin...

ĐIĐA: Nećeš ga dobiti dok mi ne doneseš mobilni!

MARTIN: Kolji me, skači, radi šta ti je volja, ali ja moram...

ĐIĐA: Baciću ga, beži. Ne prisiljavaj me da te...

MARTIN: Ti radi šta ti moraš, a ja ću da radim ono što ja moram...

MINA: Martine, pazi se, Martine!

ĐIĐA: Ne prilazi mi!

MINA: Martine!!!

(Điđa zamahne nožem. Martin izbegne oštricu, ali padne. Mina skoči na Đidu, on pokušava da je strgne sa sebe. Ispadne mu nož. Martin se pridiže, uzima nož. Điđa poslednjim atomom snage baci heroin preko simsa.)

MARTIN: Bacio ga je! Ne mogu da verujem...

ĐIĐA: Skini mi je sa vrata!

MINA: Krvi ću ti se napiti!

MARTIN: Mina, bacio je heroin!

MINA: Nabodi ga tim nožem!

ĐIĐA: Martine, urazumi je!

MINA: Daj meni nož, ako ti nemaš petlju, ja ću ga zaklati!

MARTIN: Mina, prestani!!!

MINA: Nabodi govnapara!!!

MARTIN: Prestani, prestani, prestani!!!

(Martin baci nož. Mina je izgubila snagu. Điđa je na zemlji.)

ĐIĐA: Zašto me nisi naboô? Zašto, zašto...?

MARTIN: Teraj se, bre...

MINA: Moramo dole. Naći ćemo ga.

MARTIN: Ne seri i ti više! Vetar ga je...

MINA: Moramo barem da pokušamo!

MARTIN: Šta da pokušamo? Šta više da pokušamo?

MINA: Pomozi mi da ustanem. Moramo dole...

ĐIĐA: Ljudi, ja nisam hteo...

MARTIN: Da znaš da si ispaio neviđena pizda.

ĐIĐA: Stvarno, izvinite...

(Mina pride Đidi i snažno ga uhvati za mošnice.)

ĐIĐA: Nemoj!

MINA: Sad bi' ti ih prevezala u mrtvi čvor!

MARTIN: Daj, Mina, ostavi ga...

(Mina pusti Đidu.)

MINA: U životu nisam manja muda stis'la!

(Martin i Mina lagano kreću ka izlazu. Mina posustaje, ali je Martin uspravlja. Izašli su. Đida još uvek ima bolnu grimasu na licu. Pridiže se, uzima mobilni, zove. Niko se ne javlja. Sa druge strane ulazi Katarina. Đida je ne vidi.)

KATARINA: Isključila sam mobilni, uzalud zoveš.

ĐIĐA: Katarina! Ipak si došla... A on?

KATARINA: On ne zna da sam ovde. Morao si da ga baciš.

ĐIĐA: Šta sam morao da bacim?

KATARINA: Heroin. Stvarno si neviđeno sebičan...

ĐIĐA: Ja sebičan!? Nisam pošteno ni puk'o, a već si uzjahala drugog! Čekaj, kako ti znaš za heroin?

KATARINA: Stojim ovde već dva sata i gledam te kako se foliraš.

ĐIĐA: Ti si bila tu dok su oni... Pa zašto nisi...

KATARINA: Dok sam te gledala kako stojiš, ponadala sam se da ćeš da skočiš.

ĐIĐA: Kaća, ja...

KATARINA: (Pokaže na Đidino međunožje.) Boli, a?

ĐIĐA: Razvalila me je...

KATARINA: Bila je isuviše nežna. Nisi smeo da nas vraćaš ovde.

ĐIĐA: Možemo ponovo da odemo...

KATARINA: Kuda da odemo, čime da odemo? Nemaam ja više 25 godina. Trideset osam mi je i ne mogu po stoti put da počinem život iznova. I ja sam ovde odrasla, budalo patetična. Jebo te Beograd, jebala te nostalgija... Eto ti ga sada, nagledaj ga se, odavde baš puca pogled!

ĐIĐA: Pozajmiću za karte, za prvi mesec. Ići ću ponovo na gradilište. Ti i Milica ćete...

KATARINA: Milica nije kofer.

ĐIĐA: Mislio sam da joj je mesto ovde.

KATARINA: Ako joj je mesto ovde, zašto pominješ ponovo Prag? Najzad se navikla na školu, babu, dedu...

ĐIĐA: A na novog čaleta!? Da li se navikla na novog čaleta?

KATARINA: Navići će se i na njega! Sa njim barem ima budućnost, kakvu-takvu!

ĐIĐA: Reci mi šta da radim!

KATARINA: Da se ubiješ, pičko. Trinaest godina neviđenog rmbanja, trinaest najboljih godina svoga života uništila sam za šankom, u konobarisanju, skidala se gola pred pijanim knedličkama, punili su mi gaće usranim krunama i drkali na mene! I, šta mi je od toga ostalo?

ĐIĐA: Rekli su da je to sigurna investicija.

KATARINA: Nisi smeo da se igraš s našom lovom meni iza leđa.

ĐIĐA: Niko nije mogao da pretpostavi da je tako nešto moguće.

KATARINA: U ovoj zemlji je sve moguće. Našao si kada ćeš da glumiš brokera. Sjub'o si nam budućnost, Đido, i Milici i meni. To je bila naša lova!

ĐIĐA: Ubiću se, ubiću se, keve mi.

KATARINA: Radi šta hoćeš, ja odoh kući. Nije trebalo ni da dolazim.

(Katarina krene ka izlazu. Đida bi da je zagrlji.)

ĐIĐA: Volim te.

KATARINA: Pusti me! Čuješ li, pusti me!

(Đida grli Katarinu, ona se opire. Đida bi da je poljubi. Padnu. Đida je ljubi, ona se brani, ali posustaje, nema više volje. Istovremeno, čuje se Vojin glas. Voja je tridesetosmogodišnji debeli novobeograđanin, zapušten, podnapit.)

ĐIĐA: Volim te!

VOJA: (Off.) Jebem li vam sortu narkomansku, u sred prenosa ste mi makli antenu, pa bežite. Mislite Voju da zajebete.

KATARINA: Pusti me, bre! Ide neko!

MARTIN: (Off.) Čoveče, nisam namerno...

(Ulazi Voja, vuče sa sobom Martina koga je uhvatio za kosu, Martin ga drži obema rukama za ruku. Voji je pod drugom miškom poluonesveščena Mina. Martinu je krvav nos.)

VOJA: Na mojoj zgradi ste našli da se drogirate i ti i ova one-sveščena? Igro sam iz keca u dvojku, ako je Čelzi zabio gol, a ja ga nisam video, gotovi ste.

MARTIN: Koji ti je, bre, što ne uvedeš kablovsku?

(Voja odgurne Martina jako i ovaj udari glavom o zid.)

VOJA: Ja ću da gledam TV kako ja hoću, govno narkomansko.

(Voja vidi Katarinu i Đidu.)

VOJA: Šta je, bre, ovo, jedni se fiksaju, drugi karaju, majku li vam vašu ološku!

(Đida se prene, ustane, Katarina je uplašena.)

VOJA: (Đidi.) Je li, frajeru, radiš, a ne zoveš, a? Vidi kako su mu otekla jaja...

MARTIN: Čoveče, svu si mi kosu počupao.

(Voja ne odgovori, već udari Martina u pleksus i ovaj ostane bez vazduha.)

VOJA: Izvini. Hoću da mi antenu vratiš u prvobitno stanje, inače ću mleveno meso od tebe da napravim. Je l' jasno?

MARTIN: (Boreći se za vazduh.) Jasno!

VOJA: Kad središ to, ovu svoju pečenu (Pokazuje na Minu.) možeš da vodiš kuda hoćeš. (Pokazuje na Katarinu.) Ovo je riba!

KATARINA: Beži od mene, seljačino.

(Voja priđe Katarini i izvrne joj ruku.)

VOJA: Pazi, fukso, šta pričaš. Ti se šibaš na javnim površinama, a ne ja. Ko je onda seljak, a? (Đidi.) Koliko naplaćuje, je li, gologuzi?

ĐIĐA: Ostavi je, to mi je žena, idiote.

MARTIN: A, to je Katarina...

VOJA: Ti narkose, ne seri nego sređuj tu antenu da te ne bih sa terase bacio.

ĐIĐA: Ostavi je!

(Điđa bi da odbrani Katarinu, Voja ga jako udari i on padne blizu noža.)

KATARINA: Pusti me, kretenu.

VOJA: Voliš na otvorenom, a? Akcija, egzibicija, je li? Vidiš, ja otkidam na ludače...

(Katarina je videla da je Điđa uzeo nož. Voja to ne vidi jer je leđima okrenut Điđi.)

KATARINA: Čekaj, ne budi grub. Ne volim grubijane.

VOJA: E pa sestro, takav mi je karakter.

KATARINA: Možeš da me imaš tako da to pamtiš do kraja života, samo ako budeš nežan.

VOJA: (Okrene se ka Điđi.) Frajeru, ova tvoja baš zajebana.

(Điđa brzo skloni nož iza leđa. Voja nije video nož.)

VOJA: Šta je ona, neka ninfomanka? Nije tebi lako, moj brajko, kad te rođena žena tera iz kreveta na zajedničke terase. Bože, koliko su ti jaja otekla...

KATARINA: Gledaj u mene. Pusti njega.

VOJA: Šta si mu radila, kad su mu ovakva, k'o baloni? Da ga ja ipak ošinem u glavu, da ga malo onesvestim, nije red da te opalim pred rođenim mužem.

KATARINA: On voli da gleda.

VOJA: Vi ste oboje opičeni, bre. Ma šta me briga, ako je vama tako lepo, meni je još lepše.

KATARINA: Ovo je tvoj srećni dan.

VOJA: Bogme, i tvoj.

(Katarina počne da izvodi striptiz. Iskusna je u tome. Voja ne ski-da pogled sa nje. Đida mu je iza leđa. Martin blene.)

VOJA: Ti, narkoman, da gledaš u tu antenu, da ti ja vrat ne bih ispravljao.

MARTIN: U redu, u redu...

VOJA: Kakva si, fukso, profi! Čekaj, stani!

KATARINA: Šta je bilo, ćelavi, uplašio si se?

VOJA: Jok ja, nema šanse. Ali striptiz ne ide na suvo. (Uzima mobilni telefon i zove.) Alo, Marija, izbaci one zvučnike na prozor i pusti trubače... Našao sam gde je kvar, ali ne mogu da opravljam na suvo... More, izbacuj to da ti ne bi' silazio dole, majku li ti seljačku! (Prekida vezu. Voja se zatim obraća Katarini.) Stiže nam i muzika...

KATARINA: Ako mogu da biram...

VOJA: Ne možeš! Nastavi gde si stala.

(Odjednom, prolomi se muzika trubača. Nesnosno jako.)

VOJA: To!

(Katarina nastavlja sa striptizom. Voja ne skida pogled sa nje. Đida ustaje, nož mu je u ruci, koleba se. Voja prilazi Katarini, dodiruje je. Đida je i dalje neodlučan. Nikada nije ubio. Voja povali Katarinu. Đida i dalje ne zna šta će. Voja je već u Katari- ni. Đida se najzad odlučio. Ubada Voju više puta nožem u vrat, u leđa. Martin otrči brzo ka Mini, koja je poluonesveščena. Uzima je u ruke, nosi je ka izlazu. Katarina sklanja krvavog Voju sa sebe. Uzima odeću i beži sa terase. Đida ostaje sam. Baca nož. Ide ka simsu. Popne se i skoči niz soliter.)

(Mrak. Muzika trubača još jača.)

PROJEKCIJA NA VIDEO-BIMU:

Sinopsis: Mina, Katarina, Martin, Đida i Voja kao tinejdžeri. Nasmijani su. Prepoznatljive osamdesete. Mnoštvo lepih ka- drova sa mora, planine, sve je veselo, bezbrižno. Iz nekog dru- gog života. Samo je muzika iz ovog. Trešte trubači!

KRAJ PRVE SCENE

DRUGA SCENA

(Rana jesen. Kasno poslepodne. Stan u novobeogradskom soliteru. Prostrana soba, jednostavan, diskretan nameštaj. Dve fotelje, trosed i mali sto. Pored prozora je mini bar. Iz kupatila se čuje kako se neko tušira. Milan, lepuškast tridesetdvogodišnjak, u vrlo skupocenom donjem vešu, dvoumi se koje od tri odela, koja su ispred njega, na trosedu, da obuče.)

MILAN: Je l' gotova ta košulja, Majda!?

MAJDA: (Iz sobe.) Stiže.

MILAN: Dok sam imao jedno odelo, i crkveno i mrtveno, uvek sam znao šta ću da obučem. Od kada ih imam dvadeset, dođe mi da izađem u gaćama. More, uniforma je zakon...

(U sobu ulazi Majda, lepa tridesetdvogodišnjakinja. U ruci joj je opeglana košulja.)

MAJDA: Zamolila sam te da se ne presvlačiš ovde, videće te Saša.

MILAN: Video je on mene bez gaća pre nego ti.

MAJDA: Stvarno preteruješ...

MILAN: Tušira se čovek. Šta misliš, da je pustio vodu i da nas uhodi iz hodnika?

MAJDA: (Daje Milanu košulju.) Evo ti i požuri sa oblačenjem!

(Majda ode do malog stola pored prozora, na kojem je piće, i sipa sebi viski.)

MILAN: Postala si paranoična. Ja ću da poludim ovako. Dva dana je već ovde, ti čutiš, nalivaš se tim viskijem, a meni ne dozvoljavaš da mu kažem. Shvataš li da on pravi budale od nas?

MAJDA: On od nas?

MILAN: Majda, ja sam ubeđen da Saša sve već zna i da, prosto, uživa gledajući kako se...

MAJDA: Molim te, obuci se.

(Pauza. Majda i Milan se dugo gledaju. Pogledi su im hladni. Milan uzima nekoliko odela.)

MILAN: Koje da obučem?

MAJDA: Ma, bilo koje, samo ga obuci.

MILAN: Ne ide se pred štrajkače u bilo čemu.

(Kroz otvoren prozor odjednom „zagrmi“ glasna muzika – trubači. Milan prilazi prozoru.)

MILAN: (Viče kroz prozor.) Tiše, malo! (Zatvara prozor.) Nikako ne mogu da shvatim kako su uspeli da me nagovore da uzmem stan na Novom Beogradu.

MAJDA: Hoćeš li već jednom da se obučeš, moronu!?

MILAN: Mogao sam još malo da pričekam, sigurno bih dobio neku gajbu u centru.

MAJDA: Ali ja nisam mogla da čekam, to hoćeš da kažeš? Oblači se!

MILAN: (Uzima jedno odelo i prilazi Majdi, ciničan je.) Mislim da je ovo crno najbolje. U skladu sa situacijom...

MAJDA: E stvarno si kreten...

MILAN: Evo, oblačim se...

MAJDA: Jesi li dobro pogledao da u mojoj sobi nije ostalo još nešto od tvojih stvari?

MILAN: Šta, na primer?

MAJDA: Pa, na primer, kurtoni. Ne znam gde ih kriješ.

MILAN: Ja pred tobom nemam tajni.

(Majda se ironično nasmeši i ispije viski. Milan najzad počinje da se oblači. Majda ode da sipa sebi još jednu čašu viskija.)

MILAN: Majda, znam da te to što se Saša vratio čini pomalo nervoznom, ali da ipak ne preteruješ?

MAJDA: Čini pomalo nervoznom!? Jebote, kakav eufemizam... Kakav eufemizam!

MILAN: Na kraju ćemo ipak morati da mu kažemo.

MAJDA: Možda i nećemo morati.

MILAN: Šta to treba da znači?

MAJDA: To što si čuo, da možda nećemo morati da mu kažemo, da možda neću više da živim u tvom stanu, da neću da radim posao koji si mi ti pronašao, da neću više da se tucam s tobom...

MILAN: Stani. Šta ti je odjednom?

MAJDA: Nije odjednom. Kad mi je Saša pre nedelju dana javio da se vraća, mislila sam da imam dovoljno vremena da razmislim o svemu i...

MILAN: I?

MAJDA: Izgeda da nije bilo dovoljno vremena.

MILAN: Majda, pričali smo o tome.

MAJDA: Znam Milane, znam da smo pričali.

MILAN: Ja još uvek mislim da bi trebalo da mu kažeš što pre.

MAJDA: Jesi li ga video u kakvom je stanju?

MILAN: Ili to, ili da ga lažemo.

MAJDA: Lagali smo ga i do sada.

MILAN: A ti si sigurna da on baš ništa ne kapira? I gde mi je kravata?

(Majda ljutito pogleda u Milana i pođe ka sobi.)

MAJDA: Sedam godina smo Saša i ja bili zajedno.

MILAN: A ti to računai i ove poslednje dve...

MAJDA: (Iz sobe, dovikuje.) Računam.

MILAN: Daj mi onu svetlo plavu, ta mi dobro stoji uz crno odelo...

(Milanu zazvoni mobilni telefon. On pogleda u telefon i počne razgovor tiho, da ga ne čuje Majda.)

MILAN: Riči, pa gde si do sada?... Čoveče, tražio sam ti da nađeš kurvu, a ne doktora nuklearne fizike... Je l' dobra riba?... Stvarno?... Ona tvoja. Znam, prva liga je. Kad stižete?... Neću biti tu, moram u ministarstvo... Ma vanredna frka, oni taksisti što nisu dobili dozvole za rad, ponovo štrajkuju, jebo im ja mater... Šta te briga šta ćemo da im radimo, usresredi se na ovo... Neću da odlazemo. Vратиću se čim završim sa tim sranjem, samo ti nju dovedi... Snađi se, improvizuj nešto...

(Ulazi Majda, nosi kravatu. Kad je video Majdu, Milan počne da razgovara normalnim glasom.)

MILAN: Ma nema frke. Biće Majda tu da vas sačeka... Da, i Saša će biti tu da vas sačeka. 'Ajde, vidimo se... Zna Majda, zna... 'Ajde, žurim.

(Majda ljutito baci Milanu kravatu na trosed.)

MAJDA: Šta to Majda zna?

MILAN: Znaš da dolazi Riči, sa ribom. Spavaće tu večeras...

MAJDA: Ponovo nam stiže Andolče, a za promenu je sa ribom. Baš je izabrao trenutak...

MILAN: Andolče? To mu je novi nadimak, pretpostavljam?

MAJDA: On je mene prozvaao Biberče!

MILAN: Biberče! (Smeh.) A što je Riči Andolče?

MAJDA: Zato što ga svakog vikenda, silom prilika, konzumiram i pre i posle doručka, ručka i večere... Prešao je u fazu udarne doze.

MILAN: Ti kao da si studirala medicinu, a ne muzičku akademiju.

MAJDA: Je l' on živi u Zaječaru ili u Beogradu? Što ga lepo ne pozoveš da se preseli kod nas, pa da znam na čemu sam.

MILAN: I njega? Nije loša ideja, taman Saši da pravi društvo.

MAJDA: Ne seri...

MILAN: A šta hoćeš, da pored mene živog spava u hotelu kad dođe poslom u Beograd? Što je tebi stalno Riči za nešto kriv?

(Pauza.)

MILAN: (Pokazuje Majdi kravatu koju je vezao oko vrata.) Ova mi baš dobro čuči, a?

MAJDA: Prava murkanska.

MILAN: Jebi ga, ja sam pajkan, a ne maneken.

MAJDA: Ti bi mu stvarno rekao?

MILAN: Saša je bio moj prijatelj.

MAJDA: Kad je bio, što nije i ostao?

MILAN: Jer smo to i ti i ja hteli, sećaš se? Mogao sam da mu napišem u pismu...

MAJDA: Pa da ga nosimo celog života na duši. Bio je u epicentru sranja...

MILAN: Ja za to nisam odgovoran! I koji moj je išao u Irak? Imao je ovde ratova na pretek... Crk'o je da se dokopa Amerike i kad je najzad uspeo, gospodin rešio da ide u marince! Jebo te, on je za Ginisovu knjigu idiota!

MAJDA: Otišao je u Irak da bi meni mogao da sredi zeleni karton!

MILAN: I, je l' ti ga sredio!? Sredio je sebe u mozak, a i mene će uskoro.

MAJDA: To je stvar odgovornosti. Ti to ne shvataš...

MILAN: Ja ne shvatam šta je odgovornost? Ja!? Pa dobro gde smo mi sada, a!? Kod čika Milana smo, draga moja, svi smo kod čika Milana na gajbi od 120 kvadrata. I Saša je tu, a ne bi trebalo da je tu!

(Majda sedne na trosed.)

MAJDA: Boli me glava. Sipaj mi piće.

MILAN: Napićeš se.

MAJDA: Pa?

(Milan uzme flašu viskija i sedne pored Majde. Sipa joj piće, odloži flašu i počne da joj masira slepoočnice.)

MILAN: Napeta si, opusti se.

MAJDA: Ne mogu da se opustim.

MILAN: I prve večeri si bila pijana. Sećaš se?

MAJDA: Svega se sećam...

(Milan nežno zagrlji Majdu. Čini se da joj to prija. Zvuk vode iz tuša u kupatilu je prestao. Majda naglo odgurne Milana.)

MAJDA: Prestao je da se tušira, videće nas.

(Milan ustane, sipa sebi viski, te ga, vidno iznerviran, popije naiskap. Zazvoni mu mobilni telefon i on se javi.)

MILAN: (U telefon.) Evo me, silazim. (Majdi.) Stigao mi je šofer. Moram da pođem. Riči će da stigne vrlo brzo. Ja dolazim što pre mogu. (Krene, pa za trenutak, kod izlaza, zastane.) Ako se i večeras napiješ, molim te, za promenu se isповраćaj na Sašin, a ne na moj krevet. Da ne posumnja čovek da brkaš krevete...

MAJDA: Govno cinično...

(Milan brzo izađe iz stana. Majda ga gađa čašom, no on je već izašao. Čaša se razbije. Majda ustane, priđe prozoru, sipa sebi u novu čašu viski, ispije gutljaj i zagleda se kroz prozor. U sobu ulazi Saša, u bade-mantilu je. Majda ga primeti.)

MAJDA: Već si gotov. Je li bilo dovoljno tople vode u bojleru?

SAŠA: Bilo je.

MAJDA: Kratak ti je taj Milanov bade-mantil. Kupiću ti drugi.

(Neprijatna tišina. Saša peškirom briše kosu.)

MAJDA: Večeras Riči dolazi. Spavaće kod nas.

SAŠA: Riči? Njega, srećom, dugo nisam video.

MAJDA: Ne moraš ni sada, ako nećeš.

SAŠA: A domaćin?

MAJDA: Zvali su ga hitno zbog štrajka taksista.

SAŠA: Gospodina zamenika ministra.

MAJDA: A da nas dvoje nekud izađemo?

SAŠA: Neka, hvala, nije mi do izlazaka. (Ode do police sa pićem i sipa sebi viski.)

MAJDA: Saša, ne smeš da piješ, zbog lekova.

(Saša ispije piće, sipa sebi još jedno i sedne na trosed. Majda ustane, priđe Saši. Dodiruje mu kosu.)

MAJDA: Još uvek ti je mokra kosa. Hoćeš fen?

SAŠA: Ne treba.

(Saša izvadi iz džepa bade-mantila lek i hteo bi da ga popije sa pićem.)

MAJDA: Stvarno ne smeš da mešaš viski s tim lekovima! Evo i ja neću da pijem...

(Majda pokuša da Saši uzme čašu, ali bez uspeha. Majda ode do police sa pićem i ostavi svoju čašu.)

MAJDA: Siguran si da ne želiš da izađemo?

SAŠA: Siguran sam.

MAJDA: Idem u sobu. Hoćeš sa mnom?

(Majda gleda u Sašu. Saša joj odmahuje rukom da pođe bez nje-
ga. Majda ode u svoju sobu. Saša s viskijem popije lekove, zatim
ode do prozora, sipa sebi još jedno piće, otvori prozor, gleda
kroz njega. Čuju se trubači. Ulazi Riči, sa njim je Ksenija.)

RIČI: Opa, opa, veselo. (Ugleda staklo od polomljene čaše na po-
du.) I srča pod nogama. Neko je ovde lumpovao uz truba-
če, je li Sale? (Kseniji.) Pazi dušo, da se ne osakatiš. Obidi,
obidi... Tako, pametnice moja... Jebo te, Saša, pa ti si stvar-
no živ. Čoveče... Nisu ti Arapi skinuli skalp. Neće oni nas
nesvrstane, nisu Indijanci... Dođi da te zagrlim.

(Riči napadno grli Sašu. Ovaj je nezainteresovan.)

RIČI: Šta si se stis'o, bre, nismo se videli dve godine. (Pogleda
u svoje cipele.) Vidi, sjebo sam kožni đon. Odakle ona
srča, da nije bilo nekog tabanja, a? Il' te uhvatila svad-
barska nostalgija... More, vreme ti je da se ženiš. Tri'es'
dve godine, taman za produžetak vrste... Piješ, a ne nu-
diš, je li frajeru? U, što sam ožedneo. (Sipa sebi piće.
Obrati se Kseniji.) Ksenija, dušo, ti viski ne odbijaš
kol'ko se ja u tebe razumem. Evo, nosi čika Riči. Makni
se, bre, od te srče, šta si se zalepila za vrata? Što su ti ova
deca danas neodgovorna prema kožnoj obući... (Daje

Kseniji čašu, pa hoće da nazdravi, ali mu niko ne otpozdravlja.) E pa, živeli, ljudi...

SAŠA: Ti ovde ne zvoniš?

RIČI: Ovde da zvonim? Imam i ključ. 'Oćeš da ti narežem duplikat?

(Saša odmahuje rukom. Riči popije viski.)

RIČI: Dobra vatrena vodica, dobra. Tera na meze. Ima li šta za klopku?

SAŠA: Ne znam, pogledaj u kuhinji. Pretpostavljam da znaš gde je.

RIČI: Jok, ti znaš... E, super ti je ova muzika, al' da malo smanjimo doživljaj. Mislim, da možeš da čuješ zvono...

(Riči zatvori prozor pa ode do kuhinje. Ksenija ostavlja mali kofer pored fotelje, pride Saši, hoće da mu nazdravi, ali je u tome prekine Riči koji proviri iz kuhinje.)

RIČI: U bre, umalo da zaboravim. Ovo je Ksenija, ovo Saša, upoznajte se, izljubite se i tako to... Saša, mogu li da uzmem onu šunku iz frižidera?

SAŠA: Samo izvoli, Milanov frižider je i tvoj frižider.

(Riči izade, ali samo na kratko. Taman da Ksenija zausti nešto, Riči je ponovo prekine. Ksenija najzad ispije viski.)

RIČI: Nego, ljudi, da niste možda i vi gladni, da vam napravim po sendvič? E, znaš kakva je šunkica... Roknem malo majoneza, kečap, kačkavalj, pa kad ga ubuckam, a?

KSENIJA: Ne, hvala.

RIČI: Pobogu, Ksenija, sedi, nemoj da stojiš. Nema srče u fotelji. Ovde su pravila igre jasna. Gađaš u glavu, a ne u debelo meso... Saša, sipaj ribi piće, budi džentlmen. Stvarno nećete sendvič? Dobro, ne insistiram.

(Riči izađe, najzad. Ksenija i dalje stoji. Saša je pogleda i pokaže joj rukom da sedne u fotelju nasuprot one pored koje je ostavila kofer. Uzme od Ksenije praznu čašu, zatim pođe do police sa pićem.)

SAŠA: Viski?

KSENIJA: Svejedno.

(Ksenija sedne ne trosed.)

SAŠA: Svejedno s ledom ili bez?

KSENIJA: Svejedno.

(Saša sipa viski Kseniji i sebi. Priđe trosedu, daje Kseniji čašu i sedne na fotelju.)

SAŠA: Izvoli.

(Iz kuhinje se čuje buka od posuđa i slomljenih tanjira.)

RIČI: (Iz kuhinje.) 'De ćeš, bre!? Ko je ređao ove tanjire? Sranje...

(Lomljava traje. U sobu ulazi Majda, prilazi polici za piće, uzme flašu viskija, vidi da je poluprazna, pogleda u flašu, a okom „odmeri“ Sašu i Kseniju, pa sipa sebi viski.)

MAJDA: Riči, čula sam te još s vrata, kretenu! Prestani da jedeš nogama...

(Majda prilazi fotelji. Primeti Ksenijin kofer. Odgurne ga nogom i sedne u fotelju nasuprot Ksenije. Iz kuhinje se ponovo čuje lomljava.)

MAJDA: Strah me je da posle njega uđem u kuhinju. (Saši.) Zapali mi jednu cigaretu, molim te.

(Saša pali cigaretu i daje je Majdi. Majda bi da se zahvali, ali ulazi Riči. Nosi veliki sendvič na tanjiru.)

RIČI: Biberče, ti si tu. Jebi ga, kad ređaš tanjire ko mozaik, šta da radim...

MAJDA: Onesi suđe u veš-mašinu pa uključi na centrifugu, manje će da se čuje. I prestani da me zoveš Biberče.

RIČI: Pa kad si ljut igrač. Hoćeš tebi da ubuckam jedan sendvič? Šunkica, kačkavaljčić, kečapčić... Moraš da jedeš, vidi kako si smršala. Top forma, kreativni preduslov broj jedan.

MAJDA: Za šta, za džinglove i čučanje u montaži? Nadasve kreativno...

RIČI: Ali donosi dobru lovu. (Unese se u Majdi u lice.) Budućnost je u marketingu! Kakav je to bahat odnos prema osmesima? Da vidimo zubiće! (Prinosi joj sendvič.) Gledaj ga kako doziva, poručkaj me, poručkaj...

MAJDA: Ti baš hoćeš da te zalijem ovim viskijem.

RIČI: A, ne. Municiju čuvaj za Milana. (Shvati da je pogrešio, pogleda u Sašu.) Mislim, za Sašu... To tabanje iz strasti.

Mislim ljubavne strasti... (Sad je već i sam zbunjen.) Mislim, dakle postojim...

KSENIJA: Riči, ja bih da mi pokažeš sobu, umorna sam.

RIČI: S vrata pa u dremež. E, noge, noge, što ste moje... Lepo sam ti rekao da ne piješ toliko usput. Ljudi, od Zaječara do Beograda ljuštila je alkohol bez ikakvog kriterijuma. A i vas dvoje ste mu ga, vidim, dali po viskiju. U ovoj kući se vazda dobro lokalno. Ima se, može se... Idemo, Ksenija, u krevet... Čekaj, Majda, da li te je Saša upoznao sa Ksenijom?

MAJDA: Imala sam tu čast samo sa njenim koferom.

RIČI: Jebo te, ovde samo ja imam lepe manire. Bečka škola, istureno odeljenje Zaječar. Vidiš Ksenijice, srce, da te stalno ignorišu. To ti je zbog preterane upotrebe alkohola. Pa, da proširimo vidike. Majda, ovo je Ksenija, Ksenija ovo je Majda, upoznajte se, izljubite se i tako to... Ksenija i ja ćemo, kao što znate, prespavati ovde. Nadam se da nemate ništa protiv.

SAŠA: A šta i da imamo, stan je ionako Milanov.

MAJDA: Saša!

RIČI: (Saši, iz štosu.) I ja mrzim stanodavce. (Smeh.)

MAJDA: (Ričiju.) Devojka čeka da joj pokažeš sobu!

RIČI: (Kseniji.) A, da, umorne nogice... Idemo. A koferče!? Kako ćemo bez koferčeta? Silna lova je tu spucana. Da ti ja, časkom, pokažem sobicu, pa da se najzad bacim na prehranu. Creva mi se slepila za kičmu.

(Ksenija uzme svoj kofer i sa Ričijem ode u sobu za goste.)

MAJDA: Stvarno si ponekad odvratna sa tim prebacivanjima da je gajba Milanova. Čovek nas je primio besplatno...

SAŠA: Tebe je primio.

MAJDA: Koliko puta treba da ti ponovim? Ostala sam sama! Otišao si, Saša! Ne umem da živim sama!

(Pauza.)

MAJDA: Milan je bio tvoj prijatelj.

(Pauza.)

MAJDA: Hajdemo iz ovih stopa u hotel. Evo, sutra ću početi da tražim gajbu... Hajdemo odavde...

(Saša je pogleda, pa ispije piće.)

MAJDA: Ti si me navik'o, Saša. Navik'o si me da zavisim od drugih...

(Ulazi Riči, u prolasku ka kuhinji.)

RIČI: Majda, Biberče moje, zašto se i ti ne vratiš na zaslužen popodnevni odmor? Znaš da u onim tvojim poučnim ženskim časopisima pišu da je san neobično važan za savremenu poslovnu ženu...

(Majda skida papuču sa noge i gađa Ričija. Ovaj beži u kuhinju.)

MAJDA: Rekla sam ti da me ne zoveš tako! Sereš beskonačno, čudovište logoreično!

(Majda ustane i pođe po papuču, uzme je sa poda, okrene se na trenutak ka Saši pa zatim ode u svoju sobu. Ulazi Riči, nosi čašu mleka.)

RIČI: Čoveče, za dlaku me je omašila. Nišanske sprave su joj sve bolje. Puna je energije! Ova moja nova je k'o mrtvo puvalo. Koristi svaku priliku za dremež. A i ne spavala od tolikog alkohola. Ta ti pije sve redom. K'o kamila. Sećaš se one male iz Pete beogradske? Ona, bre, što se otrovala od alkohola na maturskoj žurci. Ta da je imala Ksenijin želudac, fakat bi preživela. Mene je mleko izvuklo. Kad god se olešim, ja presečem šoljom mleka... Hoćeš i ti? A da, ti ne piješ mleko ni u kafi... Jebo te, baš sam umoran, jedva pričam. A ne mogu gladan da legnem, pa to ti je. I ti ne možeš da spavaš, a? Jebe te adaptacija i to... Treba da nađeš neki posao, da se organizuješ, da zaboraviš na gluposti... Reče mi Milan da si dve noći prečučao na fotelji. Znaš, to za šljakanje, to stvarno nije loše fora, onako u terapijske svrhe. Pitaj Milana, on može da ti nađe posao za sekund. Eto, ti imaš iskustva sa oružjem. Ne moraš da radiš u muriji, traži mu nešto drugo. Sekjuriti, pratnja kinte i te fore... Ako si baš gadljiv na oružije, nek te gurne kod sebe u ministarstvo unutrašnjih poslova, da budeš neki ćata. Vidiš kako je Majdu udomio, televizija, marketing, dobra plata, provizija, gala tezge. Odma' si drugi čovek... E, da ipak probaš sendvič?

(Saša i dalje ćuti. Riči sedne na trosed. Počne da jede.)

RIČI: Ko neće, njemu manje u guzicu, kako bi se poetski izrazila moja keva... Je li, ti se nisi javio svojim da si stig'o? Nisi? Bre, k'o da je Dušanovac na kraj sveta. Ja ću da te odvezem. Ljudi mora da su već poludeli od brige. Garant svake noći bulje u CNN na kablovskoj.

(Još jedna duga pauza.)

RIČI: Šta si ti sad, kao, nešto nadržkan na mene? Prozbozbori koju reč, neće ti usta otpasti. Ja mislim ovde na tebe, ribu ti dovodim na gajbu, a ti tako. Ako, ako... Samo da znaš, Ksenija je ekstra riba. Dojke, nogice, guza, sve je to pod konstantnom kontrolom kvaliteta, roba za izvoz, bre...

(Saša ustane, ode do police sa pićem, sipa sebi viski, vrati se do stola i sedne u fotelju naspram Ričija.)

SAŠA: Pa, to je tvoja riba.

RIČI: E, moja... Naša je. Kad je Riči bio egoista?

SAŠA: A Majda?

RIČI: Majda. Majda će da spava... Sa očima izvan svakog zla...

SAŠA: Hvala, pesniče, ne bih da ti amortizujem robu. Pošteno si ti to platilo.

RIČI: Bogme i preplatilo.

SAŠA: Nemam ja kintu za takvu ribu.

RIČI: Ih, ti nemaš kintu. Neće biti...

SAŠA: 'Oće biti.

RIČI: E, jebo te, ove čamuge KFOR-ske i UNPROFOR-ske, što letuju po Bosni i Kosovu, svi su puni k'o brod, a ti, što su te ganjali beduini po pustinji da te obrežu, ti si mi švorc. Pa, nije Riči budala. Ne tražim ti na zajam, koji ti je? Imam ja...

SAŠA: Vidim da imaš.

RIČI: Što, da ti nije krivo?

(Pauza.)

RIČI: Čučim u onom jebenom Zaječaru... S Bugarima radim. Bugari su ti sada Zapad, mada su na Istoku, mislim... Istočni Zapad. Da ne bi i ti ponovo da se tališ, a? Odma' da ti kažem, ja nemam ništa protiv. Samo, ne znam kako bi Milan na to odreagovao. Prošlog puta si ga zajeb'o u pola posla i zapalio u Ameriku. Dok si ti glumio čistunca mi smo umalo najebali.

SAŠA: To su bili živi ljudi.

RIČI: To su bile ribe, kretenu. Kurve, roba kao i svaka druga. Trebalo je samo da ih odvežeš do Mitrovice, ne bi ti kruna s glave pala.

SAŠA: Našao se šofer i za tu robu.

RIČI: Našao se, našao...

(Pauza.)

RIČI: Da me ubiješ ako kapiram Milana što te drži na gajbi. Bolje da je bombu stavio pod krevet. Nego, ko zna, možda vas dvojica ponovo nađete zajednički jezik. Možda vam Majda pomogne da povratite poljuljano poverenje.

SAŠA: A ti misliš da bi Majda to učinila za nas?

RIČI: Svašta bi Majda učinila za vas dvojicu.

(Saša priđe Ričiju. Unese mu se u lice. Namerno mu prevrne tanjir i Ričijev sendvič padne na pod.)

SAŠA: Ups!

RIČI: Jebi se, pederčino... Stvarno si preterao. Mrtav sam gladan, bre, seronjo... (Skuplja ostatke sendviča sa poda.) Vidi šta si uradio. Nisi se promenio ni za dlaku. Slušaj ti, celog života si me zajebavao, a pogledaj se sada. Ja sam uspeo da napravim nešto od sebe, ti nisi. Da si slušao Milana, ne bi ti se ovo sranje dogodilo.

SAŠA: Ne znam na koje od sranja misliš.

RIČI: Znaš ti, znaš! Nisi ti blesav. Samo se praviš blesav.

(U sobu ulazi Majda. Obučena je u izazovnu crnu haljinu. Pri-lazi ogledalu, teatralno namešta kosu.)

RIČI: Opa, ribo. Ja mislio ti spavaš, a ona se skockala... Za gde si se tako picnula, crvenkapice?

MAJDA: S obzirom da su vuci davno emigrirali iz ove gajbe, idem napolje sama.

RIČI: Sama ćeš u mračnu šumicu?

(Majda priđe Ričiju. Osloni se rukama na fotelju i unese mu se u lice.)

MAJDA: Hoćeš li ti sa mnom, strašni lovče?

(Riči je zbunjen. Ne skida oči sa Majdinog dekoltea koji mu je tik ispred očiju.)

MAJDA: Naprasno smo začutali...

RIČI: Ako Sale nema ništa protiv...

MAJDA: Nema.

RIČI: Misliš da...

MAJDA: Šta?

SAŠA: Pita te za Milana.

RIČI: Ti znaš šta ja nju pitam. Jebo te, ti si u tom Iraku fasovao parapsihološke sposobnosti. Čovek čita misli. Koliko se-reš, dobro te Majda i trpi. (Majdi.) Ja ti skidam kapu, keve mi.

SAŠA: Vodite i Kseniju?

RIČI: Jes, pa da je pijanu nosim nazad.

SAŠA: Nju pod jednu, a Majdu pod drugu mišku.

MAJDA: (Okrene se ka Saši.) Fuck you! (Ričiju.) Idemo.

(Majda izlazi. Riči ide za njom. Dok izlaze, on i dalje laprda. Čuje se i kad izađu.)

RIČI: Čekaj, bre, da obučem sako. Jebo te, al' si ti navalentna riba. Pazi na tu srču, da se ne obogaljiš k'o fakirova gej-ša. Lepo bogami, svi te o'ladili pa ti je onda i Riči super. Kad ja nisam karakter. E, kaži mi, keve ti, jesi ti stavila vonder bra pa ti se sisići tako usprčili? Baš ti je dekolte do jaja. Mislim, nisu ti dojke spale do jaja, naprotiv... Serem, a?

(Najzad, tišina. Saša je nervozan. Ode do WC-a. Ulazi Ksenija. Osmotri sobu, vidi da je prazna. Krene ka mini-baru. Obučena je u dugačku majicu ispod koje ima samo bele čipkane gaćice. Sipa sebi viski i naiskap popije. Sipa još jednu čašu. Čuje se voda iz vodokotlića u WC-u. Ulazi Saša. Vidi Kseniju. Neprijatno mu je. I njoj je neprijatno.)

SAŠA: Izvini što ja...

KSENIJA: Izvini ti što sam ja ovako obučena.

SAŠA: U redu je.

KSENIJA: Znaš, tamo nema pića.

SAŠA: Ovde ga ima. Živeli.

(Ksenija mu nazdravi. Oboje popiju naiskap.)

KSENIJA: Da ti sipam?

SAŠA: Ja ću. Sedi.

(Ksenija sedne u fotelju. Saša prinese flašu viskija i sedne na trosed. Iako mu je zapaljena cigareta u pepeljari, on pali još jednu.)

KSENIJA: Nervozan si?

SAŠA: Ne, zašto?

KSENIJA: Cigareta ti još uvek gori.

(Saša ugasi nedogorelu cigaretu.)

KSENIJA: Riči kaže da si bio u ratu.

SAŠA: Bio sam.

KSENIJA: Na Kosovu?

SAŠA: Ne.

KSENIJA: U Bosni?

SAŠA: Ne.

KSENIJA: U Hrvatskoj?

SAŠA: Ne.

KSENIJA: Ja ne znam da je još neki rat bio...

SAŠA: U Iraku.

KSENIJA: U Iraku? Kako?

SAŠA: Pre dve godine sam na lutriji dobio Zeleni karton. Kad sam otišao tamo, ispostavilo se da Majdu ne mogu da dovučem tako lako. Onda mi je jedan advokat u Čikagu dao spasonosnu ideju: marincima daju razne beneficije. Na prvi pogled, bilo je jednostavno. Preko TV-a je taj rat izgledao kao čista zajebancija u odnosu na ona sranja koja su se ovde nama događala.

KSENIJA: A na drugi pogled?

SAŠA: Nije za priču.

KSENIJA: Da li si ubio?

SAŠA: Uvek si tako direktna?

KSENIJA: Ne. Ali ti...

SAŠA: Šta ja?

KSENIJA: Nekako me opuštaš.

SAŠA: Čudno.

KSENIJA: Šta to?

SAŠA: I ja sam imao sličan utisak o tebi, kad sam te večeras video.

KSENIJA: Je li? Obično su ljudi napeti zbog mene.

SAŠA: I zato piješ...

KSENIJA: A ti?

SAŠA: Da ostavimo, na trenutak, mene po strani, za promenu.
Da pričamo malo o tebi.

KSENIJA: Važi, ako mi daš cigaretu.

(Saša zapali cigaretu Kseniji.)

KSENIJA: Izvoli, pucaj. Da uperim lampu u lice?

SAŠA: Može i ovako.

KSENIJA: Prvo pitanje.

SAŠA: Što se ti kurvaš?

KSENIJA: (Zakašlje se, od dima cigarete.) Moram da priznam da je ovo bilo baš direktno.

SAŠA: Mogu i da ublažim formulaciju.

KSENIJA: Nema potrebe. Radi love.

SAŠA: Neka tužna priča?

KSENIJA: Ne baš. Jednostavno sam dekontirana.

SAŠA: A tvoji?

KSENIJA: Jebi ga, ostali su bez posla.

SAŠA: Zaječar je mala varoš?

KSENIJA: Kad sam tamo, onda se odmaram. Tamo mi je Riči zvanično momak.

SAŠA: A u Beogradu svodnik.

KSENIJA: Pre bi se reklo poslovni saradnik. Služim mu za ubeđivanje.

SAŠA: U šta treba mene da ubediš?

KSENIJA: Zar to nije očigedno?

SAŠA: Jeste.

KSENIJA: Rekla sam mu da je providno, ali on nikoga ne čuje od buke koju proizvodi.

(Pauza. Ksenija priđe Saši, uzme flašu, sipa sebi viski. Saša joj pokaže da sedne pored njega.)

SAŠA: Koliko dobijaš ako me odvedeš u krevet?

KSENIJA: Za moje pojmove, dovoljno.

SAŠA: Koliko ja znam Ričija, on i nije baš široke ruke.

KSENIJA: Ali zato Milan jeste.

SAŠA: Ne razumem, zašto mi sve to govoriš?

KSENIJA: Ne razumem ni ja. Valjda mi je sve dopizdilo.

SAŠA: A ja pomislio da ti se sviđam.

KSENIJA: Čudno. To je već druga stvar koju smo večeras zajedno pomislili.

SAŠA: Kako želiš da provedemo vreme dok oni ne dođu?

KSENIJA: Ne znam, dvoumim se.

SAŠA: Pozovi ih. Daj im nekakav znak, kako ste se već dogovorili.

(Ksenija uzme telefon.)

KSENIJA: Stvarno želiš da pozovem?

SAŠA: Samo napred.

(Ksenija pozove i prekine vezu.)

SAŠA: To je bilo sve?

KSENIJA: Da.

SAŠA: Pa, nisi mi odgovorila na pitanje.

KSENIJA: Kako želim da provedem vreme...

(Ksenija gleda u Sašu. Poljube se. Strasno i iskreno.)

SAŠA: Dugo nisam osetio ovako nešto.

KSENIJA: Šta?

SAŠA: Život.

KSENIJA: Zajebavaš me?

SAŠA: Izgledaš mladoliko.

KSENIJA: Sa toliko ulaganja i ti bi tako izgledao. Imam trideset dve.

SAŠA: Svaka je na svom mestu.

KSENIJA: To je trebalo da zvuči kao kompliment?

SAŠA: Iz vizure bivšeg marinca, to je prilično romantično.

(Još jedan strasni poljubac. Traje.)

KSENIJA: Smešno ti stoji taj mali bade-mantil.

SAŠA: Skini ga.

(Ksenija lagano skida Saši bade-mantil. On ostaje go. I dalje se ljube. Saša naglo prekine. Ustane.)

KSENIJA: Šta je bilo? Nekakva ratna frustracija?

SAŠA: Tako nešto.

KSENIJA: Nisam baš navikla da pričam sa golim muškarcima.

SAŠA: Želiš da se obučem?

KSENIJA: Želim da mi kažeš šta je.

SAŠA: Pucao sam na nekog klinca u Bagdadu, na ulazu u zelenu zonu. Ličio mi je na bombaša samoubicu, u stvari je bio samo debeli klinac koji je trčao za psom koji mu se otrgao. Naglo se približio... Ispostavilo se da je mali sin nekakvog lokalnog političara do koga je Amerima jako stalo. Iako sam postupao po pravilima službe, trebalo me je skloniti. A bio sam zgodan materijal za

uklanjanje. Nisu mi isplatili kintu, uzeli su mi Zeleni karton, jedva sam izbegao zatvor.

KSENIJA: Priznaćeš, priča ti je prilično patetična.

SAŠA: Tebi ne smeta što sam ubio dete?

KSENIJA: Nakon dva abortusa, nemam odnos prema tome.

SAŠA: Misliš?

(Saša priđe prozoru. Otvori ga.)

SAŠA: I nisi mi rekla koju to kintu dobijaš da me zauvek izba-
ciš iz Majdinog života?

KSENIJA: Pet soma evra.

SAŠA: Nije neka lova.

KSENIJA: Slažem se.

SAŠA: Ali, valja je potrošiti.

(Saša se iznenada popne na prozor i skoči.)

KSENIJA: Jebo te! Kretenu!

(Ksenija je potpuno zatečena. Ustane, priđe prozoru. Gleda kroz njega, a zatim ga zatvori. Priđe trosedu, ruke joj se tresu. Uzme piće i naglo ga popije. Zatim sedne na trosed, sklupča se u sedećem položaju i prebaci majcu preko nogu.)

PROJEKCIJA NA VIDEO-BIMU:

Sinopsis: Milan, Saša, Riči, Ksenija i Majda kao tinejdžeri. Nasmejani su. Prepoznatljive osamdesete. Kupaju se na bazenu na Banjici. Dobar ritam. „Šarlo akrobata“.

KRAJ DRUGE SCENE

TREĆA SCENA

(Klasičan novobeogradski kafić u prizemlju solitera. Nema gostiju. Za šankom Iva, lepa dvadesetpetogodišnjakinja. Obučena je u skladu sa tinejdžerskim trendovima, izgleda mlađe. Čuje se muzika grupe „Šarlo akrobata“, novi talas. Ulazi Biksa, dvadesetpetogodišnji telohranitelj, obučen kao da je upravo izašao iz škole FBI-a. Iva ne reaguje na Biksin ulazak. Biksa „njuška“ unaokolo, nešto proverava. Prilazi muzičkoj liniji i gasi muziku.)

BIKSA: Kakvo ti ovo sranje od muzike? Gasi to.

IVA: Kakvo ti je... Je, seljačino leskovačka, pomoćni glagol. Sam, si, je, smo, ste, su...

BIKSA: Dobro. Kakvo ti je ovo sranje od muzike. Je l' sad dobro?

IVA: Ako zanemarimo da si mi ugasio muziku koju sam slušala...

BIKSA: Lele, što si naporna...

IVA: Lele...

(Iva ponovo pusti muziku, Biksa nastavlja da „njuška“ po kafiću.)

BIKSA: Daj ga, bar, utišaj malo, srce mi preskače od te bas-gitare.

IVA: Molim?

BIKSA: Utišaj ga!

(Iva nastavlja da sređuje šank, ne obazirući se na Biksinu molbu. Biksa je sada već malo iznerviran. Priđe i hteo bi da ugasi muziku, ali ga Iva značajno pogleda.)

BIKSA: Da ga utišam, bre!

(Iva odmahne rukom, Biksa utiša muziku.)

BIKSA: Otkad ti slušaš ovo, majke ti?

IVA: Nemam predstavu ko je to. Taj CD mi je dala sestra, kaže da je sada ponovo kul.

BIKSA: Ponovo!? Ovo šištanje i lupanje po bas gitari bio hit!?

IVA: Osamdesete.

BIKSA: To je epoha pre rođenja majstor Bikse.

IVA: Zamisli prizor, keva te stavi na sisu i otkida na ovo. Mora da je to bilo baš kul.

BIKSA: A šta fali Ceci za podoj?

IVA: Jebi ga, njoj ništa...

(Iva je vidno iznervirana. Malo joj nedostaje da zaplače.)

BIKSA: Eto ti ga sad... Ko o čemu, baba o uštipcima. Kako ti se sestra porodila, samo o deci pričaš... A ništa ne radiš tim povodom. Nije Dejan jedino muško...

IVA: Ne seri.

BIKSA: Ja serem? Otkad te je ostavio...

IVA: Rekla sam ti da ne sereš!

BIKSA: Kupio ti čovek kafić, obezbedio te, ne daješ mu ni reket...

IVA: Ma, daj...

BIKSA: Ja znam, ja ga skupljam. Ti ne daješ! A, vala, ako je ko unovčio onu stvar to si ti.

IVA: Umukni, kretenu!

BIKSA: Ni cvečka ne rađa bez pčele, a kamo li žensko.

IVA: Daj, reci mi, molim te, ko sme i da pomisli, a kamoli da pipne bivšu Dejanovu ribu.

BIKSA: Preteruješ, Deki bi se obradovao da nađeš muža...

IVA: Koji će mi, da me bije i povaljuje za badava?

BIKSA: Ne radiš ti ništa za badava...

IVA: Detetu je majka neophodna, a vi muškarci ste tu čist višak.

BIKSA: Ala smo se emancipovali...

IVA: Pogledaj, keve ti, moju Kaću. Godinama se vucarala po Pragu, skidala se pred kurtom i murtom, i umesto da se skući tamo, ona se vrati ovde zbog onog svog bizgova, koji joj je, čim su došli u Beograd, svu kintu skrkaio na neke propale akcije. Dovala je dete, koje je moglo tamo da dobije češko državljanstvo. 'Ej bre, češko!

BIKSA: Stvarno je guska...

IVA: Ona i njen mužić-pužić... E, sad je dobila – kurčić!

BIKSA: Što si prosta. Ne stoji ti...

IVA: Neodgovorni skot!

BIKSA: Je l' ga ostavila?

IVA: Jeste valjda, otkud znam.

BIKSA: Čekaj, je l' jeste, il' nije?

IVA: Šta to tebe boli...

BIKSA: More, dobro ti parče seja, gled'o sam joj nastup. Razvaljuje...

IVA: Može keva da ti bude.

BIKSA: Kakva majka, šta sereš. Moja matora ima brkove, bre, i sise do poda...

IVA: Kaća ima 38, a ti si moje godište, imaš 25.

BIKSA: I?

IVA: I?!

BIKSA: Pa nije mogla da me rodi u trinaestoj...

IVA: Kretenu.

(Spolja se čuje zvuk motora džipa koji se parkira. Kada se ugasi motor, čuje se karakterističan pisak. Biksa se trgne i krene ubrzano da proverava po kafiću.)

BIKSA: Evo ga Dejan.

IVA: Bogami, njegova svirka. Čudo da je izvez'o Čirokija iz garaže.

BIKSA: On mu je jedini blindiran.

IVA: Blindiran!?

BIKSA: Samo što nije ušao, a ja nisam završio proveru objekta.

IVA: Šta glumite, koji moj, tu? Blindirani džip, provera objekta!

BIKSA: Nemaš predstavu kolicke bombe danas prave, ama manje od brbonjka.

IVA: Od čega?

BIKSA: Od kozjeg govnetá!

IVA: A, to zavičaj iz tebe progovara...

(Biksa je navalio da rastura stolice.)

IVA: Polako, bre, razbucaćeš mi sav inventar. Baš će neko da se znoji Dejanu bombu da podmeće.

BIKSA: Molim!?! Gde ti živiš? Koknuli su sinoć ćelavog...

IVA: Mačora?

BIKSA: Mačora, Mačora!

IVA: Ne pričaj... Kako?

BIKSA: Stavili mu bombu pod kola, ispred restorana. Kad je upalio mašinu, ne da je roknulo, nego se treslo pola Bežanijske kose. Metlicom ga žena cele noći skupljala.

IVA: Imbecilu morbidni.

BIKSA: Postali smo gadljivi... Evo ga ide. Ako te pita, ti mu kaži da sam sve prevrnuo...

IVA: Ja s njim ne pričam.

BIKSA: Daj, ne trtljaj više, da te ne razvali k'o prošlog puta.

(Iva gleda ka ulaznim vratima.)

IVA: Ko je onaj skot sa njim?

BIKSA: To mu je neka rođaka...

IVA: Drži je za bulju, kretenu!

BIKSA: Dalja rođaka... To je kod nas na jugu sasvim normalna pojava...

IVA: Mišomor ću u viski da mu sipam!

BIKSA: Ti nisi normalna, rek'o mi je da od danas probam piće pre njega!

IVA: Roknuću vas ja, kad-tad!

BIKSA: Ludačo!

IVA: Majmunčino!

BIKSA: Da skратиš malo ti taj jezik, znaš!

IVA: Fuck you!

(Dok se Iva i Biksa svađaju, u kafić utrčava, kikoćući se, Svetlana, lepa davdesetpetogodišnjakinja obučena po principu „da se sve vidi“, prejako našminkana, a odmah za njom Dejan, dvedesetpetogodišnji debeljuškati mafijaš, sa nezaobilaznom zlat-

nom kajlom oko vrata. Oboje su malo popili, ali nisu pijani, samo veseli.)

SVETLANA: Nemoj, Dejane! Pa nemoj!

DEJAN: (Ivi i Biksi.) Šta je bilo, opet se glodete?

BIKSA: Malo, šefe, da nam prođe vreme.

DEJAN: (Ka Ivi, imitirajući zmijino siktanje.) Sikkćemo, sikkćemo...

IVA: Ma teraj se i ti...

(Dejan naglo promeni raspoloženje. Pride Ivi i uhvati je za kosu.)

IVA: Jao, nemoj Deki, bre...

DEJAN: Izvini Dejane, kaže se izvini Dejane!

IVA: Pusti me.

DEJAN: Ne čujem te dobro. (Još jače zavrće Ivi kosu.)

IVA: Izvini.

DEJAN: Izvini... Ko? (Još jače zavrće Ivi kosu.)

IVA: Izvini Dejane!

DEJAN: Tako te volim. (Pusti Ivu.)

IVA: Pederči...

(Iva ne stigne da završi reč, Dejan ponovo krene ka njoj, ona se odmakne.)

IVA: Izvini Dejane! Stvarno izvini!

(Dejan gleda u Ivu. Iva spušta pogled. Napetu pauzu prekida Biksa.)

BIKSA: Šefe, sve sam pregledao.

DEJAN: (Promrmlja, gledajući u Ivu.) Majku li ti tvoju...

BIKSA: Sto posto je čisto.

DEJAN: (Gledajući i dalje u Ivu.) Je l' stvarno pogledao?

BIKSA: Ma sve sam prevrnuo...

DEJAN: (Pokazuje na Ivu.) Nju pitam!

IVA: Gledao je Biksa, a i ja sam gledala jutros.

DEJAN: Samo se vi zajebavajte. I Mačor se tako zajebavao, pa su ga rastavili da ne može ni rođena majka da ga sastavi... Koknu li me, pocrkaćete gladni, bre! (Svetlani, pokušava da bude duhovito ciničan.) Je l' tako, daleka rođako?

SVETLANA: Molim?

DEJAN: (Biksi.) Zakuni se u kevu da Svetlanu nisi tako predstavio Ivi, kad te je pitala.

IVA: Znaš koliko me zabole kakve skotove šetaš...

DEJAN: Zakuni se!

BIKSA: (Neprijatno mu je.) A da idem ja da stražarim ispred?

DEJAN: Ti bi da izvučeš dupe sad kad je najuzbudljivije...

IVA: Ala ste duhoviti...

DEJAN: (Svetlani.) Idi, predstavi se...

SVETLANA: Je l' moram, maco?

DEJAN: (Cinično.) Moraš, kucu.

(Svetlana prilazi Ivi. Pruža ruku da se upoznaju.)

SVETLANA: Drago mi je, ja sam Svetlana.

(Svetlanina ruka „visi“ u vazduhu. Iva podigne pogled i „prostreli“ je očima.)

IVA: Samo da znaš da je analni tip. Pocepaće ti to usko dupence.

DEJAN: E, Iva, stvarno si carica, jebo te. Carica! (Biksi.) 'Ajde, reci da nije...

BIKSA: Da ja ipak izađem ispred, samo da odem do WC-a...

DEJAN: U formi nam je Iva, u formi...

(Biksa se smeje.)

SVETLANA: (Dejanu.) Pošto smo se upoznali, hoćemo li da sednemo pa i da popijemo nešto? Služi li neko u ovoj kafani?

DEJAN: (Biksi.) Bogami, ni mala nije za bacanje.

BIKSA: Prvi sto vam je najbezbedniji.

DEJAN: Biće ovo interesantno večer...

(Dejan i Svetlana sednu. Biksa stoji pored stola.)

BIKSA: Šta ćete?

SVETLANA: Je l' on konobar ili bodigard?

DEJAN: (Biksi.) Šta glumiš, bre, tu?

BIKSA: Reko' da vas uslužim, kad već stojim...

DEJAN: More, vuci se napolje.

BIKSA: A da probam piće?

DEJAN: Ovde da ga probaš!? O, kretena... Marš napolje! U džip da gledaš, da ne trepneš, je l' jasno?

BIKSA: Jasno! A, gde je parkiran?

DEJAN: Na ulici, malo niže.

BIKSA: Da raščistim ispred kafica, pa da ga preparkiram?

DEJAN: E za Čirokija ćeš da se ubrišeš. Njega ne pipa niko osim mene.

BIKSA: Ma ja to zbog bezbednosti...

DEJAN: Nije na kraj sveta nego deset metara niže. Izmakni se na trotoar pa gledaj.

BIKSA: A je l' mogu prvo do WC-a da odem? Nužda mi je...

DEJAN: Seronjo... I nemoj nikoga da puštaš u kafić.

BIKSA: Neću.

(Biksa ode ka izlazu, gde je inače i WC. Iva prilazi stolu gde se de Svetlana i Dejan.)

SVETLANA: Ja ću jedan viski i Coca colu.

IVA: Koji viski?

SVETLANA: Jack Daniels.

IVA: To je burbon.

SVETLANA: Deki, je l' ona to mene zajebava?

DEJAN: Aha.

IVA: (Dejanu.) Uživaš?

DEJAN: Pa ne mogu da lažem...

IVA: Ti ne možeš da lažeš!?

SVETLANA: Crkoh žedna...

DEJAN: (Ivi.) Dobila si ti i više nego što zaslužuješ...

IVA: On zna šta ja zaslužujem...

DEJAN: Nemoj ponovo da ti ustajem...

SVETLANA: Ako već ustaješ, donesi mi piće, presušiću...

(Dejan iznenada opali šamar Svetlani. Svetlana se uplaši, ustane, Dejan je vrati naglo u sedeći položaj.)

DEJAN: (Ivi.) I meni donesi isto što i njoj!

(Iva krene ka šanku. Čuje se voda iz vodokotlića u WC-u.)

DEJAN: E seronja je najzad završio. Sad smo bezbedni... Dobro sam ja i doživeo dvadeset petu pored vas idiota. (Svetlani.) Kol'ko ti, ono beše, imaš godina, kuco-maco?

SVETLANA: (Uplašena i zbunjena.) I ja imam k'o ti, dvadeset pet.

DEJAN: I ti! U koju školu si išla?

SVETLANA: U „Tozu Markovića“.

DEJAN: Ne pitam te za osnovnu, u koju su srednju išla?

(Svetlana ćuti.)

DEJAN: Šta je bre, šta si se uplašila, nisam ti glavu otkinuo...

SVETLANA: Ja sam rano počela da izlazim u grad.

IVA: Bingo, majstore!

DEJAN: (Ivi.) Ne seri ti, obrazovana. I pusti neku muziku, nije ni čudo što ti kafić slabo radi kad je atmosfera kao u manastiru. (Svetlani.) Bre, Svetlana, baš si ćurkica. Lepa ćurkica...

(Dejan pomiluje Svetlanu po licu i počne da je ljubi. Svetlana prihvata. Iva pusti muziku jako. „Šarlo akrobata“. Dejan se iznervira, ustane i krene ka šanku.)

DEJAN: E sad si ga najebala.

IVA: Promeniću, nemoj...

(Dejan uzme muzički stub, otkine ga od žica i baci na pod. Iva se popela na šank, gleda u stub, zatim u Dejana.)

IVA: Nemoj da me biješ...

DEJAN: Ma, ubiću Boga u tebi!

(U kafić ulazi Biksa. Uzbuđen je.)

BIKSA: Lele, šefe...!

DEJAN: Šta je, šta lelečeš?

BIKSA: Odneli Čirokija!

DEJAN: Šta pričaš, bre, ko ga je odneo?

BIKSA: Pauk.

DEJAN: Mog Čirokija odneo pauk!?! Jesi li ti pijan, drogiran...?

BIKSA: Nisam šefe, crk'o ako jesam. Ja izaš'o napolje, on ga nema. Pogledam niz ulicu, oni Čirokija nakačili na pa-uka i odoše niz Jurija Gagarina.

DEJAN: Ma ne mogu da verujem. Ne mogu da verujem!!!

BIKSA: Da palim Audija, da ih stignem?

DEJAN: Ne, Bogami, ne... Neće to tako lako da prođe. Ima da ga vrate sami, ne zvao se ja Dejan. Na isto mesto ima da ga vrate... (Uzima mobilni i poziva.) Da mi je ovo neko pričao, ne bi' mu verovao.

(Biksa vidi polomljeni muzički stub na podu. Pogleda upitno u Ivu. Ona mu odmahne rukom. Biksa joj pokaže rukom da nije normalna. Iva mu pokaže srednji prst. Biksa se prekrsti. Dok traje ta nemušta komunikacija između Ive i Bikse, Dejan razgovara telefonom.)

DEJAN: 'Alo, Milane ti si?... Dejan, Dejan... Ma baš sam dobro, aha... Samo su mi malo digli auto, inače je sve u najboljem redu... Nisam ciničan, besan sam!... Kako ko?... Pa

ovi tvoji moroni. Čirokija mi popeli na pauka... Nemoj da mi veruješ, samo ti nemoj da mi veruješ, a evo Biksa će da ti potvrdi.

(Dejan daje Biksi telefon. Biksa uzima telefon i razgovara postavljajući telo u servilnu poziciju, kao da priča sa nadređenim.)

BIKSA: Gos'n zameniče ministra, stvarno pokupili Čirokija na pauka... Ne znam koji su, majke mi... Nisam video koji je od naših asistirao parking servisu... Ja gde sam bio?... Ja sam bio po potrebi... Pa velikoj... Kad ste zapeli...

(Vidi se da sa druge strane veze „grmi“ od vike.)

DEJAN: Daj mi ga nazad, ovamo.

(Biksa daje Dejanu telefon.)

DEJAN: Ne deri se, bre... Kakav je, takav je, Biksu si mi ti dao... Ma zajebi da svaljuješ krivicu na njega, nego zovi tamo, vidi ko je na terenu, odma' da ga vraćaju... Ma zabole me za štrajk taksista, kroz gužvu su ga odneli, kroz gužvu neka ga vrate... U Gandijevoj smo, u kafiću kod Ive... Da im javiš da ga vrate na isto mesto, i da kažu tom idiotu od pozornika da dođe ovde i da mi se izvini... Ne, ne preterujem... Ako me ne zna, eto mu prilika da me upozna... Bolje ovako, nego na drugi način... 'Ajde, zdravo... O.K. Neću da pravim sranja, obećavam... Imaš reč, 'ajde... Zdravo!

(Dejan prekine vezu.)

DEJAN: Samo ću malo dupe da mu pomerim. (Biksi.) A ti, se-ronjo...

BIKSA: Šefe, oni su ga već digli na pauka dok sam ja bio u klozetu...

DEJAN: Ako mu se nešto desi, najeb'o si! Sećaš se kako sam ovu ovde (Pokazuje na Ivu.) odvalio od batina kad ga je ogrebala!?

BIKSA: Ne sećam se...

IVA: Ja se sećam!

DEJAN: Ne umeš, bre, ni džip da mi sačuvaš, a kamoli mene, idiote!

BIKSA: Ko je mogao da pretpostavi da će neko da se usudi da tvog Čirokija penje na pauka...

DEJAN: Nisi ti plaćen da pretpostavljaš, nego da otvoriš četvoro očiju. Kad neko uperi pištolj u mene ti treba da se poturiš, a ne u klonju da bežiš!

BIKSA: Nisam bežao, tako mi svega...

DEJAN: Vuci se napolje da te na pola ne prelomim!

(Biksa pobegne napolje. Svetlana je ustala, prišla je šanku.)

SVETLANA: Deki, mogu nešto važno da te pitam, al' da mi ne razvališ šljagu?

DEJAN: Pitaj!

SVETLANA: Da uzmem barem Coca colu, žedna sam...?

(Iva se nasmeje, Dejan opali šamar Svetlani koja od siline udarca padne na pod. Iva sa pladnjem u ruci na kojem je piće, priđe iznad Svetlane.)

SVETLANA: Pa obećao si da nećeš...

DEJAN: Nisam!

(Iva uzme piće sa pladnja i sipa ga po Svetlani.)

IVA: Jedan burbon...

SVETLANA: Ti nisi normalna!

IVA: I Coca cola!

(Svetlana je sva mokra, nekako se pridiže.)

IVA: (Dejanu, pokazujući na burbon i Coca colu koji su bili u porudžbini za njega.) Da li da joj dupliram porudžbinu?

(Dejan uzme burbon, popije ga na iskap i krene ka stolu za kojim je sedeo.)

DEJAN: (Ivi.) Donesi još jednu turu. (Pokazuje na Svetlanu.)

Daj i njoj...

SVETLANA: Neka, ja sam se predomislila u vezi sa pićem...

DEJAN: Ne seri! Vidiš da sam nervozan.

SVETLANA: (Odjednom, potpuno histerično, na ivici plača.)

Ti si nervozan? Ti si nervozan?! Pogledaj na šta ja ličim!

DEJAN: Idi tamo u klonju, sredi se, pa dođi da popijemo!

SVETLANA: Vilicu si mi razglavio! (Pokušava da izvadi iz usta veštačku zubnu navlaku.)

DEJAN: Pa ko ti je kriv kad u tvojim godinama kačiš veštake...

SVETLANA: Ti si mi rekao da menjam zube...

DEJAN: Al' nisam mislio sve da ih promeniš! Tri hiljade evra u zubima imaš, seljančuro...

(Svetlana je izvadila zubnu navlaku, ispod koje su ostaci njenih prirodnih zuba, naoštreni kao bazis za navlaku.)

SVETLANA: (Držeći u rukama zubnu navlaku.) Izleda da je pukla. Pa, pogledaj!

DEJAN: Vuci se bre, vidi na šta ličiš, bez zuba, ko iz veš-mašine da si ispala. Da se uplaši čovek... Lepi se, vadi fleke, suši se, peglaj, radi šta znaš, samo mi se skloni s očiju takva!

(Svetlana sva uplakana ode put WC-a. Pauza. Iva i Dejan su najzad sami.)

IVA: S ovom si prevazišao samog sebe...

DEJAN: Tebi je malo batina?

IVA: Nisam ja došla s frajerom kod tebe da se foliram, nego ti kod mene.

DEJAN: Kod sebe sam ja došao, a ne kod tebe.

(Iva iznosi piće iz šanka. Stavlja ga pred Dejana.)

IVA: Ko je koknuo Mačora?

DEJAN: Nemam predstavu... Murkani nisu, Zvezdarci se kunu da nemaju veze s tim.

IVA: Veruješ im?

DEJAN: Ovoga puta im verujem. Nema logike da su oni.

IVA: Možda je neko od novih?

DEJAN: Možda. Što, sekiraš se?

IVA: Šta misliš?

(Pauza.)

DEJAN: Svetlanu ću ja da napravim u avion ribu.

IVA: Pederčino!

DEJAN: Od blata ćeš da me praviš!

IVA: Rekla sam ti, posle bolnice, ako me još jednom udariš,
možeš samo na silu da me imaš.

DEJAN: Ko si, bre, ti da mene ucenjuješ?

IVA: Znam ko nisam.

(Dejan iznerviran ustane, uhvati ponovo Ivu za kosu.)

DEJAN: Ja sam tebe ostavio, a ne ti mene, znaš!

IVA: Znam!

(Dejan pusti Ivu. Sedne za sto i sruči u sebe burbon naiskap.)

DEJAN: Mnogo tražiš od mene.

(Iva ode iza šanka da pripremi još jedno piće. U kafić ulazi Biksa, sa njim je dvadesetpetogodišnji policajac, pozornik Gaga. Čuje se motorola.)

BIKSA: Evo ga, Dejane, ovaj ti je dig'o auto.

DEJAN: Jesi li mu rekao da isključi motorolu? Nervira me.

BIKSA: (Gagi.) Gasi to!

DEJAN: Polako, Bikso, polako...

GAGA: Ja...

BIKSA: Gasi ga kad ti kažem!

GAGA: Ne bi smeo da bude ugašen dok sam na dužnosti.

DEJAN: Šta bi smelo, a šta ne bi smelo, to ću ja da ti kažem!
Gasi da ti ga ne bih u bulju nabio!

(Gaga nevoljno ugasi motorolu.)

DEJAN: (Ustane, gleda u Gagu, pa se obrati Biksi.) Je l' vratio
Čirokija na mesto?

BIKSA: Spuštaju ga.

DEJAN: Kad ga spuste i njih dovedi ovamo.

GAGA: Oni ništa nisu krivi, ja sam im rekao da podignu auto.

DEJAN: I misliš da ih zbog toga što si ti izgovorio, pustim tek
tako?

GAGA: Nema razloga da...

DEJAN: Ima razloga. Ima!

GAGA: To su stariji ljudi...

DEJAN: I to me zaboje.

GAGA: Već su se dovoljno uplašili.

DEJAN: A ti?

GAGA: Šta ja?

DEJAN: Ti se nisi uplašio?

BIKSA: Pazi šta odgovaraš!

DEJAN: Nemoj da mu sufliraš, Bikso. Nek se sam izrazi. (Gagi.) 'Ajde, ako mi onako iskreno kažeš da l' si se usr'o u gaće, možda ih i pustim da prođu sa po dva šamara. Biksa nema jaku ruku.

GAGA: Jesam.

DEJAN: Šta jesi?

GAGA: Usr'o sam se.

DEJAN: To majstore! To... Kako se zoveš?

GAGA: Dragan.

DEJAN: Usr'o nam se Gaga.

BIKSA: Da idem ja sad da im izlupam zauške?

DEJAN: Samo po dva šamara. Gaga se podmetnuo, treba to ispoštovati. I proveri da li su džip vratili na isto mesto gde je bio. Nemoj ni za milimetar da su omanuli.

BIKSA: A ako ga ogrebu?

DEJAN: Ako ga ogrebu, zna se... Ti njima polomiš ruke, ja tebi i ruke i noge!

GAGA: Dajte, ljudi.

(Dejan uhvati Gagu za lice.)

DEJAN: Nisi dobio reč!

(Dejan pokazuje Biksi da izađe napolje. Biksa ode.)

DEJAN: (Ivi.) Daj čoveku nešto da popije. Vidiš da mu se suši grlo.

IVA: (Gagi.) Hoćeš i ti Jack Daniels?

GAGA: Ne pijem na dužnosti.

DEJAN: Ti si neki zajebant, a?

GAGA: Stvarno ne pijem...

DEJAN: Daj mu dupli!

(Iva sipa burbon i daje ga Gagi. Gaga gleda u piće.)

DEJAN: 'Ajde, sruči to k'o muško, naskap, pa da popričamo ozbiljno.

(Gaga popije burbon. Vidi se da mu nije prijao. Ulazi Biksa.)

BIKSA: Šefe, omašili su.

DEJAN: Koliko?

BIKSA: Za deset santimetara.

DEJAN: I kakve su sankcije?

BIKSA: Ovaj brkati se već onesvestio. A samo sam mu jedan šamar lupio...

GAGA: Rekao sam vam, to su stariji ljudi. Jedan je pred penzijom.

DEJAN: Pa šta će na terenu kad je pred penzijom? Nek sedi u kancelariji. (Biksi.) Reci im, dok ga ne ubodu u milimetar, ima da ga nameštaju. 'Ajde!

(Biksa izade.)

DEJAN: Dakle, ti si Gaga. Mene znaš...

GAGA: Sad smo se upoznali.

DEJAN: E, ne padam ja na ta sranja... Nego, da ti meni propevaš ko ti je rekao da mi podigneš Čirokija?

GAGA: Niko, zaista. Tek kada mi se načelnik javio, shvatio sam o čemu se radi...

DEJAN: Nemoj da sereš! Taj ko ti je rekao da ga digneš, taj je koknuo i Mačora. Šta ste mislili, na istu provalu i mene da izradite, a?

GAGA: Kakav Mačor, ne znam o čemu govoriš!

(Dejan je iznerviran, uhvati Gagu za revere. Gaga je uplašen.)

DEJAN: Mene si našao da zajebavaš, mene!?

(Iva pride Dejanu.)

GAGA: Ali, stvarno ne znam...

IVA: Dejane, nemoj, napravićeš sranje...

DEJAN: On mene zajebava!

IVA: Stani, stani, bre!

(Dejan pusti Gagu.)

IVA: Popij piće. Smiri se.

DEJAN: Šta da se smirim, koju pizdu materinu? Pravi se nainvan... More, samo da mu skinem uniformu...

GAGA: Kunem se da ništa nisam znao!

DEJAN: Odakle si ti?

GAGA: Živim u Bloku 62.

DEJAN: Iz kraja si, a ne znaš za Dekija. Keve ti...

GAGA: Nisam dugo bio u Beogradu.

DEJAN: Pa, gde si bio?

GAGA: U Nemačkoj.

DEJAN: U Nemačkoj!? Jebo te, luđi si nego što izgledaš! Za koga radiš ti?

GAGA: Ni za koga. Bio sam tamo, rešio da se vratim...

DEJAN: Kol'ko si bio tamo?

GAGA: Sedam godina.

DEJAN: Sedam godina si bio u Nemačkoj i ne samo što si se vratio, nego si rešio da uskočiš u pajkane. S tobom,

frajeru, nešto nije u redu... Tu priču ne bi progutala ni Svetlana.

IVA: Misliš?

(Ponovo ulazi Biksa.)

BIKSA: Šefe, ovi su baš kilavi. Drugi se onesvestio, a da ga nisam pošteno ni šutnuo. I sad Čiroki visi u vazduhu, na sajlama.

DEJAN: Moronu, osveščuj ih, neka ga spuste.

BIKSA: Ma, ja ću da ga spustim...

DEJAN: Dirneš li i jednu komandu na pauku, to će ti biti poslednje.

BIKSA: Pa kako da ga spustim?

DEJAN: Rekao sam ti, osvesti ih!

BIKSA: Onesvesti ih, osvesti ih... Nisam ja doktor nego bodigard!

DEJAN: Bikso!

BIKSA: Dobro, dobro...

(Biksa izlazi.)

DEJAN: (Gagi.) S kakvim kretenima radim, vidiš li? I, gde smo stali? A da, ti mene ubeđuješ da si gastarbajter, a ja ti, kao, verujem.

GAGA: U osamnaestoj sam pobegao. Čale mi je bio u policiji, riknula mu čuka pre mesec dana. Keva je ostala sama...

DEJAN: A ti se vratio zbog mamice. Baš potresno...

GAGA: Tek sam drugi dan na poslu, stvarno nisam znao za tebe...

DEJAN: Tamo si sastavio sedam godina, ovde ni dva dana, a već si se zajebao za ceo život.

GAGA: Ne razumem.

DEJAN: Da ti objasnim. Ne mogu da te bijem dok si aktivan. Ali dok mi ovde ćaskamo, tebi se, kretenu, već kuca otkaz. E kad ti ga uruče, videćeš koliko si se zajebao.

GAGA: Daj, čoveče, javili su dispečeri da je zakrčena ulica, šta sam mogao da uradim? To je samo džip, bre!

DEJAN: Nije samo džip u pitanju. Princip je u pitanju! Selo je ovo, a ne grad. Čuje li se da mi je gušter popeo Čirokija na pauka, a da je prošao neoštećen, nema klinca koji neće pokušati da me kokne.

GAGA: Kako to misliš – neoštećen?

DEJAN: Nisam ti, bre, ni jedan prst polomio, svi su ti zubi u glavi, mrdaš rukama i nogama. Ej, bre...

GAGA: Ti me zajebavaš...

DEJAN: Aha... (Ivi.) Kaži mu, srce.

IVA: Mrtav je ozbiljan. U najboljem slučaju, proći ćeš sa tri meseca na ortopediji...

DEJAN: To si ti, ljubavi, prošla tako jevtino, jer su u pitanju bile nekakve emocije...

IVA: Je li? Šta mi napriča...

(Odjednom, čuje se nešto poput kratkotrajnog krika, a zatim strahovit udarac, pa karakterističan zvuk koji proizvodi Dejanov džip, kakav smo čuli u prvom delu scene, kada je Dejan parkirao Čirokija, a zatim i auto-alarm.)

DEJAN: Ovaj ga je ipak sam spuštao. (Ivi.) Idi vidi šta je, ja ne smem da gledam. Ubiću ga.

(Iva potrči napolje. Izade)

DEJAN: Ako je ono što mislim da jeste, duplu smenu ću da radim večeras. Ne zna se ko će gore od vas dvojice da prođe...

(Ulazi Biksa. Bled je.)

BIKSA: Šefe!

DEJAN: Šta si uradio, kretenu?

BIKSA: Pao na Čirokija.

DEJAN: Molim? Kako pao...?

BIKSA: Pao na krov. Ja sam rekao da ga blindiramo i odozgo, zbog napada iz vazduha.

DEJAN: Ko je, bre, pao na krov, odakle?

BIKSA: Sa zgrade, nekakav nudista.

DEJAN: Kakav nudista, šta pričaš gluposti?

BIKSA: Go, golcat! Zgužvao je Čirokija načisto.

(Ulazi Iva.)

DEJAN: Iva, šta mi je sa džipom...

IVA: Ubio se Đida!

BIKSA: Je l' to onaj Kaćin?

IVA: Jebo te, ubio se, bolid!

DEJAN: Ljudi, govorite šta se desilo, pričate sve same gluposti...

BIKSA: Kaćin muž, a? Je l' on?

IVA: Beži, bre, kretenu!

DEJAN: (Krene ka izlazu.) Vi ste svi ludi. Idem da vidim...

(Gaga shvati da je ovo pravi trenutak da pobjegne. Potrči ka izlazu.)

DEJAN: Bikso, drž' ga!

(Biksa se prene, uspe da uhvati Gagu, obori ga na pod. Rvu se.)

DEJAN: Tabaj ga na drugom mestu, ne mogu da izađem od vas dvojice. Hoću da crknem da vidim šta je bilo sa Či-rokijem...

(Odjednom prigušen pucanj. Gaga je upucao Biksu, Biksino telo je prigušilo zvuk. Gaga ustane. Uperi pištolj u Dejana.)

DEJAN: Ti stvarno nisi normalan.

GAGA: Da se nisi pomerio!

DEJAN: (Kao da nije ozbiljno shvatio upozorenje.) Ma nema te rupe u koju ćeš da se sakriješ...

IVA: Dejane!

(Dejan krene ka Gagi. Gaga opali i Dejan padne. Gaga je uplašen. Nišani ka Ivi, koja je već prišla Dejanu koji je u samrtnom ropcu. Gaga je za trenutak kao ukočen, a zatim pobjegne napolje.)

DEJAN: Tako mi i treba, kad me čuvaju kreteni. (Vadi iz džepa ključeve i daje ih Ivi.) Molim te isključi alarm, otići će mi akumulator. Baš na Či-rokija da padne, majku li mu...

IVA: Trudna sam, Dejane.

DEJAN: Je li, s kim?

(Nakon što je izgovorio poslednje pitanje, Dejan je izdahnuo. Iva se zgrči od bola.)

IVA: Kretenu!

(Iva kao da je zasuzila. Ustane, protrlja oči i isključi alarm. U kafić ulazi Svetlana. Hoda lagano i žmuri.)

SVETLANA: Deki, ljubavi, kakva je to pucnjava, ponovo? Obećao si mi da nećeš više da pucaš kad izađemo u grad. E, 'ajde da mi izvadiš ova sočiva u boji, nešto sam se zajebala dok sam ih vraćala, ništa ne vidim. Sreća moja da sam ponela rezervne krpice... Ovo mi super stoji, a...

(Svetlana se saplete preko Biksinog leša i padne. Od pada joj ispedne sočivo.)

SVETLANA: E, sad mi je ispalo sočivo... Znaš kad ću da ga nađem... A zeleno je baš kul...

(Svetlana otvori oči i kad vidi mrtvog Dejana, počne histerično da vrišti. Gleda u Dejana, Ivu, Biksu i vrišti neverovatno jako. Iva joj opali jak šamar i ona začuti. Iva ustane, ode do šanka.)

IVA: Hoćeš piće?

(Svetlana klima glavom. Iva sipa piće Svetlani i sebi. Svetlana ustaje, tresu joj se ruke, uzima piće.)

IVA: 'Ajde, živela ti meni.

(Kucaju se.)

IVA: Jebi ga, nema muzike...

(Mrak. Čuje kako još jedan samoubica pada na automobil. Jak tresak. Auto alarm zavija. Zatim još jedan udarac i još jedan alarm, pa još jedan... Sablasna kakofonija kiše samoubica nad Beogradom.)

PROJEKCIJA NA VIDEO BIMU:

Sinopsis: Iva, Svetlana, Dejan, Gaga i Biksa voze se Čirokijem kroz nepregledno prostranstvo Deliblatske peščare. Sjajan osećaj slobode. Svi su nasmejani, veseli, bezbrižni. Kao iz nekog drugog života. Auto-alarmi i dalje zavijaju.

KRAJ

BERLINSKI ZID

**Priča o deci koja su određena porodicom
kojoj ne pripadaju**

LICA:

SKENDER / VELIMIR*

FARUK / RAŠKO*

PETRIT / VASILIJE*

DITA / MARIJA*

ENVER / DIMITRIJE*

ANA

BEKIM / VASILIJE UNUK**

AGIM / ANDREJ**

VOJNIK

*Jedan glumac igra dva lika.

**Deca.

PRVI ČIN

PRVA SLIKA

(Bekim i Agim. Petogodišnjaci. Pevaju brojalicu. Igraju se.)

BEKIM I AGIM:

Nolt sa ma nolt, shiko sa ma posht
(Gore, odgore, pogle' malo nadole)
shiko ka ujti, dilli po na shkoj
(pogle' preko vode, žuto sunce ode)
pamja e ka fusha dashira e secilit
(pogle' preko polja svačija je volja)
shikimi ga dera ku ruklloet leshi
(pogle' preko plota gde se vuna mota)
zorti osht i frekshem
(zort se vuna zove)
njeri te ri bon.
(prave ljude nove.)

Nolt sa ma nolt, qeke mu prkon teje
(Gore, odgore, evo mene kod tebe)
boji hazer ujitin ta przojm shejtonin
(spremi dobru vodu da utvare odu)
pregadite troullin e zi dhomet temi gri
(spremi zemlju crnu da mi zubi trnu)
pregadite penden ce vejet ta zjedh onen
(spremi oštru branu sam da biram stranu)
penda zort fkatet

(zort se brana zove)
njeri te ri bon.
(prave ljude nove.)

(Ulaze Enver i Skender. Deca pobegnu. Kao da ih vetar nosi.)

MRAK

DRUGA SLIKA

(Kosovo. Uroševac. Kafana. Kasno proleće 1999. godine. Već treći mesec traje vojna intervencija NATO u SR Jugoslaviji. Za stolom Enver i Skender. Skender je stariji domaćin iz sela pored Uroševca, a Enver sredovečni policajac, podoficir Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije.)

ENVER: Znaš ti, Skendere... Dobro ti znaš, da ja znam, šta mi misliš. A, bogme, i ti znaš šta ti ja mislim.

SKENDER: Znam!

ENVER: E, pa kad se tako dobro poznajemo, 'ajde u to ime da popijemo. Da nazdravimo za sva groblja koja će po Kosovu iznići...

SKENDER: Envere...

ENVER: ...bude li kod svih pameti k'o kod ovih naših golja što sa Šare pucaju!

SKENDER: Koji li su za tebe „naši“ da mi je samo znati...

ENVER: Bije sa svih strana, fali još mi da mu pridodajemo! K'o da je život gušterov rep.

(Pauza)

ENVER: Skendere, vreme je da se sklonite.

SKENDER: Ti bi i mene na traktor, pa u Makedoniju, a?

ENVER: Samo dok ne prođe nevolja. Urazumi sinove, nek se manu ćorava posla, životom se igraju...

SKENDER: Tiše!

ENVER: Što? (Vikne.) Da nas neko ne čuje!

SKENDER: Budalo pijana...

ENVER: Vazda je meni tako. Čim me vide na vratima kafane, svi izađu. K'o da sam šugav. Jednima brukam narod, drugima uniformu... Nikome po volji. Šta ti misliš, ko ga više brukam, a?

(Pauza.)

SKENDER: Koliko tražiš?

ENVER: Neće nova deca iznići ako ovu našu u zemlju posadimo.

SKENDER: Ti nemaš dece.

ENVER: Al' ih ti imaš. Nisam ja uniformu obukao da bi' se od svojih odrodio, već da bi' svoje sačuvao.

SKENDER: Koliko, Envere?!

ENVER: Treći mesec kako traje ovo bombardovanje, sve se otrglo kontroli. Razne vojske tumaraju Kosovom...

SKENDER: Prevali najzad preko usta koliko će ovoga puta da me košta, pa da završimo i da se razidemo!

ENVER: Ne znam mogu li više da vas štitim od vas samih! Sprema se još jedan konvoj, sutra uveče. Poslednji. Načelnik je rek'o da će posle toga sve Albance, koji nisu svojom voljom izbegli preko granice, po'apsiti da se u šumu ne odmetnu.

SKENDER: Svojom voljom?

ENVER: Ginu nam ljudi svakoga dana. Mora se tako.

SKENDER: A tebe neće da 'apsi?

ENVER: Zajebavaj, zajebavaj... Put je bezbedan, vojska ga čuva. Do jutra ćete biti u Makedoniji. Što ne smete da nosite, ja ću da vam sredim da sakrijete. Dok ste tamo, kuću ti neće dirati, za to ti dajem besu. Eto, toliko još mogu da učinim.

(Skender vadi svežanj novčanica i daje ga Enveru.)

SKENDER: Sve si skuplji, a sve mi manje vrediš.

ENVER: Nateraj Faruka i Petrita da pođu. I ti da pođeš!

SKENDER: Mator sam ja za zbegove. A moja deca, kako im pamet govori, tako nek' urade.

ENVER: Ne bih se ja mnogo uzdao u tu njihovu pamet. Kad krv proključa, ona se sama od sebe ne 'ladi. Nije za Faruka šuma, nema on tu petlju, znaš i sam. Teško će da pretekne. A za Petrita, bolje da ja ne pričam...

SKENDER: Bolje.

(Pauza.)

ENVER: Dao sam vam dovoljno vremena. Za dva dana selo će i ovako i onako da bude iseljeno. Ja sam ti k'o svome rek'o šta ti valja činiti, a ti preseci. Skloni barem snaju i unuke na sigurno...

SKENDER: Aferim!

ENVER: I sa nama, i bez nas, ovo će se završiti isto. Onako kako su ga drugi zamislili. Na nama je da to nešto živi dočekamo, u šta god se pretvorilo. Ja nisam izabrao stranu

k'o sudbinu, moj Skendere. Ima strana i strana, a sudbina je jedna... Danas ja tvoju glavu čuvam. Možda ćeš ti jednoga dana moju.

SKENDER: Rekoh, aferim!

ENVER: 'Ajd' živeli!

(Enver bi da nazdravi. Skender popije rakiju bez zdravice, ustane i ode.)

MRAK

TREĆA SLIKA

(Skenderova kuća. Soba u kojoj se obeduje. Skender, Faruk, njegova žena Dita i Petrit.)

SKENDER: Konvoj nam je jedini izlaz.

FARUK: Pobegnem li s Kosova pod ženinom suknjom, neće mi to nikad oprostiti.

SKENDER: Zašto misliš da jedino tebi neće da oprostite? Uradio si za njih sve što si mogao, i više od toga. Ovo je poslednja prilika da se pređe preko granice, neće ih biti više. Toliki je narod izbegao, dlaka mu s glave nije falila...

FARUK: Nemaju drugi ono što Faruk ima u svojoj kući.

PETRIT: Nije ovo samo tvoja kuća!

FARUK: Ovde mi žive deca i žena. Njih dovodiš u opasnost.

PETRIT: A ti? Ti ih ne dovodiš u opasnost? Podrum ti je skladište oružja... Zahvali Skenderovim parama što smo živi.

FARUK: Nema tih para koje će nam sa imena skinuti tvoju bruku.

SKENDER: Dosta!

FARUK: Ali...

SKENDER: Rekao sam dosta. Dita je postavila da se jede.

(Faruk i Petrit sednu za sto. Dita svima sipa supu, pa potom sedne pored Faruka. Jedu.)

SKENDER: Već su zaposeli sve kuće na periferiji Uroševca, a nova vojska iz Srbije još stiže. Treba negde da ih smeste. Selo dosad nisu dirali, al' Enver kaže da će na ovu stranu prekosutra i ne valja da ih čekamo. (Faruku.) Treba još večeras da prebaciš to što je ostalo od oružja našima na Jezerce¹. Odatle ćeš odmah nazad, da pripremiš decu i ženu za put.

FARUK: Nek' idu s tobom i Petritom.

DITA: Nemoj tako...

FARUK: Dita!

(Pauza.)

PETRIT: Ja bih kod ujaka u Bujanovac, dok se ovo ne primiri.

SKENDER: Misliš da će te tamo, s njom, nasmejani dočekati?

PETRIT: Zašto. Ana je...

SKENDER: Zato što je to sad tako!

PETRIT: Nisi bio takav pre...

SKENDER: Nije bilo ovakvo vreme, pre.

¹ Tokom rata Jezerce je bilo jedno od najvećih uporišta Oslobođilačke vojske Kosova u okolini Uroševca

PETRIT: Sâm ću ja da se snađem. A vi, možete da me se odreknete...

SKENDER: Slušaj, majku sam ti, kad se s tobom porađala, izgubio...

PETRIT: Rek'o si mi to hiljadu puta...

SKENDER: I hiljadu prvi put da čuješ! Sa ovih deset prstiju sam te od litre mesa odgajio, a ti bi sad od svoje krvi da se odrođuješ zbog...

PETRIT: Zbog koga, reci? Reci!

(Skender opali jak šamar Petritu.)

SKENDER: 'Ajde, nauči me! Ti me nauči redu pod stare dane. Nije vreme za ljubav! Ima u životu kad jeste, a sad, eto, nije. Kome se dogodilo – dogodilo, kome nije – tako mu je. Pametnom čoveku je to dovoljno, a budali džaba život...

(Petrit se otrgne i ustane.)

PETRIT: Moj život je moja stvar.

SKENDER: Nije samo tvoja! Kad čuvaš svoju, čuvaš i našu glavu! Pravo Faruk kaže, naši ti neće oprostiti. A neće ni nama, posebno ako se ovo završi kako bi oni hteli.

FARUK: A ti?

SKENDER: To što sam ja želeo, to nikome sada nije bitno. Ne-ka se završi kako mora, samo svoji na svome da ostanemo. I na broju!

FARUK: Ne pitam te to.

SKENDER: A šta me pitaš?

FARUK: Hoćeš li mu oprostiti?

SKENDER: Mržnja je batina sa sto krajeva. Ne valja se ni za jedan od njih 'vatati. Al' ne valja ni ići mimo sveta, ma koliko taj tvoj svet išao mimo ostalih. Tako nam je suđeno u ovoj nevolji, sa svojim da se mešamo, đavolu rogove da ne diramo. Možda će u neko drugo vreme biti drugačije. A možda i neće. Ko to zna...

FARUK: Nisi mi odgovorio na pitanje.

SKENDER: Rek'o sam šta je trebalo...

PETRIT: Enver je otiš'o u miliciju, i ništa mu ne fali.

FARUK: Ne vidiš ti Envera onak'og kakav je. Misli taj kako živ da dočeka jesen na Kosovu. A ti, nastaviš li ovako, nema te rupe u koju ćeš se sakriti.

PETRIT: Ostavite me na miru!

(Petrit izade. Faruk vikne za njim.)

FARUK: Petrite!

SKENDER: Pusti ga.

FARUK: Mnogo smo ga pustili...

SKENDER: Ja ću to da izmerim, ne ti!

DITA: Oče, je l' da rasklonim, pa da idem?

SKENDER: Požuri, posle ćeš da raskloniš.

FARUK: Gde gori da sofru ne može da podigne?

(Skender pokaže Diti da ide. Ona izade.)

MRAK

ČETVRTA SLIKA

(Dita i Ana, negde na periferiji Uroševca.)

ANA: Jesmo li, napokon, dovoljno daleko?

DITA: Za nas dve nikad neće biti dovoljno daleko...

ANA: Ne bi' se morale kriti da smo svega koju stotinu kilometara dalje od ovog mjesta.

DITA: Nije vreme za velike misli, Ana.

ANA: Skenderu se žuri za odgovor?

DITA: Svima nam je život u opasnosti zbog vas dvoje... Petrit je muško, ne rasuđuje glavom, ali ti...

ANA: Šta ja?

DITA: Žensko si, navikla si da trpiš! Ako ga voliš, ostavićeš ga.

ANA: Kako možeš to da mi kažeš, Dita...

DITA: Kako ti možeš nakon svega što ti se dogodilo od tuđih, opet s tuđima...

ANA: Koji su mi tuđi, a koji moji, to više ni sama ne znam... Petrit je drugačiji. Sa njim se osjećam bezbedno...

DITA: Ostala si sama! U toj nevolji ko god da je naišao osećala bi isto...

ANA: Jedni su me tjerovali od sebe jer mi je mater bila Hrvatica, drugi zato što mi je otac bio Srbin. Jedino me on nije pitao ni za jedno, ni za drugo. On me je...

DITA: Što misliš da bi vašoj deci bilo drugačije?

(Pauza.)

DITA: Skender je rekao da će ti pomoći da odeš odavde... Imaćeš dovoljno da započneš novi život...

ANA: Znaš li ti kakav je Petrit muškarac, Dita?

DITA: On mi je dever, kako možeš tako nešto da me pitaš...

ANA: Petrit je čovjek koji zna kako se voli žena. Zna da ti vrhovima prstiju dodirne srce tamo gdje je ono najosjetljivije. Dok mi je majka bila živa, nekako sam i mogla da zamislim život bez Petrita, ali sada...

DITA: Sigurna si da nije umrla zbog tvog izbora?

(Anu je ovo jako pogodilo. Okrene se, želi da ode. Dita je shvatila da je preterala. Hoće da je zaustavi.)

DITA: Stani, molim te!

ANA: Pusti me! To je bilo podlo, baš podlo...

DITA: Ubiće ga! Kako to ne razumeš... Ubiće ga...

(Ana zastane.)

DITA: Žao mi je zbog svega što ti se u životu dogodilo. Prič'o mi je Petrit da si mnogo nevolje videla tamo odakle si izbegla, a još više ovde... Ne znam koliko ti je bilo teško u toj Krajini, ali ne razumem zbog čega si pomislila da će ti ovde biti lakše. Sve što je bilo gde na svetu teško jedan jedini gram, na Kosovu je toliko da kad te pritisne prestaneš da dišeš.

ANA: Jesi li sigurna?

DITA: Ja sam ovde život provela i znam...

ANA: Pitam te za Petrita. Jesi li sigurna da će ga...

(Poslednju reč Ana nije mogla da izgovori. Ubiti...)

DITA: Kuću su nam obeležili. Dvaput je Skender krećio beleg sa zida i opet su ga po treći put stavili. Za mnoge je to što radite neoprostiv greh.

ANA: Petrit kaže da ima ujaka u Bujanovcu...

DITA: Vi ćete da pobegnute, a mi? Šta da radimo mi koji posle rata treba da živimo ovde?

(Pauza.)

DITA: Razumi me, zbog Bekima i Agima me razumi, zbog moje dece! Kad ih jednog dana budeš imala, shvatićeš koliki je to strah.

(Na pomen dece, Ana naglo promeni raspoloženje.)

ANA: Znam ja šta je strah!

DITA: Za ovaj ne znaš.

ANA: Predugo smo zajedno, naići će neko. Bolje bi ti bilo da pođeš.

DITA: Šta da kažem Skenderu?

ANA: Poruči mu da će biti onako kako je on htio.

MRAK

PETA SLIKA

(Spavaća soba. Faruk i Dita.)

FARUK: Jesi li rasklonila sofru?

DITA: Jesam.

FARUK: Dugo ti je trebalo.

(Dita nervozno rasprema postelju.)

FARUK: Da li ti je nešto rekla?

DITA: Mislim da je razumela...

FARUK: Kazala si Skenderu?

DITA: Sve kako mi je poručila.

(Dita uzme bokal s vodom sa stola pokraj kreveta i počne da pije. Velika je vrućina, voda se prosipa po njenom još uvek lepom telu. Dita hoće da poljubi Faruka. On je iznenađen.)

FARUK: Celog si me umokrila. Šta ti je?

DITA: Ništa! Baš ništa...

FARUK: Zašto si...?

DITA: Zato što sam ti žena. Ili te to više ne interesuje?

FARUK: Znaš da nije vreme, treba da idem.

DITA: Znam!

(Faruk skida mokru košulju.)

DITA: Da li su njih dvoje u pravu, il' mi?

FARUK: Kako to misliš?

DITA: Branimo im nešto što ne znamo šta je, jer ga nikada nismo ni imali.

FARUK: O čemu govoriš, ženo?

DITA: O tome kako ne znam da li ćeš se sutra vratiti da nas vodiš u Makedoniju.

FARUK: Ja imam odgovornost.

DITA: I? Šta još imaš?

FARUK: Idi, donesi mi suhu preobuku. Vreme je da pođem.

MRAK

ŠESTA SLIKA

(Skenderova kuća. Jutro. Skender se umiva. Poliva ga Dita. Nakon što se obrisao peškirom, Skender seda za sto. Dita mu sipa rakiju. Prinosi mu doručak. Diti odjednom iz ruku ispadne tanjir. Skender nije ni okom trepnuo.)

SKENDER: Hoćeš li i ti rakije?

(Dita na trenutak prekine sakupljanje ostataka sa poda. Čudi je Skenderova ponuda. Do tog trenutka nikada joj nije nudio da sa njim popije prvu jutarnju rakiju.)

SKENDER: Da ti se ruke primire. 'Ajde, uzmi...

(Dita naskap ispije rakiju.)

SKENDER: A za „živeli“, da sipamo drugu čašu, a?

DITA: Izvinite, ja se zaboravila... Meni je i ova jedna bila mnogo.

SKENDER: Dobro je, biće dana i za nazdravljanje.

DITA: Nisam noćas dobro spavala.

SKENDER: Ni ja. Probudilo me ono puškaranje, u gluvo doba noći.

DITA: Bojim se, oče.

(Dita zaplače.)

SKENDER: Neka te, neka... I to je od Boga.

(U sobu ulazi Enver. Dita se trgne.)

SKENDER: Kroz koju si ti rupu ušao?

ENVER: Kroz garažu. Ne moraju baš svi da me vide.

SKENDER: Poranio si. Kojim zlom?

(Enver pokazuje očima na Ditu. Skender mahne Diti da ode iz sobe. Ona izađe.)

ENVER: Lepa ti snaja, Skendere.

SKENDER: Njena lepota nije tvoja briga!

ENVER: Ne znam čija li će biti.

SKENDER: Šta to pričaš?

ENVER: Presreli su transport noćas.

SKENDER: Faruk?

ENVER: Živ je.

SKENDER: Hvala Bogu. Zašto mu nisi dojavio?

ENVER: Vojska je napravila zasedu. Ni mi nismo znali dok ga jutros nisu doveli u stanicu.

SKENDER: Je li ranjen?

ENVER: Malo ga okrznilo.

SKENDER: Gde?

ENVER: Po ruci, ništa strašno. Strašno je ono što mu se sprema.

SKENDER: Neće ga valjda ranjenog ispitivati?

ENVER: Danas neće, imamo nekakve seronje iz crvenog krsta u kontroli. Al' sutra ujutru, teško njemu. A teško i meni, ako propeva. Faruk ti je od mekog materijala, nije na oca.

SKENDER: Još noćas treba da ga izbaviš iz zatvora!

ENVER: Ovoga puta moram da se čujem i s našima na Jezercu.

SKENDER: Zašto?

ENVER: Stoput' sam ti rek'o da taj pos'o s decom svršiš ranije.
Al' k'o da sam džaba trošio reči.

SKENDER: Znaju oni ko je Skender...

(Enver krene. Skender ga zaustavi.)

SKENDER: Stani! Kad ih vidiš, da im kažeš i za Petrita.

ENVER: Šta za Petrita...

SKENDER: On će se od nje razdvojiti, svojom voljom, uzeo se
u pamet. Reci im, ti im to reci!

ENVER: Ne pitam se ja više za Petrita.

MRAK

SEDMA SLIKA

(Nadomak Uroševca, na putu ka Gnjilanu. Ana i Skender. Ona je krenula na put. Skender joj nosi kofer. Zastanu. Skender spusti kofer i pokaže joj rukom niz put.)

SKENDER: Iza one kuće, kod trafo stanice, čeka te prevoz do
Gnjilana. Odatle možeš autobusom u Srbiju.

ANA: Ja tamo nemam nikoga.

SKENDER: (Izvadi iz sakoa svežanj novčanica.) Evo ti i novac,
da ti se nađe.

ANA: (Gleda u svežanj novčanica iznenađena.) Hoćete da me
isplatite?

SKENDER: Hoću da budem siguran da ćeš otići dovoljno da-
leko. A za tako nešto ti treba novac.

ANA: (Uzima novac.) Dita mi je kazala da ja, što se vaše porodice tiče, nikada neću biti dovoljno daleko.

SKENDER: Rekla ti je ono što su njoj rekli da treba da znaš.

(Ana vadi iz torbe jedno pismo. Daje ga Skenderu.)

SKENDER: Da li u njemu piše sve što smo se dogovorili?

ANA: Možete slobodno da ga pročitate.

SKENDER: Nema potrebe, verujem ti.

(Ana podigne kofer i krene. Za trenutak zastane. Okrene se ka Skenderu.)

ANA: Trebalo je da se sutra ujutru Petrit i ja nađemo na stanici. Da putujemo zajedno... A sada putujem sama. Jeste li sigurni da je ovo bio jedini način?

SKENDER: I da je postojao neki drugi, ja ti ga ne bih pokazao.

ANA: Zašto ste me onda maloprije onako gledali?

SKENDER: Kako?

ANA: Onako kako otac gleda djevojku svoga zaljubljenog sina.

(Skenderu je neprijatno. Nikada nije bio ovakav. Ali nikada nije bilo ovakvo vreme... Zna šta bi sada rekao i zna šta mora da kaže.)

SKENDER: Mislim da smo se nas dvoje, za jedan život, dovoljno ispričali.

(Ana ode. Kad ostane sam, Skender pročita pismo koje mu je dala Ana. Zatim ga savije i stavi u unutrašnji džep sakoa.)

MRAK

OSMA SLIKA

(Faruk u ćeliji istražnog pritvora policijske stanice u Uroševcu. Enver ulazi.)

FARUK: Najzad si stigao. Dugo ti je trebalo...

ENVER: Uzbuna je.

FARUK: Čujem...

ENVER: Ujutru idemo na tvoje selo. Večeras neću moći da te izvedem.

FARUK: Envere!

ENVER: Dvorište je puno policije!

FARUK: Oni će me ujutru saslušavati...

ENVER: Neće.

FARUK: Jesi li se čuo sa našima?

ENVER: Jesam.

FARUK: I?

ENVER: Vele da se u tvoj jezik ne možemo pouzdati.

(Iz male torbe vadi konopac sa omčom. Dok razgovara sa Farukom, Enver lagano, bez žurbe, skoro ritualno, pravi improvizovana vešala, onakva kakva zatvorenici prave kad žele da izvrše samoubistvo u ćeliji.)

FARUK: Lažeš! Ti to radiš na svoju ruku... Vikaću! Ako te budu zatekli ovde sa tim konopcem...

ENVER: A ko će ti onda noćas ženu i decu poslati u Makedoniju, da se posle rata živi vrate na svoje, k'o deca heroja? Ili bi ti da budu deca cinkaroša? Da im u školi pljuju oca i psuju strinu!? Je l' bi to hteo, a?!

FARUK: Izdržaću, izdržaću, veruj mi. Reč neću da izustim, šta god mi radili... Jednu jedinu reč! Veruj mi.

ENVER: Ne verujem ti.

FARUK: Ja nikoga nisam izdao.

ENVER: Zato što nisi imao priliku. Da su te jutros onako uplakanog izveli pred inspektore, pevao bi ti dok ne ogrkaviš. Mene bi tek usput za glavu skratio.

FARUK: Ne bih...

ENVER: Pred svima si me dozivao: „Envere, pomози mi, ti znaš da ja nisam takav! Reci im!“ Budalo!

(Enver prinese stolicu ispod omče, pokaže Faruku da treba da se popne.)

FARUK: Nemoj, tako ti Boga...

ENVER: Penji se!

FARUK: Ne želim da umrem!

ENVER: Budi muško barem jednom u životu.

FARUK: Ne mogu, ne mogu!

(Enver širokom lepljivom trakom zapaši usta Faruku i na silu ga popne na stolicu. Stavi mu omču oko vrata i gurne stolicu. Faruk se samrtnim trzajima još nekoliko trenutaka opirao onome što je, očigledno, bilo neminovno. Nakon što se uverio da je mrtav, Enver Faruku skine traku sa usta i ode.)

MRAK

DEVETA SLIKA

(Skenderova kuća. Skender i Petrit sede za stolom. Dita pakuje odeću.)

SKENDER: (Diti.) Deci obavezno stavi i toplu preobuku. Ume na Šari da zagudi i u ovo doba godine. Do jutra ćete biti u Makedoniji.

DITA: (Petritu.) Šta tebi da spremim, devere?

PETRIT: Ne boj se ti za mene. Decu gledaj.

DITA: Kako ćemo bez muške ruke na toliki put?

(Petrit prećuti. Skender pokazuje Diti da je vreme da ode. Ona izađe.)

SKENDER: Čuo si snaju?

PETRIT: I ti se je čuo.

SKENDER: Ti treba da pođeš s njima, ja moram da ostanem ovde. Starce neće da diraju. Vama treba da sačuvam kuću, a ne sebi. Neću valjda u grob da nosim sve ovo...

PETRIT: Meni ne treba ništa.

SKENDER: Vid'o sam te kad si izvuk'o spakovan kofer iz ormana. Valjalo bi da razmisliš na koju stranu ćeš ga poneti...

PETRIT: Već sam razmislio.

SKENDER: Ana te neće čekati na stanici.

PETRIT: O čemu ti...

SKENDER: Otišla je bez tebe. Platilo sam joj da ode.

PETRIT: Pretio si joj!

SKENDER: Nisam.

PETRIT: Otac si mi, ali sada si preterao. Ako joj se nešto dogodilo, ja...

SKENDER: Jednostavno je uzela novac i otišla.

PETRIT: Lažeš!

SKENDER: Ako ne veruješ ocu, evo ti pismo da se uveriš.
Oproštajno. Pročitaj!

(Skender daje Petritu pismo. Petrit čita, ne može da veruje.)

PETRIT: Ovo nije istina. Ne znam šta si joj učinio... Ona ne bi...

SKENDER: Sama je rekla cenu. Čak te je i potcenila. Bio sam spreman da joj dam mnogo više.

(Petrit istrči napolje. Duga pauza. Ljut je Skender... Na sebe, ne vreme u kojem živi, na život, na sve je ljut. Al' ne dozvoljava da se vidi.)

MRAK

DESETA SLIKA

(Zaglušujući zvuk bombardovanja. Iz otvorenih kofera prosula se odeća. I beli veš. Crven od sveže krvi.)

MRAK

JEDANAESTA SLIKA

(U kafani, Enver i Skender.)

ENVER: Otkud sam ja mogao da znam da će da bombarduju konvoj? Nije logično... Pa sami su rekli da oni sve vide

iz tih aviona, sve! Nisam znao, Skendere, tako mi svega. Kako sam mogao da znam. I Dita, i deca... I Petrit! Njega si ti naterao da pođe, ne ja... Grešan sam, mnogo sam grešan. Al' nisam kriv...

(Ispije rakiju. Sipa iznova i sebi i Skenderu. Skender je skoro nepomičan.)

ENVER: Hajde, uzmi! Uzmi da nazdravimo, pa da se raskusuramo k'o ljudi. Ako ti nećeš, ima ih u redu kol'ko ti drago... Čitavo selo! Čime da ti platim? Čime... Ovim što mi je ostalo od života. Ništa je to i tebi i meni!

SKENDER: Pravo veliš, baš ništa!

MRAK

(U mraku se čuje pucanj.)

KRAJ PRVOG ČINA

DRUGI ČIN

PRVA SLIKA

(Kosovo, Uroševac. Kafana. Leto 1999, ubrzo nakon završetka vojne intervencije NATO u SR Jugoslaviji. Velimir i Dimitrije za stolom, sede i piju. Kafana sablasno prazna. Velimir je vide-niji čovek u selu nadomak Uroševca. Dimitrije u uniformi pod-narednika vojske SAD-a, sa oznakama KFOR-a.)

VELIMIR: Što se praviš da ne vidiš zašto nas bombarduju?

Hoće seme da nam zatru, moj Dimitrije.

DIMITRIJE: Ja da ti zatrem seme...!?

VELIMIR: Ne ti, al' ovi tvoji...

DIMITRIJE: Bede su oni vas rešili, Velimire, haosa. Nije ono ni bila država, čim su je prepisali za tri meseca. Sad se, barem, zna za red.

VELIMIR: Ovo zoveš redom?

DIMITRIJE: Ovo!

VELIMIR: Kol'ko ima kako si iz sela otiš'o u Ameriku, a?

DIMITRIJE: Na vreme je mene moj otac iz ovog sranja odveo.
Da je sreće da ste i vi pošli...

VELIMIR: Koliko?

DIMITRIJE: Bogme, dva'es' godina...

VELIMIR: I za sve te godine si se nagled'o reda?

DIMITRIJE: Jašta...

VELIMIR: Pa je l' on ovako izgleda, duše ti? Niko iz mog sela sam ni do Uroševca ne može da ode, a kamo li dalje...

DIMITRIJE: Tebi se iz sela u varoš može kad god ti je volja.

VELIMIR: Ne, bogami, nego kad je tebi volja da me pratiš.

DIMITRIJE: A meni je, vidiš, povazdan volja da te pratim!
‘Ajde, živeli, bre. Daj da pijemo, a ne povazdan politiku da timarimo. Ubi me ova žega.

(Dimitrije drži čašu rakije, spreman da nazdravi.)

VELIMIR: Ta uniforma, k’o da ti je mozak popila. K’o da nisi
Srbini...

DIMITRIJE: Ovde nisam! Ovde sam vojnik!

VELIMIR: Čiji?

DIMITRIJE: Američki.

(Pauza.)

VELIMIR: Znaš ti šta ti ja pričam...

DIMITRIJE: Ne znam ja šta mi ti meni pričaš i neću da znam!

(Malo duža pauza. Dimitrije još uvek drži čašu spremnu za nazdravljanje.)

DIMITRIJE: ‘Ajde. ‘Ajde, bre...

(Velimir prihvati zdravicu. Kucaju se.)

DIMITRIJE: Mašala... Biće to sve kako valja, videćeš, strpi se malo.

VELIMIR: Ako pre toga ne pocrkamo...

DIMITRIJE: E, vala i pocrkali dabogda, kad ste takvi zajebani.
Samo o crkavanju i mislite. O životu, jok. Ova nevolja

je mogla da vas zaobiđe. Al' ne može Srbin miran na dupetu pa to ti je. Mora da se počese makar i kožu odrao. Šaka jada vas je na Kosovu ostala, a vi se opet za rat spremate.

VELIMIR: Kakav rat, jezik pregriz'o. Nema ni dve nedelje kako se jedan završio, kome treba još...

DIMITRIJE: To ja tebe pitam? Samo, pazi, ovoga puta može da vas ne pretekne ni za pelcer.

VELIMIR: Nas razoružavate, a njima zemunice pune oružja. Svakoj se zna i gde je i kolika je. I pravite se blesavi...

DIMITRIJE: Dok su dole, miruju.

VELIMIR: Al' kad odozdo izniknu!?

DIMITRIJE: Ako niknu, a vi preda se isturite druge i otpite ono što se mora otrpeti. Ima ko je plaćen gaće da krvari, onaj ko mora. (Ispije čašu naiskap. Zatim sipa sebi i Velimiru.) Zemlju imaš...

VELIMIR: Imam!

DIMITRIJE: U nju gledaj! I podvikni onim svojim sinovima, glava si kuće. Da se uzmu u pamet. Takve ponude se ne odbijaju!

VELIMIR: Zreli su ljudi. Ne mogu ja da im komandujem.

DIMITRIJE: Ako počnu da rade za nas, niko vam ništa ne može.

VELIMIR: Mnogo tražiš od mene.

DIMITRIJE: Gledam kako glavu na ramenima da vam sačuvam...

VELIMIR: More, svoju glavu ti čuvaš...

DIMITRIJE: I svoju!

(Pauza.)

DIMITRIJE: Obojica su školovani, znaju jezike. Biće prevodioci, a ne vojnici. Daj bar jedan rat da preskočimo, da danemo dušom. I nemoj vazda da ti ponavljam. Tvoja nije k'o bilo čija u selu. Ako se u tvojoj kući prelomi na ovu stranu, valjaće za sve. Ako ne...

VELIMIR: Ti to pretiš?

DIMITRIJE: Jok ja. Savet dajem.

MRAK

DRUGA SLIKA

(Velimirova kuća. Za stolom, sede Velimir, njegov mlađi sin Vasilije i Velimirova snaja, udata za starijeg sina Raška, Marija.)

VELIMIR: Marija, 'ajde postavi da se jede.

MARIJA: Da sačekamo još malo. Sa' će Raško.

(Vasilije ustane i ode od stola.)

VELIMIR: Ako dođe, ješće.

(Marija ustane, počne da postavlja.)

VELIMIR: Ti, Vasilije, sedi za sto.

VASILIJE: Déli nas, Velimire, ako Boga znaš.

VELIMIR: Rek'o sam ti već. Nije vreme.

VASILIJE: Kad je vreme?

VELIMIR: Sad nije.

VASILIJE: Ne može više ovako. 'Oću sebi kuću da sazidam, da se ženim.

VELIMIR: Pa evo ti kuća, ženi se.

VASILIJE: Znaš ti zašto se ja ne ženim u ovoj kući.

(Vasilije pogleda u Mariju. Ona pobegne u kuhinju.)

VELIMIR: Marija! (Vasiliju.) Antihriste.

VASILIJE: Ni to mi nisi dao, da se ženim kako 'oću i s kim 'oću.

VELIMIR: Činio sam ono što je red.

VASILIJE: Ako je red za jednog, onda je i za drugog.

VELIMIR: Prvo za jednog, a onda za drugog.

VASILIJE: I gde su ti unuci sada?

VELIMIR: Dosta!

VASILIJE: Nisam ja kriv što sam se drugi rodio.

VELIMIR: Nisam ni ja!

VASILIJE: Pa ko je onda? Pokojna majka možda?!

(U sobu ulazi Raško. Pripit je.)

RAŠKO: Vazda mislim što li pijem. I kad dođem kući, odma' se setim!

VELIMIR: Evo ti ga brat pa se delite. Al' bez mene.

RAŠKO: Marija!

(Ulazi Marija.)

MARIJA: Raško, stig'o si. 'Ajde da jedemo.

RAŠKO: Jeo sam. Daj ti meni, ženo, vino.

MARIJA: 'Oćemo li jednom zajedno da ručamo...

RAŠKO: Ne palacaj s vrata, nego sipaj!

(Marija sipa Rašku vino.)

RAŠKO: (Vasiliju.) Opet zemlja, a?

VASILIJE: Svoju brigu ja brinem.

RAŠKO: Tvrđ ora' Velimir, tvrđ. Možda čeka da mu se sinovi zakrve?

MARIJA: Raško, pijan si!

RAŠKO: Ti da ćutiš!

VELIMIR: Neću još da vas delim i tačka. Sada valja da smo na okupu.

VASILIJE: Ne vidiš li da nas to odrodi?

VELIMIR: Dosta više, 'leb mi ogadi! Jezik vama treba odebljati, i ovde i po varoši.

RAŠKO: A, tu smo dakle. Tu svrbi... Opet ti je onaj tvoj Dimitrije punio uši?

VELIMIR: Kad vide drugi, vidi i vojska.

VASILIJE: Pa, nek gledaju.

VELIMIR: Dimitrije ima pravo. Jedini nam je spas da se primirimo!

VASILIJE: Kud' ćeš više od ovoga...

VELIMIR: A šta bi ti?

VASILIJE: Ja bi' da se branim, pa ako mi je već suđeno da crknem, da crknem k'o čovek!

VELIMIR: Ovo malo što nas je ostalo, moraju da sačuvaju, da ne pukne bruka po svetu...

VASILIJE: Ne budi naivan, kakva bruka, kakav svet... Pobiće nas k'o zečeve, ako se ne branimo!

VELIMIR: Neće, ako se, najzad, uzmemo u pamet.

RAŠKO: Ti bi nas u tu njihovu vojsku, a?

VELIMIR: Nećete nositi uniformu, prevodićete. Posao kao i svaki drugi! To nam je jedina šansa da opstanemo. Zemlju da sačuvamo.

VASILIJE: Tebi je zemlja povazdan najpreča.

VELIMIR: A tebi nije? Zapeo si da je otmeš preko mene živog! Celog života vas životu učim, ama nešto da sam vas naučio.

MRAK

TREĆA SLIKA

(Marija i Raško leže u krevetu. Do pre nekoliko trenutaka su vodili ljubav. Noć je. Progovorili bi, oboje, ali bez reči su, jedno za drugo, davno ostali. Marija dodirne rukom Raška. Htela bi da ga pomiluje.)

RAŠKO: Nemoj da se trudiš ...

(Raško se pridigne. Sedne na ivicu kreveta, leđima okrenut Mariji. Pali cigaretu.)

MARIJA: Vasilije je rešio. A ti?

RAŠKO: Nisu mi veliki izbor ostavili. Ni on, ni otac.

(Pauza.)

MARIJA: Hoću da ti kažem nešto ... Nešto lepo.

RAŠKO: (Okrene se ka Mariji, dodirne joj stomak.) Da nisi...?

MARIJA: Ne, nisam. Nije to. Htela sam da ti kažem...

RAŠKO: Neka.

(Pauza.)

MARIJA: Bojim se, Raško.

RAŠKO: Nisi jedina.

MARIJA: Ti si dobar čovek.

(Gledaju se bez strasti. Do ganuća bez strasti.)

MRAK

ČETVRTA SLIKA

(Velimirova kuća. Soba. Velimir sedi i puši. Baš je zadimio, kao da gori. Ulazi Vasilije. Gleda oca u oči. Mnogo toga se neizgovorenog isprečilo između njih. Previše.)

VASILIJE: Zvao si me?

VELIMIR: Zvao.

VASILIJE: Što?

VELIMIR: Sedi da čuješ.

VASILIJE: Nemam vremena za sedenje. Treba da krenem.

VELIMIR: Ako nam je išta ostalo, onda je to vreme. Ne donose se takve odluke na prečac.

VASILIJE: Na prečac!? I slepac bi video ono što se ti praviš da ne vidiš. Ja više da sedim skrštenih ruku ne mogu!

VELIMIR: Nije pametno to što si naumio. Ni za tebe, ni za nas.

VASILIJE: Bio sam jutros na groblju. Majčin krst su polomili i na grob joj se posrali. Ne znam odakle ti ta snaga.

VELIMIR: Dakle, rešio si da pogineš!

VASILIJE: Rekoh ti, rešio sam da se branim.

VELIMIR: Raško je...

VASILIJE: On misli tako, a ja ovako. Svako je doneo svoju odluku.

(Vasilije krene ka vratima. Velimir ugasi cigaretu i ustane.)

VELIMIR: Stani.

VASILIJE: Džaba se trudiš.

VELIMIR: Stani!

(Vasilije zastane. Velimir mu priđe, okrene ga ka sebi, iz pasa vadi pištolj i daje ga Vasiliju.)

VELIMIR: Od oca mi je. Da ga nosiš i da paziš na koju stranu okrećeš.

(Vasilije uzima pištolj. Gleda Velimira u oči.)

VELIMIR: To ti je od mene, umesto blagoslova. Sad možeš da ideš.

(Pauza. Ulazi Marija i nosi torbu punu hrane.)

MARIJA: Vaso! Za put, da ti se nađe.

(Vasilije uzima torbu.)

MARIJA: Pazi na sebe.

(Vasilije ode.)

MRAK

PETA SLIKA

(Kafana. Raško sedi za stolom i pije. Ulazi Dimitrije, nosi bokal vina.)

DIMITRIJE: Baš sam hteo s nekim da popijem.

RAŠKO: Žurim.

DIMITRIJE: Kud ćeš, ne gori.

RAŠKO: Imam posla.

DIMITRIJE: Imam ga i ja. Zbog tvrdih lučnica, k'o što ti je brat, imam posla preko glave. Al' opet, stignem i da popijem. Sedi, neće pos'o da pobegne.

RAŠKO: Proklet bio dan kad sam tebe i Velimira poslušao.

DIMITRIJE: Tim poslom si svojima glave na ramenima sačuvao. Da je sreće da nas je i Vasilije poslušao...

RAŠKO: Dobio sam raspored, Dimitrije.

DIMITRIJE: Je li? Kuda ideš?

RAŠKO: U Peć.

DIMITRIJE: Tako ti je to kad radiš pri vojsci. Navići ćeš se.

(Dimitrije sedne za sto i sipa u svoju i Raškovu čašu.)

DIMITRIJE: Vodiš li Mariju sa sobom?

RAŠKO: A šta to tebe svrbi?

DIMITRIJE: Pitam!

RAŠKO: Pitaš, a znaš!

(Dimitrije nudi Raška pićem. Ovaj neće.)

DIMITRIJE: Kako ćeš je samu ostaviti? Može Vasa da naiđe...

(Raško ustane.)

DIMITRIJE: Sedi, bre, gledaj šta je vina na stolu.

RAŠKO: Rekoh ti da imam posla. Žurim.

DIMITRIJE: Ženi? Da te ona kod kuće s decom, željna, ne ček-
ka?

RAŠKO: Dimitrije...

DIMITRIJE: Čujem, teraš je, al' ti otac ne da!

RAŠKO: Nisu to tvoja posla.

DIMITRIJE: Nikad se ne zna.

RAŠKO: Šta se to ne zna?!

DIMITRIJE: Ili piješ, ili ne piješ! Trećeg nema. A ja bi' da po-
pijem!

(Raško izade.)

MRAK

ŠESTA SLIKA

(Velimirova kuća. Soba. Noć. Velimir sedi za stolom. Ponovo puši toliko da se dim može seći nožem. Spolja se čuje Dimitrije kako viče.)

DIMITRIJE: Velimire!

(Velimir pođe ka prozoru. Ulazi Dimitrije. Preko čela i oka mu zavoj, pomalo krvav. Sa Dimitrijem je i vojnik KFOR-a.)

VELIMIR: Dimitrije...

DIMITRIJE: (Vojniku.) Look at the basement, there you will find!

(Vojnik odlazi.)

VELIMIR: Šta to radiš?

DIMITRIJE: Noćas su mi ubili narednika.

VELIMIR: Ti znaš šta je u podrumu. Zašto si ga...

DIMITRIJE: Umalo i ja da najebem. Nije trebalo Vasu onako da pustim. Trebalo je...

VELIMIR: Dimitrije, ne igras s takvim stvarima.

DIMITRIJE: A šta bi ti, da se igram svojom glavom? (Pokazuje na previjenu glavu.) Omašilo me za dlaku. Nema više zajebavanja!

(Ulazi vojnik, drži Mariju i oružje koje je pronašao.)

MARIJA: Pustite me! Dimitrije, kaži im da me puste!

(Dimitrije daje rukom znak vojniku da pusti Mariju.)

DIMITRIJE: (Velimiru.) Ja sam ti prič'o, a ti? Što me nisi sluš'o...
(Vojniku pokazuje na Velimira.) Take him!

(Vojnik izvodi Velimira. Dimitrije pođe za njima.)

MARIJA: Kuda ga vodite, Dimitrije?

(Dimitrije se naglo okrene prema Mariji. Ona ustukne. Dimitrije izađe.)

MRAK

SEDMA SLIKA

(Kancelarija u komandi KFOR-a. Marija sedi na stolici. Ulazi Dimitrije, ima epolete narednika.)

DIMITRIJE: Rekli su mi da me traži neka žena. Nisu rekli da si ti.

MARIJA: Lažeš, rekli su ti.

DIMITRIJE: Šta hoćeš?

MARIJA: Da pustiš oca.

DIMITRIJE: Tek tako da ga pustim?

MARIJA: Ne tek tako. Zato sam ti i došla.

(Dimitrije gleda u Mariju. Pride joj. Počne da je skida.)

MRAK

OSMA SLIKA

(Velimirova kuća. Soba. Dan kasnije. U sobi Marija. Ulazi Velimir.)

MARIJA: Oče, živ si ... Bože ...

VELIMIR: Živ, dabome da sam živ. Znaju oni da ne mogu tek tako sa mnom. Nije, bre, Velimir bilo ko. Biće da je Raško poteg'o neke veze...

MARIJA: Neka, samo da si živ. Spremila sam ti čistu košulju. (Prinosi mu košulju.) Evo, odo' ja da uredim za jelo dok se ti presvučeš.

(Marija pođe prema izlazu. Velimir je zaustavi pitanjem.)

VELIMIR: Kako je imanje?

(Marija zastane. Ljuta, razočarana.)

MARIJA: Dobro, dobro ti je imanje!

VELIMIR: Nešto nije u redu?

MARIJA: Sve je u redu!

VELIMIR: Nije ti drago što su me pustili.

MARIJA: Kako možeš tako da govoriš...

VELIMIR: Vidim, mrštiš se.

MARIJA: Zar je zemlja sve za šta imaš da me pitaš? Danima lomim prste ovde, pitam se da l' si živ, šta da radim ...

VELIMIR: Ne boj se, rešio sam. Neću te terati.

MARIJA: Nećeš?

VELIMIR: Imam sada prečeg posla.

MARIJA: A Raško?

VELIMIR: O tome ćemo kad dođe.

MARIJA: Oče, da l' bi moje dete čuv'o k'o unuka?

VELIMIR: Mutan bunar ovo vreme, Marija. Nemoj i ti da ga mutiš.

MRAK

DEVETA SLIKA

(Velimirova kuća. Noć. Marija sedi. Čuje se kako neko lupa na vrata.)

MARIJA: Ko je?

VASILIJE: (Spolja.) Ja sam, Marija, Vasilije. Otvaraj, brzo, videće me neko.

MARIJA: (Ode da otvori vrata.) Vaso! Otkud ti?

(Ulazi Vasilije. U ruci mu puška. O pasu pištolj.)

MARIJA: Deder, sedi. Moj Vaso, otkad te nisam videla. Smršao si, lice ti se nekako izdužilo. Sa' ću da postavim.

(Marija odlazi po hranu i postavlja Vasiliju da jede.)

VASILIJE: A Velimir, ost'o da spava na njivi?

MARIJA: Što pitaš kad znaš. Dežura, čuva letinu. Pušku su mu zaplenili, a on uz'o sekiru i povazan je tamo.

VASILIJE: Čujem da su ga hapsili?

MARIJA: Jesu, al' su ga brzo pustili.

VASILIJE: Zbog mene su ga hapsili?

MARIJA: Valjda...

VASILIJE: Je l' dobro sad?

MARIJA: Dobro je, dobro je on.

VASILIJE: Ti, jesi li ti dobro?

(Pauza.)

MARIJA: Hoćeš vina?

VASILIJE: Ako ima.

MARIJA: Nađe se, fala Bogu.

(Marija donosi vino i jednu čašu.)

VASILIJE: A čaša za tebe?

MARIJA: Ja ne pijem.

VASILIJE: Uzmi... Malo.

MARIJA: Pa dobro, malo. Ti znaš da ja nisam ni pre, a kamo li sad kad ne pretiče.

(Marija uzima čašu. Vasilije joj sipa vino. Kucaju se.)

VASILIJE: E pa, živeli, Marija.

MARIJA: Da si živ i zdrav. 'Ajde jedi.

VASILIJE: Javlja li se Raško?

MARIJA: Meni ne.

VASILIJE: Ti i Velimir, možete li?

MARIJA: Možemo mi, ti čuvaj glavu.

VASILIJE: Pričaju da te Raško terao iz kuće. Zbog dece te terao?

MARIJA: Zbog dece. Kaže, jalova sam.

VASILIJE: Voliš li ti njega?

MARIJA: Muž mi je.

VASILIJE: Ne pitam te to.

MARIJA: A šta me pitaš?

VASILIJE: Na pogrešna vrata si mi u kuću ušla.

MARIJA: Nije te bilo, Vasilije. Nije te bilo...

VASILIJE: Bio sam na fakultetu! Mogla si da čekaš.

MARIJA: Nisam znala da li ćeš da se vratiš.

VASILIJE: Vratio sam se, zbog tebe sam se vratio. Da noću
slušam kako cviliš u krevetu rođenog mi brata.

MARIJA: Ćuti, molim te!

VASILIJE: Jednu reč da si mi rekla, jednu reč.

(Pauza.)

VASILIJE: Je l' bi volela da imaš dete?

MARIJA: Samo to nemoj da me pitaš.

VASILIJE: Da l' bi volela?

MARIJA: Bi'!

VASILIJE: I ja bi', Marija. Voleo bi' da imam dete.

MRAK

DESETA SLIKA

(Marija i Vasilije spavaju u krevetu. Ulazi Velimir.)

VELIMIR: Vasilije!

MARIJA: Oče, ja...

VELIMIR: Vasilije!

(Vasilije ustaje, počinje da se oblači).

VASILIJE: Velimire...

VELIMIR: Je l' znaš čiji je to krevet?

VASILIJE: Saslušaj me.

VELIMIR: Pitam te, čiji je to krevet?

VASILIJE: Sad je moj!

VELIMIR: Raškov je.

VASILIJE: Bio je njegov.

VELIMIR: Šta je tebi Raško?

VASILIJE: On je oterao! Ja je vraćam.

VELIMIR: Brat, brat ti je!

VASILIJE: Moja je i tako ima da ostane!

(Obukao se, uzima oružje i torbu. Okrene se prema Mariji.)

VASILIJE: Marija, doći ću po tebe što pre budem mogao.

(Vasilije hoće da poljubi Mariju. Ona se sklopča i okrene mu leđa.)

VELIMIR: Šta da ti kažem bratu, ako dođe?

VASILIJE: Kaži mu ono što si vid'o.

(Vasilije krene ka vratima. Za trenutak se okrene, pogleda u Velimira. U oca pogleda.)

VASILIJE: Čuvaj mi se, oče. Čuvaj glavu.

(Vasilije izlazi. Velimir gleda za njim. Gleda za sinom. Marija plače. Jeca. Tiho.)

VELIMIR: Svaki svoj amanet ostavi i ode. Jebem ti decu...
(Mariji.) Ti se obuci. Davno je izgrejalo!

MRAK

KRAJ DRUGOG ČINA

TREĆI ČIN

PRVA SLIKA

(Kancelarija KFOR-a, Peć. Ana i Raško sede za kompjuterskim stolovima i rade. Odjednom, Ana se uhvati za glavu, prestane sa kucanjem.)

RAŠKO: Nije ti dobro? Hoćeš li malo vode?

(Ana klimne glavom. Raško joj donese čašu vode. Ona popije gutljaj i odloži čašu.)

RAŠKO: Da ti otkopčam ovo dugme oko vrata?

ANA: Sama ću. (Otkopčava dugme.)

RAŠKO: Možda bi trebalo da se odmoriš?

ANA: Nije potrebno. Već mi je bolje.

MRAK

DRUGA SLIKA

(To popodne, pored potoka. Ana, lepa, mokra i gola. Kupala se. Traži odeću, nema je. Ulazi Raško, u ruci mu njena odeća. Ana je iznenađena, klekne i rukom prekrije grudi.)

ANA: Kako se usuđuješ?

RAŠKO: Odeća ti miriše. Na tebe.

ANA: Vрати mi moje rublje.

RAŠKO: Lepša si bez njega. Nikada u svom životu nisam video tako belu kožu. Belja si od brašna.

ANA: Vidjeće nas neko.

RAŠKO: Hoću da je dodirnem.

ANA: Zima mi je.

RAŠKO: Samo da je dodirnem.

(Ana ćuti. Raško klekne pored nje. Dodiruje joj kožu.)

RAŠKO: Hladna ti je koža od vode. A opet, k'o da peče. Da zagrebeš ko zna da l' bi krv potekla.

ANA: Oženjen si čovjek, Raško.

RAŠKO: Tu nema krvi, samo koža.

ANA: Imaš ženu!

RAŠKO: Je l' ti znaš da voliš?

ANA: Sigurno imaš i djece.

RAŠKO: Je l' umeš da voliš?

ANA: Ja tebe ništa ne razumjem.

(Pauza.)

RAŠKO: Nemam ja ništa. Pseto kad potrči za mnom radujem se. Nekako me mimoišlo.

(Raško ogrne Anu uniformom. Ona ustane.)

RAŠKO: Mic po mic i kad se okreneš skroz prošlo, ne osetiš da je trajalo. Na kraju zažmuriš, a da nisi čestito oči otvorio. Toga se ja bojim, Ana, da me ne mimoide i ovo što se beli na tebi. Da l' me sad razumeš?

ANA: Ne, niti slova.

RAŠKO: Nije važno ...

ANA: Važno je, itekako je važno da razumjem šta misliš, šta hoćeš, da mi to kažeš običnim rječima, a ne tim tužbalicama. To što pričaš je srdžba.

RAŠKO: Budi mi žena.

ANA: Tek tako. Video si me nagu, dodirnuo kožu i sad je došlo na red da me ženiš. A gdje je kraj?

RAŠKO: Tu.

ANA: Gdje tu?

(Raško je poljubi u stomak. Ona se opire. Samo za trenutak.)

MRAK

TREĆA SLIKA

(Velimirova kuća. Proleće. Soba. Marija leži, sa lica joj se čita ona neizreciva odlučnost kojom samo žene umeju da štite nešto do čega im je stalo više no do života. Marija je ušla već u deveti mesec trudnoće. Ulazi Velimir. Sedne pored kreveta.)

VELIMIR: Jesi li sigurna da ti je vreme?

MARIJA: Ne znam, valjda.

VELIMIR: Poslao sam po babicu, za svaki slučaj.

MARIJA: Možda nije trebalo.

VELIMIR: Neka, neće noge da polomi ako dođe.

(Pauza.)

MARIJA: A kad se rodi?

VELIMIR: Šta, kad se rodi?

MARIJA: Za dete si rek'o, mesto mu je u kući.

(Velimir ćuti.)

VELIMIR: Ostavi to za drugi put.

MARIJA: Sad mi kaži!

VELIMIR: A šta da ti kažem? K'o da ja znam. Jednom si mi sinu venčana žena, a s drugim ćeš dete da rodiš. Da ih pregorim ne mogu. Jesi li ti svojom voljom s Vasilijem u krevet otišla?

MARIJA: On me nije na silu terao.

VELIMIR: Raška nisi htela?

MARIJA: Nisam ga volela. Ima i kad sam ga htela.

(Čuje se kako neko lupa na vrata.)

VELIMIR: Biće da je to babica. Idem da otvorim.

(Velimir pođe ka vratima. Marija ga uhvati za ruku. On zastane. Gledaju se nekoliko trenutaka.)

MRAK

ČETVRTA SLIKA

(Ana i Raško leže. Njoj raskopčana bluza. Stomak joj je već veliki, ona zaobljena u licu, a opet bleđa. Vreme je da svetu podari novi život. Zbog toga se oseća moćno, ali postoji nešto zbog čega bi najradije vratila vreme barem za dan unazad. Odložiti neodloživo, a tako željeno i iščekivano... Čudan je to spektar emocija.)

ANA: Ne želim bez tebe u bolnicu.

RAŠKO: Kontraksije su ti krenule pre vremena. Nisi još izašla iz osmog meseca. Moraš biti pod nadzorom lekara.

ANA: Plašim se...

RAŠKO: Dobio sam novi raspored. Nisam ja kriv...

ANA: Ne mogu više da ostajem sama!

RAŠKO: Ana...

ANA: Kad je tata poginuo, mislila sam da je to najstrašnije što mi se u životu može dogoditi. Nisam ni slutila šta me još čeka. A onda smo majka i ja morale da bježimo. Kad smo došle na Kosovo i pored svega što sam preživjela u Hrvatskoj, usred onog prividnog mira bila sam tako daleko od svega što sam smatrala da čini život. A kad je počelo bombardovanje... Mama to nije izdržala. Njezinu smrt sam osjetila kao nešto sebično. Ostavila me je samu, sasvim samu...

RAŠKO: A Petrit?

(Ana zastane. Pauza, duga pauza.)

RAŠKO: Petrit je ...

ANA: Ko zna što bi bilo sa mnom da me on nije zaštitio. Bila sam mu kamen o vratu koji je tako radosno nosio... A ja sam se bojala ostati sama... Raško, ja ne umjem biti sama.

RAŠKO: Nisi sama.

ANA: Obećaj mi da ćeš doći po mene.

RAŠKO: Pobogu, Ana!? Ti nosiš moje dete!

ANA: Po mene!

(Raško je gleda. Njegovi dlanovi su deo njene kože.)

RAŠKO: Da li ti, Raško Krstiću, hoćeš ovu ženu? Da. Da li ti, Ana Krička, hoćeš ovog čoveka?

ANA: Da, da... Po tisuću puta, da!

MRAK

PETA SLIKA

(Velimirova kuća. Rano leto. Marija ljulja kolevku. Ulazi Dimitrije. Pijan je. Ne zna da li je došao na pravo mesto, ali zna da ga mesto na kojem je bio nije držalo.)

MARIJA: Šta ćeš ti ovde?

DIMITRIJE: Da ga vidim.

MARIJA: Beži, pijan si!

DIMITRIJE: Neka sam. Da ga vidim! (Priđe kolecvi.) Je l' stvarno Vasilijev?

(Tiho uđe Velimir. Marija i Dimitrije ga ne vide. Velimir ćuti i sluša.)

MARIJA: Rekla sam ti da je Vasilijev. Beži!

DIMITRIJE: Braća su, obojica jalovi.

MARIJA: Ja znam.

DIMITRIJE: Jedno je ljubav, a drugo krv, Marija.

MARIJA: Nije tvoje!

DIMITRIJE: Zakuni se, zakuni se u njega.

(Dimitrije pokazuje Mariji da se zakune u dete. Ona ćuti. Velimir prekida tišinu.)

VELIMIR: Čuo si je.

(Marija shvati da je Velimir čuo njen i Dimitrijevi razgovor.)

MARIJA: Oče ...

VELIMIR: Vidim li te da mi još jednom prag prekoračiš, Mitre, kunem ti se, ubiću te.

(Dimitrije podigne pušku. Marija se naglo Dimitriju unese u lice.)

MARIJA: Nije tvoje!

(Za trenutak svi kao ukočeni. Dimitrije skloni Marijine ruke sa svoga lica. Ustane, sredi uniformu i izađe. Velimir krene napo-
lje. Marija potrči za njim i zagrlj ga s leđa.)

MARIJA: (Tiho, na uho.) Imaš unuka...

(Marija čvrsto stegne Velimira, do iznemoglosti. Hoće da ga okrene prema sebi.)

MARIJA: Imaš unuka, oče!

(Velimir se lagano okrene. Ona ga još čvršće zagrlj. On se za trenutak pokoleba. Zatim je prigrlj.)

VELIMIR: Snago moja...

MRAK

ŠESTA SLIKA

(Bolnica. Soba. Ana. Leži. Ulazi Raško.)

ANA: Bože, Raško! Zašto tek sada, zašto tek sada!?

RAŠKO: Ne boj se, sve je u redu. Gde je Andrej?

ANA: Spava.

RAŠKO: Moj sin.

(Pogledaju se, nasmeju i ponovo zagrlje. On sedne, ona njemu u krilo.)

RAŠKO: Sve će biti dobro, sve.

ANA: Kad si me ostavio ovdje one noći, sa njim u stomaku, mislila sam da neću moći.

RAŠKO: Dobro je, Ana.

ANA: Tresla sam se, bilo me je strah. Mislila sam da voliš samo ono što nosim u sebi, da ćeš, kad se porodim, doći i uzeti ga, da ću opet ostati sama.

RAŠKO: Ana, vratio sam se.

MRAK

SEDMA SLIKA

(Velimirova kuća. Soba. Velimir sedi i puši. Ulazi Vasilije, u uniformi je, pomalo neuredan, neobrijan, odaje sliku vojnika u begu.)

VELIMIR: Vasilije!

VASILIJE: Gde su?

VELIMIR: Ko?

VASILIJE: Znaš ti ko.

VELIMIR: Što pitaš?

VASILIJE: Gde mi je dete?

VELIMIR: Ne znam ja ni za kakvo tvoje dete.

VASILIJE: Ne igraj se sa mnom Velimire. Znam da je rodila. Narod priča. To je moje dete, je li da je moje?

(Ulazi Marija, ugleda Vasilija. Vasilije priđe, počinje da je grli, suludo, grčevito, jako.)

VASILIJE: Marija, došao sam po tebe i dete!

(Marija se otrgne uz krik pun srdžbe.)

VELIMIR: Pusti je! Ne možeš tek tako da dođeš posle toliko vremena i da vodiš kog' hoćeš i kuda hoćeš. Njoj je mesto ovde.

VASILIJE: Vi imate moje dete, moga sina.

VELIMIR: Nemamo mi ništa tvoje.

VASILIJE: Moje je.

VELIMIR: I da je tako, opet nije tvoje. Sa tobom može sve da izgubi. Za svet on je Raškov. Tebi valja da bežiš.

VASILIJE: Dete ti ne dam!

(Vasilije repetira pištolj.)

VASILIJE: Marija, spremaj se.

(Marija prilazi Velimiru.)

MARIJA: Idi, Vaso, treba da ideš. Nas ima ko da gleda.

VELIMIR: Uhvate li ih s tobom, šta će biti? Misli malo, hoćeš da ih ubiješ?

VASILIJE: Ima li u tebi trun čoveka?

VELIMIR: A u tebi?

(Pauza.)

VASILIJE: Kažite mi, bar, ime da mu znam.

MARIJA: Ja ga zovem Vasilije.

VASILIJE: Baš Vasilije?

MARIJA: Baš.

VASILIJE: Je l' lep?

MARIJA: Za mene je lep.

VASILIJE: Lep, veliš. Dete mora da bude lepo. Je li da je moj?

(Marija pogleda u Velimira.)

VASILIJE: Šta ćeš da mu kažeš kad te pita za oca?

MARIJA: Da ga je voleo.

VASILIJE: Pravo ćeš mu reći. Reci mu još...

MARIJA: Reći ću da mu je otac mrtav. To ću mu reći.

MRAK

OSMA SLIKA

(Dimitrije leži u krevetu. Jako je pijan. Peva pesmu „Dimitrijo, sine Mitre“. Ulazi Vasilije. Dimitrije prestane da peva i nekako

se pridigne. Na stolu su bokal crnog vina i čaša. Vasilije uperi u Dimitrija pištolj. Dimitrije sipa sebi vino, ispije ga naskap.)

DIMITRIJE: Hoćeš i ti, Vasilije? Hajde, nije ti prvina. Pij, Vaso, pij! Znaš ti kako sam ja postao narednik? Tako što su mi ubili narednika! Što, bre... Što mi nisi rek'o da je voliš ... Opet bi' je ja, al' je ne bi' voleo!

(Dimitrije uzima bokal vina. Pije iz bokala. Drčno. Sve bi da popije.)

MRAK

(U mraku se čuje pucanj.)

DEVETA SLIKA

(Peć, kancelarija KFOR-a. Raško sedi za kompjuterskim stolom i radi. Ulazi Ana. On nastavlja da radi, kao da je ne primećuje. Ana bi da mu sedne u krilo. Raško je odbojan.)

RAŠKO: Ana!

ANA: Ja sam završila. Hoćemo li kući?

RAŠKO: Pođi ti sama, ja još imam posla...

(Ana stavlja na sto pred Raška neka dokumenta.)

RAŠKO: Šta je to?

ANA: Izjave zarobljenika. Ona grupa od jutros. I spisak zaplenjenog naoružanja.

RAŠKO: Odakle ti?

ANA: Našla sam zavedeno u arhivi. To si ti prevodio.

RAŠKO: Pa?

ANA: Vasilije Krstić. Taj ti je brat?

(Raško ćuti.)

ANA: Hajdemo kući, Raško.

RAŠKO: Rek'o sam ti da imam još nedovršenog posla.

ANA: Kakvog posla?

RAŠKO: To nije tvoja briga.

ANA: A čija je?! Ti kao da si zaboravio da sada imaš mene i Andreja. Taj tvoj iznenadni prezir, hladnoća... Više ni sama ne znam šta osjećaš, o čemu misliš, ali znam šta moram da tražim...

RAŠKO: Šta?

ANA: Živog oca za svoje dijete!

(Pauza.)

RAŠKO: Lepo si to kazala. Za svoje dete...

ANA: Andrej te voli!

RAŠKO: On nije moj!

ANA: Petrit je mrtav! Ono samo za tebe zna.

(Raško se smiruje. Diše duboko. Ustaje, prilazi stolu.)

RAŠKO: Dobra si ti Ana. Umeš da voliš.

MRAK

DESETA SLIKA

(Peć. Pritvorska ćelija u komandi KFOR-a. Noć. Na stolici sedi Vasilije. Raško stoji. Vadi iz džepa paklicu cigareta. Nudi Vasiliju. Vasilije uzme. Zapale. Vasilije povuče dim pa se zakašlje.)

VASILIJE: E, vala, te američke cigarete su baš sranje. Nema duvana k'o našeg...

(Raško vadi iz torbe plastičnu kesu u kojoj je zaplenjeni pištolj. Otvara kesu, uzima pištolj u ruku.)

RAŠKO: Dedin?

VASILIJE: Dao mi ga je Velimir kad sam polazio.

RAŠKO: I rek'o ti je...

VASILIJE: Jeste. Rek'o mi je da pazim na koju ga stranu okrećem.

RAŠKO: Pa jesi li?

VASILIJE: Ja, bogami, jesam.

(Pauza.)

VASILIJE: Bio sam kod kuće pre neki dan. Vele da se retko čujete, a još ređe vidate?

(Raško ne odgovara.)

VASILIJE: Ne pitaš me kako su?

(Raško i dalje ćuti i gleda u pištolj.)

VASILIJE: Slušaj, ako ćeš tako celu noć da ćutiš i pušiš ta govna, onda...

RAŠKO: Je l' ti dala Marija od našeg duvana?

VASILIJE: Jeste.

(Vasilije vadi duvan, zavija cigarete, jednu sebi, a drugu Rašku. Pripale i sa uživanjem povuku dim.)

RAŠKO: Pravo kažeš, dobar duvan.

VASILIJE: Ja imam sina.

RAŠKO: Mašala... Kako se zove?

VASILIJE: Ne pravi se blesav...

RAŠKO: On Vasilije, ti Vasilije, teško Mariji kad krene da vas doziva...

VASILIJE: Znaš ti što ti ja ovo pričam.

RAŠKO: Ne znam.

VASILIJE: Znaš! Dete mora da ima oca.

RAŠKO: Pa ima ga.

VASILIJE: Do kada? Dok mi metak ne presudi. Ne molim te za sebe. Ono je jedino valjano što je od mene ostalo. Neću, mrtav, život da mu zagorčavam.

RAŠKO: O tome je pre trebalo da razmišljaš.

VASILIJE: Priznaj ga za svoje dete!

RAŠKO: Šta da radim?

VASILIJE: Da mu budeš otac. Brate.

(Raško uhvati Vasilija za kosu, podigne mu glavu, a zatim ga zbacila sa stolice na kolena.)

RAŠKO: Ti više nemaš brata, Vasilije. Upamti to. Nemaš brata!

VASILIJE: Gde će ti duša?

RAŠKO: Tamo gde i tvoja. Znaš li koliko ja čekam na ovo?! Da klekneš, da se k'o pizda rasplačeš, da te posred krme-ljavih očiju pljunem. Brat bratu krevet čuva, jebem li ti seme što te takvog napravi. Za moju si se dušu zasekir'o, a sa ženom si mi u krevet leg'o!

VASILIJE: Nije dete krivo!

(Raško odgurne Vasilija, ovaj pođe na Raška. Udarac je bio jak. Raško gubi vazduh, pada na pod. Vasilije pođe nogama na njega, udara ga. Ovaj, pošto je primio nekoliko udaraca, hvata Vasilija za nogu i obara ga. Kratkotrajno rvanje. Raško je jači.)

RAŠKO: Imaću i ja dete! Imaću i ja dete!

(Pištolj je opalio. Vasilije je mrtav. Raško dugo gleda u mrtvog brata, Zatim naglo ustane, prinese pištolj slepoočnici.)

MRAK

(U mraku se čuje pucanj.)

JEDANAESTA SLIKA

(Velimirova kuća. Leto je na izmaku. Soba ispunjena dimom od te proklete Velimirove cigarete. Marija pere sav beli veš ovoga sveta u tom malenom metalnom koritu. Nikada ga neće oprati, ali iako to zna, ona ne odustaje.)

VELIMIR: Greje k'o za inat. Vinograd sagore, neće preteći ni
za sirće...

MARIJA: Preteći će, uvek pretekne. Daj tu košulju da ti ope-
rem.

VELIMIR: Pusti sad košulju...

MARIJA: Da ne grejem vodu dva puta.

(Marija skida Velimiru košulju.)

VELIMIR: Ovako nije sijalo, ne pamtim.

MARIJA: Sva ti se leđa preljuštila.

VELIMIR: Iz kože ću da iskočim.

MARIJA: Svako ima svoju muku.

VELIMIR: Ti ćeš za muku da me učiš? Peri to!

(Pauza.)

VELIMIR: Gde je mali Vasilije?

MARIJA: U dvorištu.

VELIMIR: Ne vidim ga.

MARIJA: Biće da je iza kuće.

VELIMIR: Ako izađe na ulicu...

MARIJA: Zna da ne sme.

VELIMIR: Rek'o sam ti da ne puštaš dete samo!

MARIJA: Pusti dete da se igra.

VELIMIR: S kim? Odmah da si ga uvela u kuću.

(Marija baci veš u korito i izađe.)

MARIJA: (Čuje se kako doziva sina.) Vasilije, Vasilije, brzo u kuću!

VELIMIR: (Gleda kroz prozor u sunce.) Sagoreće ceo vinograd. Da 'oće bar da dune, ugursuz. Ovo, bre, više nije zemlja. Kamen!

MRAK

DVANAESTA SLIKA

(Vasilije unuk i Andrej. Gledaju se.)

VASILIJE UNUK: Šta je to smrt?

ANDREJ: Smrt je... Prestanak života.

VASILIJE UNUK: Šta posle smrti?

ANDREJ: Ne znam. Ništa...

(Vasilije unuk i Andrej se i dalje gledaju. Muzika je sve jača. Nesnosno jaka. Kao da je zbog jačine izgubila na harmoniji. Disonantni tonovi. Ali to nije muzika udaljenog nemira kojom na život doziva Aram Hačaturijan. To je muzika smrti. Od nje se, možda, ne može pobeći, ali вреди bežati. Što više odlagati taj trenutak susreta. Odjednom, Vasilije unuk i Andrej se uhvate za ruke i potrče. Beže. Brzo, kao da ih vetar nosi.)

KRAJ

BLIŽI NEBU

LICA:

Prof. Dr DIMITRIJE ČORTAROVIĆ

DRAGUTIN JOVIĆ – GUTE

TRAJČE AHMEDOVSKI

AGENT PROKIĆ

BOJAN OPERACIJA

AVDIKA

MAŠA

DARA

PRVA SLIKA

(Bolničko dvorište neuropsihijatrijske klinike. Noć je, pun mesec i mnoštvo zvezda. Hladno je, zima. Sneg pada. Duva hladan vetar. U dvorištu stoji Trajče, tridesetogodišnji Rom, obučen u bolničku pidžamu preko koje je navukao vuneni prsluk braon boje. Na glavi ima šešir. Trajče je nizak, debeljuškast, krupnih očiju. Poskakuje u mestu. Iz drugog dela dvorišta, brzim korakom, dolazi Avdika, dvadesetpetogodišnja Romkinja, u suknji od čoje. Nosi gornji deo bolničke pidžame, a preko njega šareni tkani prsluk. Na glavi joj šarena marama. Avdika je srednjeg rasta, izrazito suva i malo pogrbljena. Ispod prsluka krije flašu rakije.)

TRAJČE: Kurafte saso i situ², 'de si do sad, udrveni se od cupkanje.

AVDIKA: Morala sam da čekam za žutu.

TRAJČE: Daj ovamo.

(Avdika daje flašu Trajčetu. Ovaj ispije gutljaj i strese se od hladnoće.)

TRAJČE: Ni rakiju ne osećam od 'ladno.

AVDIKA: Jesi doneo pare za cigare?

TRAJČE: Jesam.

(Trajče vadi novac iz džepa, još jednom se strese od hladnoće i ispada mu novac. Avdika se saginje da ga uzme. I on za njom.)

² Sve po spisku.

AVDIKA: 'Ladno ti?

TRAJČE: Jok, tresem se od bes'.

AVDIKA: 'Oćeš prsluk da ti dam?

TRAJČE: Ti će mi davaš prsluk, jedna koska od tebe ostala.

AVDIKA: Projela sam.

TRAJČE: 'De si projela kad sam s tebe u trpezariju i gledam te kako mrljaviš?

AVDIKA: U sobu sam jela.

TRAJČE: More, će projedeš ti meni al' batine prvo. 'Aj sad i ujutru nemoj cigare da zab'raviš!

(Trajče bi da pođe. Avdika ga uhvati za ruku.)

AVDIKA: Trajče..

TRAJČE: Šta još, Avdike, izmrzo ženo, aman?!

AVDIKA: Gledaj ga nebo.

TRAJČE: Koje nebo?

AVDIKA: Pun mesec.

TRAJČE: Ti ako si saglama³ žena, Bog da me utepa.

AVDIKA: 'Ajde, zagrlj me.

TRAJČE: More, begaj, bre, u sobu. 'Ladno!

AVDIKA: Zagrlj me.

(Trajče se za trenutak nećka. Zatim prilazi Avdiki i zagrlj je. Ona se nežno pripije uz njega.)

TRAJČE: Ti luda, ja po tebe. Da mi je neko pričao da ću u ove godine s žene po sneg da se grlim i zatepujem, 'mesto domaćinski, s ognjište i sinovi...

³ Sa glavom, tj. normalna.

AVDIKA: Trajče...

(Avdika ga rukom miluje po licu. Njemu je nezgodno. Prijamu, ali se oseća kao da ga svi gledaju.)

TRAJČE: Aj' na tam', ne azdisuj⁴, napolje smo, će vidi neko.

(Trajče skloni njenu ruku sa lica. I dalje je čvrsto drži. Gledaju se.)

AVDIKA: Mislila sam...

RAJČE: So ćere⁵ sad, kazuj?

AVDIKA: 'Ajde da begamo odavde.

TRAJČE: Ama, u grob će me oteraš. Tebi ti se bega. Ako te ufativ milicajci će te vrnev ovde, a mene? Begaš, nisi lud, 'aj' kod nas na pansion.

AVDIKA: Ma, ja sam mislila...

TRAJČE: Ti da si mislila, ne bi mi to rekla. I 'ajdemo više u sobu, duša mi spava, treba se izdizamo ujutru za doručak... 'Ajde.

(Fijuk vetra nadjačava Trajčetovo pričanje. Sneg sve jače pada.)

MRAK

⁴ Ne preteruj.

⁵ Šta hoćeš?

DRUGA SLIKA

(Bolnička soba sa pet kreveta. Dva su prazna, jedan je namešten, drugi nije, a u ostala tri spavaju Gute, Agent Prokić i Bojan Operacija. Kroz prozor iza TV-a ulazi Trajče i krije ispod pidžame flašu rakije. Prilazi Gutetu i budi ga.)

TRAJČE: Bata Gute, a b'e bata Gute, gluv li si?

GUTE: Nisam gluv nego spavam. Šta je?

TRAJČE: (Vadi flašu.) Gledaj gu, bomba!

GUTE: Čija je?

TRAJČE: Baba mi pekla.

GUTE: Ciganska brlja.

TRAJČE: Nije brlja, baba mi iz gornju malu. Čista k'o suza,
gledaj gu kako peni.

GUTE: Koliko tražiš za nju?

TRAJČE: Panjč⁶ pakle Mar'boro.

GUTE: Koliko?

TRAJČE: Bata Gute, čista rakija, dušu leči. Oči mi babina.

(Gute ustaje iz kreveta, vadi iz nahtkasne tri paklice cigareta.)

GUTE: Evo ti tri pakle.

TRAJČE: Lele, ovakva rakija za tri pakle. Nemoj si takav, daj
još jednu.

(Gute uzima flašu.)

⁶ Pet.

GUTE: Dosta ti je.

TRAJČE: A kurafte saso i situ. Po sneg sam jurio rakiju, u pi-
džamku, a ti mi ne davaš cigare.

(Gute otvara flašu, otpija gutljaj.)

GUTE: Evo, probaj i ti.

(Trajče proba rakiju.)

TRAJČE: Auuu, dobra ... Šta sam ti dao rakiju, za džabe. Daj
da palim jednu.

GUTE: E, sortu ti cigansku. Sad ti dadoh cigarete, a ti se gre-
beš.

TRAJČE: Gre'ota da se otvara tvrdo pakovanje...

GUTE: Hajde, uzmi.

(Iz kreveta se pridiže Agent Prokić.)

PROKIĆ: Je l' znate vas dvojica da je zabranjeno da se puši i
pije u sobi?

TRAJČE: Gos'n šefe, ne seri.

PROKIĆ: Sve ću ujutru doktoru da kažem.

TRAJČE: Će mu kažeš, al' ne znam koje jutro će ga vidiš.

PROKIĆ: Maši ću da kažem.

TRAJČE: Mož' ti i Maša da idete malo, znaš 'de... Ti ako si šef
od sobu nisi Bog.

PROKIĆ: Ja sam za tebe Bog i sve Božije.

TRAJČE: Mani me se, bre, ludaku.

PROKIĆ: Ko je lud? Ko?

TRAJČE: Taj što piša u krevet.

PROKIĆ: Cigarete da mi vratiš što si dužan.

TRAJČE: (Baca cigarete koje je dobio od Guteta.) Evo ti tvoje cigare, na, mrtav se napušio, nikad iz ludnicu ne izaš'o.

(Gute je dao Prokiću jednu paklu više. Traži nazad, Prokić ne da. Bučna svađa koja probudi Bojana koji ustane i vikne.)

GUTE: Dosta vas dvojica. Probudili ste Bojana, jedva sam ga uspavao.

TRAJČE: Ne se sekiraj, bata Gute, ja ću mu metim one sluške na uši, pa će spava. Evo da vidiš. 'Ajde Bojano, polako...

GUTE: I pokrij ga...

(Trajče vraća Bojana u krevet, stavlja mu slušalice vokmena na uši.)

TRAJČE: Ma gledaj što ti kažem, će spava k'o zaklan, Bože oprosti.

(Trajče mu zvižduće, pljeska nad njim. Bojan ga ne čuje od muzike.)

TRAJČE: Ništa na čuje.

PROKIĆ: Što ovaj Marlboro nije original nego naš?

TRAJČE: More, za dobru svinju nema loše pomije.

PROKIĆ: E ima da te zapišem u knjigu dežurstava... (Pokazuje svesku.)

TRAJČE: Možeš ti da se okitiš s taj tvoj tefter...

(Prokić kao da je nešto čuo.)

PROKIĆ: (Vikne.) Sirena!

TRAJČE: Budalo... Pored tebe bi i drvo ogluvelo. Šta se dereš?

PROKIĆ: Dovode novog. 'Oće li ga kod nas?

TRAJČE: Sto posto. Kod nas ima prazan krevet. Kakav li će ovaj da bude?

GUTE: Gori od vas dvojice sigurno neće. Kako ja ne poblesaveh ovde...

TRAJČE: Ja te, bata Gute, održavam da budeš saglam.

GUTE: Sad si me utešio.

(Čuje se bat koraka.)

PROKIĆ: Idu! Gasi te cigarete i sklanjaj tu brljju!

TRAJČE: Nije brlja, baba mi...

GUTE: Ćuti, aman!

(Gase cigarete, Gute sklanja flašu u nahtkasnu i ležu. Otvaraju se vrata i ulaze medicinski tehničari, Maša i Dara.)

DARA: Ovde je jedan slobodan krevet.

MAŠA: Spremi ga, trebaće nam. Trajče spavaš li?

TRAJČE: Spavam.

MAŠA: A gde je bomba?

TRAJČE: Ne znam dok spavam.

MAŠA: A ako te ja probudim?

TRAJČE: Ako me ti probудиš onda je kod bata Gute u ormarče.

(Maša otvara Gutetovu nahtkasnu i uzima flašu.)

TRAJČE: Nemoj sve da popiješ.

MAŠA: Porez na poverenje.

PROKIĆ: Nosi im to, nosi!

DARA: Hajde idemo, Mašo. Vi nastavite da spavate i bez buke.

(Maša i Dara izlaze.)

TRAJČE: Mašo, Mašo, dabogda saznao da ti doktori tucaju ženu.

PROKIĆ: Što mu ti sam ne kažeš za Daru?

TRAJČE: Pa da zbiram bubrege po patos. Neka hvala.

GUTE: Preselo mu, čim ispije prvi gutljaj.

TRAJČE: Dabogda mu ja svirao svadbu.

GUTE: Ti ne znaš da sviraš.

TRAJČE: Baš zato. E, idem ja da gvirnem na prozorče, da vidim kakav je. (Odlazi do prozora.)

TRAJČE: Bata Gute!

GUTE: Pusti me, bre, da spavam, sotono!

TRAJČE: Dođi da ga vidiš kakav je. Ovaj mora da hrče za trojicu. A da vidiš kakve urokljive oči ima.

PROKIĆ: Kako mu vide oči kad spava.

TRAJČE: Ma gvirka. Ima šiljatu bradicu, ti najgore hrču. A, neće moći to tako. (Prilazi praznom krevetu, gura ga prema Prokiću.)

PROKIĆ: Šta neće moći? Šta radiš to?

TRAJČE: Premeštam ga kod tebe, pa hrčite jedno drugom dok ne ogluvite. Kakva mu je mešina, taj kad za'rče mrtve će iz groba da izdiže.

PROKIĆ: Nemoj da mi ga mećeš ovamo!

TRAJČE: Ti si šef, ti mora da ga čuvaš.

PROKIĆ: More, nosi taj krevet odavde...

GUTE: E vi ste stvarno nemogući. Totalno ste me rasanili.
(Ustaje, uzima knjigu i seda na stolicu. Čita.)

TRAJČE: (Lupi usput Prokića po temenu.) Barabo jedna! Sve
si mi bata Guteta poremetio. (Prilazi Gutetu.) Če čitaš
sad, a?

GUTE: Da!

TRAJČE: Ako, čitaj... A mogu li...

(Gute ne sačeka kraj rečenice i izvadi paklicu cigareta i stavi je
na sto. Trajče zapali. Pauza. Trajče je nervozan, nešto bi pričao.
Vrzma se oko Guteta.)

GUTE: Šta je sad, aman!?

TRAJČE: Ništa...

GUTE: 'Ajde, reci.

TRAJČE: Znaš šta mi kazala Avdika?

GUTE: Opet si bio s njom?

TRAJČE: Malo.

GUTE: Ženu i troje dece imaš.

TRAJČE: Nemam ja decu. Sve ćerke.

PROKIĆ: Pa ti si ih sam pravio.

TRAJČE: Dosta ti, politički. Koliko poganiš zaboravio si da se
deca onom stvari prave ne jezikom. Ja sam bre sinove
pravio, to što je ona bajala pa izrodila pišulje...

GUTE: Dete je dete.

TRAJČE: Pa kad je dete ćerka, daj da se menjamo. Dam ti sve
tri za tvojega kuronju. E, ma znaš šta mi je kazala?

GUTE: Šta ?

TRAJČE: Da sam mnogo šukar.⁷

GUTE: Kako dobar?

TRAJČE: Pa onako, znaš. Seksualno... Daj i tebi da nađem jednu, da zaboraviš onu tvoju rospiju...

GUTE: Ostavi se prazne priče.

PROKIĆ: Ti samo ludačama možeš da budeš dobar.

TRAJČE: Slušaj ti, agente! To što smo se zajebavali, zajebavali. Avdiku nemoj da mi diraš, ima da te odrobijam!

MRAK

TREĆA SLIKA

(Bolnička soba, Bojan, Prokić i Trajče spavaju. Gute sedi pored stola, zaspao je nad knjigom. Dolazi profesor Čortarović, gleda oko sebe, prilazi Gutetu s leđa i hvata ga za rame. Gute se prene.)

PROFESOR: Uplašio sam vas?

GUTE: Ko!? A, vi ste novi. Mora da sam zadremao...

PROFESOR: Vi ste Dragutin?

GUTE: Otkud znate moje ime?

PROFESOR: Piše na listi. (Pokazuje listu okačenu o krevet.)

GUTE: Divna moć zapažanja, s obzirom na mesto gde ste...

PROFESOR: Mislite na to gde se nalazim. Neuropsihijatrijska klinika.

GUTE: Vi kao da ste zadovoljni što ste ovde. Kako sve to znate?

PROFESOR: Sami ste rekli...

⁷ Dobar.

GUTE: Znam, dobra moć zapažanja, gospodine...

PROFESOR: Pitate me za ime?

GUTE: Da.

PROFESOR: Ja sam... Doktor Dimitrije Čortarović.

GUTE: Doktor? Lekar?

PROFESOR: Ne, univerzitetski profesor.

GUTE: Šta predajete?

PROFESOR: Anatomiju ljudske duše.

GUTE: Psihijatar?

PROFESOR: Psiholog.

GUTE: Čudi me da vas ne poznajem.

PROFESOR: Ja sam iz Beograda.

GUTE: Iz Beograda! Kako ste dospeli ovde ako ste iz Beograda?

PROFESOR: Svaki put ima svoju logiku.

GUTE: Neću da insistiram, ako vam je neprijatno.

PROFESOR: Ne, naprotiv, samo možemo o tome kasnije. I vi ste profesor?

GUTE: Učitelj, u civilstvu sam bio učitelj.

PROFESOR: U civilstvu?

GUTE: Tako mi ovde nazivamo spoljni svet, mislim ovaj iza bolničkih rešetaka.

PROFESOR: Šta čitate?

GUTE: Pesme Đure Jakšića.

PROFESOR: Ne čitam poeziju.

GUTE: To je moja omiljena knjiga. Kad god ne mogu da zaspim ja...

PROFESOR: Čitate i zaspate uz nju.

GUTE: Tako izgleda.

(Ulazi Maša.)

MAŠA: Pola sedam je, buđenje!

GUTE: Evo mi ga Maša, da navijem sat.

MAŠA: Šta je bilo Gute, ne spavaš?

GUTE: Nemam goriva za spavanje. Uzeo si mi bombu. Je l' ostalo nešto?

(Maša vraća Gutetu polupraznu flašu rakije.)

MAŠA: Ima, ima za sve.

GUTE: Dobar ti cug... Hoće li danas da dođe lekar?

MAŠA: Ne znam, možda.

GUTE: Bojanu nije dobro.

MAŠA: Što, šta mu je?

GUTE: Povraća.

MAŠA: Videćemo.

GUTE: Ti dok vidiš on ima da se osuši.

MAŠA: 'Ej, nemoj da me zajebavaš. On ima svog lekara i neka s njim raspravi šta ima. Imam ja svog posla. Celu noć sam dežurao i nemam živce da se raspravljam s tobom.

TRAJČE: Drž'o si sveću.

MAŠA: Ko je to rekao? More, majku vam vašu ludačku.

PROKIĆ: Mašo, Mašo, sveska dežurstva.

MAŠA: Mani me se, budalo.

(Maša izlazi.)

PROKIĆ: Posle sam ja kriv za disciplinu. Buđenje, 'ajde, buđenje!

(Prokić prilazi Bojanu, budi ga, zatim Trajčeta.)

TRAJČE: Beži bre, vampiru ni jedan. Samo čekam jedno jutro da zamandaš s ruke i kukurikneš. Šta ima da se budim u pola sedam kad je doručak u sedam.

GUTE: Ako se budiš zbog onih pomija, onda bolje spavaj celog dana.

PROKIĆ: 'Ajde!

TRAJČE: Čibe bre, sam ću se dignem, ne mora ti da me dizaš. (Ustaje.) 'Bem ti budalu, od tebe čovek ni u ludnicu ne može da se naspava.

PROKIĆ: Jutarnja gimnastika.

TRAJČE: Ene ti ga Bojan pa s' njega ripaj.

PROKIĆ: 'Aj'mo, Bojane.

GUTE: Nemoj dete da diraš.

PROKIĆ: Šuljeve ćete vi da zapatite od sedenja.

(Prokić počinje da vežba jutarnju gimnastiku. Trajče namešta krevet.)

TRAJČE: Skači, skači, to ako te ne opravi ništa neće.

PROKIĆ: Nameštaj taj krevet i čuti!

PROFESOR: Fiskultura?

GUTE: Ma, Prokić vam je priča za sebe. Pati od manije gonjenja. Umislio je da je tajni agent CIA-e i da ga juri KGB. Bio je neki sitni politički, obradili su ga u zatvoru i eto dokle je došao. Održava kondiciju za svoju tajnu službu.

TRAJČE: Bata Gute, daj jednu cigaru.

GUTE: Dobro, dokle ćeš ti da se grebeš?

TRAJČE: Ma, Agent mi uzeo cigare. Će mi donese Avdika za doručak, ću ti vratim.

PROFESOR: Imam ja cigarete.

TRAJČE: Ovo li je novi?

GUTE: Što se praviš blesav kad znaš da jeste. (Profesoru.) Jeste li vi sigurni da imate cigarete?

PROFESOR: Siguran sam.

GUTE: Čudo da vam Trajče nije preturao po džepovima.

TRAJČE: Lele, Bata Gute, ne laži čoveka. Ja ne brkam po džepovi, ako lažem oči da mi ispadnu, u ruke da i' gledam.

GUTE: Vi se Cigani kunete baš k'o Cigani. Profesore, ovo vam je Trajče Ahmedovski, zvani Trajče Istina.

TRAJČE: Istina, istina... Profesor!? To li je k'o ti, al' malo više?

GUTE: Ne, on je profesor doktor.

TRAJČE: Je l' doktor il' profesor?

GUTE: I jedno i drugo.

TRAJČE: Kako, radi i sa đaci i sa nevoljnici?

PROFESOR: Evo tebi cigareta.

TRAJČE: Pravo da ti kažem, profesor-doktore, ja neki put i brknem u džep al' na vas nisam.

PROFESOR: Što?

TRAJČE: Ne znam, nekako vam urokljive oči... Znaite, ja kad vidim džep, meni nekako udari krv u glavu i mora da brknem...

PROFESOR: Razumem ja to.

TRAJČE: Je l' vidiš, bata Gute, da je čovek doktor, a ne profesor. Sve mi je odma' razumeo boles'.

GUTE: Od čega si ti bolestan, Boga ti ciganskog? Kad te milicija pritegla ti si onda naprasno poludeo.

TRAJČE: Pa mog'o sam da biram: il' da legam ovde il' da orkestriram u apsu. (Prekrsti ruke u gležnjevima.) Ja da

sviram klavir, a oni da mi udaraju bubnjevi. Od to se tek poludi, vidi ovoga agenta.

PROKIĆ: Nemoj ti mene da mećeš u isti koš s tobom. Ja sam bio u zatvoru za disidente, a ne kriminalce i kokošare.

TRAJČE: Jes' vala, opsovao si majku na predsednika mesne zajednice.

PROKIĆ: Ja sam bio jedan od vodećih disidenata u zemlji...

TRAJČE: More, buvara je za tebe, a ne ludnica. Doktore, je l' može još jedna cigara, ja ću ti namestim krevet.

PROFESOR: Evo ti paklica.

PROKIĆ: (Gleda u svesku.) Trajče, ti danas čistiš.

TRAJČE: Što ja, juče sam čistio.

PROKIĆ: To je bilo umesto Guteta. Ko te ter'o da igraš poker u čišćenje. Stručan si ti za to.

TRAJČE: More, stručan sam ja i da bijem s metlu. Bojan ble-sav, ti šefuješ, bata Gute igra karte k'o zmaj i ko će drugi nego Trajče. (Odlazi i uzima metlu koja je naslonjena na radijator.) A bre, ovi i danas ne greju. Živi će se promrznemo u ovaj frižider.

PROFESOR: Ne greju po ovakvoj zimi!?

GUTE: Ne greju već nedelju dana. Grejanje je potrebnije onim normalnim bolesnicima. Mi smo bolesnici drugog reda.

TRAJČE: A da vidiš, doktore, jelovnik. Pasulj sa prazno u nedelju i preko nedelju.

PROKIĆ: Pa tebi kad ne valja, ti što ne ostaviš nego pojedesh po dva tanjira.

TRAJČE: Kad nema kiše i graduška je dobra. Ja sam bre u apsu bolje jeo nego ovde. Tam' se zna: da bi te tepao, mora prvo dobro da te na'rani, da izdržiš tepanje.

(Trajče počinje da čisti. Prilazi mu Bojan.)

BOJAN: Čika Trajče, je l' neće mene da operišu?

TRAJČE: Ne začikavaj me, nesrećo jedna, je l' vidiš da čistim.
Samo si mi još ti falio. Idi pitaj Agenta, on će te opravi.

(Bojan krene ka Agentu Prokiću.)

BOJAN: Agente...

(Prokić zaurla. Bojan se uplaši. Priđe mu Gute.)

GUTE: (Prokiću.) Budalo! (Bojanu.) Dođi Bojane, dođi.

BOJAN: Ja neću da me operišu.

GUTE: Neće, ne boj se.

BOJAN: Sigurno neće da me operišu?

GUTE: Neće, 'ajde idi da pereš zube.

BOJAN: (Pokazuje na Profesora.) Čika Gute, koji je ovaj čika
je l' on operiše?

GUTE: Ne, idi peri zube.

BOJAN: Strah me je. (Odlazi do svog kreveta, uzima četkicu za
zube i ode u kupatilo.)

PROFESOR: Strah ga je?

GUTE: Mali Bojan je bolestan. Bio je agresivan, pa su ga bolničari plašili operacijom. Znam ga još dok je bio dete, stanovao je u mojoj zgradi. Otac mu je strog, dosta pije. Zatekao ga jednom sa devojkom u stanu i tako ga je pretukao da je završio u bolnici iz koje ne izlazi od tada.

(Trajče prilazi Prokićevom krevetu. Prokić seda na pod prekrštenih nogu.)

TRAJČE: Džemso Bondo, 'oćeš da mrdneš malo da počistim?

PROKIĆ: Zezaj se ti, zezaj, samo da mrdnem malim prstom
moja služba će te likvidirati.

TRAJČE: More, mrdni ti s dupe da ja počistim. Nacr'to si se na
taj patos k'o Turčin.

PROKIĆ: To je obavezna vežba joge, održava kondiciju uma.
Um je najmoćnije sredstvo tajnih agenata.

TRAJČE: Diž', se bre, da te ne smetem u đubravnik!

(Prokić ustaje i prilazi Profesoru.)

PROKIĆ: Novi, imaš cigarete?

PROFESOR: Uzmi.

PROKIĆ: Ja sam Prokić, a ti?

PROFESOR: Pišeš nešto?

PROKIĆ: Izveštaj. To je za moju službu. Vidiš ovaj sat, to je
specijalni sat koji otkriva prislušivače. Imamo mi i
druge vrste satova koji mogu da nas učine nevidljivim,
da hodamo kroz zidove. Ja mogu da izađem odavde
kad god hoću, ali sam na tajnom zadatku. Samo nikom
ni reći. Strogo pov.

(Za vreme dijaloga Prokića i profesora, Bojan dolazi iz kupatila
i počinje da povraća.)

TRAJČE: Sad li nađe da povraćaš kad je moj red da čistim...

GUTE: Polako Bojane...

PROKIĆ: Da zovem Mašu?

GUTE: Ni slučajno. On će samo da mu da još jednu injekciju.
Ionako je dovoljno izdrogirani.

TRAJČE: Bata Gute, podmetni mu barem lavorče.

GUTE: Daj!

(Trajče uzima lavor i daje ga Gutetu, ali Bojan povraća mimo lavora.)

TRAJČE: Nišani ga, bre!

GUTE: Polako Bojane, smiri se sad, lezi.

(Trajče uzima lavor.)

TRAJČE: Ni kapka u lavorče. Tol'ku rupu ne mož' da potrefite,
kako li ćete manju.

(Ulazi Maša.)

MAŠA: 'Ajmo na doručak! Prokiću, šta je ovo na podu?

PROKIĆ: Bojan opet povraćao.

MAŠA: Ko čisti danas?

PROKIĆ: Trajče.

TRAJČE: Usta ti se osušila, dabogda.

MAŠA: Trajče, ti počisti, a ostali, ako 'oćete da jedete, onda u
trpezariju.

TRAJČE: Dok ja ovo počistim vi ćete sve da izedete. More, mi
Cigani smo napaćen narod.

(Maša otvara rešetkasta vrata.)

MAŠA: 'Ajde!

(Bojan i Prokić se spremaju da izađu.)

GUTE: Profesore, niste gladni?

PROFESOR: Ne baš.

GUTE: Ja ne mogu da jedem tako rano. Zato ćemo da popijemo po jednu! Imam sjajnu rakiju.

PROFESOR: Radije pijem konjak, ali prihvatam ponudu.

(Ulazi Avdika. Na vratima vidi Prokića, koji je sa Bojanom krenuo u trpezariju.)

AVDIKA: Agentu! Gde mi je Trajče?

PROKIĆ: Ostala ti ljubav da čisti sobu.

AVDIKA: Zašto Trajče uvek mora da čisti?

PROKIĆ: Zato što je stručan.

AVDIKA: Bolje i to nego da piša u krevet, as mi⁸ dupe!

TRAJČE: Avdike, ostavi budalu i dolazi ovamo.

AVDIKA: A b'e Trajče, pa li metla, kurafte dija.

TRAJČE: 'Ajde, 'ajde, manje pričaj. I si li⁹ cigare?

AVDIKA: Nane¹⁰ pare.

TRAJČE: Kako nane pare, noćas sam ti dao?

AVDIKA: Ukrali mi.

TRAJČE: Gde ti ukrali?

AVDIKA: Iz odavde. (Pokazuje na grudi.)

⁸ Poljubiš mi.

⁹ Imaš li?

¹⁰ Nemam.

TRAJČE: Al' si gi sakrila na sigurno... A i ja, budala, davam pare na žene, 'bem ti žene. Bata Gute, žena da je dobra i Bog bi je imao. I ako te je ostavila ona tvoja rospija, da znaš da ti je uslugu učinila.

AVDIKA: Oćeš da ti pomognem da očistiš?

TRAJČE: Sad će mi pomagati kad sam završio. Ionako si kila-va. 'Ajde da idemo na jedenje.

AVDIKA: Nešto nisam gladna.

TRAJČE: Avdike, mora, bre, da jedeš, da se opravlaš! Bata Gute, ako da pojedemo i tvoju porciju?

GUTE: Slobodno.

TRAJČE: Fala, Bata Gute. (Avdiki.) Ti bre, bolje red da si fatila nego što ovde fataš zjala.

AVDIKA: Eve idem.

(Avdika i Trajče odlaze.)

PROFESOR: Imali ste pravo, dobra rakija.

GUTE: Trajčetova brlja. U stvari nije brlja, baba mu je... Nije važno.

PROFESOR: Dosta pijete?

GUTE: Pijem.

PROFESOR: Žena vas je ostavila? Tako barem Trajče...

GUTE: Trajče mnogo priča.

PROFESOR: Ne, zašto? To su stvari od kojih ne treba bežati.

GUTE: Vi to kao psihijatar?

PROFESOR: Ja sam psiholog.

GUTE: Znam da ste psiholog. Čudno je to...

PROFESOR: Šta je čudno?

GUTE: Ne ponašate se kao ostale pridošlice. Ne tražite lekara, telefon, ne treba vam kontakt sa spoljašnjim svetom.

PROFESOR: Moj svet je u meni. Shvatam to kao neminovnost pada.

GUTE: I vas je neko ostavio?

PROFESOR: Jeste li приметili da razgovaramo pitanjima? Lepo je kad su ljudi zapitani. Onda manje poštuju autoritete.

GUTE: Da, da, zanimljivo...

PROFESOR: Jeste li razmišljali o potpunoj slobodi?

GUTE: Gde to?

PROFESOR: Sve ima svoje lice i naličje. U lice se veruje, u naličju se uživa.

GUTE: Moja žena je bila voljena.

PROFESOR: Imate dece?

GUTE: Sina. Nisam ga video dve godine, otkako sam ovde. Ne smem da ga vidim.

PROFESOR: Zašto?

GUTE: Zato što... Ovo nije njegov otac. Njegov otac je obrijan, veseo, kupuje jelku za Novu godinu, ne pije...

PROFESOR: Možda bi ipak trebalo da ga vidite.

GUTE: Kako?

PROFESOR: Svaki put ima logiku.

GUTE: To ste mi već jednom rekli. Bojim se da vas ne razumem baš najbolje.

PROFESOR: Izadete odavde, nećete ženu, uzmete joj dete.

GUTE: Zaboravljate neke stvari. Ja se tretiram kao alkoholičar i umobolan!

PROFESOR: Svako stanje ima svoje prednosti.

GUTE: Za ovo ne znam da ih ima.

PROFESOR: Neuračunljivi ljudi ne odgovaraju pred zakonom.

GUTE: Ali odgovaraju pred Bogom.

PROFESOR: Manimo se sitnica.

GUTE: Đavolski je sve to o čemu vi pričate.

PROFESOR: Jeste li pokušali da bežite?

GUTE: Nemam ja kuda da bežim.

PROFESOR: Pokušajte, nemate šta da izgubite.

(Čuje se buka. Iz trpezarije trči Bojan. Za njim Maša i Dara.)

BOJAN: Neću da me operišu, neću!

(Bojan utrči u sobu, pravo u naručje Gutetu.)

MAŠA: Ako nećeš da piješ tablete onda ćeš da dobiješ injekciju.

GUTE: Šta je bilo sad?

DARA: Daj ga na krevet.

BOJAN: Neću, neću da me operišu.

GUTE: Mašo, nemoj...

MAŠA: Beži!

GUTE: Nemojte injekcije, vidite da je...

DARA: Ti, matori, dosta.

(Maša stavlja Bojana na krevet. Drži ga. Dara mu daje injekciju. Bojan se batrga, udari Daru i ispadne joj injekcija.)

DARA: Pizda ti materina!

MAŠA: Daro, je l' te udario jako. (Prilazi joj.)

DARA: Pusti me na miru.

(Dara odgurne Mašu. Izade. Maša pođe rukom na Bojana, Gute ga uhvati za ruku.)

GUTE: Hej!

MAŠA: Šta je!

GUTE: Pusti ga sad, vidiš da se smirio.

MAŠA: Jebo vas taj što vas napravi takve!

(Maša izlazi. Ulazi Trajče i drži u ruci tablete.)

TRAJČE: Bata Gute, evo ove zelenikakve za tebe, a ove naplavičaste za mene. Duj komata tebi, duj komata meni. A Bojan je dobio svoje, al' u dupe. E, ako li s rakiju da ih popijem, da dezertiram?

GUTE: Eno ti, uzmi.

PROKIĆ: (Profesoru.) Ti nemaš terapiju?

PROFESOR: Ne.

PROKIĆ: Da zapišemo. (Beleži u svesku.)

TRAJČE: Agent, daj jednu cigaru.

PROKIĆ: Šta je bilo, ženska ti otkazala ljubav?

TRAJČE: Ma ukrali joj pare. Metula ih u sise, a tu je kod žene sigurno, ubilo se.

PROKIĆ: Biće da si postao impotentan.

TRAJČE: Šta sam postao?

PROKIĆ: Impotentan.

TRAJČE: I ja tebi. Daj cigaru.

PROKIĆ: Kalašturo kokošarska.

TRAJČE: Marš, bre!

GUTE: Trajče, idi pokrij Bojana.

TRAJČE: Evo, evo... E, Bojano, Bojano... Ajde da ti bata Traj-
če metne sluške.

(Trajče stavlja slušalice za vokmen Bojanu na uši.)

GUTE: Trajče, hoćeš li ti da kuvaš kafu jutros, da zagrejemo
dušu?

TRAJČE: Hoću, bata Gute, ću kuvam.

PROKIĆ: Šta sam ja rek'o za tu kafu?

TRAJČE: Dobro bre, Agente, dokle ćeš da mi laziš po živci od
rano jutro? Kad skuvam kafu onda piješ, a ovamo sa-
mo drobiš.

PROKIĆ: Nema to veze sa mnom. Zabranjeno je paljenje vatre
u sobi. Ako izbije požar možemo svi da izgorimo.

TRAJČE: Ne boj se, neću ja da dam da izgoriš, ću te obrćem
k'o na ražanj. Bata Gute, kol'ko šolje da stavim?

GUTE: Za tebe, Agenta, mene i profesora. Kakvu kafu pijete,
profesore?

PROFESOR: Gorku.

TRAJČE: I ti li? Kako mož' da pijete te abortuše? Život mi go-
rak, još sa kafu da ga zagorčavam.

GUTE: Stavi ti gorke, a posle sebi dodaj šećer.

(Trajče uzima pribor i kuva kafu na maloj plinskoj boci.)

PROFESOR: Surovo je to što su uradili Bojanu.

GUTE: To je deo svakodnevnice. Baš kao ova kafa.

PROFESOR: Mirite se sa surovošću.

GUTE: Pomalo mi je svejedno, sve to ponižavanje i sva ta glu-
pava vulgarnost, navikneš se, oguglaš.

PROFESOR: Ko tebe po jednom obrazu, ti mu okreni drugi.

GUTE: Ne pominjite Boga ovde, on nama retko zalazi, a i kad zađe naprasno ogluvi.

PROFESOR: Ja zasigurno ne uživam u tome.

PROKIĆ: Pazi na vatru!

TRAJČE: Pusti me, bre, da skuvam kafu na miru, aman! Bata Gute, kako se zvaše onaj Talijan što si mi pričao da je voleo da pali vatru, onaj...

GUTE: Neron.

TRAJČE: E, taj. On da je ovoga baksuza imao nad glavu, nikad ne bi zapalio Trst.

GUTE: Nije Trst nego Rim.

TRAJČE: Taj.

(Ulazi Maša. Nosi polupraznu flašu, odelo i boks Marlboro.)

MAŠA: Opet kafa. Rešili ste da zapalite bolnicu.

PROKIĆ: Ja sam im rek'o...

MAŠA: Slaba ti disciplina Prokiću, slaba.

TRAJČE: Nismo mi te sreće da je zapalimo.

MAŠA: Što, tebi kao ne valja ovde?

TRAJČE: Da nema ženske bilo bi dosadno. Ovako, bogat nam seksualni život, volj' ti da radiš, volj' ti da gledaš.

MAŠA: Gledaj ti u tu kafu, bolje bi ti bilo.

TRAJČE: Gledam, gledam...

GUTE: Hoćeš li i ti kafu?

MAŠA: Pio sam. Evo, brat ti šalje odelo i cigarete. Evo ti i bomba.

GUTE: Kolko sam ti dužan?

MAŠA: Standardna tarifa.

(Gute daje Maši pare.)

MAŠA: Koliko tebi treba da se obučeš?

GUTE: Da popijem kafu, za petnaest minuta.

MAŠA: Idem ja da vidim ko će da te prati, dolazim za 15 minuta.

GUTE: Biću gotov.

MAŠA: Dobro. I pazite na tu kafu, da vam ne presedne!

(Maša izlazi.)

TRAJČE: A b'e, bata Gute, što će ti to odelo, da nećeš da se ženiš ovde?

GUTE: Da se razvodim, Trajče, da se razvodim...

TRAJČE: Ti li se još maješ s onu tvoju po sudovi?

GUTE: Daj tu kafu, ako je gotova.

TRAJČE: Lele, umal' da pređe. Eve, bata Gute, vruća i crna, k'o za tebe. (Sipa kafu.)

PROFESOR: Vidim, usluge se naplaćuju.

GUTE: Svaki čovek ima svoju cenu.

PROFESOR: A vi?

GUTE: Danas imam ročište na sudu, hoću da izađem kako dolikuje čoveku, u odelu, a ne u ovoj pidžami.

PROFESOR: Videćete i dete na sudu?

GUTE: Nadam se da neću.

TRAJČE: Bata Gute, nemoj opet da ga tupiš. Kuronja je tvoj i tu nema šta da se priča. Ja da imam sina, sa zubi bi kidao za njega.

PROFESOR: Trajče je u pravu.

GUTE: Imate li vi dece?

PROFESOR: Kako se uzme...

GUTE: Imate ili nemate?

PROFESOR: Ja i moja žena smo se uzeli mladi, još na fakultetu. Bila je trudna, tako je ispalo...

TRAJČE: I meni mi tako ispalo, pa me njen tatko uskupio i priter'o s pušku pred popa. 'Ajde što me oženiše, nego da je rodila barem muško pa da mi nije žao. Ono ćerka, tuđa sreća, 'bem ti sreću.

PROFESOR: Posle svadbe se uplašila, nije htela moje dete.

GUTE: Abortirala je?

PROFESOR: Abortirala.

TRAJČE: Doktore, i ti li će ga tupiš k'o bata Gute kad se načuka. Ja tej kukumavke nemam živci da slušam.

PROFESOR: Ne, ja o tome samo pričam. To me ne pogađa.

GUTE: Kad vas slušam, pomislim da sve to što pričate i nije deo vas. Za vas kao da su sve sudbine deo neke igre.

PROFESOR: Pa sve je to igra. Treba igrati.

PROKIĆ: Ako ste popili kafu, dajte šolje da operem, pa da se lepe kesice.

PROFESOR: Kesice?

PROKIĆ: Kesice za lekove. Naša je norma 500 komada na dan. To je deo terapije za ove malo, znaš već.

TRAJČE: More, na ti šolje i ne seri. Lepiš kese k'o mašina samo da se uvučesh u dupe doktorima da te puste.

PROKIĆ: Ja to radim zato da se ne bi' odvajao od drugih. Kamuflaža, biti neupadljiv, pravilo broj jedan!

TRAJČE: Ajde idi peri i ne seri...

(Prokić uzima šoljice i odlazi u kupatilo da ih opere.)

GUTE: Pa vreme je da probamo odelo.

TRAJČE: Tako bata Gute, u gospodina da se napraviš, da zavr-
neš šiju onoj seljančuri.

GUTE: Manje pričaj, Trajče, bolje bi ti bilo.

TRAJČE: A bre, opet mi zuji u uši.

PROFESOR: Od čega?

TRAJČE: Kako od čega? Tebi li ne zuji?

PROFESOR: Ne.

TRAJČE: Ti si bre, doktore, sve nekeko drukši, k'o da nisi od
nas. Pa na ovu visinu kome ne prosvirav uši taj mora
da je već gluv.

PROFESOR: Kakva visina?

GUTE: Nalazimo se na nadmorskoj visini od 800 metara. Popeli
su nas ovako visoko valjda zato da budemo bliži nebu.

(Čuje se lom šoljice iz kupatila.)

TRAJČE: Opet iskrši šolju. Ajde što si nevoljan u glavu nego si
nevoljan i u ruke.

PROKIĆ: Ispala mi!

TRAJČE: Ispao ti mozak, dabogda.

(Ulazi Prokić i nosi oprane šoljice.)

PROKIĆ: Evo, samo jedna.

TRAJČE: Ostale su nam još tri, a tri je baksuzan broj.

PROKIĆ: 'Ajde mi da lepimo.

TRAJČE: Gute, ti li nećeš da lepish?

GUTE: Pa šta ti misliš, da se ovako oblačim da bi' lepio kesice?
Ide Gute malo na čist vazduh. Napoleon napokon beži sa Elbe.

TRAJČE: A koj' će 'mesto Napolona da maže lepak?

PROKIĆ: Bojan će.

TRAJČE: Bojan! On će izede sav lepak.

PROKIĆ: Neće...

TRAJČE: Kako neće, vidiš da ga lutke fatile. Žvaka svakakva govna pa povraća. Je l' teše da mi izede pastu za zubi sa svem četkicu.

PROKIĆ: Sam si mu to dao, ionako ne pereš zube.

TRAJČE: Dao sam mu da se služi preko nedelju. U nedelju i ja perem zubi. To mi ostalo u naviku kad sam iš'o u crkvu. Morao sam zbog ženinog tatka, miraz i to... Pop nije 'teo da me pusti unutra ako ne operem zubi. Znaš li, bre, zamalo tad da ostavim cigare.

GUTE: Što?

TRAJČE: Ljuta taj pasta za zubi, k'o da staviš kreč u usta. Kod nas u Malu niko ne pere zubi. Što se pre pokvare i ispadnu, pre će da dobiješ zlatan zub od tatka.

(Gute se obukao.)

GUTE: Pa, kako mi stoji?

TRAJČE: Odlično, k'o da si izaš'o iz veš mašinu.

GUTE: Jeste malo izgužvano, ali kad nemam peglu, šta da radim.

(Ulazi Maša.)

MAŠA: Jesi li se spremio, Gute?

GUTE: Jesam.

MAŠA: Vodiće te ovaj Pile, iz prve smene. I pazite, kad završite suđenje, pravo nazad. Nemoj da se zapijete negde. Pile je lak na rakiju. Večeras je načelnik dežuran.

PROKIĆ: Načelnik! Je l' mogu ja...

MAŠA: Ne možeš ti ništa! Sedi tu i danas da se izlepe kesice. 'Ajde, Gute.

TRAJČE: E, bata Gute, ako li da uzmem malo od bombu, da zagrejem dušu?

GUTE: Od kad si se ti tako profinio pa pitaš da uzmeš nešto?

TRAJČE: Nemoj tako, uvek pitam. Ako ne pre uzimanje, onda posle.

GUTE: Uzmi, ali pazi da se ne pregreješ.

TRAJČE: Neću, bata Gute, oči mi. Samo malo.

GUTE: Onda, vidimo se.

TRAJČE: Pozdravi mi varoš!

PROKIĆ: Baš će tebi da se obraduje.

TRAJČE: Jok, nego će tebi. (Viče za Gutetom koji je izašao.) Srećno bata Gute, i čim vidiš onuj tvoju rospiju na sud, odma' pesnicu u glavu. Za ženu je batina iz Raj izašla.

PROKIĆ: Naš'o se ko će da mu kaže, sila.

TRAJČE: More, žena što mož' da zakuva i zaprži toj ni Bog ne mož' da iskusa. Bata Gute je bio gospodin čovek dok se nije spandao s nju.

PROKIĆ: Otkud ti znaš kakav je bio?

TRAJČE: Bata Gute mi je bio učitelj šes' godine.

PROKIĆ: Kako šest godina? Učitelj uči četiri godine.

TRAJČE: E mene je učio šes'. I još šes' bi iš'o, samo da me nisu zajebavali po mahalalu...

PROKIĆ: Gute je matora pijanica i niko ga ne bi trpeo takvog.

TRAJČE: Bata Gute nije pio dok se nije oženio s nju. Ona mu je dušu izela, selska ala. Iz selo je doveo, krov nad glavu joj dao, a ona? Ni fala da mu kazala nego odma' rep na krs'. Pa malo što ga ostavila nego sad na sud 'oće dete i stan da mu uzme. Znaš kad bi joj ja dao to? Na svetog Nikad.

PROKIĆ: Tebe da sluša i nikad da ne izađe odavde.

TRAJČE: Ja sam moju tepao, al' za leb nije trpela. Kad mi se rodila treća ćerka s plavu kosu, im'o sam pravo odma' da je udavim. Odjedanut, a ne na parčiki, pa da me prijavi na miliciju.

PROFESOR: I umesto u zatvor, ti u ludnicu.

TRAJČE: U ludnicu, lud joj dan svanuo.

PROFESOR: Šta bi radio kad bi izašao odavde?

TRAJČE: Krvi bi joj se napio. Sve su to poganije, moj doktore. Jedva su dočekali da me muka strefi pa svi da mi okrenu leđa. Sad ih ona po moju kuću gosti sa raširene noge, tatka su mi u grob oterali, majku osedeli. Ti misliš, doktore, Trajče se zajebava, smeje se, lupa gluposti pa nema muku. Kad izađem, sekira će da radi! Čovek što mož' da te zajebe, toj niko ne može.

PROFESOR: Jesi li pokušao da bežiš?

TRAJČE: Gde da bežim, odma bi me dočekali prvi milicajci.

PROFESOR: Te jedne večeri da pobegneš, da presудиš.

TRAJČE: Jesam razmišljao, al' nemam s koga.

PROFESOR: S Agentom, s Gutetom, s Bojanom.

TRAJČE: Što mi odabra vojsku za beganje! CIA, učitelj i ludak.
Nemaju oni tu muku.

PROFESOR: Misliš?

TRAJČE: Kakvu muku mož' da ima ova agentska ala. Da l' će
ovde Rusi da iskopav podzemni kanal i da instalirav
atomsku bombu!

PROKIĆ: Samo ti znaš za muku, majku ti cigansku.

TRAJČE: Nemoj majku da mi psuješ!

PROKIĆ: Baš da ti psujem. Žena ti malo raširila noge i misliš
da je to smak sveta.

TRAJČE: Šta ti znaš kad nikad žensko u životu nisi omiris'o?

PROKIĆ: Nisam, nisam stigao do ološa! Pola vilice su mi iz
glave izbili, šest rebara, više sam batina u životu pojeo
nego li 'leba.

TRAJČE: Iz bes'!

PROFESOR: Ko te je prebio?

PROKIĆ: Ko... Doktor za motku, tako je sebe prozvaao. Eno ga
sad u penziji, igra karte po kafanama, a ja ovde. Da mi
je da ga samo na pola sata nađem samog, od muda do
grkljana bi' ga rasporio.

TRAJČE: Nema kod agenti labavo, odma' u drven kaput turaju.

PROKIĆ: More, marš, barabo jedna!

TRAJČE: 'Ej, nemoj da ti ja...

PROFESOR: Sve nam je na dohvat ruke. Noću su samo Maša i
Dara na spratu, a nas je petorica. Uzmemo im ključeve,
obučemo bele mantile i eto nas napolju. Jednu noć, ta-
man svako svoj posao da završi.

TRAJČE: Ti to ozbiljno, doktore?

PROFESOR: Tako kako čujete.

TRAJČE: Agente?

(Pauza.)

PROKIĆ: Hajde mi da lepimo kesice.

TRAJČE: To je sve što znaš da radiš, da saviješ šiju.

PROKIĆ: Sad samo hoću da lepim kesice!

MRAK

ČETVRTA SLIKA

(Bolnička soba. Prokić, Trajče i Bojan igraju karte.)

TRAJČE: Kol'ko ćete karte?

PROKIĆ: Meni tri.

TRAJČE: Evo. U, majku mu... (Ispadaju mu karte.)

PROKIĆ: Ne mućkaj.

TRAJČE: Ne mućkam nego od ovu 'ladnoću mi se sve prsti ukočili. Karte mi ispadaju. Šta oni misle sa to grejanje? Ja ako sam lud nisam blesav pa da ne osećam 'ladno, žedno, ješno, pišno...

PROKIĆ: Hoćeš li ti da deliš te karte?

TRAJČE: De bre, Agent, šta si stisn'o taj par u ruke, neće ti ga niko ukrade.

PROKIĆ: Daj ti meni moje! (Uzima karte.)

TRAJČE: Bojane?

(Bojan daje dve karte.)

TRAJČE: Opa, triling. Čedo moje blesavo. Evo tebi, a meni tri pa jednu.

PROKIĆ: Šta je bilo, daske?

TRAJČE: Meni daske u ruke, tebi tvoje ispadaju iz glavu. Pričaj, ti se pitaš?

PROKIĆ: Pet Marlbora.

TRAJČE: Evo pet Ma'lbora i još dva preko.

PROKIĆ: Blefiraš.

TRAJČE: Plati pa će vidiš.

(Bojan ostavlja karte.)

TRAJČE: Vidi malog... Nisi ti ni tako blesav.

PROKIĆ: Plaćeno.

TRAJČE: Pevaj.

PROKIĆ: Ful popova.

TRAJČE: Slab si, čet'ri devetke.

PROKIĆ: Kako, pa uz'o si četiri karte!?! Opet varaš.

TRAJČE: Nisam, bre, majku da nemam.

PROKIĆ: Molim te, ne kuni se više, sa'rani familiju.

TRAJČE: Ja kad se kunem u tatka onda lažem, a kad se kunem u majku, tatka mi, ne lažem.

PROKIĆ: Sreća tvoja što ga nema Gute da ti uzme meru.

TRAJČE: Što jes' jes'. Bata Gute je majstor za poker, skidam kapu.

PROKIĆ: Prokock'o je taj život u kafani.

TRAJČE: Nemoj ti stalno da mi praviš bata Guteta na pijanicu i barabu.

PROKIĆ: Nemam ja šta da ga pravim, on se sam napravio.

TRAJČE: A ti, na šta si se ti napravio?

PROKIĆ: Nisam ja, mene su napravili takvog.

TRAJČE: Pa kad su te oni napravili, ti što im se ne brečneš nego ćutiš ovde?

PROKIĆ: Je l' ti to ovaj bubice usadio u glavu? (Pokazuje na krevet koji je prazan.) Nema ga Profesor, pa sad je bio ovde...

TRAJČE: Otiš'o čovek na pišanje, šta li... Ja da ti kažem pravo za njega, od prve mi se nije dopao. Nekako ima urokljive oči i to, al' je čovek u pravu. Živimo ovde k'o kućiki i trpimo...

PROKIĆ: Svako ima svoj razlog.

TRAJČE: Ja nemam.

PROKIĆ: A Avdika?

TRAJČE: Avdika... Da joj verujem pa opet isto da prođem.

PROKIĆ: Ajde ne seri. Poludeo si od žena.

TRAJČE: Ja sam, može biti, i poludeo od žene, al' ću se od nji' odbijem, a ti od to pišanje u krevet nećeš nikad.

PROKIĆ: Meni je prehladena bešika, ne greju.

TRAJČE: Kol'ko ne greju za tebe, tol'ko i za nas.

PROKIĆ: More da ideš ti u pizdu materinu. Neću više da igram karte!

TRAJČE: Pa i nemaš s čim. Očerup'o sam te k'o trafiku. Nego, vreme je da se pojede nešto iz sopstveni špaiz. (Trajče polazi ka nahtkasni.)

PROKIĆ: Šta to jedeš?

TRAJČE: Šta te briga.

PROKIĆ: De, de, samo pitam.

TRAJČE: Znam te ja, prvo pitaš, pa se onda grebeš.

PROKIĆ: Cicijo jedna.

TRAJČE: Ja cicija, gde će ti duša, bre, ti jedini imaš katanče na ormarče.

PROKIĆ: Katanac stavljam zbog lopova, ovdašnjih.

TRAJČE: Pre bi' crk'o nego što bi' brknuo u tvoj ormarče.

BOJAN: Čika Trajče, a kad dođe moja mama, onda neće smeti da me operišu?

TRAJČE: Aman šta sam ja Bogu skrivio, nije mi jasno. Od sve ove muke još mi i ti fališ. Jesam ti sluške nabavio? Nabavio. Jesam li te naučio karte da igraš? Naučio sam te. Pa šta me više gušiš s tu operaciju? Ene ti ga Agent, on je šef od sobu, on se razume u medicinu. Guši malo njega.

BOJAN: Prokiću...

PROKIĆ: Marš od mene! Jebo te onaj ko te izmisli.

(Bojan odlazi do svog kreveta.)

TRAJČE: Agent, upali taj televizor da vidimo ima li nešto novo. Nemoj da nam promakne neka revolucija.

PROKIĆ: Ne radi televizor.

TRAJČE: Pa je l' juče radio?

PROKIĆ: Pokvario ga Bojan dok si ti dežurao u trpezariji.

TRAJČE: Kako bre?

PROKIĆ: Video neko cveće na ekranu, pa uzeo da ga zaliva i sad čeka da izraste...

TRAJČE: Nesrećo jedna, gde si ti video saksiju na struju i s antenu?

PROKIĆ: Trajče, je l' misliš da mi stvarno možemo da pobegnemo?

TRAJČE: Ako smislimo plan, dobar plan, što da ne možemo. Doktor je pametan čovek, učio je škole, a to su ti velike mađije. Kad se udruže on i bata Gute...

PROKIĆ: Gute će nešto da smisli. On nema volju ni da živi, a kamoli da misli.

TRAJČE: Će da 'oće, ja ću ga obradim.

PROKIĆ: Koliko dugo nisam išao ulicom, onako sam.

TRAJČE: Tako ako nastaviš, nećeš još dugo da ideš.

PROKIĆ: Ima da idem. Ima da idem!

TRAJČE: Da ideš u pizdu materinu.

BOJAN: Čika trajče, a ja kad bih pobegao s vama, onda ne bi mogli da me operišu?

TRAJČE: E sad ću ja da te operišem, dosado Božja...

(Trajče ustaje, u ruci mu je nožić za otvaranje konzervi. Krene ka Bojanu. Bojan je jako uplašen, beži prema stolu, sklupča se uza zid. Za njim ide Prokić i histerično, skoro u transu, viče.)

PROKIĆ: Ima da idem, videćeš! Ima da idem!!!

BOJAN: Ne, neću da me operišu!

TRAJČE: 'Lebac mi se od tebe ogadi, bre!

(Trajče stane, vidi da je preterao. Baci nožić i krene ka svom krevetu. Ulazi Maša.)

MAŠA: Šta radite to?

TRAJČE: Ništa, zezamo se s Bojana.

MAŠA: Gute još nije stig'o?

TRAJČE: Nije.

PROKIĆ: Zapio se s Piletom. Mogu oni jezero rakije da popiju.

MAŠA: Naš'o je kad će da pije, kad je načelnik dežuran.

TRAJČE: On će baš da primeti, pripala mu muka za nas... A i ti, što se sekiraš, tebe ima ko da opravda kod njega, plus što radiš prekovremeno.

MAŠA: Trtljaj, trtljaj, pa posle što me biješ, Mašo!

TRAJČE: Biješ ti i za badava, ovako mi bar lakše na dušu.

MAŠA: Bojane, imaš posetu, došao ti otac.

(Bojan se naglo prene. Uplašen je.)

BOJAN: Tata... Neću...

MAŠA: 'Ajde, 'ajde... Čeka te u lekarskoj sobi. Idemo.

BOJAN: Neću!

MAŠA: Polazi, bre... Ti, Prokiću, sutra na EEG, podseti dežurnog.

PROKIĆ: Hoću, Mašo. 'Oće li načelnik da dođe ovde večeras?

MAŠA: Ne znam. Nemoj da zaboraviš ovo, prošli rezultati su ti bili loši.

PROKIĆ: Zapisaću.

MAŠA: Bojane, hajde...

BOJAN: Neću, neću...

MAŠA: Bojane!

(Maša iznosi Bojana iz sobe. Prokić sedne u joga pozu.)

TRAJČE: E što ti je ovaj Maša. Će crkne od ljubomoru.

PROKIĆ: Naš'o se ko će da mu kaže.

TRAJČE: Ja svoju barem nisam jurio po pos'o i radio prekovremeno samo da je nadzirem. Smena mu do deset, a on još sedi zbog ženu. A ona ga ne ferma ni dva posto, jebe se sa doktori čim mu promakne, ama za minut.

PROKIĆ: Nemoj da me dekoncentrišeš, moram da vežbam za snimanje sutra.

TRAJČE: Jes' zajebano to snimanje na mozak. Čim mrdneš s oko, odma' se nešto pokvari od rezultati. Samo tebi ne pomaže nikakva vežba. Sav si razrokav.

PROKIĆ: Ko je razrokav?

TRAJČE: Ti! Gledaš Niš, fataš Kragujevac.

PROKIĆ: Kalašturo jedna...

(Ulazi Profesor.)

TRAJČE: Eve, pitaj doktora.

PROFESOR: Šta?

TRAJČE: Je l' da je razrokav?

PROFESOR: Pusti to sad. Jeste li vi razmišljali o onom za bežanje?

TRAJČE: Jesmo, i te kako. Samo, da sačekamo prvo bata Gute-ta da se vrati, pa onda da pričamo.

PROFESOR: Što manje čekamo, to bolje.

(Iza scene se čuje Gute kako peva.)

GUTE: Veruj, veruj ženi, al' je ne oženi
žena ima manu, ne voli kafanu
ima čudnog dara, usta ne zatvara.

TRAJČE: To bata Gute peva.

PROKIĆ: Opet je pijan, ništa novo. (Maša otvara vrata i pomaže Gutetu da uđe.)

MAŠA: Čekaj, bre, da otključam vrata, nasloni se ovde... 'Ajde sad. Trajče, pomози mi da ga smestim u krevet.

TRAJČE: Lele, al' se olešio.

GUTE: Trajče, kupio sam ti cigarete ali sam ih popušio usput.

TRAJČE: Pa il' si mi kupio jednu cigaru, il' si mnogo bio usput.

GUTE: Ovo drugo.

MAŠA: Ne baljezgaj, pijanduro. Drugi put te ja vodim.

GUTE: I profesoru sam... Gde je profesor?

TRAJČE: Tu je, tu je... 'Ajde legaj.

GUTE: Professore, kupio sam vam konjak, ali o tome ćemo posle, znate kad ovaj ode... (Pokazuje na Mašu.) Samo tiho!

MAŠA: Gde ste bili ti i Pile?

GUTE: Svratili smo da popijemo jednu posle ročišta.

MAŠA: Gde?

GUTE: Pa prvo u penzionerskom, pa na ŽTP-u, pa „Kod Perre“... E posle se ne sećam.

MAŠA: Jebo vas otac, čudo niste kod načelnika u stan otišli.

TRAJČE: A b'e Mašo, s koje bata Gute dođe iz grad ovako pijan?

MAŠA: Gospodin je došao taksijem. Sva sreća da su me zvali sa kapije, pa sam ga dovez'o do sobe u kolicima.

TRAJČE: To, bata Gute, k'o pravi gospodin! Kako se napi' ovol'ko?

GUTE: Na usta Trajče, na usta. I zdravlje i bolest na usta ulaze, al' ovo drugo nikako da izađe.

MAŠA: Dosta! I nemoj da čujem neko dranje večeras, ionako sam nervozan, samo mi još od vas problemi fale.

(Maša izlazi.)

TRAJČE: Maša uvek nervozan kad načelnik dežura...

PROFESOR: Vidim, došli ste.

GUTE: Nisam došao, doneli su me. Trajče, daj čaše, da operemo grlo od one tvoje brlje.

TRAJČE: Nemoj da grešiš dušu, bata Gute, ono nije brlja, baba mi...

GUTE: Znam, baba ti je iz gornje mahale, tamo su pravi, beli Cigani, a ono dole, to je falš, Indijanci, prič'o si mi po sto puta.

TRAJČE: Al' da vidiš, to je istina.

GUTE: Daj čaše ovamo. Večeras pijemo konjak.

TRAJČE: Kol'ko čaše?

GUTE: Tebi, meni, Profesoru... Daj i Agentu čašu.

TRAJČE: Agentu!?

PROKIĆ: Ne bi trebalo da pijem zbog večerašnjeg zadatka, ali... samo kap.

TRAJČE: E, za kapku ovde u ćošak! (Ostavlja Agentu čašu na nahtkasni u ćošku i nosi ostale čaše do stola.)

GUTE: Večeras ima da se pije k'o nikad!

TRAJČE: To li si dobio rospiju na sud?

GUTE: Živeli!

TRAJČE: Kazuj, bre, sjeba li je?

GUTE: Pij, Trajče!

TRAJČE: Čekaj bre...

PROFESOR: Izgubili ste parnicu.

GUTE: Sve su to, moj Professore, suvišna pitanja kad je konjak francuski.

TRAJČE: A kuronja?

GUTE: U broju dece, Trajče, ti sada vodiš sa tri nula!

TRAJČE: Na nju kuronja?!

GUTE: I dete, i stan, i kola...

TRAJČE: Dao si na kučku sve?

GUTE: Ništa ja nisam dao. Uzeli su mi.

TRAJČE: S kak'o pravo ti uzeli? O, jebem ti državu, jebem ti zakon...

PROKIĆ: Ne deri se, bre, budalo! Čuće te neko...

TRAJČE: Ima da se derem, da urlam, sve po spisku da im na-
ređam...

PROFESOR: Suđenje je završeno?

GUTE: Imam pravo na žalbu u roku od 15 dana.

TRAJČE: I da se žališ, ako ti nećeš ja ću da im napišem.

PROKIĆ: Ti kad im napišeš...

PROFESOR: Žalícete se?

GUTE: Uzaludan posao.

PROFESOR: Pa šta ćete onda?

GUTE: Da pijem.

TRAJČE: Da skrstiš ruke i sve da ode u pizdu materinu? E ne
može. Ima da obrnemo drugi list. Ti i doktor plan da
napravite, pa svako po svoje.

GUTE: Kakav plan?

TRAJČE: Za beganje.

GUTE: Kuda da bežim?

TRAJČE: Svi da begamo, napolje. Svako po svoje, pa u beli
svet.

GUTE: Ti to ozbiljno?

TRAJČE: Najozbiljno. Evo, pitaj doktora.

GUTE: Profesore?

PROFESOR: Ja mislim da je većina za. Ostali ste još vi.

PROKIĆ: Što se mene tiče, još nisam dao svoj pristanak.

TRAJČE: Ima da begaš i tačka!

GUTE: Nemam ja zašto da bežim.

TRAJČE: Kako nemaš, a sin?

PROFESOR: To je jedini način da vratite sina.

GUTE: Trajče, puni te čaše i pusti me...

TRAJČE: Nema šta da se pušta. Napolje, pa po dete.

GUTE: I šta da mu kažem, kuda da ga vodim? Za ove dve godine on je zaboravio kako ja izgledam. On ne zna da ima oca, a i ako zna, onda zna ono što mu je ona kazala. Pijte taj konjak ako hoćete, ako ne... Svejedno mi je više, sve mi je svejedno!

(Pauza.)

TRAJČE: Kako, bre, može da ti bude svejedno kad...

GUTE: Trajče.

TRAJČE: Ne dam!

GUTE: Slušaj me malo!

TRAJČE: Ajde da vidim koje ćeš pametno sad da kažeš.

GUTE: Pre nego što su me uneli u sobu bio sam na prijemnom odeljenju.

TRAJČE: I kakve to sad ima veze?

GUTE: Ima! Slušao sam Darin i Mašin razgovor. Pričali su o Avdiki.

TRAJČE: Šta su pričali o Avdiki?

GUTE: Večeras je vode u drugu bolnicu.

TRAJČE: Je l' to zbog lenukemiju?

GUTE: Biće da je zbog toga.

TRAJČE: Mnogo li joj se slošilo?

GUTE: Izgleda.

TRAJČE: Ma to ona legla u krevet pa izvodi...

(Pauza.)

TRAJČE: Bata Gute, da idem ja preko prozorče, da vidim...
(Polazi ka prozoru.) Ako Maša pita za mene, kažite da sam u ćenef.

PROKIĆ: Ne može, posle ću ja da odgovaram što sam te pustio.

GUTE: Pusti ga! Prokiću, sipaj sebi piće. Profesore, sipajte.

(Trajče odlazi napolje kroz prozor. Gute prilazi prozoru. Pri-tvori ga. Napolju pada jak sneg.)

GUTE: Šta je to?

PROKIĆ: Neka lomljava, iz kupatila.

GUTE: Gde je Bojan?

PROKIĆ: Ima posetu, otac mu došao.

GUTE: Otac! Zašto ste ga pustili, znate da je...

PROKIĆ: Maša ga je odveo! Ja sam morao da ga pustim!

(Gute krene ka vratima sobe.)

PROKIĆ: Kuda ćeš? Kuda ćete svi? Doći će Maša! Ja ću to da prijavim! Ja ću sve da prijavim!!!

(Gute izlazi. Prokić izbezumljeno viče. Profesor ispija čašu ko-njaka naskap. Napolju veje sneg.)

MRAK

PETA SLIKA

(Bolničko kupatilo, jako ruinirano i prljavo. Desetak stojećih tuševa u njemu. Većina je neispravna, nemaju tuš-mrežice ili su slavine neispravne, cure. Ipak iz svih ide voda u jakom mlažu. Hladna voda. U dnu kupatila je Bojan. Potpuno je go, ide od tuša do tuša, pere se. Voda ide ka slivniku i penuša se. Gute na vratima kupatila.)

GUTE: Bojane, šta radiš to? Prehladićeš se.

(Gute zatvara tuševe. Bojan je uplašen, čučne u ugao kupatila. Gute zatvara tuševe pored kojih prolazi da bi došao do Bojana. Kad dođe do njega, klekne.)

GUTE: Bojane, Bojane, čuješ li?

BOJAN: Tata je rekao čika Maši da može da me operiše ako neću da se kupam. Ja moram da se kupam.

GUTE: Hajde da se obrišeš, pa da se obučeš. Hladno je.

(Gute pridiže Bojana. Uzima čaršav sa čiviluka i počinje da briše Bojana.)

BOJAN: Čika Gute, zašto moj tata hoće da me operiše? Ja sam i ovakav dobar, samo mi on ne veruje. Ako mu vi kažete, on će vama da veruje...

GUTE: Reći ću mu. Hajde da se obučeš.

(Gute uzima Bojanovu garderobu sa čiviluka i pomaže mu da se obuče.)

BOJAN: Zašto ja moram da imam oca? Meni on ne treba. Ne treba mi, ne treba...

(Bojan zagrlji Guteta. Plače. Gute ga miluje po kosi.)

MRAK

ŠESTA SLIKA

(Dara sedi za stolom. Piše. U pozadini Avdika, u krevetu. Ulazi Trajče.)

DARA: Šta ćeš ti ovde?

TRAJČE: Da mi kažeš istinu.

DARA: Kakvu istinu?

TRAJČE: O Avdiki.

DARA: Šta o Avdiki?

TRAJČE: Bata Gute mi reče da će je vodite u drugu bolnicu.
Istina li je to?

DARA: Gute mnogo priča.

TRAJČE: Pitam te istina li je?

DARA: Ko si ti, bre, da mene ispituješ?

TRAJČE: Prošli put kad sam te pitao rekla si da je dobro. Šta je ovo sad?

DARA: Kazala sam da je dobro, ali sad nije dobro...

TRAJČE: Kol'ko nije dobro?

DARA: Nisam ja lekar.

TRAJČE: Al' se razumeš u doktori!

DARA: Nemoj sad da zovem Mašu.

TRAJČE: Zovni ga, baš ga zovni. Imam mnogo toga da mu kažem.

DARA: Šta bi mu rekao? Šta bi ti mog'o da mu kažeš, vaško jedna ciganska? Da ti se diže dok me gledaš kako se jebem, je l' to imaš da mu kažeš? Ti misliš da ja ne znam da noću buljiš kroz prozor načelnikove kancelarije. Jezik ti do simsa, a muda do kolena. Kalašturo smrdljiva.

(Dara izađe. Trajče prilazi Avdiki, sedne pored njenog kreveta.)

AVDIKA: Trajče, tu li nan¹¹?

TRAJČE: Jok, moj deda Mamut se povampirio pa doš'o. Šta je, Trajčetovo, šta legaš u taj krevet? Noć je za leganje, a dan za rabotu.

AVDIKA: Nije mi dobro, doktor mi reknuo da moram da legam.

TRAJČE: E, doktori koje sve ne pričaju. Ja da sam ih sve slušao do sad bi po mene žito jeli.

AVDIKA: Rekoše da će me vodiv, u drugu bolnicu.

TRAJČE: Pa će te vodiv, dabome će te vodiv kad mnogo pričaš. Tam' će te valjda izlečiv od toj tvoje pričanje.

AVDIKA: Nikad ja neću da ozdravim.

TRAJČE: Dosta, bre, ti ako misliš tol'ko da drobiš neću te vodim dom.

AVDIKA: Čula sam kad je Dara reknula na Mašu da me vodiv zato što nećev da umiram ovde, da im ne poganim bolnicu.

¹¹ Da li si to ti?

TRAJČE: Ma, mnogo si ti čula sa te tvoje klempave uši. Će ideš tamo, Će piješ lekovi i Će ti bude dobro. Tam' u druge bolnice grejev. Bata Gute kaŹe da ima i dobro jedenje, pa kad projedeš Će se vratiš u snagu.

AVDIKA: A stvarno li bi me vodio dom?

TRAJČE: Pa vodio bi te, što da te ne vodim.

AVDIKA: A tvoja Remzija?

TRAJČE: Ona Će da leti naglavaĉke. A i ti Ćeš ako budeš k'o ona.

AVDIKA: Trajĉe, volela bi da ti rodim jednog sina.

TRAJČE: Ima da ga rodiš. Ima da ga rodiš pa taman se dva'es' put' poraĉala.

AVDIKA: Lepa li sam ja tebi?

TRAJČE: Lepa si mi.

AVDIKA: Znaš, to što sam 'tela da se utepam, to je bilo pre...

TRAJČE: 'Ajde, 'ajde, tranj¹².

AVDIKA: MuŹ me tepao, dete mi umrelo, još kad sam ĉula za ovu moju bolest...

TRAJČE: Tranj, bre.

AVDIKA: Sad kad si ti tu, sad mi Źao što ću mrem.

TRAJČE: Tranj, bre više Avdike, tranj!

(Pauza.)

AVDIKA: A pravio li bi svadbu?

TRAJČE: Pravio bi', što da ne pravim.

AVDIKA: S muziku?

¹² Ćuti.

TRAJČE: Sve si pošuntavela od to leganje, crna Avdike. Pa ku-
de si videla u Cigani svadbu bez muziku?

AVDIKA: Belu 'aljinu da obučem, da očešljam kosu... A maj-
ka? 'Oće li tvoja majka red da izvede za drugu snajku
k'o za prvu?

TRAJČE: Će mora.

AVDIKA: Pogaču od belo brašno da omesi, da mi stavi na gla-
vu da nosim u kuću kad ulazim. Na čelo dukati da mi
turi, ko prs' debeli. Jabuke da obere i sve u reku da ba-
ci. I kolo da povede, ona kroz malu, a ti i ja po nju...
Trajče, voliš li me?

TRAJČE: Ti, bre, nisi saglama žena. Koje me to pitaš?

AVDIKA: Kaži mi Trajče.

TRAJČE: Ćuti. Će izedeš tepanje.

AVDIKA: Nikad mi nisi rek'o.

TRAJČE: I neću ti kažem. Te se stvari ne govore. Zna se, sin se
čuva, tatko se poštuje, a žena se ženi i tol'ko. Od mno-
go pričanje nema vajda.

AVDIKA: Šapni mi.

TRAJČE: Pričam li ja, il' kučka laje?

(Čuje se bat koraka.)

AVDIKA: Dolaze, Trajče. Bolje begaj da te ne vidiv da si ovde.

TRAJČE: Avdike, ja... Ja ću da idem. Moram.

AVDIKA: Otvori moj ormarče i uzmi iz njega flašu rakiju. Ni-
sam mogala da nabavim cigare, al' će menjaš s bata
Guteta, on će ti da cigare, pa će imaš. Uzmi, nemoj
Maša da je popije. Kaži na bata Guteta da je babina,
nemoj da kažeš da sam ti ja dala. On zna da ti baba iz

gornju malu. Od beli, lepi Cigani... U fioku imaš one pare, uzmi, meni mi neće da trebaju više. I ne se seki-raj, neću tamo s đivele da se muvam, da mi koske ne polomiš.

(Bat koraka sve jači.)

AVDIKA: Uzmi to, Trajče, i begaj.

TRAJČE: Avdike...

AVDIKA: Naš¹³, Trajče, naš, bre...

MRAK

SEDMA SLIKA

(Bolnička soba. U njoj Profesor, Gute, Prokić i Bojan. Ulazi Maša, pripit je.)

MAŠA: Spavate, je li, ne naspavali se dabogda.

GUTE: Odmaramo se, Mašo, teška nam bila večera, za varenje.

MAŠA: Gde je Trajče, što nije bio na večeri?

GUTE: U WC-u.

MAŠA: U WC-u tri sata, davi se u govnama, a? Prokiću, gde je Trajče?

PROKIĆ: Nemoj da me biješ, kod Avdike je.

MAŠA: Kako kod Avdike? Znaš li kad su nju odvezli? Govori gde je!

PROKIĆ: Ne znam, majke mi...

¹³ Beži.

MAŠA: Šta ne znaš, jebem ti... (Udari Prokića.)

PROKIĆ: Nemoj, ne znam gde je sad, otišao je preko prozora, pitaj njih!

MAŠA: Koga njih! Načelnik dežuran, a vi pravite pizdarije. Koske ću, bre, da vam polomim, stoko jedna nezahvalna.

GUTE: Ti čim malo popiješ odmah bi nekome da lomiš kosti.

MAŠA: Da znaš da bih! Jednu po jednu, da se nikad ne pomerite. Malo li vas pusti čovek, odma' pobesnite. Od večeras ćemo mi da okrenemo drugi list. Ima da se zna ko je ovde gazda!

GUTE: Budi ti najpre gazda u svojoj kući.

(Maša krene ka Gutetu, ali mu se ispreči Bojan.)

BOJAN: Čika Mašo, kad će moj tata opet da dođe, ja...

MAŠA: (Odguruje ga.) Marš!

GUTE: E sad si preterao...

MAŠA: More, sa' ću sa zemljom da te sastavim, govno matoro...

(Kroz prozor iza TV-a ulazi Trajče. Nosi polupraznu flašu rakije. Ulazeći, on slomi prozor.)

TRAJČE: Mašo, da si ostavio bata Guteta i Bojana na miru!

MAŠA: A ti si, 'tico, setio si se da dođeš. Taman na vreme, da ne trošim snagu na ove mekane. Gde si bio do sad?

TRAJČE: Šta te boli dupe!

MAŠA: Ločeš i kršiš. Daj ovamo tu rakiju.

TRAJČE: Marš, bre!

MAŠA: Daj ovamo tu cigansku kurvinsku brlju i skupljaj zubima to staklo da ne bi bubrege skupljao...

TRAJČE: Moja Avdika jes' Ciganka, al' kurva k'o tvoja Dara,
nije!

MAŠA: Ko je bre kurva!?

TRAJČE: Tvoja žena! Svi su je doktori isprobali. Cela bolnica
priča kako mnogo vrišti dok se jebe!

MAŠA: Ubiću Boga u tebi...

(Maša udara Trajčeta. Trajčetu ispada flaša iz ruke)

TRAJČE: So ćere od mene bre... begaj!

MAŠA: Kopile kurvino!

TRAJČE: Bata Gute, flašu!

(Maša odgurne Guteta jako, on padne.)

MAŠA: Svi ste vi pičkopatnici! Obični pičkopatnici...

(Profesor uzima flašu koja je Trajčetu ispala iz ruke. Prilazi
Maši s leđa. Prokić pokušava da ga zaustavi.)

PROKIĆ: Kuda ćeš s tom flašom!

(Profesor izuzetno jako laktom udari Prokića i oslobodi ga se.
Zatim dodaje Trajčetu flašu. Trajče udari Mašu flašom u glavu.
Maša pada.)

GUTE: Trajče, ne...

PROKIĆ: Šta napravi to, nesrećo jedna!?

TRAJČE: Ono što treba!

PROKIĆ: Ubi čoveka!

TRAJČE: Jeb'o te čovek, teše 'me ubije. Ništa mu nije, gle' kol'ka mu glava.

PROKIĆ: Šta ćemo sad?

PROFESOR: Da bežimo, šta bismo drugo. Ovo je prilika. Trajče, vezuj Mašu za radiator, da ne može da mrdne.

PROKIĆ: Stani, Trajče...

TRAJČE: Šta da stanem, gde!? Da čekam ovde dok me ne ubiju!? Vuci ga do radijatora.

GUTE: Čemu ovo, Professore?

PROFESOR: Odavde mora da se beži!

PROKIĆ: Težak ovaj Maša.

TRAJČE: Za noge, lakše je.

BOJAN: Čika doktore, je l' čika Maša mrtav?

PROFESOR: Nije Bojane. Uzmi, spremaj svoje stvari.

BOJAN: Gde idemo?

PROFESOR: Ideš kući.

PROFESOR: Spremaj se. Gute, spremajte se!

TRAJČE: (Pretura Maši po džepovima.) Naš'o sam ključeve od zadnje kapije, tamo nema stražara.

PROFESOR: Odlično. Vezuj ga!

TRAJČE: Ima da ga vežem na mrtav čvor, pet dana da ga odvezuju.

(Čuje se bat koraka.)

PROFESOR: Tišina!

DARA: (Viče dolazeći.) Mašo, kakva je to galama dole?

TRAJČE: Dara!

PROKIĆ: Otkriće nas!

TRAJČE: Neće. Sad ću da joj napravim doček. 'Ajde sa mnom.

GUTE: Gde ćete?

TRAJČE: Bata Gute, tako ti Boga, spremaj se i ne pitaj me ništa. Agente, dolazi ovamo!

PROKIĆ: Šta ću ti ja?

TRAJČE: Da je držiš dok se koprca!

(Prilaze vratima. Ulazi Dara. Hvataju je s leđa.)

DARA: Šta je ovo!? Pustite me! Mašo! Šta ste to uradili?

TRAJČE: Razbili smo flašu rakije. Drž' je! Za noge!

DARA: Upomoć! Vi ste ljudi! Upomoć... Mašo!

TRAJČE: Zapuši joj usta!

(Profesor daje Prokiću maramicu. Prokić zapuši usta Dari. Profesor ide ka svom krevetu, uzima bokal vode i poliva Mašu. Maša se rasvesti. Profesor se zatim povuče, priđe svakom krevetu ponaosob i uzima Gutetovu knjigu pesama, Bojanov vokmen, Trajčetovu flašu rakije, Prokićev beležnik.)

MAŠA: Glava...

TRAJČE: Zvoni, a? Pa mora kad je šuplja.

MAŠA: Šta ste to uradili? Daro! Ostavite mi ženu. Prokiću!

TRAJČE: Agent dao otkaz na šefovsko mesto.

MAŠA: Dirnete li mi ženu, prebiću vas!

TRAJČE: Malopre si 'teo da me biješ bez razloga! E sad će' da ga imaš!

PROKIĆ: I meni si ostao dužan za one batine u WC-u. Dužan i predužan!

MAŠA: Gute, ti si bar razuman čovek, odvezuj me!

TRAJČE: Sad je razuman, a pre minut je bio ljudi pičkopatnik.
Sad će pičkopatnici da ti jebu ženu!

MAŠA: Odvezuj me...

(Prokić i Trajče cepaju odeću Dari. Ona se batrga.)

TRAJČE: Gledaj ovo, agente! Sad joj ne vidiš... (Iscepa joj odeću iznad pasa, vide joj se grudi.) a sad joj vidiš!

MAŠA: Pustite je, molim vas, pustite je...

TRAJČE: Koga moliš, ludake?

PROKIĆ: Skidaj!

TRAJČE: Grebe, kurva!

PROKIĆ: Udari je u glavu! U glavu!

(Udaraju Daru. Profesor gura Bojana ka Dari.)

TRAJČE: Šta je mali, i ti bi da omastiš brk, a?

BOJAN: Mama...

TRAJČE: Dođi ovamo, dođi...

PROKIĆ: Vidi, sisa!

BOJAN: Ne, ne, neću...

TRAJČE: 'Ajde, bre, da skineš mrak!

BOJAN: Pustite me, pustite me... Hoću svoj vokmen!

(Promena svetla. Sve se umiri. Pozornica otvorena do najveće dubine. Profesor je u dnu, u ruci drži vokmen, svesku, knjigu i flašu. Pokazuje Gutetu, Trajčetu, Prokiću i Bojanu da pođu za njim. Zatim ode.)

TRAJČE: Doktore!

PROKIĆ: Otvorio je vrata!

BOJAN: Moj vokmen.

TRAJČE: Gde ga ti vidiš? Doktore, čekaj, 'de si?

PROKIĆ: Otiš'o je!

TRAJČE: Beganje!

(Bojan, Prokić i Trajče pođu. Trajče zastane.)

TRAJČE: Bata Gute, 'ajde, požuri!

GUTE: Ne znam gde mi je knjiga.

TRAJČE: Kod doktora je. Požuri bre!

(Trajče izađe. Uz jak udar vetra kroz slomljeni prozor u sobu uđe sneg. Pahulje se rasprše po sobi. Na suprotnoj strani Profesor, sam.)

GUTE: (Gleda u prozor) Setio si se da dođeš. Misliš da si ti jedini nepogrešiv... A šta smo mi nego tvoje greške?

(Profesor počinje da se smeje. Sve jače.)

KRAJ

**OTMICA I VAZNESENJE
JULIJANE K**

Pozorišna iluzija

LICA:

RATKO MRKIĆ

Glumac, sin načelnika sreza Mrkića, pripreman da nasledi oca u politici i, s tim u vezi, završio trgovačku školu. Čitajući knjige na nemačkom, zavoleo pozorište!

JULIJANA KRKIĆ

Lepa k'o glumica, ćerka načelnika sreza Krkića, pripremana za udaju za nekog uticajnog političara i s tim u vezi završila šnajdersku školu. Mnogo voli da čita i sanja.

EVREM ČEHAJIĆ

Glumac, Cincarin, vlasnik Putujućeg pozorišta „Evrem i Evdokija“. Jako duševan k'o persona i smrtno zaljubljen u svoju ženu.

EVDOKIJA ČEHAJIĆ

Glumica, žena Evremova, nekada najlepša devojka u Smederevu, kojoj su se udvarali i mladi beogradski studenti Branislav Nušić i Evrem Čehajić, a ona je imed' dva Cincarina izabrala višeg i lepšeg.

METODIJE

Glumac, raspop, nekada službenik u jednoj malojoj varoši Eparhije šumadijske. Vladika šumadijski ga je raspopio zato što je Metodije hteo da pravi pozorište u crkvi i da na taj način okuplja narod koji nije dolazio na liturgiju.

AVRAM, zvani OTELO

Glumac, Rom, svaštojed. Pre nego što se zaposlio u pozorištu, besposličario na jugu Srbije. Tek je u pozorištu shvatio da to što je tamnije puti i nije neka velika tragedija.

BALTAZAR

Glumac, nadničio u jednom selu u istočnoj Srbiji, gde su ga ismevali zbog njegove tuposti i nezgrapnosti. Prvi čovek koji ga je ikada uzeo u zaštitu bio je Evrem, kome je do kraja života veran kao pas.

JEROTIJE KRKIĆ

Do pred kraj komada načelnik sreza odma' do Mrkićevog, veran dinastiji.

G-ĐA KRKIĆ

Žena Jerotijeva, verna njemu i dinastiji.

PANTELIJA MRKIĆ

Do pred kraj komada načelnik sreza odma' do Krkićevog, veran dinastiji.

G-ĐA MRKIĆ

Žena Pantelijina, verna njemu i dinastiji.

PERA VUJIĆ

Izaslanik ministra saobraćaja, gospodina Popovića.

PECKO zvani PARIZ

Želi da poseti Ajfelov toranj, a iznad svega voli svoju praktikantsku službu.

DOJANA

Sluškinja kod Krkića, čedno čeljade, onol'ko kol'ko se sluškinji dozvoli da bude čedna. Nesrećno zaljubljena.

ŽIVKA POPOVIĆ

Do pred kraj komada ministarka, tj. žena ministroma.

SIMA POPOVIĆ

Do pred kraj komada ministar saobraćaja.

ŽANDARI

Jerotijevi i Pantelijini.

Dešava se u Srbiji, daleko od Beograda, tamo iza Ivanjice, gde još nije stigla železnička pruga, maja 1903. godine.

NAPOMENA: U tekstu su korišćeni stihovi iz drame „Romeo i Julija“ Vilijama Šekspira, u prevodu Laze Kostića.

PRVI ČIN

U potrazi za Julijom

(Trg u srezu Krkića. Lagana muzika, letargična, bezmalo mediteranska. Nasred trga spomenik kralju Aleksandru Obrenoviću, klupa i oglasni stub. Upregnuti kao konji, Avram i Baltazar lenjivo vuku kola na kojima piše: Putujuće pozorište „Evrem i Evdokija“. Na kolima Metodije, sedi i čita. Najednom Metodije ustane i pokaže prstom na trg.)

METODIJE: Ovde!

(Baltazar i Avram se prepadnu i naglo ispuste vučni deo koji Avramu pada preko noge.)

AVRAM: Ti nisi normalan, baksuze...

METODIJE: Ovde ćemo hram boginji Taliji dići!

AVRAM: More, ja ću tebe da dignem u vazduh. (Izuva cipelu.)
Sve mi prste pretuca... (Baltazaru.) Vidi.

(Baltazar zapuši nos i okrene glavu.)

AVRAM: Ima da poplave...

METODIJE: Umetnost žrtve traži.

AVRAM: Bože za Cigani, ako te ima, pomagaj srce da mu izvadim, ja žrtvu da mu dam. Secam ova kola, duša mi u nosu, a on vabi po knjigama i sandiše k'o da će konja da izbistri u toj mutljivini.

METODIJE: Knjiga je najveće ljudsko blago.

AVRAM: Za mene je sad naveće blago jedan konj, da me odmeni.

METODIJE: Uz pomoć ove knjige ćemo i konja da povratimo, novo pozorište da napravimo...

BALTAZAR: Je l' na ovo poljanče?

METODIJE: Baš tu.

AVRAM: A što baš tu?

METODIJE: Zato što ja kazujem tako!

AVRAM: Gos'n Evreme, oj gos'n Evreme!

EVREM: (Čuje se iz kola.) Šta je, šta me budiš...

AVRAM: Gos'n Evreme, Metodije opet izigrava gazdu.

EVREM: O, nanu li vam vašu vašljivu... Metodije.

METODIJE: Izvol'te veleuvaženi gos'n upravniče.

EVREM: Ne laprdaj.

AVRAM: Aha!

METODIJE: Ja te uvrede ne mogu više da trpim. Dajem otkaz!

„Al' osim ovog grada nije svet,

već muka živa, pak'o, đav'li!

Iz sveta prognan, prognan odavde,

kad svet i život ujedno je tu!

Oh ti, nezahvalni, surov grešniče!“

BALTAZAR: Koji mu je ovaj po redu?

AVRAM: Ovo mu je treći otkaz otkad smo pošli.

BALTAZAR: Da udarim recku.

AVRAM: More, da 'oće stvarno da ode, da mi lakne...

(Iz kola izlazi Evrem.)

EVREM: Ne možete da se smirite dok me skroz ne rasanite.

(Metodiju.) 'De ćeš ti, ponovo?

METODIJE: Odlazim, uvrede zbog.

EVREM: Sedi, sutra će plata.

METODIJE: Samo zato što je jutro pametnije od noći, ja još uvek neću poći.

BALTAZAR: Je l' da mećem ja koce za scenu, il' da ne mećem?

EVREM: Gde smo?

BALTAZAR: Na trgu.

(Avram i Metodije se smeju.)

AVRAM: E, na trgu...

METODIJE: (Ispravlja ga sa akcentom na „r“, da zazvuči teatralno.) Na trrrrrgu!

EVREM: Nemoj Baltazara da mi zajebavate.

BALTAZAR: Mene moj gazda voli.

AVRAM: Šta ću kad smo na trrrrgu... (Prasne u smeh.)

EVREM: Vidim da smo na trrrrrgu, nisam ćorav. Pitam u čijem smo srezu?

BALTAZAR: (Ne zna.) U...

METODIJE: U Krkićevom.

BALTAZAR: Jeste, u Krkićevom...

EVREM: Ni manjeg sreza, ni veće vukojebine...

AVRAM: Za promenu.

EVREM: Biće povuci-potegni, da nas ne izbaci k'o onaj Mrkić.

METODIJE: Ne bi taj nas izbacio da mu sina nismo zaludeli.

EVREM: Nismo mi nikoga zaludeli. Ratko nam je priš'o svojom voljom.

METODIJE: Bitno, mi ništa ne zaradismo.

AVRAM: Ne bi zaradili ni da smo ostali. Čim sam vid'o da je u varoš uš'o cirkus, odma' mi se pred očima smrklo.

EVREM: Vidi, der, Baltazare, da nema oglasa za cirkus na tom stubu.

BALTAZAR: Nema, gos'n upravniče, samo smrtovnice.

EVREM: Onda meći potpirače, da okušamo sreću. Vi ostali, daske u ruke.

METODIJE: Vi ostali, daske u ruke!

AVRAM: Al' nas je ostalo... (Metodiju.) 'Ajde raspope, mrdni malo i ti dupetom.

METODIJE: Slušaj, ciganska alo, nisam ja raspop.

AVRAM: Jok, ja sam. Ako nisi, što ne ideš u crkvu da držiš službu, nego se ovde, u toj mantiji, akaš s' nama?

METODIJE: Mene niko nije raspopio. Ja sam otiš'o iz parohije svojom voljom i to zbog duhovnog neslaganja.

AVRAM: More, počistio te Vladika šumadijski metlom kad si 'teo u crkvi pozorište da mu napraviš.

METODIJE: Narod sam hteo u hram božiji da prizovem, na liturgiju da dođu, na bdenije, a ne samo kad su svadbe i sarane.

AVRAM: Bože oprosti... Malo liturgija, pa malo pozorište... E ne zvao se ja Avram Otelo, ako od tog čuda ne bi svi sveci sa zidova pobegli. (Krsti se levom rukom.)

METODIJE: Desnom se krsti, bazbožniče. Pozorište je u crkvi i vaskrslo. 'Ajde što to Vladika ne zna, on je svešteno lice, al' ti, ti si 'bajagi glumac... Ciganski šmirant.

AVRAM: Šta! Gos'n upravniče, ovaj je počeo da me vređa umetnički, a ja to ne dam. Da mu kažete da trgne reč inače ću ja da dam otkaz, pa kad Ratko prevede onog „Otela“ s nemački, ima da mažete Baltazara u crn ka-tran, da vam igra glavnu ulogu.

METODIJE: E sad si me uplašio...

EVREM: U stanju ste, bre, nedeljama samo da laprdate i ništa da ne radite. Daske u ruke, da mi se ne smrkne!

AVRAM: A što stalno samo nas dvojica da radimo?

EVREM: Pripomognuće vam i Ratko kad dođe.

AVRAM: On dok dođe mi ceo srez ima da podaščamo.

METODIJE: Stvarno, gde su on i Evdokija do sada?

EVREM: Zastali su u selu da pazare hranu, možda se cenjkaju.

AVRAM: More, izdušilo se dete, nema snagu da seca. Kol'ko puta sam ja rek'o meni da date da vučem kuinu? 'De secam rekvizitu, mogu i to jedno kazanče.

EVREM: Pa da sve pojedesh usput i kad dođemo u grad, kupuj Evreme ponovo i to na gradskoj pijaci, gde je sve dva-put skuplje.

AVRAM: 'De bi ja to. I da 'oću, ne bi mi dala upravnica.

EVREM: Evdokija mi je baš jaka siguracija. Njoj kad daš nešto da čita, možeš lepo sa kuinskih kola na panj da je pre-mestiš, a da ne oseti.

BALTAZAR: Panj!?

EVREM: Ne panj, Baltazare. Premeštaj, premeštaj ne bi osetlia!

BALTAZAR: Ne razumem, kako da ne oseti premeštaj...

AVRAM: A panj?

BALTAZAR: Drugo je panj, koliko mož' da bude...

EVREM: Jao...!

(I dok Evrem jauče od muke, začuje se Evdokija. I ona jauče, al' od besa. Upregnut u mala kola-kuhinju, ulazi Ratko. Na koli-ma sedi Evdokija, čita knjigu.)

EVDOKIJA: Jao meni, kuku...

RATKO: Nemojte, gospođo, nije to...

EVDOKIJA: Šta nije, jao...

EVREM: Evdokijice, srce Evremovo, šta je bilo?

EVDOKIJA: Jao, jadna deca...

EVREM: Kakva deca, srculence moje... Nemoj da plačeš, 'ajde, uf... Kaži svom Evremčetu, ko te je nasekirao?

AVRAM: E, sve mi pođe kiselo kad ovako počnu da se srcakaju...

EVDOKIJA: Evremče, ja ne znam ko ti je pisao ovog „Romea i Juliju“...

RATKO: Šekspir, gospođo, najveći dramski pisac sveta!

EVDOKIJA: More, ti mali da ćutiš, ti si sve ovo i zakuv'o. I nemoj da me prekidaš dok pričam s mužem!

EVREM: Molim te, Ratko. (Evdokiji.) Kaži, šta je zakuvano?

EVDOKIJA: Taj vaš Šekspir je najveća čedomorska ala sveta. Taj u mom pozorištu neće da se igra dok sam ja živa, a posle kad umrem, vi pravite od pozorišta šta god 'oćete. Volj' vam kupleraj, volj' vam cirkus...

EVREM: Evdokijice...

EVDOKIJA: Da se ja potresam ovde, ovol'ke suze, bre, i zbog koga? Zbog bezbožnika, Lucifera!

EVREM: Aman!

EVDOKIJA: Ubico, isti si k'o on! Decu goluždravu da pobijete, a one matore izelice da ostavite žive, one što su najviše krivi. Prdnulo im na pamet da se posvađaju pa sad deca da trunu pod zemljom, a njih baš briga. E, to ne može.

EVREM: Je l' ti to za Juliju i Romea, na tu decu misliš?

EVDOKIJA: Na njih, neću valjda na Avrama i Metodija.

EVREM: Evdokijice, srce moje, pa i sama znaš da to ništa nije izistinski...

EVDOKIJA: Nemoj ti meni k'o da sam, Bože me prosti, manita. Nisam juče u pozorište ušla pa da mi objašnjavaš stvari k'o Blatazaru. Drugo ja pričam.

EVREM: Koje?

EVDOKIJA: Sećaš li se kad ono igrasmo „Izbiračicu“ u Banji?

EVREM: Sećam se, pa?

EVDOKIJA: Kako, pa? Još daske nismo otkovali sa kočeva, a po sokacima su svirali tuce svadbi. Vijale su, tih dana, udavače sve što je i malo mirisalo na muško, sve od straha da, ne daj Bože, ne ostanu usedelice. Momci nisu smeli na kapiju da izađu.

RATKO: Kakve to ima veze sa Šekspirom?

EVREM: Ratko, ćuti molim te...

EVDOKIJA: Ima, itekako ima. Naš ti je narod, što kaže Avram, željan karakondžula da se kerebeče pred njim. 'Oće, bre, da se smeje. Od ubijanja voli jedino mrtvog Turčina na sceni. Pobjemo li mi tu decu, ne ginu nam batine.

EVREM: Što, pobogu?

EVDOKIJA: Zato što se u nas žene vazda udaju kako stari zapovedaju. A ovo, ovo je, Evreme, čista revolucija...

EVREM: Ćuti, crna Evdokija...

EVDOKIJA: Šta ćemo ako se deca manu tetkinih provodadžisanja i očevih dogovora, pa počnu da se ubijaju zbog nesrećne ljubavi?

RATKO: A šta ako familije počnu da se mire zbog detinje ljubavi?

METODIJE: (Avramu.)

„Brat Montekiću¹⁴! Amo ruku daj!
Nek' mojoj kćeri to bar bude na dar.
Jer iskat' više ne možeš.“

AVRAM: Ja se s raspopima ne rukujem.

EVDOKIJA: Je l' vidiš? Takvi smo mi, pogani, ima sve na glavu da izvrnemo.

RATKO: Ja vidim da ste vi sve na glavu izvrnuli, svako slovo. Je l' taj isti komad i u Novome Sadu i u Beogradu udešavan za scenu? Gledalo ga je sveta i sveta, ama ja još ne čuh da se iko ubio zbog njega.

EVDOKIJA: Ti Srbi preko Save, to su drugi ljudi. Njima je od mađarskih forinti sve u glavu udarilo pa su i na Boga zaboravili. Za one iz Beograda ne vredi ni da trošim usta. Red im se, bre, ne zna, kad ležu, a kad ustaju, kako li šta drugo. Svojim sam očima videla kako noću igraju predstave. Sve je to otkad ovakve đavolje knjige udešavaju. Šta nama fali sa ovim što smo do sad igrali?

EVREM: Dokle više Kostu Trifkovića i Steriju?!

EVDOKIJA: A Nušić?

EVREM: E, on ne može!

EVDOKIJA: Ne može, vala, ni Šekspir!

EVREM: Mi moramo da se razvijamo, da napredujemo, da izmenjamo svetske komade inače će cirkusi totalno da nas unište, i to sad, samo što smo ušli u novi vek.

EVDOKIJA: Ako u taj vek ulazimo sa ovakvim komadima gde je krvi do kolena, onda nam se ne piše dobro. Ne dam i tačka.

¹⁴ U prevodu „Romea i Julije“ Laze Kostića Monteki su Montekići, a Kapuleti su Kapuletići.

EVREM: Ti zaboravljaš ko je ovde gazda.

BALTAZAR: Gazda Evrem.

AVRAM: Bravo Baltazare...

EVDOKIJA: A ja, šta sam? Kuvarica? More, lepo je meni moja majka govorila, kad ste mi se obojica udvarali: „Ćerko, ne uzimaj ovu sirovinu, smejaće ti se celo Smederevo, udaj se za Nušića, on će da te čuva, poštuje... Ako ništa drugo, gledaj ga kolicki je, ima da se plaši od tebe.“ E da sam je slušala, gde bi meni sada bio kraj...

EVREM: Sa onim kržljavim Cincarinom!?

EVDOKIJA: I ti si Cincarin.

EVREM: Al' sam viši i lepši.

AVRAM: Kakav li je tek taj Nušić...

METODIJE: Gospođo upravnice, ja kao umetnik i svešteno lice moram da vam skrenem pažnju da niste u pravu. U tom komadu protiv Boga ni retka ne piše i ja držim stranu gos'n upravniku i Ratku.

BALTAZAR: I ja sam za gazdu.

(Pauza. Svi pogledaju u Avrama.)

AVRAM: Šta je, šta me gledate? Kud' svi Turci tu i mali Muja.

EVDOKIJA: Znam ja šta je. Ti si, raspope, svešteno lice kol'ko je i Bog žensko, Bože me oprosti. Rođenu majku bi prod'o i veru promenio za dobru ulogu. Ovaj ciganski svaštojed (Pokazuje na Avrama.) se odmetnuo od mog kazana otkad ste mu obećali da će da igra nekog crnca i da davi žene po pozornici. A kol'ko stražara ima u tim komadima, Baltazar ima da se naglumi što za tri života ne bi. Slep ste do očiju pa ne vidite da za tog antihrista ni pakla

nema. Žene davi, decu ubija, iz svake reči mu po kap krvi iskapa, a da pred Bogom ni okom ne trepne.

METODIJE: Takva mu je vera, kod njih svi idu u raj. Neko odma', a neko posle.

EVDOKIJA: E ta je vera za vas. Samo bi vas ona od svetog Arandela spas'la. Ovo možete da igrate tek kad ja izmenjam kraj.

EVREM: Eto ti ga sad.

METODIJE: To čudo da vidim! Što se Engleska vekovima mučila Šekspira da izrodi kad je mogla da dođe kod nas i mi lepo Evdokiju da joj pozajmimo, da im iznapiše čaškom to nešto slova, usput s Bogom da ih izmiri, i sve potaman.

EVDOKIJA: Evreme, 'ajde ti što me vrediš, muž si mi, tebi ne mogu otkaz da dam, ali ovom raspopu mogu i ima da ga najurim...

EVREM: Nemoj opet otkaz da mu pominješ...

METODIJE: Idem ja sam.

EVREM: Evdokijice...

EVDOKIJA: Ili on, ili ja. Biraj!

AVRAM: On, gos'n upravniče, on! Ako Evdokija ode, ko će da nam kuva?

METODIJE: Bedniče, umetnost je duševna hrana.

AVRAM: 'Rani se ti s ti duhovi, ja ću na kazan.

BALTAZAR: A ko će tu žensku da igra?

AVRAM: Juliju? Ti Baltazare...

BALTAZAR: Ja ne mogu, ja sam muško.

AVRAM: A ja mislio žensko si.

BALTAZAR: Muško sam, evo da vidiš...

EVREM: Neka Baltazare...

AVRAM: Što, da vidimo...

EVREM: Avrame, prestani!

AVRAM: A jes' problem ta Julija. Evdokija ne može da je igra, matora je.

EVDOKIJA: Ješćeš ti meni duševnu hranu, barabar sa ovim raspopom.

RATKO: Meni treba partner mojih godina.

METODIJE: A što tebi?

AVRAM: Zato što si ti mlad k'o užeg'o opanak.

METODIJE: Ti ćeš da mi kažeš, Biblijo. Gos'n upravniče, niste valjda mislili da vam ovaj žutokljunac, koji se juče ispilio, pored mene, prvaka, igra tako važnu ulogu kao što je Romeo?

AVRAM: Ko je, bre, prvak!?

METODIJE: Metodije veličanstveni, bukvo netaalentovana!

AVRAM: E pa, Bože oprost, sa' ću da ti bijem ovozemaljskog lažnog agenta...

METODIJE: Anatema!

AVRAM: Dođi da ti bukovina prebroji rebarca...

(Svađaju se, guraju...)

EVREM: Dosta, bre! Dosta! Ima tol'ko uloga da će svako po tri da dobije. Ratko će da igra Romea zato što mu je po godinama najbliži. Treba da mu se odužimo što se oca, sreskog načelnika, odrek'o zbog pozorišta.

AVRAM: I ja sam se odrek'o oca zbog pozorišta.

METODIJE: Tvoj otac je umro pre tri'es' godina.

AVRAM: Posmrtno sam ga se odrek'o.

RATKO: Moj otac nikad nije ni obraćao pažnju na moje želje. Mimo moje volje me dao na trgovinu. Jedina vajda od

toga što sam nemački naučio. 'Teo gospodin da raširi posao, da pretekne svoju jedinu brigu, komšiju Krkića, ljutu ranu Obrenovićevsku.

METODIJE: A šta je on, za Karađorđeviče?

AVRAM: Tiše, bre, budalo, malo mi što sam Ciganin, još mi politika fali.

RATKO: Pre nisam smeo u ovaj srez ni da privirim, a sad sa pozorištem mi je ceo svet na dlanu.

AVRAM: Od Niša do Smedereva. Mani praznu priču, 'de da nađemo Juliju?

EVREM: Raspisaćemo audiciju, tu u srezu. Ja sam napravio plakat. Baltazare!

(Baltazar donosi plakat, Metodije ga uzima pre Evrema.)

METODIJE: Ja ću, zbog dikcijskog prejmstva! (Čita.) „Traži se glumica da glumi sve vrste uloga mlađih persona iz knjiga. Audicija sutra na trgu u 11 sati!“ Lepo sročeno.

AVRAM: Još da vam se javi neko neudato žensko čeljade mlađe od dva'es' godina, a da je se otac ne odrekne, i svršena stvar. Baltazare, gledaj u te smrtovnice, jedino neka mlada udovica može da nas spasi.

BALTAZAR: Sa' ću.

METODIJE: Mlade udovice ćeš teško naći. Ima čitava večnost kako nismo ratovali.

AVRAM: To ćemo bar lako da nadoknadimo.

EVDOKIJA: Mlade glumice, to li je, petle!

AVRAM: E, moj Romeo, ne gine tebi Evdokija.

BALTAZAR: (Gleda u smrtovnice.) Avrame, nema ni jedne mtrve udovice.

AVRAM: O, budale...

BALTAZAR: Al' ima jedna živa, ide ovamo. Nosi neku knjigu.

Da je pitam je l' udovica?

AVRAM: Devojka s knjigom. Kako da ne...

BALTAZAR: Ide, života mi.

EVREM: Baltazare, dolazi ovamo!

(Na trg dolazi Julijana, mlada devojka u gospodskoj nošnji, nosi knjigu. Pogleda u glumce, zatim sedne na klupu, okrene leđa prizoru i počne da čita.)

AVRAM: Pazi stvarno, ženska.

METODIJE: „Od nje nek uči svetlit žiškov plam!

Na licu noći k'o drag kam,

U oblacima crnca garava

Golubica sred jata vranija.“

AVRAM: E, sad mi je jasno što si se ti zapopio.

RATKO: Tišina! (Evremu) Dajte plakat ovamo.

EVREM: Evo. I pamet u glavu.

(Evrem daje Ratku plakat. Ratko prilazi Julijani s leđa.)

RATKO: Gospođice...

JULIJANA: Iju! Što me prepadoste.

RATKO: Oprostite, nisam hteo da vas plašim. Molim vas, ako možete malo da se pomaknete da pridem do oglasnog stuba, da zalepim ovaj plakat.

JULIJANA: A što ne pridete s druge strane pa tamo zalepите plakat?

RATKO: Tu vi ne možete da ga pročitate.

JULIJANA: Što bi' ga ja čitala, mene politika ne interesuje, ja sam dama. Ja čitam samo knjige.

RATKO: Ma kakva politika, ovo je plakat za pozorište.

JULIJANA: Cirkus?

RATKO: Gospođice, čitate knjige, a ne znate šta je pozorište. Sramota.

JULIJANA: Sramota da je vas kad pričate s jednom damom, a niste joj se ni predstavili.

RATKO: Oprostite. Ja sam glumac.

JULIJANA: Glumac. Imate li vi neko ime?

RATKO: Zovu me Ratko, a vas?

JULIJANA: To se vas ne tiče.

RATKO: Tiče me se, kako ću vas inače dozivati?

JULIJANA: Šta vi ima mene da dozivate...

RATKO: Dakle?

JULIJANA: Ja sam ćerka sreskog načelnika ovdašnjeg, Julijana Krkić! I pazite šta pričate preda mnom, ja nisam kao one ženske iz pozorišta.

RATKO: Koje „one“?

JULIJANA: One, znate vi.

RATKO: Ne znam ja ništa. Ni vi ne znate ništa o pozorištu, al' vam to ne smeta da klevetate.

JULIJANA: (Ustane revoltirana. Hoće da krene.) Doviđenja gospodine.

RATKO: (Za njom.) Pozorište je...

METODIJE: Božansko...

AVRAM: Pozorišni kazan...

EVREM: (Gleda u Evdokiju.) Ljubav...

EVDOKIJA: Srculence moje...

RATKO: ...Pozorište je kao snoviđenje. K'o kad sanjaš san pa ne moraš izjutra da se 'vataš za sanovnik nego ti je sve odma' jasno. Pitaš srce i ono ti sve kaže.

METODIJE: Biće od ovog deteta nešto.

AVRAM: Nema od njega ništa kad je tako zaludan k'o ti.

JULIJANA: (Zastane. Okrene se.) Kako vi to lepo kazujete...
K'o u knjizi.

RATKO: To sam u pozorištu naučio.

JULIJANA: A tamo može da se nauči da se priča k'o u knjizi?

RATKO: Mi sve što pričamo iz knjiga učimo.

JULIJANA: Iz pravih knjiga?

RATKO: Jašta. K'o što je ta vaša. Šta čitate to?

JULIJANA: „Grof od Monte Hristo“. Čitali ste?

RATKO: „Zbogom ostajte grofice...“

JULIJANA: Jeste, tako se završava. To je jedna jako duševna knjiga.

RATKO: I ja sam duševna persona.

JULIJANA: Kamo sreće da je i moj otac takav. On meni brani da čitam, kaže da to nije za žensku decu. Počnu da sanjaju svašta i odma' izađu na loš glas.

RATKO: Onda morate u pozorište, tamo vam niko ne brani da sanjate. To je lek za dušu u zla vremena.

JULIJANA: Mi samo takva i živimo. Nije tako lako naći lek za dušu.

RATKO: Ne kažem da je lako, ali вреди pokušati. Evo, udešavamo jedan novi komad i treba nam glumica. Sutra će da bude audicija, mogli bi' da dođete.

JULIJANA: Iju! Na koga ja vama ličim?

RATKO: A na koga ja vama ličim?

JULIJANA: Drugo je to, vi ste muško.

RATKO: Pa šta?

JULIJANA: Kako pa šta? Vi izgleda ne znate šta sve pričaju za glumice.

RATKO: Hoćete li barem za malo da promenite mišljenje ako vam kažem da je u našem pozorištu jedna časna i udata gospođa?

EVDOKIJA: On to za mene!

EVREM: Jesam li ti rek'o da je dobro dete?

AVRAM: More, muka njemu za kazan.

JULIJANA: Pa ne znam, vi me tako zbunjujete.

RATKO: Ne morate odmah da mi odgovorite. Daću vam ovu knjigu pa je pročitajte, a sutra da mi kažete šta mislite o njoj.

JULIJANA: (Uzme knjigu, pročita naslov.) „Romeo i Julija“, tragedija u pet činova. Šta ja to?

RATKO: To je jedna jako tragična knjiga u stihovima, od najvećeg engleskog pesnika Šekspira. Na naški je preveo Laza Kostić. Jeste li čuli za njega?

JULIJANA: Čitala sam njegove pesme. A o čemu se radi u ovoj knjizi?

RATKO: O nesrećnoj ljubavi dvoje mladih u Veroni. Ona je grofica, a on grof.

JULIJANA: Gde je ta Verona?

RATKO: U Italiji.

JULIJANA: Kako vi sve znate...

AVRAM: Da vidiš šta sve ja znam...

EVDOKIJA: Bezosećajna ciganska barabo.

RATKO: Sutra u jedanaest sati.

JULIJANA: Ne znam... A ja bih bila grofica?

RATKO: Da.

JULIJANA: I svi bi mi se klanjali?

(Ratko klekne i poljubi ruku Julijani.)

RATKO: Ljubim ruke grofice Kapuletić.

JULIJANA: Možda! (Pocrveni i otrči sa scene.)

RATKO: (Vrisne od sreće i baci plakat u vazduh.) Ona je moja
Julija!

EVREM: Bravo mali!

AVRAM: Svaka čast. Ni manje ni više nego ćerku sreskog načelnika. Ženićeš se ti najmanje triput', bar k'o polovan Ciganin.

EVDOKIJA: Za ono što si rek'o o meni, možda te i pustim da igraš tog Šekspira.

RATKO: (Ljubi joj ruku.) Hvala gospođo.

EVDOKIJA: Možda!

METODIJE: A šta ako ona sazna da si ti od Mrkića?

AVRAM: Crni gavrane, ti baš mora' da pokvariš svako veselje.

BALTAZAR: Opet ću ja badava da ređam daske?

EVREM: Nećeš, Baltazare. Slušajte me dobro. To da je on od Mrkića, to ne sme nikako da se sazna. Je l' jasno?

AVRAM, METODIJE I BALTAZAR: Jasno!

EVREM: 'Ajde sad, svi na posao!

RATKO: „Jedinac jad i ljubav jedina.

Docne te poznah, videh prerano!

Za ljubav mi dá znaka nemila,

Krvnika moram ljubiti' verano!“

KRAJ PRVOG ČINA

DRUGI ČIN

U susret čeličnom konju.

(Mrak. Čuju se zvuk ribanja patosa, lavež razbesnelog psa, jedan ženski i jedan muški glas – Dojana i Pecko zvani Pariz, praktikant.)

DOJANA: Nemoj.

PECKO: Samo malo.

DOJANA: Nemoj.

PECKO: Još malo...

DOJANA: Nemoj, Pecko!

PECKO: Dojana!

(Čuje se glas Gospođe Krkić.)

G-ĐA KRKIĆ: Dojana! Gde si, Dojana!?

DOJANA: Gospođa!

(Čuje se zvuk šamara.)

PECKO: Ti nisi normalna!

DOJANA: Rekla sam ti, nemoj!

PECKO: Gde mi je sad kosa?

G-ĐA KRKIĆ: Dojana, oj Dojana!

(Svetlo. Kancelarija sreskog načelnika Krkića. Dojana kleči i riba pod. Iza leđa joj, na podu, muška perika i ženske gaće. Dojana to ne vidi. Sva se, onako raščupana i zajapurena, unela u ribanje.

Pecko sedi za svojim praktikantskim stolom, na kojem markantno mesto zauzima maketa Ajfelovog tornja. Pecko je ćelav i takođe zajapuren. Ulazi G-đa Krkić. U rukama joj žurnal.)

DOJANA: Ovde sam, gospodo.

G-ĐA KRKIĆ: A gde bi ti, inače, bila.

(G-đa Krkić se saginje, uzima ženske gaće i periku.)

DOJANA: Ribam.

G-ĐA KRKIĆ: (Daje Dojani gaće.) Ribaš k'o da samo u sreškoj kancelariji patos imamo. Temelj ćeš, bre, da potkopaš!

DOJANA: (Neprijatno joj je, oblači gaće.) Prlja se, dolazi svet.

G-ĐA KRKIĆ: Dolazi, dolazi... (Prilazi Pecku i stavlja mu periku na glavu.) A opanci im puni vekovnog blata. Je li, kosati?

PECKO: Gospodo...

G-ĐA KRKIĆ: Presešće vam to ribanje, ne zvala se ja kako se zovem. (Dojani.) Tu što si imala, svršila si. M'rš u kuiu da kuvaš veš.

DOJANA: Kako vi kažete, gospodo.

(Dojana izlazi.)

G-ĐA KRKIĆ: Pecko, gde je Jerotije?

PECKO: Gos'n načelnik je u varoškoj viziti.

G-ĐA KRKIĆ: Kad god mi treba, njega nema...

PECKO: Meće gazdama ruku na rame.

G-ĐA KRKIĆ: Već. 'Oće li to neki vanredni izbori?

PECKO: Sluti se neko talasanje. (Poverljivo.) Ovi iz opozicije pričaju kako će nam ovaj maj presesti.

(Lavež psa sve intenzivniji.)

G-ĐA KRKIĆ: More, sve ćemo mi to da po'apsimo, čim ovi već po'apšeni pocrkaju od gladi. Zaklela sam se na Sretenje, da će do Nove 1904. svako govno opozicionarsko biti u apsani, pa makar samo ja i Jerotije 'odali po varoši.

PECKO: Je l' vam to novi žurnal?

G-ĐA KRKIĆ: Jeste, od pre dve nedelje. Jutros stigo čezom u tiražu od tri'es' komada.

PECKO: Toliko!?! Mora da ima nešto politički?

G-ĐA KRKIĆ: More, jedna li je nevolja, crni Pecko? Jerotije, dok je jutros za doručkom čit'o, sav se zajapurio.

PECKO: A vidim ja načelnik nervozan od sabajle...

G-ĐA KRKIĆ: Rovari opozicija. Bre, to se obezobrazilo pa protiv ministra i njegove žene članke pišu.

PECKO: Ma šta kažete?!

G-ĐA KRKIĆ: Evo vidi, nisam verovala sopstvenim očima. Piše o nekakvim mandarinima što udate žene po Kini prose...

PECKO: Udate žene! Oni k'o Turci, Bože me oprostite... Ama kakve to veze ima sa našom vladom?

G-ĐA KRKIĆ: Ima, ima. Opozicija je to, zlo. Ispod žita radi, da se vlasi ne dosete. Sve go karađorđevićevac do karađorđevićevca. Kao, pišu o tim mandarinima, o nekakvim počasnim konzulima, pa onako usput zavuku na kuću ministra Popovića. Gledaj, i slike su im metili.

PECKO: Kome?

G-ĐA KRKIĆ: Ministru saobraćaja Simi Popoviću i njegovoj ženi Živki. Sad kad ti pročitaš ovaj članak i pogledaš kojim su ga slikama ukrašavali, ispadne da su njih dvoje hteli da udaju svoju već udatu ćerku za nekakvog Nikaragvu, budi Bog s nama. Lepo Jerotije jutros podviknu: šta rade ti toliki cenzori po Beogradu, džaba državni 'leb jedu. U naš srez, bre, ne sme ni pismo da dođe da ga mi ne otvorimo, a kamo li kakav žurnal. Ovo se po varoši neće, bogme, prodavati... Sve je popaljeno, samo ovaj jedan ostao.

PECKO: A lepe im slike... Vidi kol'ki zlatan zub ima naša ministarka.

G-ĐA KRKIĆ: I puši na muštiklu!

PECKO: Cccccc...

(Spolja se čuje nepodnošljivo jak lavež besnog kera i Pera Vujić, koji zapomaže.)

VUJIĆ: (Off.) Jao! Čibe, bre, čibe...!

PECKO: Neko se uvatio na kera!

G-ĐA KRKIĆ: Kuku meni... (Pecku.) Ko ga je odvezao?

PECKO: Pa pauza je...

G-ĐA KRKIĆ: Tebi pauza kad god Jerotije ode u varoš. A načelnik na kapiju, a gospodin kera pred vrata. Što ti je Dojana vezla slovo po slovo onu krpu za pauzu, nego da je okačiš, da svet lepo pročita, a ne da ih plašiš besnim psetom...

PECKO: Stavio ja, al' sve to nepismeno. Posle je i ker pocep'o.

(Lavež zaista intenzivan. Čuje se i zapomaganje, kidanje delova odeće.)

VUJIĆ: (Off.) Upomoć!

G-ĐA KRKIĆ: Ono čudovište je krenulo da kolje nekog nesrećnika.

PECKO: Baš se svet izbezobrazio... (Viče.) Šta si zapeo, vidiš da je pauza!

VUJIĆ: (Off.) Molim vas, sklonite ovog psa!

G-ĐA KRKIĆ: Pecko, ovaj mi ne liči na nekog našeg. Pogledaj mu odelo... Mislim, ono što mu je ostalo od odela.

PECKO: Ima i cilindar.

G-ĐA KRKIĆ: Imao ga je.

PECKO: Kuku meni, šta ako je iz Beograda. (Izlazi, više na psa.) Čibu, čibu bre... Ne vama gospodine. Otrgla se džukela, crkla dabogda... 'Ajte polako, 'ajte... U, baš vas je dokačio, sreća široke vam pantalone pa nije do mesa došlo...

(Ulaze Pera Vujić i Pecko. Vujiću su pocepane pantalone i prljav mu je polucilindar.)

G-ĐA KRKIĆ: Gospodine! Šta vam je to uradio?! Kažem ja mužu: „Pobi', bre, već jednom te pse lutalice!“ A on, šta ćete, sažaljiva duša, pa mi sve onako plačljivo odgovara: „'De ću jadne kere...“

VUJIĆ: Molim vas, čašu vode.

G-ĐA KRKIĆ: Odma' stiže. Dojana!

(Ulazi Dojana. Zaprepašćena je prizorom, prekrsti se.)

DOJANA: Iju!

G-ĐA KRKIĆ: Vodu za gospodina. I slatko, i šećer... 'Ajde
Dojana, poleti!

DOJANA: Razumem, gospođo.

G-ĐA KRKIĆ: Ovogodišnje slatko!

DOJANA: Ovogodišnje!?

G-ĐA KRKIĆ: M'rš u kuinu!

PECKO: (Vujiću) Rakiju?

VUJIĆ: Najlepše hvala, ne pijem na poslu.

PECKO: Na poslu?

(Pauza.)

G-ĐA KRKIĆ: Da niste vi iz Beograda, mož' biti, daleko bilo?

VUJIĆ: Jesam, jesam... Mogu li ja da sednem, gospođo?

G-ĐA KRKIĆ: Kako da ne. Uuu, mi se zapričali. Pecko, meti
gospodina na kanabe.

PECKO: 'Ajte gospodine, polako.

VUJIĆ: Kad živu glavu izvukoh. Gde nađoste onakvo čudovi-
šte?

PECKO: Zalutala kučka u šumu pa je spopali vukovi.

(Ulazi Dojana, nosi slatko.)

G-ĐA KRKIĆ: More, mrzi gospođicu (Gleda u Dojanu.) keru
meso da kuva, nego ga zavrljači onako presno, skroz
ga krvlju ulopa...

DOJANA: Ja, gospođo...

G-ĐA KRKIĆ: Ćut'! Daj, der, to slatko.

(Dojana poslužuje Vujića.)

DOJANA: Izvolite.

G-ĐA KRKIĆ: Ovogodišnje je, ja sam ga kuvala. Je l' dobro?

VUJIĆ: Odlično je, odlično.

G-ĐA KRKIĆ: Uzmite, uzmite...

(Vujić uzme celu činiju.)

G-ĐA KRKIĆ: A rekoste da ste iz Beograda, poslom?

VUJIĆ: (Dok jede.) Poslom, poslom... Gde je gospodin načelnik?

PECKO: U redovnoj varoškoj viziti. Znače, on i kad je pauza neće da dangubi. Sa' će, samo što nije.

G-ĐA KRKIĆ: Nego, mi se zapričali, a nismo vam se ni predstavili. Ja sam gospođa Krkić.

VUJIĆ: Vi ste, znači, žena načelnika Krkića.

G-ĐA KRKIĆ: Jesam, što?

VUJIĆ: (Pecku.) A ti, beše, sreski praktikant, Pecko zvani Pariz, je l' tako?

PECKO: Otkud vama to... Mislim, praktikantske nadimke da znate.

VUJIĆ: Otud što mi je takav pos'o.

(Pauza.)

VUJIĆ: Valjalo bi da mi preporučite nekog šnajdera u varoši.
(Pokazuje na pocepane pantalone.)

G-ĐA KRKIĆ: Ništa se vi ne brinite. Sa' ćemo to ja i Dojana.
(Dojani.) Idem da otvorim mašinu, a ti skini gospodinu pantalone.

DOJANA: Gospođo...

G-ĐA KRKIĆ: Skidaj! (Vujiću.) Samo se vi opustite, očas posla ćemo mi to...

(G-đa Krkić izlazi, Dojana prilazi Vujiću.)

VUJIĆ: Izvolite?

DOJANA: Gospođa mi naredila da vam smaknem čakšire.

PECKO: Ume gospodin valjda i sam to da uradi...

VUJIĆ: Neka, neka, gazdaričina se ne poriče.

(Dojana skida pantalone Vujiću. Vujić se zavalio u kanabe, Dojana mu, skidajući pantalone preko članaka, okrene stražnjicu. Vujić je uštine.)

PECKO: Gospodine!

VUJIĆ: Teško mu je odoleti, a?

(Vujić gleda u Pecka tražeći od njega potvrđan odgovor. Dojana značajno pogleda u Pecka. Pecko zbunjeno gleda čas u Vujića, čas u Dojanu. Ne progovara ni reč. Dojana uzme pantalone i izađe.)

VUJIĆ: Božansko dupe!

(Pecko ljutito sedne za sto. Opet se čuje lavež psa, a zatim načelnik Krkić.)

PECKO: Evo ga načelnik.

JEROTIJE: (Spolja.) 'Bem ti alu, kad je uvedoh u avliju. E, ja ću da ti presudim....

(Čuju se udarci i pas koji cvili.)

JEROTIJE: Da te vidim sad da zalaješ. (Ulazi.)

PECKO: Dobar dan, gos'n načelniče.

JEROTIJE: Šta ti je, bre, koji moj? Šta si se presaldumio?

(Pecko gleda u načelnika i pokazuje na Vujića koji sedi na kanabetu i bez pantalona je. Jerotije se okrene i vidi ga. Začuden je, ništa mu nije jasno.)

JEROTIJE: Je li, bre, šta ti radiš s ovim razgaćenim...

PECKO: Gospodin vas čeka.

JEROTIJE: Mene čeka u gaćama!?

PECKO: Ker mu pocep'o pantalone, pa je gospođa...

JEROTIJE: Šta je gospođa...?

PECKO: Krpi!

JEROTIJE: Koga krpi?

PECKO: Gospodina!

JEROTIJE: Ko je, bre, on da ga moja žena krpi?

PECKO: Gospodin je iz Beograda!

JEROTIJE: Iz Beograda?! I to mi sad kažeš, idiote... (Vujiću)
Gospodine, moje poštovanje. Znae, situacija je, pri-
znaćete, malo neobična....

VUJIĆ: Gos'n Jerotije, ja mislim da je najbolje da se nas dvojica porazgovaramo o poslu zarad koga sam poteg'o do'vde.

JEROTIJE: Svakako, svakako... Izvol'te.

VUJIĆ: Nasamo.

JEROTIJE: Nasamo, nasamo... (Pecku.) M'rš!

(Pecko izade.)

VUJIĆ: E pa red je da vam se predstavim, gospodine načelniče.
Pera Vujić, izaslanik ministra saobraćaja, gospodina Popovića.

JEROTIJE: Ministra... (Sedne od zaprepašćenja.) Kojim zlom...
Mislim, kojim dobrom, gospodine Vujiću.

VUJIĆ: Da se manemo tih nezgodnih formalnosti. Zovite me
po imenu, Pera. Je l' može tako, Jerotije?

JEROTIJE: Neka gospodine, gde bi ja vas imenom oslovljav'o.
Vi mene slobodno...

VUJIĆ: Ali insistiram!

JEROTIJE: Pa ja... (Gubi glas.) Žedan sam. Može rakija?

VUJIĆ: E sad može. Dupla.

(Jerotije vadi iz registratora flašu rakije i sipa sebi i Vujiću.)

JEROTIJE: Izvolite...

VUJIĆ: Pero!

JEROTIJE: ... Pero.

VUJIĆ: Živeli! (Ispije.)

JEROTIJE: Znete, ako me je onaj Mrkić nešto ogovarao po Beogradu, odmah da vam kažem da toj vašljivoj antidi-nastičkoj uštvi ne treba verovati ni reč jer...

VUJIĆ: Baš on.

JEROTIJE: On! Znao sam. Pa ja bi' vama o njegovim marifetlucimo mog'o da pričam tri dana i tri noći. Time se ja ne bavim, al' kad su me okolnosti na to prisilile, evo da vam...

VUJIĆ: De, de... Nije, da kažem, da ne laje, nije da ne priča kako vi ovde u Petra Karađorđevića gledate k'o u živu ikonu...

JEROTIJE: Ja! Laže pas, pa svako čeljade zna da je moj deda o takovsko grmlje košulju pocep'o kličući Kodža Milošu, a da se baš ta džukela Mrkić radov'o kad su oni njegovi ubili Mihajla...

VUJIĆ: Znamo mi sve, i što treba i što ne treba. Nego, nije o tome sada reč. Ima nešto drugo, važnije.

JEROTIJE: Da nije neka buna, ne daj Bože.

VUJIĆ: Nije, Bogu hvala, nije.

JEROTIJE: Pa šta je onda? Mislim, potezali ste toliki put, u ovu vukojebinu, a nije da me 'apsite, nit' je buna. Za drugo ne znam da se ikad dolazilo.

VUJIĆ: Napredak, moj Jerotije, napredak.

JEROTIJE: Da prostite, jebo takav napredak kad se ja živ preznojih.

VUJIĆ: I to što kažeš. Vidiš, Jerotije, kroz ovaj kraj ima da se pravi železnica.

JEROTIJE: Železnica. Baš lepo, i?

VUJIĆ: Kako „i“? Železnica, Jerotije!

JEROTIJE: Aaaa, železnica... (Pauza.) Ne razumem.

VUJIĆ: Dobro, vidim valja da ti se objasni. Železnica ide onako kako joj država odredi put.

JEROTIJE: Šta tu ima da se određuje. Zna se, voz mora pravo da ide.

VUJIĆ: Tu grešiš. Može on i da krivuda, ako mu se tako naredi. Može da prođe, ako treba, da tako kažem, i preko tvog imanja.

JEROTIJE: Baš preko mog imanja!

VUJIĆ: Baš.

JEROTIJE: U, bre, pa to ne valja.

VUJIĆ: A šta ćeš, nije kako se 'oće nego kako mora.

JEROTIJE: Pa, je l' mora?

VUJIĆ: Zavisi. Železnica je to, traži. Traži da joj skoro u svakoj varoši stanicu načinimo, jer na stanici je vazda sveta, što žednog, što gladnog. Pazarili bi, jal' u kafani, jal' u dućanu, i oni što su ovdašnji, i oni što su u prolazu. E sad, ti dućani i kafane, čije će to da bude i to treba naći. Ama, posla preko glave.

JEROTIJE: Znači, mož' baš da valja, a mož' da bude i šteta.

VUJIĆ: E, tako.

(Pauza.)

JEROTIJE: Pa da vidimo kako to da napravimo da valja. Mi-slim, ne valja da ne valja, ako ne mora da ne valja.

VUJIĆ: Sve se može kad se ljudi slože.

JEROTIJE: Đavo ste vi, moj gospodine Vujiću, đavo. Pesnik, takoreći. Kad pomislim kako će se zemlja jevtino otkupljivati.

VUJIĆ: Šta da ti kažem. Nema se mnogo para, a valja nam hvatati korak sa svetom.

JEROTIJE: I kol'ko taj korak košta?

VUJIĆ: Tri'es' banki za dulum.

JEROTIJE: Tri'es!!! Pa to je pljačka.... (Ustukne.) Ovaj, mislim malo je.

VUJIĆ: Malo, malo, budžet se ispraznio...

JEROTIJE: Nego, može li se urediti da ta pruga pređe preko Mrkićevog imanja?

VUJIĆ: Može.

JEROTIJE: I ovde da bude stanica, a kod njega jok?

VUJIĆ: I to može.

JEROTIJE: I to.

VUJIĆ: Ono, može i obratno...

JEROTIJE: E, bogami, ne može. Kol'ko?

VUJIĆ: Pa sad, kad već insistirate... (Vadi iz tašne crne platnene štitnike za ruke, hartiju i pero.) Računica je to, nije lako izvesti je. Da vidimo šta smo imali – brda. Brdovit vam srez... Plus, opasnost od odrona, pa pride meka zemlja u krivudavoj dolini, dva mosta i...

JEROTIJE: I?

VUJIĆ: Troškovi računanja.

JEROTIJE: A, to. Svakako, svakako...

VUJIĆ: Da sabrem. Evo, ovoliko. (Pruž a hartiju Jerotiju.)

JEROTIJE: Toliko...

VUJIĆ: Po najnižoj tarifi. Odgovara?

JEROTIJE: To mi je sad. Kako god se obrn'o, dupe mi pozadi. Al' da krivuda kroz njegovo, svaku njivu da mu zakači.

VUJIĆ: Sve po propisu.

JEROTIJE: E pa, gos'n Vujiću...

VUJIĆ: Pero!

JEROTIJE: ...Pero, može sad još jedna dupla?

VUJIĆ: Može.

JEROTIJE: (Sipa.) Da znate, mnogo ste me živaca, a biće i para, danas koštali, ama, ako bude tako kako velite, svaka će mi se graška znoja, i svaka banka isplatiti taman! Da nazdravimo.

VUJIĆ: Da nazdravimo.

JEROTIJE: Za našu železnicu!

VUJIĆ: Za železnicu!

(Ispijaju. Ulazi Dojana.)

DOJANA: Evo pantalona, zakrpljene, ispeglane, ništa se ne vidi.

VUJIĆ: E, baš ti hvala, dete, kamo da vidim.

DOJANA: Izvol'te.

VUJIĆ: Zlatne ruke ima ova vaša devojka.

JEROTIJE: Zlatne, zlatne... 'Ajde, šta si se udrvila, pomози gospodinu da se obuče.

(Dojana nevoljno pomaže Vujiću.)

VUJIĆ: Valjalo bi meni još toga zakrčiti...

JEROTIJE: Ništa se vi ne sekirajte, poslaću vam Dojanu do hotela, pa joj tamo sve lepo dajte što vam je za opravku.

VUJIĆ: E, ta ti je dobra.

JEROTIJE: (Dojani.) Jesi l' čula? Čim svršiš s ručkom, kod gospodina Vujića u hotel „Evropu“, u onu našu sobu...

DOJANA: Ali, gospodine...

JEROTIJE: Kuš, ni reči. M'rš u kuinu, i nemoj da se nešto gospodin žalio na tebe, presešće ti k'o što nikad nije!

(Dojana istrči uplakana.)

JEROTIJE: Danas vam je najveći problem naći poslušnu slu-
žinčad. Sve to prkosi, bundžija...

VUJIĆ: Novi vek, nove naravi.

JEROTIJE: Ne prolazi to kod mene. Ja ne volim mnogo pro-
mene, osim ako se ne isplate.

VUJIĆ: Ja bih da pođem.

JEROTIJE: Samo vi izvolite, ja ću da pošaljem momka sve da
vam u hotelu sredi, da budete moj gost. Vi preko njega
poručte šta vam fali.

VUJIĆ: A ona devojka?

JEROTIJE: Stiže.

VUJIĆ: E, pa uzdravlje.

JEROTIJE: Uzdravlje!

(Vujić izlazi.)

JEROTIJE: (Pošto Vujić izade.) Crko dabogda, gulikožo.

(Ulazi G-đa Krkić.)

G-ĐA KRKIĆ: Crni Jerotije, šta bi?

JEROTIJE: Bi šta bi.

G-ĐA KRKIĆ: Ma nemoj da me držiš u neizvesnosti nego pri-
čaj. Prvo ti, pa onda ja, naređale se nevolje od jutros.

JEROTIJE: Za ručkom ću ti sve ispričati. (Viče.) Pecko, brzo
ovamo!

(Ulazi Pecko.)

JEROTIJE: Da trčiš do hotela prečicom, sve pete u dupe da ti udaraju, i onom gazda Stevinom idiotu da poručiš Vujića da smesti tamo 'de treba, od 'tice mleka ako traži, da mu stvori! Jasno?! (Gospođi Krkić.) A ti da kažeš Dojani da se okupa, pa pravac „Evropa“!

(Pecko gleda u Jerotija, steg'o zube, razrogačio oči i skakuće.)

JEROTIJE: Koji ti je sad, šta si upro oči ko u ćenifu? Trči!

PECKO: Uf! (Istrči.)

JEROTIJE: Kakve bunjike mu je jutros Dojana davala da jede pa se unako uskopistio?

G-ĐA KRKIĆ: More, vrcnulo to dupetom pa mu zamantalo onaj kokošinji mozak...

JEROTIJE: I njemu?

G-ĐA KRKIĆ: Kako to misliš?

JEROTIJE: I to ću za ručkom da ti pričam.

G-ĐA KRKIĆ: E, ovo moje ne mož' da čeka ručak!

JEROTIJE: Imam posla, ženo!

(Jerotije gleda u planove koje mu je Vujić ostavio i u obračun. Pokušava da rekonstruiše situaciju na terenu. Stavlja sto kao most, meri koracima i sl. G-đa Krkić priča, ali on kao da je ne čuje, zanet merenjima.)

G-ĐA KRKIĆ: More, znaš li gde ti je ćerka danas bila? U varoši.

S knjigom! S jednom otišla, s dve se vratila. I malo joj te bruke, nego veli da će sutra opet da ide, pa to što je u knjizi da će sve onako napamet kazivati nekim torbarima na sred varoškog trga. Nekim cirkuzantima što pra-

ve nekakvo pozorište. 'Oće glumica da bude, crni Jerotije... Ubila sam Boga u njoj i zaključala je u sobu, a žandarima sam naredila da rasteraju te vucibatine sa trga da ih ne vidim u varoši.

JEROTIJE: Znao sam!

G-ĐA KRKIĆ: Šta si znao, pobogu?

JEROTIJE: Zajeb'o me Pera za jedan most!

G-ĐA KRKIĆ: Jerotije, pa ti mene uopšte ne slušaš.

JEROTIJE: Kako, bre, da te slušam, ženo, kad mi fali ceo jedan most? Ima ga u obračunu, nema ga na terenu, evo gledaj...

G-ĐA KRKIĆ: Ama, čoveče, 'oće nam ćerka u glumice, čuješ li!?

JEROTIJE: A ti joj kupuj knjige, kupuj. Svršila je za šnajderaj, a ne za biblioteka. Ti šiješ, a gospođica čita. More, čim se ova frtutma sa železnicom svrši, odma' ima da je udam za Pecka, sunce li joj žarko!

G-ĐA KRKIĆ: Za Pecka!? Pa on je ćelav!

JEROTIJE: Nek' je ćelav, samo da nije glumac.

KRAJ DRUGOG ČINA

TREĆI ČIN

Ko na sunce udara, taj se opali.

(Trg. Razrušena scena, popaljena kola, još se dime mala zgarišta. Ratko i Metodije na zemlji, polako se pridižu. Evdokija uviđa Evremu glavu zavojem. Baltazar sakuplja razbacane i popaljene kostime i rekvizitu. Plašljivo ulazi Avram.)

AVRAM: Odoše li?

METODIJE: Odoše i naše koske sa sobom odneše. A ti, kukavice...

AVRAM: Šta ću, ja kad vidim žandare odma' vatam džadu. Ko vam je kriv što niste potrčali za mnom.

EVDOKIJA: Evremčiću, boli li te?

EVREM: Boli.

EVDOKIJA: I treba da te boli kad antihriste u trupu dovodiš. Napelo gospodinu audiciju za mlade ženskinje da pravi, s Bogom i rođenom ženom šegu da tera. More...

(Evdokija pritegne malo jače zavoj, Evrema zaboli.)

EVREM: 'Ej, 'ej, lakše s tim zavojima.

EVDOKIJA: Budi srećan što te njima još nisam obesila, nego ih u čalmu privijam da ti, ako Bog da, zapuše tu rupu na koju ti je mozak iscurio.

BALTAZAR: Gazda, je l' i ove pocepane da zbiram?

EVREM: Druge nemamo. Skupljaj pa ćemo da krpimo. I ono što je oprljeno, da imamo barem za mustru.

AVRAM: Jopet ovo nanovo, krpi dupe gaće. Vidi, uništili mi karirane čakšire za Tošicu. Skroz naskoz su nas upropastili.

METODIJE: Potpuno.

RATKO: Za sve sam ja kriv.

AVRAM: E to me sad uteši... (Razgleda ostatke kariranih pantalona.)

METODIJE: Nemoj tako, nije mu lako. Nije im'o iskustva sa tim. (Ratku.) Moj sinko, ženska ćud ti je to. Sad si se uverio.

EVDOKIJA: Nije to nikakva ženska ćud.

METODIJE: Nego šta je?

EVDOKIJA: Gospodska oholost. Da joj je rek'o da je iz načelničke familije, dotrčala bi ta mlada udavača 'mesto žandara i da je kopati, a ne glumiti, trebalo. Seljančura popapučena. A kako se samo pretvarala, i mene je prevarila.

AVRAM: Bilo kako bilo, mi najebasmo zbog nesrećne ljubavi. Da mi je nešto brod da imam, pa da metim ovog propalog ženskaroša (Pokazuje na Ratka.) da uzdiše u jedra, do Amerike bi dojedrili za po' dana. (Ratku.) Da znaš, sve si me obruk'o.

METODIJE: Što je tebe obruk'o?

AVRAM: 'Teo sam švalersku palicu ovog pozorišta njemu da uručim, a on se na prvom ćošku omače. Prdnu u čabar pa nas, usput, i raznese.

METODIJE: Švalersku palicu! Falim te Bože što ti nisi vabio načelnikovu ćerku na audiciju. Kakav si zavodnik, doš'o bi nam puk vojske sa sve topom, a ne žandari.

RATKO: Gazda Evreme, ljudi, ja ću sve ovo da nadomestim.
Radiću duplo, i noću, neću da biram koji pos'o...

AVRAM: Sad si se setio da se nudiš za pomoć, kad su nam ko-
la zapalili. Što se ne pri'vati ranije dok je valjalo tegliti,
nego ja konjošem, a ti čuvaš kuinicu i kuvaricu.

(Evdokija mrko pogleda Avrama.)

AVRAM: Pardon, gazdaricu!

METODIJE: Nema nama pozorišta do iduće godine...

AVRAM: E... (I dalje gleda u ostatke kariranih pantalona.) Ka-
kve su to kocke bile, pa onako u bojama, izgledao sam
baš bogovski. Kaži, Metodije, kako su mi stajale?

METODIJE: Nikako.

(Svadaju se, ali sada već umorno i bezvoljno, na ivici plača.)

AVRAM: Dilejo!

METODIJE: Bašibozluku!

AVRAM: Gulanferu...

METODIJE: Satrape...

(Pauza.)

EVREM: Šta je bilo, šta ste se stužnili? Nije nam prvi put da
smo bez ičega ostali. Važno da su žive glave na rame-
nima. 'Ajde, mrdaj, valja nam na put da polazimo.

EVDOKIJA: A kuda ćemo, crni Evreme?

EVREM: Za početak, što dalje odavde. Posle ćemo da vidimo
šta nam valja činiti. Baltazare, jesi li pokupio što je
preteklo da valja?

BALTAZAR: Jesam, gazda.

EVREM: Onda, stavljajte to u kofere, pa na put! Svanuće i name jednog dana, ne može se doveka smrkavati.

AVRAM: Izgleda da može.

METODIJE: „Slatke nevolje,
sladak tužni rastanak je taj
ni beli dan lakonoćenju kraj!“

AVRAM: I taj dan, nikovdan, ako svane, zbog tebe će da mi se smrkne, gilipteru.

METODIJE: Barabo...

(Ulazi Dojana. Osvrće se, gleda da li je neko prati.)

DOJANA: Hej!

AVRAM: Ovo je neka ženska?

METODIJE: Da nije došla na audiciju?

AVRAM: Ne boj se, ta nije sigurno. Nema uniformu.

(Avram se smeje, svi ga preko pogledaju.)

AVRAM: Šala, šala...

DOJANA: Hej, jeste vi oni glumci?

AVRAM: Ko, mi? Ma jok... Mislim, možda smo i bili glumci, al' smo se sada opametili. Žandari nas prevaspitali.

DOJANA: Šalje me Julijana.

RATKO: Julijana!

AVRAM: I tebe! Kuku nama...

RATKO: Što te šalje? Da proveriti jesmo li dovoljno izubijani, nije li neki žandar slučajno omašio.

DOJANA: Vidim, već su bili.

EVDOKIJA: Gledaj i uči kako se u pakao stiže.

EVREM: Ćuti Evdokija, malo li nam je muke.

EVDOKIJA: Neću da ćutim! Neću! 'Oću sve da im kažem..

EVREM: Nemoj, Boga ti. Tako si siktala i na žandare, pa oni, a ti jednu psovku, a oni meni jednu pendrekušu, zane-mela dabogda!

EVDOKIJA: Tako znači, još malo pa će ispasti da sam te ja prebila.

DOJANA: Julijana je 'tela da vam poruči da bežite, da vas ovo ne zadesi.

AVRAM: Na vreme se setila.

DOJANA: Nije mogla da me nađe po podne da vam dojavim.

AVRAM: (Ironično.) Je li, a gde si bila crvenkapice? Kod bake?

DOJANA: (S prezirom.) Imala sam neka posla u varoši.

RATKO: Što onda nije došla sama da nam to dojadi, nego je tebe čekala?

DOJANA: Zatvorila je majka u sobu, čim je saznala da se viđala sa vama. Nije mogla da se iskrade nikako, žandare su joj postavili pred vrata. Tek kad sam joj pred večeru vodu odnela, onda je mogla sve to da mi kaže. Ovo vam je od nje. (Vadi iz grudi zamotuljak i neku hartiju.)

AVRAM: Šta to?

DOJANA: Novac, da imate za put. Predstavu su vam zabranili, pa je mislila da nemate od čega... A za Ratka je i pismo napisala.

AVRAM: Pare! Ne rek'o li ja...

METODIJE: Sve si ti rek'o...

AVRAM: Sve. A vi svi na jadnu devojkju. More, da sam gat'o, 'de bi mi kraj bio.

RATKO: Nisu nama potrebne njene pare!

AVRAM: Kako, bre, nisu potrebne, jesi li ti blesav. (Dojani.)
Ne slušaj ga, dete, žandari ga malo više po glavi opaučili, pa sad priča svašta. Kamo da vidim ja te poruke.

(Prilazi joj, uzima novac i pismo.)

AVRAM: (Prebrojava novac.) Što volim ovakva pisanija... (Prebrojao je novac.) I sve to ti je u grudi stalo... (Uzme pismo i pruži ga Ratku.) 'Oćeš ti da čitaš ovo, il' ja da bacam?

RATKO: Baci ga!

AVRAM: Baci ga, baci ga! E, moja muškarčino. Ženska ti u nevolji, a ti se još gordiš. Čitaj!

(Ratko nevoljno uzima pismo i čita.)

AVRAM: Gazda Evreme, ovde ima tačno tri'es' banki.

EVREM: Kol'ko?

AVRAM: Četr'es'...

EVDOKIJA: Ne čujem.

AVRAM: ...i pet.

EVREM: Daj pedeset, ostatak zadrži.

AVRAM: Odakle mi, gazda, očiju mi, dabogda obeleo ako lažem!

METODIJE: Laže, gled'o sam dok je brojao.

AVRAM: Ti moraš svaku čorbu da zaprižiš, gubo crkvenjačka.

(Avram daje Evremu novac. Ratko čita pismo i ushićen ustaje.)

RATKO: Ona je čitala!

METODIJE: Šta je čitala?

RATKO: Knjigu! „Romea i Juliju“! Pa ona je...

AVRAM: Zajebala stvar mimo svoje volje. To smo razumeli.

RATKO: (Čita.) „Srca nam veza Bog, a ruke ti;

Pa ova ruka zar da s' otkine

Od Romea rad drugog sapona?

Da m' otpadne zar srce od srca?

Pre oboje nek ovaj ubije!“

AVRAM: Opa, ovde 'oće da se 'mre na veliko.

RATKO: Mi moramo da je spasimo.

METODIJE: Kako to misliš „mi da je spasimo“?

RATKO: Tako lepo, da je otmemo? Ona će da se ubije.

METODIJE: Ko? Ona? Ma nema od toga ništa, čim je prođe malo i čim namiriše drugog...

AVRAM: (Metodiju.) Da se učutiš, da ti jezik ne isčupam!

METODIJE: Kako mi da je otmemo? Čuvaju je žandari.

AVRAM: A jesmo li glumci il' nismo? Imam plan.

METODIJE: Ti imaš plan!? Gazda Evreme, ne slušajte ga, molim vas. Tako smo u Ivanjici otimali onu njegovu, pa su nas katranom mazali...

AVRAM: Ovoga puta ima da uspe! (Dojani.) Ti da trčiš nazad i da poručiš Julijani da ne pravi neke gluposti noćas, nego kaobajagi da tuguje, hranu da odbija i da se, ona-ko neprimetno, pripremi za bežaniju. Ako može i neku banku da pokupi od svojih, dobro jes'...

RATKO: Avrame!

AVRAM: Kažem, ako može dobro jes'! Ako ne, ništa. 'Ajde trči. Šta čekaš?

DOJANA: Bi ste li vi i mene povelili?

AVRAM: Bi', što ne bi'.

EVDOKIJA: Valjda se tu nešto i mi pitamo.

EVREM: Evdokijice, nemamo glumice...

EVDOKIJA: Mlade, a?! Daću ja tebi...

EVREM: Ne u glavu...!

AVRAM: Ženske nam se nude svakog dana, mi ih vazda odbijamo, al' smo večeras nešto dobre volje... (Dojani.) Trči!

DOJANA: Idem! (U trku.) Hvala vam!

(Dojana ode.)

RATKO: (Za Dojanom.) I poruči Julijani da je v...

(Avram zapuši usta Ratku.)

AVRAM: Dosta, bre, ne izleći se pre vremena.

RATKO: Ali...

AVRAM: Voli je, niko ti ne brani, al' ne trči pred rudu. Slušaj iskusnije...

METODIJE: Pa ćeš do katrana doći. Dobro, lepo smo se devojčure otarasili, ajd' sad da bežimo.

AVRAM: Ko da beži?!

METODIJE: Nisi valjda mislio ozbiljno sa tom otimačinom?

AVRAM: Ja se ne zajebavam kad su ženske u pitanju. Baltazare, tovari te stvari pa pravac šuma, da se pritajimo do akcije.

EVDOKIJA: Eno ga, počeo i da naređuje. Čuješ li ti to Evreme, ko je ovde gazda?

EVREM: Noćas, biće da je Avram. A od noćas, k'o pre. Kreći Baltazare! Pravac šuma!

KRAJ TREĆEG ČINA

ČETVRTI ČIN

Daj Bože da se Srbi slože, jevtinije je!

(Veče. Sreska kancelarija načelnika Krkića. Čuje se muzika koja asocira na Francusku, svetlosti Pariza. Pecko sedi, gleda u Ajfelov toranj koji je postavio ispred sebe i uzdiše. Ulazi Dojana, nosi prazne kofere.)

PECKO: Dojana, kakvi su ti to koferi?

DOJANA: Moji, devojački!

PECKO: Pa 'de ćeš s njima?

DOJANA: Idem da ih napunim!

PECKO: Putuješ?

DOJANA: To se tebe više ne tiče.

PECKO: Kako da me se ne tiče, Dojana, pa ti znaš...

DOJANA: Ne znam ja ništa i neću više ništa od tebe ni da saznam. Ti si se pokazao... (Rasplače se.) Beži mi s očiju!

PECKO: Dojana, srećo moja (Prilazi joj.) ljubavi, nemoj da plačeš. Ne da tebe tvoj Pecko...

DOJANA: Ne da... A danas posle ručka?

PECKO: Danas je moralo tako da bude, ali videćeš, sve će biti dobro.

DOJANA: Tako si govorio i kad me Jerotije ganjao. Lagao si da me voliš i da bi sve uradio za mene, a ovamo, opet si me prod'o za jedno pišljivo praktikantsko mesto!

PECKO: Ne zaboravi da imam veliku šansu da avanzujem. Onda ćemo imati...

DOJANA: Kad ćemo imati, kad?! A ja budala, maštala o tom tvom Parizu i kako ću se pentrati na (Pokazuje na maketu Ajfelovog tornja.) taj usrani toranj...

PECKO: Dojana!

DOJANA: Srušio se dabogda! (Uzme maketu Ajfelovog tornja i polomi je.)

PECKO: Ne toranj!

DOJANA: Ništa nije moralo da bude danas i nikada više neće morati da bude...

PECKO: A gde to može tako da i ja odem tamo?

DOJANA: (Strgne mu periku sa glave.) Ima gde može! (Izađe.)

PECKO: Dojana! Stani! (Iz pravca iz kog je Dojana izašla doleti perika.) More, divljaj ti, divljaj, nećeš daleko. (Stavlja periku na glavu i viče za Dojanom.) Zamandalio sam ti vrata od sobe, a znam te 'tico da bez stvari nećeš nikud! (Za sebe, skupljajući ostatke makete Ajfelovog tornja.) Polomi mi Ajfela...

(Čuje se lavež psa iz dvorišta, zatim tup udarac uz pseći cvilež. Neko lupa na ulazna vrata kancelarije.)

PECKO: Ko je sad? (Viče.) Šta je bilo, šta lupaš! Smrklo se, ne radimo više! Izjutra pa porani!

(Pecko priđe vratima i vidi kroz prozor ko lupa.)

PECKO: Mrkići! Nemoguće! (Krene ka izlazu na suprotnu stranu.) Gos'n Jerotije, 'oj gos'n Jerotije! (Izađe.)

(Ulazi načelnik susednog sreza, Pantelija Mrkić, sa ženom.)

G-ĐA MRKIĆ: Nije trebalo vrata da im razvaljuješ, Pantelija.

PANTELIJA: Jok, nego ću da čekam pred njima, da me još zabejavaju. Malo što sam im na noge doš'o! Jerotije, 'oj Jerotije!!!

G-ĐA MRKIĆ: Eno ga, ide.

PANTELIJA: Dobro. Ti sad meći tu maramu u usta...

G-ĐA MRKIĆ: Moram li?

PANTELIJA: Moraš, da ne bude posle – omaklo mi se.

(G-đa Mrkić skida maramu i stavi je u usta tako da ne može da govori. Ulazi Jerotije, za njim ide Pecko.)

JEROTIJE: Šta je bilo, što me budiš? Namesti, bre, tu kosu...
(Ugleda Panteliju, iznenadi se.) U, bre!

PANTELIJA: Šta je bilo, Jerotije.

JEROTIJE: Umal' me šlog nije strefio! Otkud ti, Pantelija?

PANTELIJA: Ja iz svog sreza.

JEROTIJE: Pa pravo u moj.

PANTELIJA: Jes', vala, pravo.

PECKO: Da ja zovnem Dojanu da ponudi ljude?

PANTELIJA: Neka, sami smo poneli i kafu i rakiju. Da se ne omakne detetu neki mišomor. (G-đa Mrkić) Ženo, vadi i postavlja.

(Pantelija sedne, G-đa Mrkić izvadi iz torbe rakiju, kafu i meze pa počne da postavlja.)

PANTELIJA: (Jerotiju.) Ti, ako ti se 'oće, primakni se.

JEROTIJE: Neka, hvala.

(Ulazi G-đa Krkić, a za njom idu Metodije, Avram i Baltazar, obučeni u monahe, crnorisce. Kad Metodije spazi načelnika Panteliju, prepadne se, pošao bi nazad.)

AVRAM: (Šapatom.) 'De ćeš?

METODIJE: (Takođe šapatom.) Eno ga Pantelija, prepoznaće nas.

AVRAM: Neće, nabi' kapuljaču na glavu.

(Namaknu kapuljače da im se ne vide lica. Gledaju u patos.)

G-ĐA KRKIĆ: Jerotije, oni kažu da više ne sme da se čeka, da Juca mora pod hitno da se ispovedi, da istera tog cirkuskog đavola iz sebe, pa će onda da projede, celog dana ništa nije jela... (Ugleda Panteliju i zapanji se.) Šta rade ovi dušmani ovde?

JEROTIJE: Eto ti pa ih pitaj.

AVRAM: (Metodiju.) Prozbori nešto inače smo ga najebali.

METODIJE: Šta da pričam?

AVRAM: Otkud znam, nisam ja bio pop, nego ti.

METODIJE: Gospođo, vreme nam ističe. Odreknite se sotone, spasite detetu dušu... (Pružna krst preda se.) Odreknite se sotone!

(G-đa Krkić se prekrsti, poljubi krst.)

JEROTIJE: Makni mi ove crnorisce s očiju kako znaš i umeš.

G-ĐA KRKIĆ: Da im dam da je vode u crkvu?

JEROTIJE: Noćas!?

METODIJE: Božanske dveri će se otvoriti pred njenim grehom spremnim za okajanje! Odreknite se sotone!

JEROTIJE: Nek je vode, nek rade šta 'oće, samo da ih ne vidim i ne slušam više.

G-ĐA KRKIĆ: Da projede dete...

JEROTIJE: Nek pođe Pecko s njima, a Dojana s Jucom, da se ne zabave mnogo tamo. 'Ajde sad!

G-ĐA KRKIĆ: I Dojana?! A ko će goste da posluži?

JEROTIJE: Sami su se oni već poslužili.

G-ĐA KRKIĆ: Šteta. Imala sam specijalnu rakiju za njih.

JEROTIJE: Je l' onu?

G-ĐA KRKIĆ: Onu... Idemo oče Metodije, idemo...

METODIJE: Svaki greh se može okajati uz molitve Bogu dragih... Odreknite se sotone! Odreknite se sotone! Odreknite se sotone!

AVRAM: (Metodiju.) Ne seri više nego polazi.

G-ĐA KRKIĆ: Idemo Pecko. (Jerotiju.) I pazi šta pričaš sa ovim. (Pokazuje na Panteliju.) Nemoj ništa o politici, ne potpisuj ništa, ne obećavaj...

JEROTIJE: Idi, ženo!

G-ĐA KRKIĆ: Nemoj posle da kažeš da te nisam upozorila.

JEROTIJE: Aman!

(G-đa Krkić, Pecko i „monasi“ izađu.)

PANTELIJA: Šta je bilo, Jerotije, nije valjda da je došlo dotle da te žena uči šta ćeš činiti. Vidiš kako ova moja ćuti k'o zalivena.

JEROTIJE: Pa jes', kad si joj nabio maramu u usta.

PANTELIJA: Sama je nabila. Da uzalud ne troši snagu suzdržavajući se. Je l' tako ženo?

(G-đa Mrkić potvrdno klima glavom.)

JEROTIJE: Pa da čujem, što si doš'o? Neće biti da je zbog toga da mi pokazuješ kako ženu krotiš.

PANTELIJA: Neće biti.

JEROTIJE: Pa onda?

PANTELIJA: Zašto ti dižeš cenu?

JEROTIJE: Čemu ja to dižem cenu?

PANTELIJA: Železnici.

JEROTIJE: Otkud ti znaš za železnicu?

PANTELIJA: Znam.

JEROTIJE: E, ja vidiš ne znam ništa.

PANTELIJA: Ne pravi se lud, i tvoje su pare u pitanju. Vujić je danas popodne bio kod mene.

JEROTIJE: Vujić!? Lažeš. Šta će izaslanik kraljevog ministra kod tebe, đubre antidinastičko!?

PANTELIJA: To ko je za dinastiju, a ko nije, zna se.

JEROTIJE: Zna, zna!

PANTELIJA: Nego, da mi svršimo pos'o.

JEROTIJE: Ja s tobom nikakav pos'o neću svršavati.

PANTELIJA: Ovaj će da ti se isplati.

JEROTIJE: Samo što će usput glave da me dođe.

PANTELIJA: Polako, polako. Nije da ti glavu na panju ne bi' voleo da vidim, al' kad dođe do novčanika... Bi li ti više voleo da uštediš pola od onoga što si Vujiću obeć'o i da sačuvaš kaparu koju si mu dao, il' da ostaneš bez ičega?

JEROTIJE: Ja da ostanem bez ičega.

PANTELIJA: Nemoj da me teraš da se inatim, vazda ću više od teba da ponudim.

JEROTIJE: Ti!? Pa nema kuće za šta da te ujede.

PANTELIJA: Ima, vala, i ti to dobro znaš. Mućni glavom, lako ćemo da se bijemo, to znamo. Ama, da probamo ovako.

JEROTIJE: Kako?

PANTELIJA: Ja da odbijem Vujićevu novu ponudu, tebi da dam pola da isplatiš Vujića, a stanica da bude na međi, gde ona moja njiva u tvoj srez zalazi i sa tvojim imanjem se graniči. Pola na tvome, a pola na mome.

JEROTIJE: Pa da delim profit s tobom.

PANTELIJA: Biće duplo više mušterija, iz oba sreza, tvoji će da pazare kod tebe, moji kod mene, ako se izmešaju žandari će da ih rastave.

JEROTIJE: A putnici?

PANTELIJA: Svaki drugi voz je tvoj. Čist račun. Pare za Vujića dobijaš čim vidim planove za gradnju i građevinsku dozvolu. A pokušaš li da me zajebeš, Vujić odma dobija duplo. Planovi, kako se naprave, tako se i promene. Jes' skuplje, ali samo na tvome biti neće.

JEROTIJE: Kol'ko imam vremena da razmislim?

PANTELIJA: Nikol'ko. Sad, il' ti ja više na noge dolaziti neću, pa se ti preračunaj.

(Čuje se kako Pecko viče spolja.)

PECKO: Gos'n Jerotije, gos'n Jerotije!!!

JEROTIJE: Šta je bilo sad?

(Ulazi Pecko, krvava mu glava, bez kose je.)

JEROTIJE: Gde ti je, bre, kosa? Kako da te oženim tako ćelavog!

PECKO: Oteli su ih!

JEROTIJE: Koga?

PECKO: Julijanu i Dojanu!

JEROTIJE: Kako oteli, ko ih je oteo?

PECKO: Glumci!

JEROTIJE: Kakvi glumci, jesi li ti pri sebi, šta bulazniš to!?

PECKO: Oni crnorisci nisu bili pravi, dočekali su nas, čim smo izašli, još dvojica odma' iza ćoška, meni su glavu rascopali, a devojke oteli.

JEROTIJE: Kako niko nije čuo vrisku?

PECKO: Tako što one nisu ni vrištale. Biće da su s njima u dogovoru!

(Dok je Pecko referisao Jerotiju, G-đa Mrkić je izvadila maramu iz usta.)

G-ĐA MRKIĆ: Glumci. Pa naš Ratko je...

PANTELIJA: (Zapuši ženi usta.) Ćut'. Vraćaj maramu.

G-ĐA MRKIĆ: Ali, sin ti je!

PANTELIJA: Nije više!

JEROTIJE: Zovi žandare, svi nek prežu konje! Neće daleko stići peške.

PANTELIJA: Konje? Nije valjda da ti svaki žandar konja ima?

JEROTIJE: Po dva. Vojsku sam, bre, od njih napravio, moj Pantelija! I topove im dovuk'o. Kraljevski puk mogu da prepisaju iz dva plotuna. A kad je u'vatim, za tebe ću, Pecko, tako ćelavog, da je udam!

PECKO: Za mene?!

JEROTIJE: Rešila da me bruka, e pa ima da joj presedne za ceo život! U poteru!!!

(Jerotije počne da viče, a za njim i Pantelija. Jerotije se iznenadi, al' mu prija. I Panteliji. Mržnja spaja nespojivo.)

JEROTIJE: U Nišku tvrđavu u okove ih dajte...

PANTELIJA: ...Zube da im povade! U Osmanov podrum na makare...

JEROTIJE: ...uši da im istesterišu! U Berber kulu...

PANTELIJA: ...oči da im izvade! U Petrovaradin ...

JEROTIJE: ...nosine da im iščupaju! Ima, bre, da ih nema!

(Muzika – vojnički ritam)

PANTELIJA: A pos'o, Jerotije?

JEROTIJE: Računaj da smo se dogovorili!

(E, sad se već grle, ljube i zapevaju.)

JEROTIJE I PANTELIJA:

Na Banjicu u samicu,

bukagije od robije,

Mitrovicu lepoticu,

glave im pod sikiricu

(more) u Požarevac na živoderac!

KRAJ ČETVRTOG ČINA

PETI ČIN

Gori, gori, da l' se nešto menja?

(Trg u srezu Krkića. Zora. Popaljeni ostaci Putujućeg pozorišta „Evrem i Evdokija“ još uvek svuda unaokolo. Dolaze Jerotije, G-đa Krkić i Pecko. Pecko nosi veliki džak u kojem je težak teret. Prilaze spomeniku kralju Aleksandru Obrenoviću. G-đa Krkić rida li rida...)

G-ĐA KRKIĆ: Jao mene...

JEROTIJE: Ćuti, ženo, ne staj mi i ti na muku...

PECKO: Samo da mi ona moja Dojana dopadne šaka...

JEROTIJE: E, ovakvu noć još ne pamtim. I glumci, i Pantelija, i prevrat...

PECKO: Ne razumem, odakle im pare da pazare konje? Peške da su pobegli, očas bi ih žandari stigli... Ovako, celu noć su ih vijali.

G-ĐA KRKIĆ: Jadno moje dete...

JEROTIJE: Šta jadno, šta jadno, bre!? Ona im je pare za konje dala, niko drugi. Žensko, a jaše i laže k'o da je u štali odrasla, a ne u kući. Jedva su ih žandari stigli. More, neka, neka, drugi ću ja list da okrenem... Pecko, čim ih dovedu, odma' da im zavrneš šiju da ti kažu kod koga su sinoć konje pazarili. Zatvorske kerove će taj da mi čuva, a ne konje. Jebem ti narod nerazuman, glumcima konje da prodaje... 'Mesto da ih okiva, on ih potkiva!

G-ĐA KRKIĆ: Šta će biti s Julijanom, Jerotije? S našom jedinicom, mezimicom...

JEROTIJE: Jedinica, mezimica... K'o o čemu, baba o uštipcima.
K'o da ne gori s druge strane.

G-ĐA KRKIĆ: Kako možeš tako? Čerka ti je.

JEROTIJE: Ama, ženo, to smo završili. Kralja ubiše, a ti povazdan o Julijani...

PECKO: Gos'n Jerotije, pa šta da radim ja s ovim? (Pokazuje na džak.)

JEROTIJE: Vadi Peru iz džaka i meći ga na postolje, crko da-bogda.

(Pecko vadi iz džaka bistu kralja Petra I Karađorđevića.)

PECKO: Dobro je te smo se na vreme obezbedili. (Pokazuje na spomenik kralju Aleksandru Obrenoviću.) A ovoga da bacim?

JEROTIJE: Ni slučajno! Ko zna da l' će nam zatrebati. Neka ga u podrumu.

PECKO: Pa ubili su ga. I njega i Dragu Mašin. Javili iz ministarstva unutrašnjih dela.

JEROTIJE: A jesu li potvrdili?

PECKO: Stoput' sam kaz'o, jesu! Pisalo je: kralj Aleksandar i kraljica Draga Obrenović ubijeni - tačka. Kralj Petar stig'o u Srbiju - tačka. Dole kralj - zarez - živeo kralj - znak uzvika.

JEROTIJE: Dole, gore... More, ne bi me začudilo da za koji mesec jave da su ga povampirli, sa sve onom nerotkinjom - tačka. Čuvaj ga, 'leba ne jede. Ništa više ne može da me iznenadi.

G-ĐA KRKIĆ: Rođeno dete u manastir da daš...

JEROTIJE: Opet ona! More, lepo je Pantelija onu svoju izdresirao, sama sebi maramu u usta meće.

PECKO: Šta će biti s nama, gos'n načelnice?

JEROTIJE: A šta može da bude? Da l' nam je prvina? Jagnjeću kožu ima da namaknemo, malo ćemo da podmažemo...

G-ĐA KRKIĆ: Kol'ko?

JEROTIJE: Čim si čula za pare, odma' ploču menjaš.

G-ĐA KRKIĆ: Jadno moje dete...

JEROTIJE: Ako treba i mnogo ćemo da podmažemo... Samo prvi udar da izdržimo, glavu na ramenima da sačuvamo. A posle... Ihaj! Nije Jerotije bilo ko. Nije moj deda džaba, bre, na Čegru u barutanu, barabar sa Sinđelićem, pucao.

PECKO: Ne rekoste li da je košulju o takovsko grmlje pocepao, sve kličući...

JEROTIJE: Ko, deda Sava? Nikad. Lobanja mu, bre, dan-danas u Čelekuli stoji, uzidana... To je dokaz nad dokazima!

PECKO: Sve su lobanje iste...

JEROTIJE: Ti znaš. Šta si ti, doktor ili praktikant? A i onaj Apis, naš'o kad će prevrat da pravi. Što ne sačeka željeznica da prođe ovuda, pa onda oba kralja da je ubio ne bi se, vala, ni ovoliko potres'o. Boli njega za običan narod...

PECKO: Ima sad Pantelija da se raskukuriče k'o što nikad nije.

JEROTIJE: Što?

PECKO: Koliko smo depeša u Beograd poslali, sa prijavama da je Mrkić za Karađorđeviče, iha... To će, bojim se, da nam presedne.

JEROTIJE: A ti misliš da on to isto za mene u Beograd nije dojavljiv'o? Kol'ko god da je mojih dojava bilo, njegovih je vazda duplo više tamo stizalo... Ama, lako je meni s njim, doakaću mu već... Nego, koga li će sad u srez da mi pošalju... (Počne naglo da se smeje. Kakav je to smeh... Zarazan.)

G-ĐA KRKIĆ: Šta se smeješ, crni Jerotije? Nije za smejanje, nego za plakanje.

PECKO: Šta je smešno, recite pa i mi da se smejemo?

JEROTIJE: Pobeže Vujić s Pantelijinom kaparom.

G-ĐA KRKIĆ: Pa i s našom je.

JEROTIJE: Ako, samo nek je i s njegovom. Bože, daj mi ovako da se smejem svaki dan, a ne samo da ropčem!

(Jerotije se smeje, g-đa Krkić plače. Pecko ne zna šta da radi. Iz daljine se čuje vika.)

ŽIVKA: Lepo sam ti još u Beogradu govorila, Simo, svi mogu ostavku da daju, samo ti ne smeš!

SIMA: Ćuti, ženo...

ŽIVKA: Nemoj ti mene da učutkuješ. E, 'de bi tebi kraj bio da si mene poslušao, ne bi dovde koske vuk'o, u ovaj srez Bogu iza nogu da službuješ...

(Odjednom, tajac na trgu. Jerotije, g-đa Krkić i Pecko osluškuju.)

JEROTIJE: Čuste li vi ovo?

PECKO: Ćusmo.

G-ĐA KRKIĆ: Kad ga pre poslaše...

JEROTIJE: (Pokazuje na Obrenovićevu bistu.) Pecko, meći brzo ovoga u džak.

PECKO: Ko ide gde, sad sam se zbunio.

JEROTIJE: Acu u džak, Peru na postolje, idiote! Ženo, pomaži mu.

(Stavljaju bistu Aleksandra Obrenovića u džak, a Kralja Petra I Karađorđevića na postolje. Sledi vrlo čudan, novi prizor. Bivši ministar Sima Popović ulazi, nosi kofere, a za njim ide žena mu, bivša ministarka, Živka Popović. Jerotije, G-đa Krkić i Pecko se pogledaju i među sobom komentarišu.)

JEROTIJE: Ministar!

G-ĐA KRKIĆ: Ministarka!

PECKO: To su oni sa slike iz žurnala!

ŽIVKA: Da nisi svojom voljom ostavku davao, možda bismo mi još ministrovali.

SIMA: Morao sam, ženo.

ŽIVKA: Nisi morao.

SIMA: Aman, ubili su kralja.

ŽIVKA: Neka su. Ceo svet da su pobili, to se tebe ne tiče. More, da sam ja neka vlast bila, videli bi oni.

SIMA: Šta si metnula u ove kofere, kamenje?

ŽIVKA: Ja sam mislila železnicom da idemo, a ono, poslednja stanica Ivanjica. Odatle, šipči sam... Čeda će, bre, da ima voz, a mi ne. Je l' to pravda!?

JEROTIJE: (Za sebe.) Nije... (Raportira.) Načelnik sreza, Jerotije Krkić, na raspolaganju gos'n ministre. A otkud vi ovde? Da nisu valjda, ne dao Bog...

SIMA: Jesu, Jerotije, jesu...

JEROTIJE: Kad pre...?

SIMA: I ja kažem, kad pre.

JEROTIJE: Znači, ja od sad da vas ne zovem gos'n ministre, nego gos'n načelnice.

SIMA: Tako je, Jerotije.

ŽIVKA: Mene ćeš da zoveš gospođo načelnice!

PECKO: Gos'n načelnice, gosp'a načelnice, da vam pomognem oko kofera.

ŽIVKA: 'Ajde... Nigde žandara da se prihvate, od Ivanjice do ovde. Nema ni čeza, a kamo li mog divnog fijakera...

JEROTIJE: Žandare smo u poteru za nekim glumcima, probi-svetima, dali. Sa' će oni.

PECKO: (Simi, diskretnije.) Gos'n načelnice, ja vam uvek stojim na raspolaganju, a i moja buduća žena, ako zatreba da vas zakrpi i to...

ŽIVKA: Ima njega ko će da cepa, ama od tog cepanja ga neće ni singerica proštepiti na celo!

JEROTIJE: A jelte, jesu li i Panteliju?

SIMA: Jesu, i njega...

JEROTIJE: E, sad mi je laknulo...

G-ĐA KRKIĆ: Dođe nama crni vakat!

ŽIVKA: Dođe, dođe...

(Dolazi Pantelija sa ženom, ali i sa glumcima koje sprovode žandari.)

PANTELIJA: Šta je, zaigrala mečka i na tvoja vrata, Jerotije?!

JEROTIJE: A na tvoja, kao, nije.

PANTELIJA: Jeste, ama samo kad je i na tvoja, blago meni!

G-ĐA MRKIĆ: (Skine maramu sa usta.) Blago meni!

PANTELIJA: Ženo!

(G-đa Mrkić vraća sama maramu u usta.)

ŽIVKA: Koga ti to nazivaš mečkom, bre? Simo, ču li ti njega?
Tako li se bivši vladin ministar poštuje...

SIMA: Čuh ženo, čuh.

PANTELIJA: Ama, to se tako kaže...

ŽIVKA: More, neću ni da se pomisli, a kamo li da se kaže. Je l' tako, Simo?

SIMA: Tako je, ženo.

ŽIVKA: Ima red ovde da se uspostavi iznova. Je l' tako, Simo?

SIMA: Tako je, ženo.

ŽIVKA: Načelnik i načelnica, od Ivanjice kofere sami da vuku, a žandari po šumi... More, samo da vas Sima uzme pod svoje. Je l' tako, Simo?

SIMA: Tako je, ženo.

ŽIVKA: (Pogleda u glumce.) Grdne beštije ste pohvatali, gledaj kakvi su.

PANTELIJA: To su vam opasni prestupnici.

JEROTIJE: Najopasniji.

AVRAM: Gos'n načelnici, gos'n ministri, koji god da je dežuran, ja da vam kažem, mi ništa nismo krivi, mi smo glumci, mi se u politiku ne mešamo...

JEROTIJE: E, hvala Bogu da smo vas po'vatali...

PANTELIJA: Da imamo na kome bes da iskalimo...

JULIJANA: Tata, ne!

RATKO: Oče!

JEROTIJE: (Julijani.) Ti da ćutiš, ne gine ti manastir.

G-ĐA KRKIĆ: Jerotije!

PANTELIJA: (Ratku.) A tebi trgovina na Kosovu!

(G-đa Mrkić skine maramu.)

G-ĐA MRKIĆ: Pantelija!

PANTELIIJA: Vraćaj krpu na usta, ženo!

G-ĐA MRKIĆ: Gde će ti duša, sina jedinca na Kosovo da šalješ...

PANTELIIJA: Rakoh ti, krpu vraćaj na mesto!

EVREM: Mi smo samo hteli pozorište da sačinimo...

EVDOKIJA: Narod da zabavljamo, da ga od politike manemo...

METODIJE: Božansku lepotu pred njega da metimo.

AVRAM: Jes' da smo glumci, plus sam ja Ciganin, al' smo meki ljudi, k'o pamuk.

PECKO: Tišina, bre!

DOJANA: Pecko...

PECKO: (Žandarima.) Vodite ih u aps! Sve do jednog! (Poka-
zuje žandarima na Dojanu.) A nju prvu da ste mi do-
veli na prepitivanje!

ŽIVKA: Čekaj, čekaj! Ko ovde 'apsi od danas? Mi, il' vi, a Si-
mo?

SIMA: Bogme, mi ženo.

ŽIVKA: Je li glumci, kakvo vi to pozorište pominjete?

RATKO: Umetničko, društveno angažovano...

EVREM: Ćut! Ja ću... Mi smo, gospođo načelnice, gospodine
načelnice, mislili da načinimo nešto veselo, da se ljudi
zabave, muka da ih prođe. Da se smeju Tošici, da vide
šta valja da je čovek, kad je karakter k'o što je, na pri-
mer, majstor Mitar, da čuju kakav je junak Obilić bio,
a da saznaju šta ne valja da su, kakvi budu, uzmimo za
primer, baron Golić, ili Fema, ne daj Bože. Turke da
sastavljamo sa zemljom drvenim mačevima k'o sno-

plje, tantuze na 'iljade da brojimo, pesmom da veseli-
mo, život da ukrašavamo. I verno dinastiji da služimo.

JEROTIJE: Kojoj dinastiji?

EVREM: Vladajućoj, kojoj bi drugoj.

ŽIVKA: Simo, nešto mi je došlo u pamet.

SIMA: Samo da nije Nikaragva...

ŽIVKA: Kakav Nikaragva, ubio ga Bog da ga ne ubije... Došlo
mi je u pamet kako da se iz ove vukojebine izvučemo.

SVI U GLAS: Kako?!

ŽIVKA: Sresko pozorište da načinimo, pravo pravcato, k'o be-
ogradsko. Pa na sva zvona da razglasimo, da pišu svi
žurnali: bivši ministar, a ovdašnji sreski načelnik, Sima
Popović, i žena mu Živka, otvorili prvo pozorište u da-
lekome srezu. Istorijski događaj!

SIMA: I onda, i onda!?

ŽIVKA: I to kad svi pročitaju, kad vide kako smo napredni,
ima u Beograd lično Kralj da nas pozove, u dvor, da se
s nama lepo i naširoko porazgovara: „Gos'n Simo,
gosp'a Živka, vi ste ti što ste pozorište načinili, pa vas
narod po vašem srezu, ama i po celoj Srbiji slavi li sla-
vi... Vi ste pravi ljudi za...”

SIMA: Za?

ŽIVKA: Mućni malo glavom! „Za moju novu...”

SIMA: „Za moju novu vladu!”

ŽIVKA: Tako je, Simo, pravi ljudi za Kraljevu novu vladu!

SIMA: Bože Živka, ti izistinski misliš da to može tako da bude?

ŽIVKA: Naravno da može. Je si li ti čuo Petra kako viče da ište
sveopšti napredak u državi?

SIMA: Čuo sam ga za to, al' ga ne čuh da je ikakvo pozorište
pominjao.

ŽIVKA: Pominjaće, ne zvala sa je Živka. Jesam li ikada omanula u političkoj proceni stvari?

SIMA: Pa...

ŽIVKA: Ako mi sad samo jednim slovom pomeneš Nikaragvu, obe ću ti noge prebiti, znaš! Simo, ako si još kakva takva vlast, a jesi, ima da uradiš kako sam ti kazala, pa šta košta da košta...

SIMA: Bogme, više od ovoga ne mož' da me košta. (Žandari-
ma.) Skidaj glumcima te bukagije s ruku, da ljudi na posao prionu. Od sutra što ištu, da im se da, ama i više od toga. 'Oću pozorište ovde na ovom trgu da vidim, do svetog Jovana pod krovom da bude.

JEROTIJE: Do svetog Jovana!

PANTELIJA: Budi bog s nama...

SIMA: I nemoj da sam čuo da mi je neko kočio napredak, da mu ja ne bi'...

ŽIVKA: Ne dao mu Bog! More, il' će biti kako ja i Sima kažemo, il' će grdna nevolja da se izrodi! Je l' jasno!

PANTELIJA I JEROTIJE: Jasno!

ŽIVKA: Biće, bre, Živka opet ministarka – kulture!

(Svi su zabezeknuti. Čute. Odjednom iz tišine se prolomi Živkin vrisak, od sreće, i na to se nadoveže zvuk trubača. Opšte slavlje. Svi se uskomešaju, cupkaju u ritnu trubača i krenu pozorište da prave. Stižu stubovi, zavese, Metodije glumata, Baltazar drži portal da ne padne, žandari pocupkuju, sa njima i bivši načelnici, šta će. Kolo se povede, g-đa Mrkić izvadi iz usta krpu pa zavrti kroz vazduh. Ratko grli Julijanu, na glavu joj beli veo stavlja, Avram prigrlio Dojanu, Pecko se buni. Evrem grli

Evdokiju i njih dvoje lagano krenu u prvi plan. Gledaju u prizor novog teatra.)

EVREM: Jesam li ti kazao da ćemo kad-tad teatar načiniti.

EVDOKIJA: Kol'ko li će, samo, da traje...

EVREM: Nek traje dok traje. Kad ga ne bude, a mi ćemo opet novi da načinimo.

EVDOKIJA: I dokle tako, Evreme?!

EVREM: Ne znam, nećemo ni mi, vazda, mimo sveta. Stići ćemo valjda negde!!!

(Kulminacija slavlja. Živka uzima pušku od žandara i puca u vis. Sa cuga pada reflektor. Tišina. Mrak!)

KRAJ

**'AJDUCI SU OPET
MEĐU NAMA**

Prvi pozorišni western

LICA:

AGAPIJE GAVRILOVIĆ

Otac porodice, od oca Gavrila 'arambaše Velikog, 'oće da postane načelnik umesto načelnika.

BERIVOJE

Prvi sin Agapijev, ratnik.

VANKO

Drugi sin Agapijev, pronalazač.

RADULIN

Treći sin Agapijev, akcionar.

BRZOTA

Četvrti sin Agapijev, izviđač.

HRANČE

Peti sin Agapijev, porodična veza s onim svetom.

HRISTIVOJE alijas MUZA

Šesti sin Agapijev, pesnik.

SURDUL ZAVIDOVIĆ

Sreski načelnik, od oca Zavide, 'ajduka koga je Knjaz postavio za načelnika.

ANĐELIJA

Kćer Surdulova i ljuba Muzina.

TVRDOJE

Narednik žandarmerije u Crnom Mrsištu.

NEGOVAN

Šef železničke stanice u Crnom Mrsištu.

ŠLEMAN FELER umetnički LEONARDO

Ekspert!

ZAHARIJE

Pisar u srezu, pasja vernost i kokošija mudrost.

RASTOJE

Mašinovođa, hipohondar.

SOKOL

Umorni žandar.

IGNJATIJE

Još umorniji žandar.

RUDARI

i

GAVRIL 'ARAMBAŠA VELIKI

Lice s onoga sveta.

Mesto zbivanja: Crno Mrsište, istočna Srbija.

Vreme: između dva rata.

PRVI DEO

PRVA SLIKA

(Železnička stanica u Crnom Mrsištu. Negovan, šef stanice, ogleda se i stavlja kapu. Oko vrata mu šarena, svilena marama.)

NEGOVAN: Dragi putnici, voz iz Male Varoši za Zaječar, sa vezom za prestoni Beograd, u Crno Mrsište stiže za frtalj sata, otprilike. Mole se putnici da se uklone sa pruge i u redu sačekaju voz. Oni koji nisu kupili karte, ili iste nisu prijavili na evidenciju, da dođu odmah i obave sve u kancelariji mlađeg službenika prve klase Negovana, tj. mene. Ukoliko to ne urade može da im se desi da idu peške. Da se zna!

(Čuje se buka. Brzota na parnom motociklu, tzv. ćumrociklu.)

BRZOTA: Čuvaj, ne rade kočnice!

(Ćumrocikl se zaustavlja na šinama. Brzota pada preko njega.)

NEGOVAN: O, sakloni me Bože! Šta ti je to, crni Brzota?

BRZOTA: Ne pitaj me...

NEGOVAN: Pa pitam te! Voz će da naiđe.

BRZOTA: Ćumrocikl. Vankovo čudo na paru.

NEGOVAN: Taj ti je brat antihrist. Samo plaši ljude nekim skalamerijama. Sklanjaj to sa šina!

BRZOTA: 'Ajde, pomози mi malo.

NEGOVAN: Ne mogu. Ruke sam mazao mašču.

BRZOTA: Pomozi, vidiš kolike su mi bisage.

NEGOVAN: Šta ti je u njima?

BRZOTA: Šta ti treba.

NEGOVAN: Švercuješ, švercuješ...

BRZOTA: Ne možemo svi na državne jaslje. 'Ajde!

NEGOVAN: Nesrećo 'ajdučka, da guram... Sve će mi ruke popucati...

(Čuje se komešanje, vika, demonstracije. Narod uzvikuje parole: Lopovi, pod zemljom kopamo, na zemlji crkavamo! 'Oćemo plate! Dole Surdul!)

BRZOTA: Negovane, šta je ovo?

NEGOVAN: Demonstracije! Rudari se bune.

BRZOTA: Na stanicu?

NEGOVAN: Čekaju načelnika.

BRZOTA: Surdula! Zar će i on... Mislim, i on putuje?

NEGOVAN: Nisi znao? Ide za Beograd.

BRZOTA: Ne sme da me zatekne ovde. Gde ću robu?

NEGOVAN: Pa, može kod mene u kancelariju, ali...

BRZOTA: Ležarina, a?

NEGOVAN: Ja rizikujem!

BRZOTA: Dobro, de. Uzimaj bisage!

(Brzota i Negovan nose bisage u kancelariju. Ulaze demonstranti, rudari. Uzvikuju parole. Nose transparente. Kroz masu se probija načelnik Surdul. Za njim idu dva žandara, Sokol i Ignjatije, nose jedan veliki drveni sanduk za koji su privezani lisičama. Oni odlažu sanduk i Surdul se penje na njega, te se obraća demonstrantima.)

SURDUL: Rudari, braćo i sestre!

SOKOL i IGNJATIJE: Tišina, bre! Tišina!

(Demonstranti se umire.)

SURDUL: Rudari, braćo i sestre! Najdraži moji! Strpite se, još malo!

RUDARI: 'Oćemo plate! Dva meseca ne primamo plate!

SURDUL: Mir! Mir! Ja vas razumem, potpuno ste u pravu! Ali, razumite i vi nas! 'Ajduci haraju prugom. Opljačkali su pet tovara zlata.

RUDARI: Ua... Lopovi... Dok lopovi krađu, žandari biju narod...

SURDUL: Međutim, ja sam odlučio da danas lično krenem na voz i, rizikujući svoj život, otpremim zlato i donesem vam plate!

RUDARI: 'Oćemo plate, 'oćemo plate!!!

SURDUL: Rudari! Braćo i sestre! Biće para, biće plata, ja vam dajem reč, a moja reč nije bilo čija. Surdul sam ja, bre, Surdul!

(Duga tišina. Tajac. A zatim oduševljanje.)

RUDARI: Živeo načelnik Surdul! Živeo!!!

SURDUL: Živi vi meni bili i u miru se razišli.

(Demonstranti se polako razilaze. Sokol i Ignjatije ih guraju.)

SOKOL i IGNJATIJE: 'Ajde, razilazi se, razilazi...

(Sokol i Ignjatije izguraju demonstrante, noseći sve vreme sanduk za koji su privezani lisicama.)

SOKOL: Svaka čast gos'n načelniče. Nama gos'n narednik Tvrdoje viče: „'Apsi Sokole, malti Ignjatije!”, mi 'apsi, mlati, a oni još bešnji.

IGNJATIJE: Što ih više biješ to više urlaju.

SOKOL: I sad, vi dve reči, a oni mirni.

IGNJATIJE: Svaka vam je od zlata. E da je meni pendrek takav...

SURDUL: Ja znam svoje, a vi to vaše. Nego, gde li je Negovan? Negovane, oj Negovane! Gde si, zašto platu primaš?

(Ulazi Negovan.)

NEGOVAN: Tu sam, tu, gos'n načelniče. Ljubim ruke.

SURDUL: 'Ajde da kuvaš kafu.

NEGOVAN: Odmah.

SURDUL: Stani! Karte si spremio?

NEGOVAN: Jesam. Najbolja mesta. Za vas, za sanduk, za žandare, za vašu ćerku i pisara Zaharija. A gde su Zaharije i Anđelija?

SURDUL: Beru neko cveće, sa' će. Požuri sa tom kafom!

(Negovan izlazi.)

SOKOL: Gos'n načelniče, da nas odvežete malo?

IGNJATIJE: Ruke nam se osušile.

SURDUL: Ne može! Ima da ga držite sve do Beograda. Da se ne odvajate od njega!

SOKOL: Ma, samo za minut, da po'apsimo malo...

IGNJATIJE: Da nam se nađe za put.

SURDUL: Ne i tačka! Kad predamo sanduk u Beogradu, ako ga predamo...

SOKOL: Kako sad „ako ga predamo”? Pa vi rekoste da je ova tura za stoku...

SURDUL: Kuš! Kažem, ako ga predamo, onda 'apsite koliko vam volja. U Beogradu ionako vazda ima neko za 'apšenje.

(Ulaze pisar Zaharije i Anđelija, debela Surdulova ćerka. Zaharije nosi veliki buket poljskog cveća. Anđelija mu pokazuje koje cveće da bere.)

ANĐELIJA: Tu, tu žutu, Zharije. Ma ne tu... Zaharije, Zaharije... Kako ćeš vernog cvetića poznat' međ' neverama?

ZAHARIJE: Kako?

ANĐELIJA: Po njegovom šeširiću i štapiću. Evo, to je taj cvet.

ZAHARIJE: Meni svaki isti.

SURDUL: Anđelija, dete, mani više cveće, eno ti puna avlija.

ANĐELIJA: Papo, proleće je, svuda cveće za darivanje. Evo ruzmarin za tebe, tebi Sokole mirođija da laska, Ignjatiju kandilika, a meni ljubičica verna. Priroda se budi, rađa se život! Beri, Zaharije, beri!

ZAHARIJE: A što više, ima za deset sa'rana...

(Ulazi Negovan, nosi kafu. Anđelija mu daje ružu.)

ANĐELIJA: Negovančiću, za tebe ruža crvena.

(Negovan kine, prolije kafu.)

SURDUL: I, bre, Negovane, ni kafu ne umeš da doneseš.

NEGOVAN: Kijam od polena, alergičan sam.

SURDUL: Daj ovamo to što je ostalo. Je l' slatka?

NEGOVAN: Srednja.

SURDUL: Znam ja kakva je tvoja srednja kafa, da pobaci čovek od nje. Donesi ti meni šećer. Ček, ček der, priđi ovamo. Nagni se. (Hvata Negovana za svilenu maramu koju on nosi prevezanu oko vrata.) Šta ti je ovo?

NEGOVAN: Niste znali? Jedan detaljčić, pikant!

SURDUL: A mogu li ja da te obesim za taj pikant?

NEGOVAN: U, gos'n Surdule, nemojte molim vas.

SURDUL: Skidaj to, nemoj da mi brukaš varoš. M'rš po šećer!

NEGOVAN: Odma'. (Izlazi.)

SURDUL: (Za Negovanom.) More, tebe ću ja da zaposlim da mi čuvaš ćerku noću.

ANĐELIJA: Ali papo...

SURDUL: Šta papo, od tih tvojih travki i bučkuriša svake večeri ti neko zapeva pod prozorom.

ANĐELIJA: Ja im kažem da idu, teram ih.

SURDUL: Mnogo ti njih teraš... Zna se kako se tera: vrelu vodu na glavu, pa onako opareni ima da beže k'o đavo od krsta.

(Ulazi Negovan, nosi posudu sa šećerom.)

NEGOVAN: Evo šećer.

SURDUL: Sipaj. Još jednu. Promešaj malo da se istopi.

NEGOVAN: Mešam, mešam...

(Negovan kine u kafu.)

SURDUL: Ne pljuj mi u kafu, svu je razvodnji. Anđo, dete, uzmi mu ovu cvečku, vidiš da će da povrati.

(Anđelija uzme Negovanu ružu. Surdul spazi ćumrocikl na šinama.)

SURDUL: Je li, Negovane, kakva je ono čuma na sred pruge?

NEGOVAN: Niste znali? To je od Brzote.

SURDUL: Kog Brzote?

NEGOVAN: Brzota, Agapijev sin, unuk pokojnog Gavrila, Bog da mu dušu prosti. (Prekrsti se.)

SURDUL: Hoćeš ti da ti ja odsečem ta tri prsta? Koji mu je to sin po redu?

NEGOVAN: Četvrti.

SURDUL: U, bre, kol'ko ih je nakotio...

NEGOVAN: Ima taj još dvojicu.

SURDUL: Šestorica! Baš se lopov razmnožio. (Pokazuje na ćumrocikl.) I čemu služi to čudo?

NEGOVAN: Za prevoz. Točak na paru. Nešto mu se pokvario pa...

SURDUL: Zaharije, oj, Zaharije!

ZAHARIJE: Berem, gos'n načelniče.

SURDUL: Ostavi te trave i dolazi ovamo!

NEGOVAN: Sa' ću ja Brzotu da zovnem da ga maknemo...

SURDUL: Neka, neka... Ima ko će da ga makne.

ZAHARIJE: Gos' n načelniče, ja ostavio cveće.

SURDUL: Jesi li? E sad piši.

ZAHARIJE: Da pišem?

SURDUL: Piši: sin Agapija Gavrilovića, unuk, hvala Bogu pokojnog, Gavrila Gavrilovića 'arambaše Timočkog, poklanja varoši... (Negovanu.) Kako se ono čudo zove?

NEGOVAN: On ga je krstio „ćumrocikl”.

SURDUL: Eto, piši, „ćumrocikl” poklanja varoši na ime zakašnjenja plaćanja poreza za iduću godinu. Jesi li zapisao?

ZAHARIJE: Jesam.

SURDUL: Da čujem.

ZAHARIJE: (Sriče.) Sin Agapija, pokojni 'arambaša, varoš poklanja porez za iduću godinu.

SURDUL: Pokloniću ja tebi doživotnu robiju, budalo malomna. Negovane, uzmi ti napiši ovo što sam rek'o, pa ga prosledi Brzoti. Da bude po propisu. A ovaj točak (Pokazuje na ćumrocikl.) da se tera kod mene u avliju!

(Niz prugu ide peške mašinovođa Rastoje.)

RASTOJE: Joj, Negovane, joj!

NEGOVAN: Ono Rastoje ide peške!

RASTOJE: Joj, al' me steglo u krstima, 'oće da pukne.

NEGOVAN: Gde ti je voz, crni Rastoje?

RASTOJE: A noge, noge nisu moje. Ovo mi je od onog nazeba što ga nisam izlečio. Lepo ja kažem doktorima, a oni...

NEGOVAN: Gde je voz, ubio te Bog da te ne ubije!?

RASTOJE: Daj mi, der, kocku šećera i vodu... U stvari, nemoj šećer zbog šećerne bolesti, dobio sam je pre nedelju dana...

SURDUL: Govori, sukleto, gde je voz?!

RASTOJE: Gos'n načelnice, moram da vas zamolim da mi pomognete oko bolovanja, ja više ne mogu da teram voz ovako bolestan, plus te traume oko 'ajdučije...

SURDUL: Poslaće tebe Tvrdoje u žandarsku banju. Šta je bilo s vozom?

RASTOJE: Pritisak. Ne moj pritisak. Doduše, i on je ispod svake granice...

SURDUL: Rastoje!

RASTOJE: Kotao nema pritisak. Neko ga prošupljio.

NEGOVAN: 'Ajduci.

SURDUL: Ma kakvi 'ajduci... Mislim, neće oni prazan voz da napadaju. To se ovo govedo (Pokazuje na Rastoja.) napilo pa...

RASTOJE: Ja ne pijem, gos'n Surdule, već godinama. Ne smem zbog čira. Pojede me žgaravica...

SURDUL: More, ti si pijan i kad ne piješ. Kompletan idiot. Šta da radim ja sad?

NEGOVAN: Ima Negovan rešenje za sve. Da vidimo... Možete da upregnete čeze pa preko Secikesu ćuprije do Smrdljive jaruge, tu odma' levo udarite na Krivu kapiju pa uz Ljutu kosinu na vr' Tutine čuke i odatle se lepo spustite pored Strmek bunara pravo na široku prugu, tu sačekate onaj ubrzani iz Niša, sa njim ste, brat bratu, za petnaest sati u Beogradu.

SURDUL: Mog'o bi' ja, po tebi, i peške za Beograd.

NEGOVAN: Dok se ne zakrpi kotao, nema druge.

SURDUL: E izmem ti državnu železnicu kad bez kotlokrpe ne može da makne. Odma' volovi da se upregnu i voz da se odvuče kovaču.

RASTOJE: Ja ne mogu, ja imam ravne tabane, kuk samo što mi nije ispao...

SURDUL: Dosta! To da se zakrpi i 'oću do noćas da krenem iz Mrišta inače ima da vas nema!

RASTOJE: Kako ćemo po pomr'čini, ja sam kratkovid.

SURDUL: Rek'o sam što sam im'o. (Žandarima.) 'Ajde vas dvojica, nosite taj sanduk nazad. Zaharije, uzimaj točak i vozi ga u moju avliju!

ZAHARIJE: Ja ne umem da vozim, ja sam pisar.

SURDUL: Ima li nešto da umete, crkli dabogda!?! Guraj ako ne umeš da voziš, snađi se! Da se preže, da se gura, da se radi! Rad je stvorio čoveka. Rad je čovekov najbolji prijatelj. A šta je čovek bez prijatelja, pitam ja vas, šta? Ostrvo, takoreći, ada. Za kim zvona zvone, je li, za kim?

SOKOL i IGNJATIJE: 'Ajde svi: za kim zvona zvone, za kim...
'ajde...

SVI: Za kim zvona zvone, o Surdule?

SURDUL: Zvona zvone za milione!!!

MRAK

DRUGA SLIKA

(Anđelija je u svom vrtu, sedi i plete veliki venac od cveća. Hristivoje pokušava da preskoči ogradu koja okružuje Anđelijin vrt. Ograda je visoka preko dva metra. Ne polazi mu za rukom nekoliko puta. Stalno je na granici uspeha, oklizne se i padne. Ali, Hristivoje je uporan. Anđelija ga ne vidi i ne čuje, zaneta pletenjem venca. Ona priča sama sa sobom.)

ANĐELIJA: O, Hristivoje, zašto si od Gavrila baš?
Odreci se oca, odreci imena
i ja ću ti cvetak darivati svoj.
A nećeš li, zakuni se da me voliš
i nisam više od Zavida ja.
Jer, šta je ime? Ovaj stručak što nevenom zoveš ti?
Krsti ga drukčije, miris ostaje.

Ne zovite više Hristivoja Hristivojem,
vrline mile ostaće mu sve.

(Hristivoje najzad uspeva da preskoči ogradu.)

- HRISTIVOJE:** Anđelija, zlatni anđelu moj!
Evo me, ljubljena moja,
klečim pred tobom, za ljubav te molim!
- ANĐELIJA:** Hristo, kako dođe? Visoki su vrtu zidovi,
pomisli ko si, ne gine ti smrt
uhvate li te zlotvori moji,
otac mi Surdul, srca kamenog
i muž moj budući, tvrdi.
- HRISTIVOJE:** Šta, muž! Zar ja ti dragan nisam?
- ANĐELIJA:** Sudba me kleta Tvrdoju nosi,
pos'o je sklopljen a žrtva ja sam.
- HRISTIVOJE:** Zar ljubav oni poslom nazivaju
zar ništa sveto im nije?
Reci da šala to je,
reci da ljubav mi kušaš.

(Anđelija ćuti i jeca.)

- HRISTIVOJE:** Onda u manastir, u manastir pođi!
Zar grešnike zemlji da rađaš?
- ANĐELIJA:** Hristivoje, kako ću u manastir, pa mi smo...
- HRISTIVOJE:** Nevinost tvoja u čistoti je duha,
to telo laž je, prolaznost, strast!
- ANĐELIJA:** Ja u manastir ne idem i tačka! Ako nemaš neki
bolji plan, onda...

Dužnost je moja spram roditelja moga
da slušam njegovu ćud.

Taj mi je usud, da pratim ga moram
inaće će bogovi odapeti strele
put cvetnih vrtova mladosti moje!

HRISTIVOJE: Ne, oni to ne bi smeli učiniti,
ne bi mogli, ne bi hteli. To je gore,
to sramno nasilje, od svakog ubistva
namerno izvršenog. Imam plan,
veruj mi mila, ćuj me
i ništa suludo ne ćini
već smerna ćekaj glasnika mog.

ANĐELIJA: A kad on će doć'?

HRISTIVOJE: Doći će, ćekaj ga
on će sigurno doć'.
I pamti šifru.

(Hristivoje daje Anđeliji papirić na kojem je šifra. Ona proćita.)

ANĐELIJA: Muza!? Šifra je to?

HRISTIVOJE: Ne Muza već (Izgovori sa francuskim akcentom.) Muzâ. Proući i uništi!

(Anđelija u slast pojedje papirić.)

HRISTIVOJE: Au revoir...

ANĐELIJA: Planove za nas ćuj,
u njih se uzdam, znaj.
Au revoir Muzâ, mon cher, au revoir...

MRAK

TREĆA SLIKA

(Soba u kući Agapija Gavrilovića. Na zidu u dnu sobe dominira slika pokojnog harambaše Gavrila. Posred sobe Berivoje, prvi sin Agapijev, kupa Agapija u buretu. Riba ga buzdovanom koji je obmotan starim krpama.)

AGAPIJE: Ne štroiš svinju nego pereš oca, idiote!

BERIVOJE: Okvasi se ljudski, tata, propašće nam faktor iznenađenja. Nanjušiće nas. Vidiš kako sam ja, onomad, iskis'o, do gole kože.

AGAPIJE: Život je nekome majka, nekome maćeha, a meni je, vala, očuh! Berivoje, lakše s'tim buzdovanom, razbiću ti ga o glavu.

BERIVOJE: Kad nisi 'teo da kisneš sa mnom...

AGAPIJE: Aman, kožu mi oguli!

BERIVOJE: Mora tako, nataložilo se.

AGAPIJE: Jao! E, sad mi je dosta. Dosta!

(Agapije izlazi iz bureta.)

AGAPIJE: Daj mi to odelo!

BERIVOJE: (Dajući mu odelo.) Tata, ti si nervozan.

AGAPIJE: I ti bi bio da imaš ovakvu decu.

BERIVOJE: Ako se sekiraš za voz... Ovoliki sam šiljak uz'o i tako ga krvnički maljem nabio... Napravio sam rupu u kotlu k'o da ga je đule prošupljilo.

AGAPIJE: Rek'o sam ti rupicu da napraviš, a ne septičku jamu. Ako ne stignu do noćas da zakrpe kotao opet će izju-

tra, po danu da putuju, a po danu se u 'ajdučiju ne ide.
I gde je taj Brzota...

(Spolja se čuje lavež psa.)

BERIVOJE: Evo ga, tata.

(Na prozoru se pojavi Negovan.)

NEGOVAN: To sam ja, Negovan.

(Berivoje maše buzdovanom i reži.)

NEGOVAN: Gos'n Agapije, smirite ovoga.

BERIVOJE: Da ga nabijem na kolac, tata?

NEGOVAN: Recite tome prostaku da ne bude tako napadan.

AGAPIJE: Berivoje, miran! (Negovanu.) Šta 'oćeš, govori?

NEGOVAN: Mislio sam da će vas zanimati to da voz kasni, pa
kažem sebi: „Zašto, Negovane, da se gos'n Agapije, i
sitna deca mu, deranžiraju i dvaput idu do stanice, kad
možeš ti lepo da odeš i učiniš im uslugu.”

AGAPIJE: Kakvu uslugu?

NEGOVAN: Pa, da vam rezervišem karte. Navalica, znate,
žandari, Zaharije, Anđelija... Svi bi da putuju. A, bogami,
'oće i gos'n načelnik.

AGAPIJE: Surdul? Dobro, i ka' će taj voz da krene?

NEGOVAN: Mora do večeri. Žure zbog veze za Beograd.

BERIVOJE: Eto, vidiš da će noću...

AGAPIJE: Kuš! Navalica, veliš. Pa, dobro, kol'ko ja karata da
uzmem, da se ne guram?

NEGOVAN: Jedno, čet'r'es', zbog konfora. Svaka po banku i još pet banki za prtljag... To mu dođe čet'r'es' pet banki.

AGAPIJE: Negovane, Negovane...

NEGOVAN: Može i bez багаža.

AGAPIJE: Nema tebi zime dok ima putnika. Evo ti, na (Daje Negovanu novac.) i nemoj da te čujem da po varoši la-prdaš kom' si prod'o... karte!

NEGOVAN: I, gos'n Agapije, pa znate vi mene.

AGAPIJE: Baš zato. Ako ti se omakne, poslaću ti Berivoja na kafu...

NEGOVAN: Daleko bilo...

AGAPIJE: 'Ajde, put pod noge!

NEGOVAN: Uzdravlje...

(Negovan odlazi. Za njim Berivoje mlatara buzdovanom i reži.)

AGAPIJE: Smiri se, bre, životinjo!

BERIVOJE: Nabiću ja njega na kolac, kad-tad.

AGAPIJE: I Surdul putuje sa zlatom... Kuva taj nešto, kuva. More, šta god kuv'o ja ću da mu zapržim.

(U sobu trkom ulaze Vanko i Hranče. U rukama im alat za kopanje. Prljavi su od peska i zemlje. Jako su uplašeni.)

VANKO: Tata, tata, duh!

AGAPIJE: Kakav duh, šta bulaznite?

HRANČE: (Uhvativši se za Agapija, drma ga. Počinje da muca.) Beo, pppravi vvvampir!

AGAPIJE: Gde je vampir!?

HRANČE: U pppo...

AGAPIJE: Nemoj ti, Vanko će.

VANKO: U podrumu, tata. Beo, ružan... Strašan!

AGAPIJE: Vanko... 'Ajde Hranče, on je blesav, al' ti si, kanda, neki čovek od nauke, pronalazač, a ovamo veruješ u duhove i vampire.

VANKO: Tata, ovaj je bio pravi.

(Čuje se bat koraka.)

HRANČE: Evo ga, iide!

(Svi se uplaše. Berivoje se sakrije, sa braćom, iza Agapija. Reži. U sobu ulazi Radulin. Sav je beo, od brašna. U ruci mu flaša vina.)

RADULIN: Tata, znaš kako nam je dobro ovo staro vino... (Ugleda ih kako su se ukočili od straha.) Šta je bilo, išijas?

AGAPIJE i VANKO: Radulin!

HRANČE: Rrrrrrrradulin!

RADULIN: Je l' to neka igra pogađanja?

AGAPIJE: Od čega si tako beo, crni Raduline?

RADULIN: Ma pale mi naćve na glavu... Dok sam ih vrać'o puko džak...

AGAPIJE: I bez 'leba ćeš da nas ostaviš, pijanduro blesava.

RADULIN: Vire klinovi iz naćvi na sve strane, kako ste ih to napravili...

AGAPIJE: Jao... A šta ćeš ti u podumu?

RADULINA: Čuvao sam blago, tajo...

AGAPIJE: Kakvo blago, sukletu nacvrcana... Berivoje, jesam li ti ja rekao da ga ne puštaš u podrum...

BERIVOJE: Izmigoljio mi se, dok sam spavao.

AGAPIJE: More ima da ne spavaš više, je l' jasno!?

BERIVOJE: Jasno!

RADULIN: A ko će da nam degustira arhivska vina, da nisu cikhula, ako ne ja? Tu sam ekspert.

AGAPIJE: Kakav bre ekspert, ti bi i sirće popio...

RADULIN: Javili su mi da je na berzi vrednost akcija vina skočila po indeksnoj stopi od...

AGAPIJE: Ostavi me više sa tom berzom, molim te...

RADULIN: Tata, kol'ko puta treba da ti ponovim da je budućnost ekonomije u berzama, a ne u 'ajdučiji? Važno je ulagati.

AGAPIJE: U šta!? U rudnik zlata na Severnom polu, u plantaže pirinča u Kineskom moru. Ti si jedini idiot kome su prodali 128% akcija Kipa slobode. Šta sam ja Bogu skrivio da mi zapadnu ovakva deca? Sve idiot do idiota.

BERIVOJE: Zar i ja, tata?

AGAPIJE: Ti prvi! Još se u onog Hristivoja kunem...

HRANČE: Mmmmeni je ddeda za Hhristivoja kaz'o...

AGAPIJE: Rek'o ti je da mi je njega pravio neki komšija. Pričao si nam, ako to što ispuštaš može da se zove pričom. (Obraćajući se slici Gavriila.) A i ti tata, od tolike lajave dece našao si njemu mutavom da se javljaš s onoga sveta.

BERIVOJE: Nije lako to kad umreš.

RADULIN: Da popijemo po jednu za pokoj duše deda Gavriilove.

AGAPIJE: Vala, oplakuješ ga od kad ustaneš, ne ispuštaš flašu iz ruke.

RADULIN: Šta da radim kad sam bio mnogo vezan za dedu? (Odsipa malo rakije na pod, pa nazdravi slici Gavriila.)

(Čuje se lavež psa, režanje, zatim dugo cijukanje.)

VANKO: E, ovo je Brzota.

BERIVOJE: Opet mi udavi kera. (Ulazi Brzota.) Ubico!

BRZOTA: Berivoje, pred kuću se vezuju domaće životinje, a ne zveri.

AGAPIJE: Hvala dragom Bogu, da si se setio da dođeš.

BRZOTA: Ma, vukli smo volovima voz, nego slušajte novosti...

AGAPIJE: Čuli smo ih već. Bio Negovan, javio i naplatio. Ti si mi neki izviđač, on je peške stig'o pre tebe.

BRZOTA: I ja sam iš'o peške.

VANKO: Gde ti je ćumrocikl?

BRZOTA: Oduz'o mi ga Surdul.

AGAPIJE: Opet si vozio brzo.

BRZOTA: Nisam tata, tebe mi.

AGAPIJE: Ne kuni se u mene, baksuze!

BRZOTA: Oduz'o mi ga zbog poreza za iduću godinu.

AGAPIJE: Oca li mu zelenaškog. Gde je roba?

BRZOTA: Kod Negovana u kancelariji.

AGAPIJE: Plaćaš ležarinu!?

BRZOTA: Gde ću onolike bisage da teglim uz brdo?

AGAPIJE: Plaćam Srbu Cveklu preko, Mile Parče me čeka na granici, skeledžija Rajski Arandel uvek uzme k'o okean da prevesla, a o Sveti Živcu na ćupriji i da ne pričam. Sad još ležarina kod Negovana, maramče li mu njegovo. Šta će meni da ostane!?

BRZOTA: Pa ti me drugi put šalji il' u šverc il' u izviđanje. Ne može i jedno i drugo. Iznenadio me Surdul, šta da radim?

(Ulazi Leonardo. Svi zapanjeno gledaju u njega.)

LEONARDO: Guten Tag.

AGAPIJE: Koji ti je sad pa ovaj?

BRZOTA: On mi se prikačio dole, kaže da ga je Radulin pozvao.

RADULIN: O, Herr Leonardo... Guten Tag.

BERIVOJE: Švapski špijun, tata!

RADULIN: Nije špijun, to mi je kolega sa studija u Beču. Zajedno smo studirali ekonomiju, posle je on upisao onu umetničku...

AGAPIJE: Sad je meni jasno što ti od prve godine nisi mak'o.

RADULIN: Tata, tražio si majstora da ti mála kuću. Leonardo je prvi moler u Beču.

AGAPIJE: Voimje oca... (Krsti se.)

LEONARDO: Ich bin Šleman Feler, umetnički Leonardo, ekspert za preuređivati enetrijer, plus istraživač i humanist.

AGAPIJE: Sve si, samo ne ono što mi treba.

BERIVOJE: Na kolac!

RADULIN: Leonardo misli da našoj kući nije dovoljno samo obično malanje, već jedno totalno preuređivanje.

LEONARDO: Kakfo zastarelo arhitektura, skandalosno, primitifno. Entrée unmöglich ofde, passage moralo biti sa puno svetlo...

BRZOTA: Meni je ovaj još od varoši bio sumnjiv.

LEONARDO: Ja prvo srušila ofaj zid i dislocirala...

VANKO: Ovo je potporni zid, srušiće se krov!

BRZOTA: Tata, ili puštaj Berivoja da ga natačinje na kolac ili...

AGAPIJE: Čekaj da ga čujem do kraja, da vidim dokle će.

LEONARDO: Efo planofi da pogledala. To biti prafa moderna evropska dvorac, koji mi budemo nazfali „Četiri godišnja doba“!

AGAPIJE: Kako, leba ti?

LEONARDO: Četiri godišnja doba...

VANKO: Zašto?

AGAPIJE: E, uze mi reč iz usta...

LEONARDO: Zato što ja ofu glafnu sobu...

BERIVOJE: Glavnu i jedinu...

AGAPIJE: Berivoje, šilji i ćuti!

LEONARDO: Glafnu sobu budem ofarbala zidofi u četiri godišnja doba. Jedno zid kako proleće, sa cfeće fisibaba...

BERIVOJE: I visideda...

AGAPIJE: Ćuti!

BERIVOJE: Šiljim ga ja, tata, šiljim!

LEONARDO: Drugi zid ja okrečila u sunce, kako leto, treći u tužna frba kako padala lišće u jesen, a četvrti u zima!

VANKO: Kako u zimu?

LEONARDO: U bela, kako sneg!

BRZOTA: Klot bela?

LEONARDO: Klot!

BRZOTA: E, ta mi se sviđa...

LEONARDO: Ali krećenje došlo tek kada uradimo adaptacija. Efo planofi da fidite...

(Leonardo vadi planove, svi prilaze da vide.)

LEONARDO: U salon bude jedno feliko stolica za odmor, u stil od kralj Luj Četrnaesti, koga su zfali jos i Kralj Sunce, to uz sunce na zid ima da bude šik!

BERIVOJE: Tata, ja zašiljio?

AGAPIJE: Stpljenja sine, doći će i tvojih pet minuta...

HRANČE: A ovo, ttto je šššpajz?

LEONARDO: Ne, to tfoja soba sa zvučna samoisolacija gde ti učiti ne mucati.

HRANČE: Da ne mmmucam?

LEONARDO: A za gospodin Fanko jedan velika naučna laboratorija sa puno elementi za duboka naučna analisa.

BRZOTA: Tata, daj trgni se, aman, vreme je za pet minuta....

HRANČE: Ššššta, bre, da se tttrza...

VANKO: Berivoje, makni taj kolac da vidim ja to.

LEONARDO: A za fas, gospon Berifoj, soba sa zatfor. Ofde bila jedno rezač gde fi šiljila taj stfar za nabijati, ofde za mašina za rastezati i zatezati čofek...

BERIVOJE: Ovaj luđi od pokojne majke...

RADULIN: Bog da joj dušu prosti. (Prekrsti se i otpije gutljaj.)

BERIVOJE: ... što gađala tatu nožem.

BRZOTA: Pa se nož odbio od tebe i slučajno nju pogodio.

BERIVOJE: Jedno pet-šest puta. (Usiljen smeh.)

AGAPIJE: Đubre jedno bezosećajno.

RADULIN: A je l' može nekako da se izdigne temelj, da napravimo podrum na dva sprata, znaš kako bi mi to značilo.

AGAPIJE: Da nećeš možda minaret od podruma da praviš?

LEONARDO: Može, sfe može... A pod krof ja naprafila jedno feliki magacin...

BRZOTA: Magacin pod krovom!?

LEONARDO: Ništa se ne sekirala, Brzota. Ja od dimnjak naprafila lift da fi mogla penjati roba što šfercofala...

BRZOTA: Odakle tebi da ja švercujem?

BERIVOJE: Jesam li vam rek'o da je špijun!?

HRANČE: Nnnnije špijun!

BRZOTA: Procenat on 'oće, ucenjuje...

VANKO: Ti misliš da su svi lopuže k'o ti!

BRZOTA: Ko je lopuža? Trgni reč!

VANKO: Neću!

BRZOTA: E, sa' ću i tebe i ovu sukletu da udavim k'o kera što sam.

BERIVOJE: Daj mi ga na kolac, daj!

RADULIN: Nemoj, Berivoje, on je Evropljanin!

BERIVOJE: Makni mi se s puta!

RADULIN: Šta će svet o nama da kaže?

BERIVOJE: Ma zaboje me za svet! Mak' se!

RADULIN: Samo preko mene mrtvog!

BERIVOJE: I to ćemo da sredimo.

HRANČE: Drž' se, Radullllline, ssstize pomoć!

LEONARDO: Ali fi sfi imali sfoja soba, ja humanist...

(Opšta tuča.)

AGAPIJE: Dosta! Dosta!

(Tajac.)

AGAPIJE: Vi niste deca, vi ste izrodi! Jebale vas sobe, da vas jebale. Ne valja vam kuća, je li, pa bi' malo da je rušite. Malo vam ovo pa bi' još! Da neće, možda, svaki svoj čenef u sobi? Ono što vi sazimate, to da rušite, a ovde ima da slušate mene inače ćete da dobijete nogu u dupe! Je l' jasno?! (Leonardu.) A ti, prdežu kokošinji, možeš da biraš: il' ovaj kolac u dupe il' četku u ruke. Evo ti sto banki i malaj da te ja ne omalam!

LEONARDO: Ali kako?

AGAPIJE: Sve u zimu.

LEONARDO: Klot?

AGAPIJE: Klot!

LEONARDO: Balkanski primitifac jedan.

AGAPIJE: Idi kopaj krečanu i sklanjaj mi se s očiju!

(Leonardo uzima novac i izlazi.)

RADULIN: Tata, obruk'o si me k'o nikad!

AGAPIJE: Ti si živi dokaz da budale ne moraju da se traže, one se same privlače. Za moje pare ima da mala kako mu ja naredim. I dosta više o tome, imamo preča posla. Brzota!

BRZOTA: Evo ga!

AGAPIJE: Idi zovi Hristivoja, kaži da sam sazv'o ratni savet.

BRZOTA: Razumem! (Izlazi.)

VANKO: Tata, a što ne uzmeš moju mašinu da ti kreči?

AGAPIJE: Opet ti...

VANKO: Poboljšana verzija. Da vidiš.

(Vanko odlazi po mašinu.)

RADULIN: Sa' će neka karakondžula.

AGAPIJE: Bože, dokle više...

(Vanko gura mašinu na točkićima. Liči na sve, samo ne na neki svrsishodni oblik.)

RADULIN: Šta sam vam rek'o. (Prekrsti se i otpije gutljaj.)

VANKO: Prva sveradeća mašina na paru.

AGAPIJE: Vanko...

VANKO: Tata, ovo je mnogo ekonomičnije od Leonarda. Treba mu tri metra drva za potpalu, dva za zagrevanje i onda troši samo kubik ćumura na sat.

AGAPIJE: A mogu li ti tvoji idiotluci malo na rakiju da rade?

RADULIN: Što na rakiju, Vanko nemoj da ga slušaš.

AGAPIJE: Em će ovaj tvoj brljivi brat manje da loče, em ćemo ono malo šume, što nam je ostalo, da sačuvamo. Tri hektara si ogolio, 'oće brdo na glavu da nam se sruči.

VANKO: Doći će mladi, pošumiće. Tata, ti mene uopšte ne podržavaš u mom naučnom radu.

AGAPIJE: Ja te ne podržavam!? Ja!!! Pa dobro, ko je prvi jahao onaj tvoj ćumrocikl?

HRANČE: Ti, tata.

AGAPIJE: A ko je rizikov'o u čvarak da se pretvori sa onom letećom šklopocijom?

HRANČE: Ti, tata.

BERIVOJE: Kako si goreo...

VANKO: Eksplodirala je zato što si nosio dinamit.

AGAPIJE: Dinamit sam poneo jer si rek'o da s tom ticom mogu da odem do Surdulove kuće, a ono op' pa u rođeni ambar.

(Ulazi Brzota.)

BRZOTA: Tata, ne mogu da pronađem...

AGAPIJE: Ostav! Kad smo u ratu da mi raportiraš vojnički!

BRZOTA: Razumem! (Salutira.) Ratni savet 'arambaške čete Agapija Gavrilovića sazvan. Na savetu prisutni: Vanko, Radulin, Berivoje i Hranče. Raportira, takođe prisutni, Brzota!

AGAPIJE: A gde ti je Hristivoje?

BRZOTA: Kaže da ne može da dođe jer ga uhvatilo ono kad mu dođe da piše.

AGAPIJE: Raduline, barabo jedna.

RADULIN: Što sam sad ja opet kriv?

AGAPIJE: Ti si ga naučio pismena, niko drugi! Bre, najmlađi je, gleda u vas, stariju braću, k'o u Boga. Jednu pametnu stvar da ste ga naučili. Jednu! Posle, kad guta vatru, vi se pravite ludi! Ko vas napravi takve...

HRANČE: Ti, tata!

AGAPIJE: Unukni više! Berivoje, idi zovi ga ti.

BERIVOJE: (Radosno razrogačivši oči.) Ja?! Razumem!

AGAPIJE: Nemoj da preteruješ.

(Berivoje izlazi.)

AGAPIJE: S kim ja idem u 'ajdučiju!? Brzota, koliki je taj sanduk što ga nose žandari?

BRZOTA: Ima ga, cirka, pedeset kila.

AGAPIJE: Pedeset kila zlata! Lopuža. Njemu država da dà rudnik na upravu! Dok je Gavril to vodio znao se red. Uzmeš tek toliko za trošak, deset kila, petnaes' u vr' glave. A Surdul, pet puta je taj, dosad, vezivao one nesrećnike Sokola i Ignjatija za sanduk, pusti Tvrdoja sa njima na voz, pa ga, lepo, dočeka kod Gavrilovog klanca i... Zlato kod njega u podrum, narod gladuje, a 'ajduci krivi! Lopov je, bre, to!

HRANČE: Pa, i mi smo.

AGAPIJE: Sad ne mucaš, a kad treba dedinu poruku da ti isčupamo iz usta, mečku rodimo.

VANKO: Tata, zar ti nije sumnjivo to što, ovog puta, i Surdul ide sa zlatom?

RADULIN: Možda će Tvrdoje da ga čeka u klanacu. Ako naiđemo na njega i žandare, obrali smo bostan.

AGAPIJE: Te pare što sam za tvoju školu dao, u bunar sam bacio. Baš će Surdul pijanog Tvrdoja da šalje u klanac. Drugo je to. Rudari su njega pritegli, traže pare il' njegovu glavu. A i ovi iz Beograda, sumnjaju, eno su mu vojsku poslali, kasarnu napravili tik uz varoš. Zato je, baraba, rešio da se pritaji, a opet kajmak da skine. Odnese zlato, podeli plate, narod stoka, kad nema ništa i malo mu dosta, eto ti ga Surdul heroj. Sad ako mu otmemo zlato imaćemo celu varoš!

VANKO: Kako celu varoš?

AGAPIJE: Lepo. Ne preda li sada tovar, obesiće ga za jaja i ovi gore i ovi dole. A onda, setiće se, ko treba da se seti, koja je glava u Crnom Mrištu najviđenija, ko je sin 'arambaše Gavrila. Eto mene za načelnika.

RADULIN: Tata, ti si genije! Čim postaneš načelnik, Berivoja za narednika 'mesto Tvrdoja, Vanka u poštu, Brzotu na skelu, Hristivoje može da bude pisar...

HRANČE: A ja?

RADULIN: Tebe ćemo da metnemo da s Negovanom telališ vozni red. A mene ćeš, tata, da postaviš za upravnika vinskog podruma.

AGAPIJE: Zaveži, Raduline, taj pijani jezik da ti ga ja ne zavezujem.

(Ulazi Berivoje i vuče po podu Hristivoja kojem je vezao ruke, a preko usta mu je stavio povez.)

AGAPIJE: Berivoje, životinjo jedna, šta si mu to uradio?

BERIVOJE: Pružao je otpor.

AGAPIJE: Odma' da si ga odvez'o.

(Berivoje odvezuje Hristivoja i skida mu povez sa usta.)

HRISTIVOJE: Tata, koliko puta treba da ti kažem da ne šalješ Berivoja kad mi dođe inspiracija?

AGAPIJE: Hristivoje, crn' dan mi je svanuo kad si prvo pismo no naučio.

HRISTIVOJE: Ja sam pisac, zadahnut muzama.

AGAPIJE: Ti si najvrelija krv Gavrilovića, 'ajduk! Upamti to!

HRISTIVOJE: Ali, tata...

AGAPIJE: Kuš! Juče se ispilio pa već ja jednu, a on tri. Piše li po tim tvojim knjigama za neki red u kući, ko je otac, a ko sin?

HRISTIVOJE: Piše, sve piše.

AGAPIJE: Čisto sumnjam. More, sve ću ja to da popalim.

HRISTIVOJE: Izvini, tata.

AGAPIJE: Sedi tu i slušaj. Dakle, pošto smo se najzad okupili, da počnemo. Tema današnjeg ratnog saveta je napad na voz i otimanje zlata od Surdula.

HRISTIVOJE: To je pljačka!

AGAPIJE: Opet ti.

BRZOTA: Nije to pljačka.

RADULIN: To je oduzimanje viška vrednosti od bogatih i davanje siromašnima.

VANKO: Deda Gavril je pričao Hrančetu kako će to jednog dana da bude mnogo važna stvar i ima da se zove... Kako ono beše, Hranče?

HRANČE: Zzzaboravio sam. Neka tteška reč.

AGAPIJE: Drugi put da je zapamtiš.

RADULIN: Imam plan! Da otkupimo 51% akcija državne železnice pa da u upravnom odboru donesemo odluku da se pruga napravi do našeg imanja i tu ih lepo sačekamo...

AGAPIJE: Slušam te pa ne mogu da se načudim da si mi sin.

RADULIN: A da podmitimo naše ljude u skupštini da lobiraju za izmenu zakona o vlasništvu?

AGAPIJE: Raduline, stavi tu flašu u usta i oplakuj nekoga da te ja ne oplakujem.

BERIVOJE: Tata, nemoj da si malodušan.

AGAPIJE: Umuknite svi i slušajte me! Voz sačekujemo na ulazu u Gavrilov klanac. Hristivoje i Hranče su zaduženi da postave balvan na prugu. Vanko i Berivoje idu do mlina, u sklonište. Donećete puške, municiju i dve flaše one zapaljive mešanije. Brzota izviđa na sokočalo, a Radulin pravi čarape za na glavu. Raduline, po dve rupe za oči.

RADULIN: Može jedna rupa za usta?

AGAPIJE: Da ločeš, a?

RADULIN: Tresu mi se ruke kad ne pijem...

AGAPIJE: Ti onda gađaj pokretljive mete. Napad izvodimo na sledeći način: Vanko avijacija baca zapaljivu mešaniju, voz staje pred balvane. Prvo udarno levo krilo Brzota prilazi s leđa, drugo razbijačko desno krilo Hranče ide u bok, Berivoje vodi centar, ja sam konjica. Radulin je kujna, komora, prva pomoć i rezerva.

RADULIN: Sve to?! Tata, ja nisam Bizmark.

AGAPIJE: Artiljerijsku podršku daje Hristivoje.

HRISTIVOJE: To su masovna civilna razaranja. Šta ako i Surdulova ćerka Anđelija bude u vozu? Nije 'ajdučki žensko da ubijemo.

AGAPIJE: Ti kad bi se pola zasekirao za mene kao što se sekiraš za to Surdulovo kopile, gde bi mi bio kraj. „Cilj ne bira sredstvo!“, što reče deda Gavril. Plan ste čuli, zaduženja znate, na izvršenje zadatka! Nemamo još mnogo vremena. Klanac noćas mora pasti!!!

MRAK

ČETVRTA SLIKA

(Pod prozorom Anđelijine sobe stoji Tvrdoje. Svira gitaru i peva.)

TVRDOJE: Bele ruže, nežne ruže
 stajale su na prozoru.
 Slučajno sam tuda proš'o...

(Anđelija otvori prozor i polije Tvrdoja vreloom vodom.)

TVRDOJE: Jao, što vreloom vodom, živog me ošuri.

(Čuje se Negovan, šapuće. Tvrdoje se sakrije.)

NEGOVAN: Anđelija! Anđice, to sam ja, Negovančić. Otvori prozorčić, imam jedno pisamce za tebe.

(Tvrdoje izade iz zaklona i uhvati Negovana za vrat.)

TVRDOJE: A kakvo je to pisamce?

NEGOVAN: Niste znali?

TVRDOJE: Vidiš, nisam.

NEGOVAN: Ma to je jedan običan prenos poruke na daljinu,
bez žice...

TVRDOJE: Pa su tebe rastegli 'mesto žice?

NEGOVAN: Tako nekako. Jao, gos'n Tvrdoje, gde ste izašli
okupani na ovaj vetar? Navataćete neku grudobolju,
daleko bilo...

TVRDOJE: Daj pismo!

NEGOVAN: (Nećka se.) Uf... Pa, izvolite. (Daje Tvrdoju pi-
sma.) I da znate, ja to samo prenosim, ja ne znam sa-
držinu, to je moj pos'o...

(Tvrdoje pročita pismo. Zapanjen je.)

TVRDOJE: Ko ti je ovo dao?

NEGOVAN: Ne znam! Ne znam ko mi je dao!

TVRDOJE: Govori!!!

(Tvrdoje hvata Negovana za revere i podiže ga sa zemlje. Urla.
Anđelija otvori prozor i prospe još jedan lavor vruće vode na
Tvrdoja, što Negovan iskoristi i pobegne.)

TVRDOJE: Stani! Stani!!! (Puca za njim.) Ignjatije! Sokole!

(Ulaze Ignjatije i Sokol.)

IGNJATIJE i SOKOL: Izvol'te, gos'n naredniče!

TVRDOJE: Brzo za Negovanom! Hoću ga živog.

SOKOL: A što živog?

IGNJATIJE: Šta će nam živi ljudi, samo džaba punimo apsane.

SOKOL: Da ga ubijemo malo?

IGNJATIJE: Za pelcer.

TVRDOJE: Rek'o sam živog. Za njim, marš!

MRAK

PETA SLIKA

(Soba u kući načelnika Crnog Mrsišta, Surdula Zavidovića, sina 'ajduka, a zatim načelnika, pokojnog Zavide. Pisar Zaharije nosi ugruvanog Surdula na leđima.)

SURDUL: Polako Zaharije, nisam dulek. Jao! Spusti me na kanabe!

ZAHARIJE: Kaz'o sam ja, gos'n načelniče, da ne sedate na tu đavolju spravu.

SURDUL: Odraću ono Agapijevo pašče što mi ne reče da ne rade kočnice. Idi Zaharije u kujnu i donesi mi crnog luka za obloge.

ZAHARIJE: Da odem u kujnu da uzmem luk, pa da ga donesem...

SURDUL: (Pokazuje na pištolj.) Trči da te ovim ne poteram!

ZAHARIJE: Idem ja... (Lagano izlazi ponavljajući zaduženja.)

SURDUL: Kako ću ovakav da putujem? Jao Agapije, Agapije...

TVRDOJE: (Čuje se kako viče.) Gos'n načelniče!

SURDUL: E, samo mi je još Tvrdoje falio.

(Ulazi Tvrdoje.)

TVRDOJE: Gos'n načelniče, strašno.

SURDUL: Šta je to toliko strašno kad si iz kade izaš'o da bi mi saopštio?

TVRDOJE: Ne pitajte.

SURDUL: Idiote, kako da saznam ako te ne pitam!?

TVRDOJE: Strašno!

SURDUL: Govori, Tvrdoje, da te ne robijam.

TVRDOJE: Probudim se ja jutros, umijem, obrijem, začesljajam, metnem uniformu na sebe, zategnem... A ono, boli me glava.

SURDUL: Ako si došao da mi balaviš o svom jutarnjem mamurluku...

TVRDOJE: Nije mamurluk. Kad mene izjutra boli glava to znači da se sprema neka pljačka.

SURDUL: Pljačka!?

TVRDOJE: Pljačka. Popijem ja kafu, prašak, ne вреди.

SURDUL: I?

TVRDOJE: Izađem u varoš. „Dobro jutro gos'n naredniče.“ veli jedan, „Dobro jutro gos'n naredniče“ drugi...

SURDUL: Skrati, aman!

TVRDOJE: Svi mi sumnjivi!

SURDUL: Pa, jesi li pronašao nešto?

TVRDOJE: (Vadi pismo koje je uzeo od Negovana.) Pisamce!

SURDUL: Kakvo pisamce?

TVRDOJE: Švalersko i lopovsko. Švalersko je zato što ga piše švaler, a lopovsko zato što je švaler lopov.

SURDUL: Čekaj, ko je švaler?

TVRDOJE: Lopov.

SURDUL: A ko je lopov?

TVRDOJE: Pa, švaler.

SURDUL: Ti k'o da si bunjike jeo od jutros. Ko su ti ljudi?

TVRDOJE: Dok ne uhvatimo Negovana, ne znam.

SURDUL: Kakve sad Negovan ima veze sa njima?

TVRDOJE: On je nosio pisamce.

SURDUL: Moj Negovan!?

TVRDOJE: On.

SURDUL: Daj to ovamo.

(Tvrdoje daje Surdulu pismo. Surdul ga okreće naopako.)

TVRDOJE: Ne tako, naopako.

SURDUL: Znam ja, ti ćeš da me učiš. U, što je nečitko. Na, čitaj ti.

TVRDOJE: Anđelija, zlatni anđelu moj!

SURDUL: Kuku...

TVRDOJE: Ne reko' li vam ja da je strašno?

SURDUL: Čitaj!

TVRDOJE: Anđelija zlatni anđelu moj!

Moj otac vam zamku sprema
u Gavрила klancu tom..

Ne putuj vozom, mila

već smerno čekaj

glasnike moje ti.

Naš čas se sprema, bliži se on.

SURDUL: Bože, što me osudi ženskim porodom?

TVRDOJE: A ja joj pevam serenade pod prozorom...

SURDUL: More, majčina je to krv, izdajnička. S lopovima šuruje, narodno zlato otima...

TVRDOJE: Narodno!? To je naše zlato...

SURDUL: Ova tura je narodna!

TVRDOJE: I pesmu sam joj napisao, bolju, lepšu, a ona... Sa ovim netaletnovanim stihoklepcem...

SURDUL: Bože me sakloni, luda čoveka...

TVRDOJE: Da čujete...

SURDUL: Neka sad...

(Tvrdoje se rasplače.)

SURDUL: Dobro de, 'ajde...

TVRDOJE: Gori lampa,
gori gas,
dođi draga ti kod nas,
da ne gori i kod vas
i kod nas.

SURDUL: Lepa pesma, slikovita...

TVRDOJE: Lepa...

SURDUL: Dobro, dosta mi je poezije za tri života, pričaj ima li neki potpis na toj 'artiji?

TVRDOJE: Kako to mislite, pa to je moja pesma...

SURDUL: Ma pitam te za tu 'artiju što si je uz'o od Negovana.

TVRDOJE: A, to...

SURDUL: O, kretena...

TVRDOJE: Piše samo: Voli te tvoj Muza.

SURDUL: Imamo li mi kakvog Muzu u gradu?

TVRDOJE: Nema varoške porodice koju ja nemam ubeleženu,
plus po tri kolena unazad, al' za tog Muzu ne znam.

SURDUL: Anđelija zna. Zaharije!

(Ulazi Zaharije, nosi činiju crnog luka.)

ZAHARIJE: Evo crni luk.

SURDUL: Kakav crni luk, crno mi je pred očima.

ZAHARIJE: Pa, rekli ste...

SURDUL: Nosi to nazad u kujnu i zovi mi brzo Anđeliju ovamo!

ZAHARIJE: Da nosim nazad i da zovem Anđeliju. Sve sam razumeo.

TVRDOJE: Čekaj, Zaharije, ostavi, der, taj luk da zamezim uz rakijicu.

ZAHARIJE: Da ostavim luk i zovem Anđeliju. (Daje luk Tvrdoju.) Izvol'te luk. Sad mi je ostalo samo da brzo zovnem Anđeliju... (Izlazi lagano.)

TVRDOJE: Dobar luk, rodila pijaca... Ama, ne rekoste li vi da Anđeliju čuvate za mene?

SURDUL: Zar ti sumnjaš u reč Zavidovića?

TVRDOJE: Ne, ne sumnjam, nego ovaj Muza...

SURDUL: More, muzli ga vampiri dabogda. Čim ovo sredimo, zakazujem svadbu pa je vodi i kroti kako znaš i umeš. E, moj Tvrdoje, žensko dete bez majke ti je vodenični kamen.

TVRDOJE: A miraz?

SURDUL: Šta, bre, miraz, malo ti je interes od zlata...

TVRDOJE: Ja to zbog reda. Ne valja se...

SURDUL: Valja se, valja! Čuti, evo je ide.

(Ulazi Anđelija. Plete venac od cveća.)

ANĐELIJA: Zvao si me, papo?

SURDUL: Zvao, zvao! Baci te mirođije i ljubi ruku gos'n Tvrdoju.

ANĐELIJA: Ljubim ruke, gos'n naredniče.

SURDUL: S kim se ti to, nesrećna ćerko, dopisuješ iza mojih leđa?

ANĐELIJA: Ja? S ni s kim...

TVRDOJE: S kojim niskim!

ANĐELIJA: S ni s kim, papo!

SURDUL: Stani, Tvrdoje! A Muza, ćerko, je li?

ANĐELIJA: Kakav Muza?

SURDUL: (Pokazuje joj pismo.) Ovakav Muza! Šta je ovo?

(Anđelija uzme pismo i pročita ga. Očarana, prigrli pismo i stopi ga sa svojim ogromnim telom.)

SURDUL: „Bliži se čas...“ pa da pokrade nas. Govori!

ANĐELIJA: Ali, papo...

SURDUL: Govori, kad ti otac naređuje!

ANĐELIJA: On me voli.

SURDUL: To da se ubrišeš. Ja sam tebe obeć'o Tvrdoju. Dao sam reč.

ANĐELIJA: Može otac da mi bude!

SURDUL: Treba da je stariji, da ti smiri tu vetropirastu pamet.

ANĐELIJA: Ti bi mene, zbog jedne reči, dao ovoj matoroj, pijanoj rugobi. (Preteći.) Muzu neću da ti odam, taman me ubio!

(Surdul i Tvrdoje ustuknu uplašeni reakcijom Anđelijine mase od 100 kilograma.)

SURDUL: Anđelija...

ANĐELIJA: Ti za moju sreću uopšte ne mariš, papo!!!

(Anđelija istrči sva uplakana. Surdul je u šoku. Tek pošto se uverio da je Anđelija otišla, vraća se u zapovednički stav.)

SURDUL: Marš u sobu!

TVRDOJE: Ala ste je sačuvali... Sećam se ja kad je moj otac gušio bunu 'arambaše Gavrila, pa će njemu Knjaz: „Onaj Zavida, što je najpre 'ajdukov'o s Gavrilom pa nam sad Gavrilovu glavu na tacni donosi, kakav je on?“ A moj će otac njemu: „Lojalan je Zavida, Knjaže, lojalan...“

SURDUL: „...Ja garantujem za njega!“ Znam tu priču napamet, ne moraš stalno da me podsećaš. Reč je reč, bićeš mi zet i svršena stvar. A ona, mlado, ludo, kako se zaljubilo tako odljubilo. Umem ja to. Eno, i moja Kostreva, pokoj joj duši, zaljubi se pa je ja, očas, odljubih.

(Tvrdoje se rasplače.)

SURDUL: Eno ga... Što plačeš sad, opet?

TVRDOJE: Rekla mi je da sam ćelav. Nisam ćelav, evo, vazdan mažem glavu lojem da mi kosa ojača. Pogledajte...

SURDUL: Neka, verujem ti. 'Ajde, smiri se, smiri...

(Tvrdoje stavlja glavu u krilo Surdulu. Obojica su skrhani.)

SURDUL: Uštrojiće me oni u Beogradu po kratkom postupku, moj Tvrdoje. Najcrnje što sam sanjao, evo mi ga pred vratima.

TVRDOJE: (Plačno.) Ne bojte se. Ja sam školovan žandar, osposobljen za najteže zadatke: bliska borba, borba na distancu, opkoljavanje, preživljavanje, hladno i vatreno oružje. Kad ja postavim zasedu tom Muzi...

SURDUL: Svaku noć, kako zatvorim oči, jedno te isto: ja na nekoj poljani, sam sa svojim sanducima...

TVRDOJE: Našim sanducima.

SURDUL: Ne prekidaj me. Sam ja, a oko mene, budi Bog s nama... rudari, 'ajduci, činovnici, svi iskolačili oči, urlaju: „Daj zlato, daj zlato!” Sekirama razvaljuju katance, grabe, grabe... I sve tako neke pesme govore.

TVRDOJE: Prave pesme?

SURDUL: Prave. Jeza da te uhvati.

TVRDOJE: Gos'n načelniče, pa to sa poezijom, to je postalo k'o zaraza...

SURDUL: Budi Bog s nama...

(Uz fijuk vetra u off-u, čuje se hor jednoličnih glasova kako izgovara pesmu.)

GLASOVI: Čuj kako opasnost fijuč
poljima otadžbine naše.

SURDUL: Čuješ? Evo ih!

GLASOVI: Pobuna to je, 'ajdučka krv!
Najezdu varvara, krvi žednih, satire,
okeane u pesak pretvara
zemlju u oganj, oganj u mač!

SURDUL: Oh, dukati moji, jadna moja siročadi,
bez oca bi da vas ostave...

TVRDOJE: Gos'n načelniče, pa vi...

SURDUL: Al', neka upamte svi što su se drz'li,
to blago nije svačije.
Zlato je ovo, zlato za odvažne!!!

MRAK
Kraj prvog dela

DRUGI DEO

ŠESTA SLIKA

(Gavrilov klanac. Noć. Agapije drži u jednoj ruci telegram, a u drugoj pušku i juri Radulina.)

AGAPIJE: Ubiću te, barabo jedna! Koliko sam ti puta kazao da se ne igraš mojim parama!

RADULIN: Tata, to je sigurna investicija!

AGAPIJE: Sigurna investicija!? U ovoj depeši piše da sam kupio deonice korporacije za destilaciju krompira D.D. „Lenjin“! Stoko pijana!

RADULIN: Pa Rusi piju samo votku.

AGAPIJE: U Rusiji je revolucija, kretenu!

RADULIN: Tad se najviše pije. Pazi s tom puškom, tata, ubićeš sina svog, krv svoju!

AGAPIJE: Krv si ti meni popio!

(Agapije nišani u Radulina i puca. Radulin beži. Ulaze Berivoje i Vanko.)

BERIVOJE: Tata, sad si našao da pucaš? Čuje se do Mrsišta.

AGAPIJE: Tek ću da pucam. Ide li taj balvan?

VANKO: Evo ga, ide.

(Ulaze Hranče i Hristivoje. Nose balvan.)

HRISTIVOJE: Niste mogli da oborite neko lakše drvo.

HRANČE: Oookilavismo ssse.

AGAPIJE: A šta ste vi mislili, da je 'ajdučija laka? Nema leba bez motike.

(Ulazi Brzota.)

BRZOTA: Tata, voz polazi! Vidi se dim sa stanice.

AGAPIJE: Brzo dajte balvan na prugu.

(Berivoje, Hristivoje i Hranče odnose balvan. Ulazi Radulin.)

RADULIN: Tata...

AGAPIJE: Beži mi sa očiju.

RADULIN: Radiću, vratiću...

AGAPIJE: U, što bazdiš. Opet si provalio u podrum?

RADULIN: Ma gde sam smeo kad je Berivoje bio dežuran?

(Ulaze Hranče i Berivoje.)

HRANČE: Tttata, mmmi sssmo...

AGAPIJE: Ti dok mi ga saopštiš, ode voz.

BERIVOJE: Postavili smo balvan.

AGAPIJE: Hristivoje?

BERIVOJE: Izviđa s Brzotom.

AGAPIJE: Dobro. Vanko, gde je zapaljiva mešanija?

VANKO: Kod Radulina.

AGAPIJE: (Radulinu.) Daj flaše i beži u pozadinu.

RADULIN: Jedna mi ispala dok si me jurio, al' ova druga je tu.

(Radulin daje Agapiju praznu flašu.)

AGAPIJE: Raduline, ova flaša je prazna. Vanko?

VANKO: Bila je puna, tata.

RADULIN: Meni Berivoje nije dao da priđem do podruma.

Režao je i pretio mi buzdovanom.

AGAPIJE: Nisi valjda popio mešaniju?

RADULIN: Samo tu jednu, sa' ću da pronađem drugu flašu, ta je puna.

VANKO: Raduline, ti si sad živa bomba!

AGAPIJE: (Nišani u Radulina.) Greškom živa!

VANKO: Nemoj tata, eksplodiraće.

BERIVOJE: U zaklon!

VANKO: Raduline, ne skači!

HRANČE: Nnne ššštucaj!

BERIVOJE: Odma' duvan da si ostavio!

RADULIN: Šta vam je, nije mi ništa.

AGAPIJE: Ne mrdaj da te ne izbušim k'o sir! Vanko, šta da radimo sad?

VANKO: Da ga isperemo vodom.

RADULIN: Nemojte vodu, tako vam Boga...

AGAPIJE: Ćut!

RADULIN: Tata, voda nije zdrava za mene, čir mogu da na'vatam.

HRANČE: (Nosi testiju vode.) Eeevo vode.

RADULIN: Zar i ti, brate Hranče?

AGAPIJE: Otvaraj mu usta!

BERIVOJE: Sipaj!

RADULIN: Gde će vam duša? Ne daj me, deda!

(Radulinu sipaju u usta vodu. Ispiraju ga. Odjednom, grmljavina.)

AGAPIJE: Šta je ovo?

VANKO: Grmi iz vedra neba.

(Hranče počinje da se grči, uvija i koluta očima.)

HRANČE: Oooooo...

BERIVOJE: Deda se javlja Hrančetu.

AGAPIJE: Šta li mu priča?

RADULIN: Ljuti se što mu dirate najdražeg unuka. (Prekrsti se.) Hvala ti, deda.

HRANČE: Oooooo...

AGAPIJE: Lani ga, aman!

HRANČE: Oooooopasnost!

(Hranče se vraća u „normalu“.)

AGAPIJE: Samo to?

HRANČE: Tttako sam čččuo.

RADULIN: Možda je i deda promucao gore.

VANKO: Rđav znak...

BERIVOJE: Da ostavimo mi ovo za drugi put.

AGAPIJE: Nema šta da se ostavlja. Mora da je opasno, svaka 'ajdučija sa ovakvom decom sama po sebi je opasna.

(Ulaze Brzota i Hristivoje.)

BRZOTA i HRISTIVOJE: Ide!

AGAPIJE: I šta da bacim pred voz kad je idiot popio bombu?

VANKO: Da napunimo mešinu barutom, odozgo fitilj...

AGAPIJE: Ne objašnjavaj nego pravi. Svi na svoja mesta! Berivoje, beri vojsku!

BERIVOJE: Razumem, tata!

AGAPIJE: Stavljajte čarape na glavu. Hoće li ta bomba?

VANKO: Biće, biće...

BERIVOJE: Zapni puške! Nišani pravo u srce i ne šteti municiju. Satiri!!!

RADULIN: Idem ja u pozadinu.

BRZOTA: Voz se zaustavlja ispred balvana!

VANKO: Tata, daj vatre. Gotova bomba.

AGAPIJE: Kreši!

(Vanko baca bombu. Zaglušujuća eksplozija.)

AGAPIJE: Predajte se, ovo je pljačka!

BERIVOJE: Oružana!

(Čuje se zvižduk voza.)

VANKO: Tata, zviždi!

AGAPIJE: Pozivaju pojačanje.

BERIVOJE: E, neće ga majci.

(Berivoje ispali seriju metaka. Zvižduk se raspline.)

BERIVOJE: Pogodio sam ga, tata!

AGAPIJE: Obustavi vatru! Brzota, predaju li se? Vidiš li belu zastavu?

BRZOTA: Ne vidim ništa od dima.

RASTOJE: (Čuje se kako zapomaže.) Jao, moje srce... (Kašlje.)
Pluća mi se raspadaju.

BRZOTA: Iz voza izlazi samo mašinovođa Rastoje.

AGAPIJE: Krijū se. Izlazite sa podignutim rukama! Opoljeni ste!

BERIVOJE: Zapni puške!

RASTOJE: Ne pucajte, voz je prazan!

AGAPIJE: Kako prazan?

BERIVOJE: Nema preživelih?

AGAPIJE: Brzota, siđi dole i izvidi situaciju.

BRZOTA: Razumem! (Odlazi.)

AGAPIJE: Ovde nešto smrdi...

HRANČE: Ččččarape. (Pokazuje na čarape koje su stavili na
glavu kao masku.)

AGAPIJE: Umukni.

(Čuju se Brzota i Rastoje.)

BRZOTA: 'Ajde, brzo, brzo!

RASTOJE: Polako dete, ja sam bolestan čovek.

(Ulaze Brzota i Rastoje.)

BRZOTA: Tata, voz je prazan. Naš'o sam samo ovoga.

AGAPIJE: Rastoje, šta ti radiš ovde?

RASTOJE: Pa, vozim voz.

BERIVOJE: Ti to nas zajebavaš? Daj da ga ubijem.

RASTOJE: Na mene ne morate da trošite metak, ja sam napola
mrtav.

AGAPIJE: Gde su Surdul i žandari?

RASTOJE: Ostali su na stanici. Neko im je dojavio za zasedu.

HRANČE: Iiiiizdaja!

AGAPIJE: Negovan.

BERIVOJE: A lepo sam te molio da ga nabijem na kolac.

AGAPIJE: Negovane, Negovane, sam si sebi presudio.

HRISTIVOJE: Nije Negovan.

AGAPIJE: Otkud ti znaš?

HRISTIVOJE: Kod kuće ćemo o tome. Sad treba što pre da odemo odavde. Možda su nam napravili zasedu.

BERIVOJE: Zasedu!

(Čuje se repetiranje pušaka. Pucanj.)

TVRDOJE: Stoj! Ne mrdaj!

BRZOTA: Tvrdoje!

TVRDOJE: Bacite oružije ako vam je život mio!

AGAPIJE: Baciću ja tebi živu sodu u oči. Berivoje, pregrupisanje. Brzota, izveštaj.

(Krenu u zaklon. Pucaju na njih.)

BRZOTA: Mnogo ih je. Imaju nas na nišanu.

AGAPIJE: Uzećemo Rastoja za taoca.

RASTOJE: Gde mene... Meni je Tvrdoje dužan pedeset banki još od onomad. Ubiće me, barabar sa vama, taman da prebije dug.

(Jedan metak okrzne Agapija i njemu ispadne puška. Žandari se pojave hajducima iza leđa.)

BRZOTA: Tata, prišli su nam s leđa!

(Žandari i Tvrdoje savladavaju otpor Agapija i njegovih sinova.)

TVRDOJE: Gore ruke, lopuže 'ajdučke! (Žandarima.) Skidaj te čarape sa glave da im vidim beonjače.

(Žandari Agapiju i deci skidaju čarape sa glave.)

TVRDOJE: Agapije! Znao sam. Ovako je i moj otac Gavriila u tor sater'o.

AGAPIJE: Ne bi Gavrilu niko doš'o glave da ga Zavida nije izd'o. Da mi je znati ko je mene?

TVRDOJE: Muza, Agapije, Muza...

AGAPIJE: Hristivoje, sine!

HRISTIVOJE: Tata, samo sam dojavio Anđeliji da se skloni.

AGAPIJE: Ti! Ti oca da izdaš!? Za srce si me ujeo. Isključujem te iz testamenta!

TVRDOJE: Nećeš ni imati šta da mu ostaviš.

(Ulazi Radulin. U ruci mu flaša zapaljive mešanije kojoj gori fitilj.)

RADULIN: Tata, naš'o sam flašu.

VANKO: Raduline, bacaj to! Eksplodiraće!

IGNJATIJE: Bomba!

SOKOL: Bež'mo!

TVRDOJE: Drž'te ih da ne pobegnu!

(Radulin baci flašu. Eksplozija.)

MRAK

SEDMA SLIKA

(Soba u kući načelnika Crnog Mrsišta, Surdula. Na dve stolice sede, vezanih ruku iza leđa, Agapije i Berivoj. Ulazi Surdul.)

SURDUL: Lijo, lijo pa dolijo. Agapije, Agapije...

AGAPIJE: Uz'o bi ti ja meru samo da ono tvoje pašče nije zamutilo pamet onoj mojoj pismenoj budali.

SURDUL: Lep ti je plan bio. Čerku da mi zamadijaš pa eto tebe u fotelji načelnika.

AGAPIJE: Pre bi se orodio s' crnim đavolom! Ja kurve u kuću ne dovodim.

SURDUL: Ko je kurva!?! (Udari Berivoja.)

AGAPIJE: Kučka je k'o i njena majka što mi vazdan noge pod jorganom grejala.

SURDUL: Barabo lajava... (Udara Berivoja.)

AGAPIJE: I baba joj je ista kad je rodila Zavidovičko pseto!

BERIVOJE: Tata, što si zapeo po ženskoj liniji. Ubi me!

AGAPIJE: Ceo svet zna kakvo vam je pleme psoglavu. Otac ti je 'arambašu izd'o, narod orobio, a tebe, lopova, ostavio dušu da mu uzmeš!

SURDUL: Ja lopov!?! Mene lopovom zoveš, a vazda po srezu 'ajdukuješ...

AGAPIJE: I češće bi' al' ne mogu od tebe na red da dođem.

SURDUL: Neću ja tobom ruke da prljam. Ima ko će. Samo ću jezik da ti iščupam i posred varoši u mengele da te metim. Da vidi narod ko mu grabi i otima ono što u znoju namiče! Zbog koga gladuje!

AGAPIJE: More, da znaju istinu, o prvu banderu bi te za noge, k'o krmca, obesili.

SURDUL: Agapije, u kog' je batina u tog' i istina.

(Ulazi Tvrdoje.)

TVRDOJE: Nema ih nigde, gos'n načelniče! K'o u zemlju da su propali.

SURDUL: I zemlju ćeš da prekopaš da ih nađeš! Stoka 'ajdučka...

AGAPIJE: Moja deca jesu izrodi, al' nisu maloumna pa da puste pijanog Tvrdoja da ih po'vata.

TVRDOJE: (Agapiju.) Slušaj barabo, kad nađem tu tvoju kopljad, ima seme da ti se zatre.

SURDUL: Gde si postavio žandare?

TVRDOJE: Duž Timoka i u njihovoj kući.

AGAPIJE: Nemoj neki od tih bizgova kuću da mi uneredi, samo što sam dao da se omala.

TVRDOJE: Ne boj se, neće oni, ja ću da ti je zapalim.

AGAPIJE: O, da ti ja onu tvoju...

BERIVOJE: Nemoj tata! Tvrdoje ima čet'ri tetke i tri ujne, ako tu zaredaš po ženskoj liniji gotov sam!

(Ulazi Zaharije.)

ZAHARIJE: Gos'n načelniče, dva žandara traže vas i narednika.

SURDUL: Pusti ih nek uđu.

ZAHARIJE: Da ih pustim, dobro...

SURDUL: Zaharije, kaži onima u kujini da skuvaju dve kafe, pa donesi.

ZAHARIJE: (Pokazuje na Agapija i Berivoja.) Kakvu kafu gosti piju?

SURDUL: Kakvi gosti, mozgu kokošinji, kafa je za mene i Tvrdoja.

ZAHARIJE: Znači slađa, dobro...

(Zaharije izlazi. Ulaze Sokol i Ignjatije.)

SOKOL: Gos'n načelniče, gos'n naredniče, mi iz Agapijeve kuće. Tamo nema nikoga.

SURDUL: A Leonardo?

IGNJATIJE: Jedino on. Ruši nešto, kopa, pregrađuje, mala ne-kakve gluposti po zidovima...

AGAPIJE: Šta, bre, kopa? Šta pregrađuje?! Šta mala? Surdule, otkud ti znaš Leonarda?

SURDUL: Znam jer sam ti ga ja poslao.

AGAPIJE: Ti!? Majku vam vašu. To je moja kuća, moja zemlja!

TVRDOJE: Tvoje će biti ono što ti pop omeđi, ako bude 'teo da ti peva i kadi na sa'rani.

AGAPIJE: Kučkino kopile neokoćeno, ti ćeš...

BERIVOJE: Nemoj, tata!

SURDUL: Tvrdoje, vezuj mu usta da ne pogani više.

BERIVOJE: Vezuj!

(Tvrdoje vezuje usta Agapiju koji se koprca i mumla psovke.)

SURDUL: (Žandarima.) I kažete, u kući ih nema? Pa normalno, niko nije lud da svraća u kuću kad beži. Oni su sad

već u trećem srezu, a vi čuvate Leonarda. Svi preko Timoka pa u poteru! Je l' jasno?!

IGNJATIJE i SOKOL: Jasno!

(Sokol i Ignjatije izlaze.)

TVRDOJE: A ko će da nas brani ako svi odu preko Timoka?

SURDUL: Od koga da nas brani?

TVRDOJE: Od naroda.

SURDUL: Stoku prepusti meni, ti gledaj od čega živiš!

(Ulazi Anđelija, nosi kafu.)

SURDUL: (Anđeliji.) Šta ćeš ti ovde?

ANĐELIJA: Donela sam kafu.

SURDUL: Što ti, rek'o sam Zahariju?

ANĐELIJA: Htela sam svojeručno da vas uslužim. Evo i rahatluk.

TVRDOJE: Vredna vam ćerka, nema šta.

SURDUL: I treba da se razvredni. Sto kafa da je donela nije dovoljno za ono što mi je s tim Muzom priredila. Znaš li ti, Tvrdoje, da nisi naš'o pisamce, ne bi ta nama ništa rekla i sad bi' bili kraći za glavu i sanduk zlata. (Anđeliji.) Ostavljaj tu kafu i pravac kujina!

(Anđelija ostavlja kafu i krene ka kuhinji.)

TVRDOJE: Ja bi i rakijicu.

ANĐELIJA: Odma' stiže... (Ode u kuhinju.)

SURDUL: Jesi vid'o, a? Tek će ona da igra po mojoj muzici. Je l' tako, zete? Uzmi kafu.

TVRDOJE: Razmišljao sam da za svadbu šijem odelo od prugastog štofa, da me izduži.

SURDUL: Bolje uzmi nešto kockasto, da ne štrčiš pored nje onakve. (Popije gutljaj kafe.)

TVRDOJE: Dobro, vi se, bar, u modu razumete.

SURDUL: Uхвати mi onu Agapijevu paščad, lako ćemo za odelo.

TVRDOJE: Ma, biće oni do jutra u apsani, ništa ne brinite. (Popije gutljaj kafe.) Nego, čudna ova kafa, retka.

SURDUL: A šta bi ti, kačamak?

TVRDOJE: Sva je nekako bljutava.

SURDUL: Rakija je tebi pojela usta pa ti sad sve bljutavo. Kafa k'o kafa. (Popije još jedan gutljaj.) Što mi se odjednom prispava.

TVRDOJE: I meni se nešto mrči.

SURDUL: Oči mi se sklapaju. Tvrdoje, ovo nisu čista posla.

TVRDOJE: Kažem ja, kafa nije u redu. (Odjednom se ukoči i padne u nesvest.)

SURDUL: Tvrdoje! Majku joj njenu, stavila je mirođije u kafu. Zaharije... (Ukoči se i padne u nesvest.)

BERIVOJE: Tata, šta bi ovo?

(Agapije mumla.)

BERIVOJE: Ne razumem te, tata.

(Ulazi Anđelija.)

ANĐELIJA: Jesu li zaspali?

BERIVOJE: Jesu. Šta im bi?

ANĐELIJA: Stavila sam trave za spavanje u kafu. (Odvezuje Berivoja.) Jake su, al' kratko traju.

BERIVOJE: Tata, ova stvarno naša.

(Agapije mumla.)

BERIVOJE: Evo, sa' ćemo i tebe da odvežemo.

(Anđelija i Berivoje odvezuju Agapija.)

AGAPIJE: (Kreće prema Surdulu i Tvrdoju.) Zgaziću ih!

BERIVOJE: Neka, ja ću.

AGAPIJE: Ti si se pokaz'o.

(Odjednom, čuju se pucnji, vika.)

BERIVOJE: Žandari! Znao sam, to nam je ona (Pokazuje na Anđeliju.) napravila zamku.

AGAPIJE: Kakvi žandari? Oni su ti već preveslali Timok.

BERIVOJE: Pa ko je onda?

(Čuje se Zaharije kako viče iz dvorišta.)

ZAHARIJE: Gos'n načelniče, uzbuna, uzbuna! 'Ajduci napadaju.

BERIVOJE: Konkurencija!

(Ulazi Zaharije, sav zadihan.)

ZAHARIJE: Gos'n načelniče... (Ugleda Surdula i Tvrdoja kako spavaju na podu, a Agapija i Berivoja slobodne

pored Anđelije. Ništa mu nije jasno. Smireno.) Jao...
Idem ja...

(Berivoje uzme stolicu i udari Zaharija. Zaharije padne. U sobu uleću kuršumi. Svi legnu na pod.)

BERIVOJE: Ovi, kako pucaju, mogu i kolege da pobiju.

(Iz dvorišta se čuje Hristivoje.)

HRISTIVOJE: Tata, Berivoje, gde ste?!

BERIVOJE: To su naši! Hristivoje, ovde smo, u gostinjskoj sobi. Ne pucajte!

(Ulaze Hristivoje, Radulin i Hranče.)

HRISTIVOJE, RADULIN i HRANČE: Tata!

AGAPIJE: Dobro ste se setili da dođete.

RADULIN: Dok smo zameli tragove.

ANĐELIJA: Hristivoje!

HRISTIVOJE: Beži od mene!

ANĐELIJA: Nisam ja.

(Ulazi Brzota, vodi Negovana.)

BRZOTA: Vidite koga sam naš'o!

NEGOVAN: Gos'n Agapije, baš mi je drago što vas vidim.
Ovaj fini momak (Pokazuje na Brzotu.) je bio tako dobar da me oslobodi...

AGAPIJE: Ja ću da te oslobodim, al' od života.

(Berivoje reži na Negovana. Ulazi Vanko.)

VANKO: Pronaš'o sam ćumrocik! Imamo prevoz!

AGAPIJE: Odlično. Sanduk tražite!

VANKO: Požurite, žandari su sigurno čuli pucnjavu.

RADULIN: Odoh ja da vidim da nije sanduk slučajno u podrumu.

(Radulin ode u podrum. Ostali traže sanduk.)

ANĐELIJA: Hristivoje, povedi i mene.

AGAPIJE: Povešće te, ćuti tu.

HRISTIVOJE: Tata...

AGAPIJE: Traži sanduk, lako ćemo sa ženama.

NEGOVAN: Mene ne morate da vodite, ja mogu i sam.

AGAPIJE: Ti ćeš sa nama, da opet nešto ne zabrljaš.

(Hranče je pronašao sanduk.)

HRANČE: Eeevo ga sssanduk!

AGAPIJE: Srce moje mutavo. Otvaraj!

(Otvore sanduk. Zasiya zlato.)

BERIVOJE: Ala sija...

BRZOTA: Tata, mi smo bogati.

AGAPIJE: Bogati, nego šta.

VANKO: Požurite, aman!

AGAPIJE: Pali točak, gotovi smo. Berivoje, zatvaraj sanduk i nosi!

BERIVOJE: Tata, je l' idemo na skelu?

AGAPIJE: Prvo ćemo do kuće.

BERIVOJE: To je rizično!

AGAPIJE: E jebo čar vajdu ako kućevno zlato drugima ostavimo. Idemo!

(Svi izlaze iz sobe. Čuje se ćumrocikl iz dvorišta. Kroz sobu protrči Radulin, u ruci mu je burence rakije.)

RADULIN: 'Ej, čekajte mene!

(Radulin ode. Čuje se ćumrocikl kako odlazi. Ustaje Zaharije.)

ZAHARIJE: Gos'n načelničē, probudite se.

SURDUL: Šta... Šta je bilo?

ZAHARIJE: Pobegli su!

SURDUL: Ko?

ZAHARIJE: Agapije i njegovi. Pobegli su onim ćudom na ćumur i odneli zlato.

SURDUL: Zlato! Kako, bre?!

ZAHARIJE: Dok ste vi spavali Agapijeva deca su napala kuću. I Anđeliju su odveli.

SURDUL: Kuku meni... Tvrdoje, budi se!

TVRDOJE: To je bila rakija...

SURDUL: Dok ti spavaš mene pljačkaju! Zaharije, jesi li ćuo gde su pobegli?

ZAHARIJE: Kući, po svoje zlato.

SURDUL: Diži se, Tvrdoje, i skupljaj žandare pa pravac Agapijeva kuća! Ti Zaharije, trči u kasarnu i zovi vojsku. Nek izvezu topove na brdo!

ZAHARIJE: Da zovem vojsku, da topove...

SURDUL: Marš!

(Zaharije izlazi.)

SURDUL: Barabe Gavrilove, zlato mi pokupiste, kuću raskući-
ste. Zovite vojsku, žandare, dobrovoljce, plaćenike, le-
gionare! Sve ih zovite! Nek zemlju ratnici prekriju, nek
mile, nek se množe moji verni oslonci! Sve ću da vas
po'vatam, po'apsim, proteram! Oko za oko, krv za krv!
Ovo je rat do istrebljenja! Od danas nema više ranje-
nih i zarobljenih. Samo mrtav 'ajduk je dobar 'ajduk!!!

MRAK

OSMA SLIKA

(Soba u Agapijevoj kući, ruinirana, delimično ispresecana ne-
kim zidovima, minijaturnim sobama, lavirintima. Na zidovima
murali... Puno ruševina, u uglu prska voda, krov prokišnjava...
Jednom rečju: kataklizma! Leonardo je na merdevinama ispod
ostataka potpornog zida. Postavlja sliku statue boginje Atene.
Peva Bahov koral: „Ich bin's, ich sollte büsen”, stakato, vojnič-
ki, baritonsku deonicu. Na podu, naslonjena na zid, slika Ga-
vrila. Ulaze Agapije, Radulin, Hranče, Berivoj i Vanko. Gledaju
i krste se.)

AGAPIJE: (Uzima sliku Gavrila sa poda. Briše je od prašine.)

Gospode Bože...

LEONARDO: Gos'n Agapije, fi se fratila!

BERIVOJE: (Ugledavši sliku boginje Atene.) Tata, vidi ženska
'mesto deda Gavрила!

LEONARDO: Boginja Minerfa!

BERIVOJE: Pljunuta Perina Jelica, ona isto ovako kljakava.

LEONARDO: To istakla efropski duh na faša nofa kuća.

VANKO: Šta je ovo?

LEONARDO: Faša soba.

VANKO: Ovaj prdavac!

HRANČE: (Ulazi u orman.) Ooovo...

LEONARDO: To biti lift. Ofo faša soba. (Pokazuje na jedan
veliki kovčeg.)

RADULIN: A kakav je podrum?

LEONARDO: Na dfa nifoa, sfaki po metar fisina.

RADULIN: Metar!?! Kako da pijem u metar visine?

LEONARDO: Kroz ofa rupa za crefo.

BERIVOJE: Šta će moji buzdovani kod Vanka u sobi?

LEONARDO: Tu se zatekla, fi se razmenila...

VANKO: Ja ti buzdovane ne vraćam dok mi ne daš moj krevet.

BERIVOJE: To nam je bio zajednički krevet. Na čemu ću ja da
spavam?

VANKO: Na buzdovanima!

RADULIN: Ko mi je popeo buriće na tavan?

LEONARDO: To samo prifremeno.

RADULIN: Šta privremeno, ako iskisnu ubiću te! Daj, brzo,
lift.

HRANČE: Llllift je u mojoj sobi. Plati.

AGAPIJE: Dosta!

LEONARDO: Za fas, gos'n Agapije, ja u dforište iskopala te-
melj za jedno felelepno dforac i...

AGAPIJE: Iskop'o si ti ono što si tražio. Berivoje, šilji kolac!

BERIVOJE: (Uz izraz nenadanog zadovoljstva.) Tata!

AGAPIJE: Mene si naš'o da preuređuješ i prekopavaš! Meni saka-tu karakondžulu 'mesto oca 'arambaše na zid da mečeš, seme li ti špijunsko! Berivoje, drž' ga!

(Leonardo beži, Berivoje uzme buzdovan i, režeći, trči za Leonardo.)

AGAPIJE: Udavi ga, natakni ga na kolac, nek plaši ale po brdi-ma. (Nariče nad slikom Gavrilovom.) Kuku, Gavrile, šta si doživeo, da ti švapske krvopije kuću ruše.

LEONARDO: (Čuje se kako zapomaže iz dvorišta.) Ja se žalila u moj ambasada!

(Ulaze Hristivoje i Brzota. Nose sanduk. Za njima ide Anđelija.)

HRISTIVOJE: Tata, šta nam je ovo s kućom?

AGAPIJE: To pitaj onog' što ga Berivoje sprema za ražanj. Jeste li pokupili zlato?

BRZOTA: Taman smo sanduk dopunili do vrha.

VANKO: Tata, da ložim ja ćumrocikl, pa da bežimo.

AGAPIJE: 'Ajde.

(Vanko izlazi. Na ulazu se mimoide sa Negovanom koji ulazi leđima okrenut sobi jer gleda prizor iz dvorišta. Spolja zapomaže Leonardo.)

NEGOVAN: Gos'n Agapije, zašto Berivoje natačinje Leonarda na... (Okrene se i vidi sobu.) Povlačim pitanje.

(Ulazi Berivoje. Ruke mu krvave do lakata.)

BERIVOJE: Natak'o sam ga, tata, po propisu. Viri mu šiljak iz
levog oka.

AGAPIJE: Neka si, sine, ruke ti se pozlatile.

(Ulazi Vanko, sav je zadihan, uplašen.)

VANKO: Vojska!

AGAPIJE: Kakva vojska?

VANKO: Iz kasarne. Izvezli su topove na brdo!

RADULIN: Topove!

VANKO: Načisto su nas opkolili.

(Kroz ruševine se probijaju Surdul, Tvrdoje, Zaharije, Sokol i Ignjatije. Postave se u zaklon.)

TVRDOJE: Predajte se, opkoljeni ste!

SURDUL: Agapije, vadi njušku iz te rupe inače ću topovima
da te poteram!

BRZOTA: Surdul i Tvrdoje!

HRANČE: Ggggotovi sssmo.

RADULIN: Pobiće nas k'o piliće.

AGAPIJE: E neće bogami. Vanko, jesi založio ćumrocikl?

VANKO: Jesam.

AGAPIJE: Gde ti je ona konzerva za njega?

VANKO: Oklop? U štali, tata.

AGAPIJE: Trči, mi ćemo da te pokrивamo. Oklopi ćumrocikl i
dovezi ga pod prozor. Idemo u proboj!

VANKO: Razumem!

AGAPIJE: Ti Brzota, prođi kroz podrum pa priđi Surdulu i
Tvrdoju s leđa. Hranče nek pođe s tobom.

BRZOTA: Idemo, Hranče.

(Brzota i Hranče izlaze.)

AGAPIJE: Ostali, zapnite puške!

SURDUL: Agapije, poslednji put ti kažem, izlazi! Gotov si!

TVRDOJE: Izadi da te ubijem, usolim, pa svakog jutra na par-
čiće kerovima za doručak da te služim. Kafileriju ću,
bre, da otvorim!

AGAPIJE: Tvrdoje, beži sa sunca, užegnu ti kosa!

TVRDOJE: Pravićeš ti društvo Gavrilu...

AGAPIJE: Surdule, poljubi zeta u pihtije!

RADULIN: Al' mu prvo o'ladi glavu, da se stegnu.

TVRDOJE: Sa' ću creva da vam prevrnem!

(Tvrdoje puca i pogodi jedan od Berivojevih buzdovana sa zida.)

BERIVOJE: Ubi mi buzdovan...

AGAPIJE: Šta je bilo, Tvrdoje, upale ti šiške u oči?

SURDUL: Agapije, mnogo si lepo kuću uredio. A ona ženska,
(pokazuje na sliku statue boginje Atene) to mora da ti
je ta nerotkinja što ti tu kopilad pobacila!

AGAPIJE: Znam ja ko je meni decu pravio al' ti za svoje tek
treba da saznaš!

SURDUL: Pucaj, Tvrdoje, ožeži!

AGAPIJE: Dođite da vam barutom srce šamponiram!

(Opšta pucnjava. Krici zadovoljstva, urlanje.)

TVRDOJE: Prikovali su nas uz zaklon.

SURDUL: Zaharije, trči gore na brdo i javi kapetanu da ošine plotun po kući. Nek ne šteti municiju, kamen na kamenu da ne ostane!

ZAHARIJE: Idem, idem...

(Zaharije odlazi. Iz zaklona istrči Anđelija.)

ANĐELIJA: Tata, nemoj! Sve ćeš ih pobiti!

(Tvrdoje puca nasumice i ubija Anđeliju.)

SURDUL: Tvrdoje, stani! Anđelija, Anđelija!!! (Pridigne se.)

AGAPIJE: Dođi mi na nišan, barabo Zavidovička. (Puca i pogađa Surdula.) Pravo u belo meso!

BERIVOJE: Bravo, tata.

(Hristivoje istrči iz zaklona i pride Anđeliji.)

HRISTIVOJE: Anđelija, Anđo! Tvrdoje, ubiću te k'o psa!

(Hristivoje kreće ka Tvrdoju. Puca. Tvrdoje uzvraća. Obojica padnu mrtvi. Žandarima s leđa priđu Brzota i Hranče i ubiju ih.)

BRZOTA: Tata, sredili smo ih!

AGAPIJE: Bravo! Šta je sa Hristivojem?

HRANČE: Mmmmrta je.

AGAPIJE: Ološ žandarski, ubiše mi dete.

(Agapije prilazi Hristivoju. Vanko dovozi oklopljeni ćumrocikl.)

VANKO: 'Ajde, penjite se!

AGAPIJE: Hristivoje, sine!

(Čuju se plotuni.)

BERIVOJE: Tata, topovi!

AGAPIJE: (Držeći Hristivoja u naručju.) Sa'raniće tebe otac
k'o što priliči 'ajduku. Neće mom sinu žandarski du-
šmani kosti da razvlače!

BERIVOJE: Ali nama će, ako ne požuriš!

BRZOTA: Idemo. Ne zaboravite zlato i dedinu sliku!

RADULIN: Ima li mesta za burence?

AGAPIJE: Rek'o sam samo zlato!

RADULIN: Nije zlato sve što sija, tata.

(Plotuni sve jači. Svi su se popeli na oklopljeni ćumrocikl.)

BERIVOJE: Vanko, 'oće li ta tvoja konzerva da izdrži?

VANKO: Videćemo.

AGAPIJE: U junaka je meso tvrđe od kuršuma! Napred u pro-
boj! Napred u slavu!!!

(Plotuni. Eksplozije na sve strane. Iz off-u grmljavina, zaglušujuća.)

MRAK

DEVETA SLIKA

(Deda Gavril na onome svetu. Ima dugu, sedu bradu i dugu sedu kosu. Nosi belu lanenu haljinu. Bos je. Ulaze Agapije i deca. Nose sanduk sa zlatom i Gavrilovu sliku. Magla i pomračina svuda oko njih.)

RADULIN: Voziš k'o blesav. Iscuri mi pola bureta.

AGAPIJE: To je bio proboj. Epski!

BRZOTA: Što je magla ovde...

(Grmljavina. Svi legnu dole.)

VANKO: Grmi k'o usred oblaka.

RADULIN: Tata, mene je strah. Daj mi ruku.

AGAPIJE: Vidiš li nešto?

BRZOTA: Ništa od ove magle... Čekaj, vidim! Vidim neko
žensko u beloju 'aljini.

HRISTIVOJE: Anđelija, to je Anđelija!

BRZOTA: Ima bradu.

HRISTIVOJE: Bradu?!

RADULIN: To je akrep! Daj mi ruku, molim te.

AGAPIJE: Evo ti, na, crko dabogda.

RADULIN: Što su ti 'ladne ruke.

HRANČE: Tttata se već ooo'ladio.

(Utrči Negovan. Mokar je i viče.)

NEGOVAN: Gos'n Agapije, Gos'n Agapije!

BERIVOJE: Evo ga ovaj što voli da pliva.

AGAPIJE: Rek'o sam ti skeledžiju u reku da baciš, a ne Nego-
vana.

BERIVOJE: I njega sam.

NEGOVAN: Gos'n Agapije, svuda sam se raspitivao. Niko ne-
će da kaže kojim putem dalje.

AGAPIJE: Neće, a? Ne znaju, prave se blesavi, 'oće zlato. Evo
im ga na! More, sve će to Berivoje u reku da pobaca...

BRZOTA: Tata, daj dedinu sliku.

AGAPIJE: Šta će ti?

BRZOTA: Da uporedim. (Upoređuje sliku i ono što vidi u da-
ljini.) Bogami, to je.

AGAPIJE: Šta je „to”?

BRZOTA: Ona ženska isti naš deda Gavril.

AGAPIJE: Ne lupaj gluposti. Gavril u 'aljinama ženskinja. Jesi
l' ti bunjike jeo od jutros?

BRZOTA: Eno ti, upri oči. On je i niko drugi.

RADULIN: Da nije ložač?

HRANČE: U, bre. šššto si bbbaksuz.

AGAPIJE: Kuku meni, stvarno Gavril. Tata, šta to uradi od se-
be, crni ti?

VANKO: Ovo naš deda?!

AGAPIJE: Joj, kako se nagrdio od tuge za nama...

NEGOVAN: Što, baš mu lepo stoji...

AGAPIJE: Marš! Berivoje, deder tebi je na rukama još taze du-
šmanska krv. Zagrlj dedu da omiriše, to će ga najpre iz
žalosti povratiti. Tata, reci nešto...

GAVRIL: Ne dodiruj me tim prljavim rukama.

BERIVOJE: Šta mu je?

AGAPIJE: Možda 'oće domaću. Brzota, daj ti.

BRZOTA: Žandarska, deda.

GAVRIL: Ne pominjite mi krv više. Gadi mi se!

AGAPIJE: Daj, tata, malo mi je što sam mrtav, još me ti ovde zajebavaš pred decom. Nisam oran za zajebanciju...

VANKO: Ovo ne biva da je deda Gavril. Ti si nam, tata, prič'o da je taj voleo tuđu krv više no 'leba da jede.

AGAPIJE: Po licu i glasu bi se zakleo da je on. Dajte taj sanduk pred njega. Otvaraj!

(Donose sanduk i stavljaju ga ispred Gavrila. Otvaraju sanduk. Gavrilu zasijaju oči.)

AGAPIJE: Zlato, tata. Pravo, žuto... To sam ja, tvoj sin, ovo su ti unuci.

GAVRIL: Tiše, može neko da te čuje.

(Grmljavina. Gavril se prene, počinje da viče.)

GAVRIL: Nemam ja s vama ništa. Ubice, varvari!!!

AGAPIJE: Gavrile, nemoj više da me brukaš pred čeljadima!

NEGOVAN: (Gavrilu.) Baš lepo što sam naiš'o na istomišljenika, ovako mrtav. Znate, ja sam se malo izgubio pa bih vas zamolio da mi preporučite voz za rajsku baštu, po mogućstvu bez predsedanja kod gos'n Arandela.

GAVRIL: Za vas, grešnici, nema mesta u Raju.

DECA: Šta?!

AGAPIJE: Ne igray se s tim, molim te.

RADULIN: Deda, ja idem dole svojevolljno, samo ako mi središ da se kuvam u rakijskom kazanu.

AGAPIJE: (Radulinu.) Umukni! (Gavrilu.) Gde će ti duša, tata? Najrođenije u pakao šalješ, k'o da ti je loza pseća, Zavidovička!

GAVRIL: Nemoj prijatelja da mi vređaš.

DECA: Prijatelja?!

(Grmljavina.)

RADULIN: Tata, opet grmi. Daj mi ruku...

AGAPIJE: Beži, bre, nesrećo nacvrcana...

GAVRIL: Iskušenje je pred vama. Ono će vam sudbinu odrediti. Bog je veliki, odškrinuće vam vrata. Budite mudri, ne dajte da vas zavedu iskrena osećanja.

(Odjednom mrak. Prestane grmljavina. Svetlost. Gavriila nema. Umesto njega tu su Surdul, Tvrdoje, Sokol, Ignjatije, Zaharije, Rastoje i Anđelija.)

RASTOJE: A niko mi nije verov'o da sam bolestan...

HRISTIVOJE: Anđelija!

ANĐELIJA: Hristivoje!

(Anđelija i Hristivoje polete u zagrljaj jedno drugom. Između Agapijevih i Surdulovih.)

AGAPIJE: Surdulovi! Izgleda da im nije bilo dovoljno!

TVRDOJE: Evo ih!

AGAPIJE: Deco, na gotovs, krvi da im se napijemo!

SURDUL: Tvrdoje, puni puške!

(Pođu jedni na druge.)

ANĐELIJA: Nemoj, papo!

AGAPIJE: Surdule, jajaro, ne poturaj mi žensko pred nišan!

SURDUL: Ja je poturam!? Petorici vam služi k'o zaklon, sise podsuknjarske. Oči ću, bre, na bodljikavu žicu da vam nanižem!

TVRDOJE: Presešće vam dan kada ste pomrli!

AGAPIJE: Za mnom! Ne sme kamen na kamenu da ostane!

HRISTIVOJE: Tata, stani! Seti se šta je deda rek'o!

AGAPIJE: Makni se, bre, da se pobijemo ko ljudi!

SURDUL: Tvrdoje, komanduj napad!

HRISTIVOJE i ANĐELIJA: Ne!!!

(Grmljavina. Za trenutak pauza. Zatim i jedni i drugi potegnu pištolje.)

AGAPIJEVI i SURDULLOVI: Crkni!!!

(Pucnji i mrak. Snop svetlosti po sredini scene. Slika Gavrila spuštena pored prevrnutog sanduka. Iz sanduka se prosula zemlja.)

KRAJ

Pogovor

IGRA STVARI, STVAR IGRE

Povodom dosadašnjeg ostvarenog opusa Željka Hubača mogu se izneti dve osnovne tvrdnje: prvo, da je reč o jednom od najprovokativnijih fenomena u savremenom srpskom pozorištu, i drugo, da se taj fenomen u odnosu na dominantne aktuelne tokove srpske dramaturgije pojavljuje kao atraktivan, ubedljiv i dobrodošao – izuzetak. Zbog čega je to tako, nastojaćemo da predočimo kroz jednu sumarnu analizu glavnih karakteristika i vrednosti Hubačevog dramskog rukopisa, koje se manifestuju kroz pet ostvarenja od kojih je sastavljena ova knjiga.

Kada se pomenuti opus sagleda sa opšte žanrovske tačke gledišta, očigledno je da se unutar njega – dabome, na nivou hipoteze – mogu sagledati dve osnovne tendencije: uslovno bi komediografskoj/komičkoj pripadala dela *'Ajduci su opet među nama* i *Otmica i vaznesenje Julijane K*, dok se u vrstu realističke drame sa tragičkim implikacijama mogu svrstati *Bliži nebu* i *Berlinski zid*; da takva podela ima svoja ograničenja (i skrivene „ograde“), posvedočiće – kako ćemo malo kasnije videti – i drama *Bizarno*.

Već komično-farsičnim ostvarenjem *'Ajduci su opet među nama*, koja nimalo slučajno ima podnaslov „prvi pozorišni vestern“, Željko Hubač pokazuje u kojoj meri mu je opšta komička žanrovska odrednica samo pogodno sredstvo za gradnju višestruke teatarske iluzije. Stripovski nadrealno intonirana saga o preigravanju i nadmudrivanju između dvaju balkanskih

harambaša, Agapija i Surdula, postaje – kroz poigravanje moti-
vima iz Šekspira, pastiš stihova naših romantičara i gotovo
burleskno uvećanje „junačkih osobina“ – parodija na celinu
našeg „junačkog mentaliteta“. No, Hubačev razlog za upotrebu
„pulp“ estetike nije nimalo jednostran. Oblikujući scenu lakr-
dijsko-košmarnog završnog obračuna između dveju karikatu-
ralno užasavajućih bandi sa vidljivom asocijacijom na Šijanovu
filmsku završnicu Kovačevićevih *Maratonaca*, autor promišlje-
no odlazi korak dalje: Agapije, Berivoje, Adelijsa, Hristivoje i
ostali, u okviru svojevrsnog epiloga, dočekani „s one strane“ od
pretka Gavrila, dobijaju šansu uvida u uzaludnost svojih ze-
maljskih strasti. Pokazujući njihovo odbijanje da to učine, Hu-
bač jednim prividno mehaničkim postupkom – scenom „za-
grobne bitke“ – uspeva da „pulp“ poetiku uzdigne na nivo
ozbiljnog pirandelovskog pitanja.

U odnosu na sagu o „ajducima“, dramska struktura
ostvarenja *Otmica i vaznesenje Julijane K* je daleko složenija,
ali je autorov *histrionski* pristup žanru isti. S tim što su u ovom
slučaju u igru uključena oba pola čuvene izreke „Ceo svet je
pozornica“. Nasuprot dvema porodicama iz provincijske zabiti
– načelničkim „parovima“ Krkić i Mrkić, kao i njihovoj deci
Ratku i Julijani – stoji putujuća glumačka družina „Evrem i Ev-
dokija“, rastrzana između potrebe da preživi na oskudnom glu-
mačkom hlebu (zadovoljavajući se zabavljanjem s pomalo sitne
pouke) i nejasne težnje da neukom svetu ipak približi Šekspira.
Ali, jasno „ogledanje“ u delovima zapleta *Romea i Julije*, kao i
parafraziranje Krkića i Mrkića kao Montekija i Kapuletija koji
će ipak učestvovati u *komičkom* raspletu, nije Hubačev glavni
cilj. Naime, nakon neuspele „audicije“ za ulogu Julije, sledi još
jedan gest kojim glumci Evremove trupe, akteri iluzije, interve-

nišu u realnosti: maskirani u kaluđere koji ispovedaju grehe, oni oslobađaju Juliju (Krkić) roditeljskog kućnog zatvora, kako bi se ona pridružila svom ljubljenom Ratku (Mrkiću), takođe odmetniku u svet teatra. Tako se inicira anti-iluzionistička teza koja je sasvim drukčija od, recimo, Simovićeve. Jer, kao što u završnici pokazuje pojava bivšeg ministra Sime Popovića i njegove žene Živke kao novog načelničkog para, Hubač svoje pozorišne pastiše ovde ne iscrpljuje samo u pozajmici likova iz Nušićevog dela, kao ni samog Nušića (nesuđeni Evdokijin udvarač). Živkina odluka da Evremovu trupu spase i uzme pod svoju zaštitu – kako bi izgradnjom pozorišta u zabiti ponovo uspela sebe i muža da vrati u prestonicu i na ministarske položaje – dokazuje da svako mešanje pozorišta u život izaziva mnogo jaču intervenciju „suprotne strane“, reakciju posle koje svaka autonomija umetnosti postaje nemoguća.

Ozbiljniju dimenziju Hubačevog žanrovskog spektra, drama *Bliži nebu* reprezentuje na ubeljiv način; međutim, čini se, prema većini dosadašnjih tumačenja, da taj način nije adekvatno sagledan. *Bliži nebu* jeste, u svom prvom sloju, naturalističko-poetski intonirana drama o ljudima koji su – proterani iz normalnog sveta, ili pobegli iz njega – u prostorima konvencionalno označenim kao „ludnica“ pronašli uporište, utočište, ili priliku za osvetu. Takođe, ni drugi nivo - na kojem autor predočava kako njegovi likovi, Avdika, Gute, Prokič, kao pacijenti neuropsihijatrijske klinike nisu manje normalni od bilo koga izvan klinike – nije osnovni nivo ove „antipoetski“ surove drame. U osnovi sukoba, naime, leži nivo koji „otključava“ lik profesora Čortarovića. Uspevši da u svakome od svojih sabsednika podstakne iluziju kako se izgubljeni, oteni ili protraćeni normalni „život“ može vratiti ne spoznajom, već osvetom i ra-

zaranjem, lik profesora se izdiže do nivoa sjajno okarakterisanog, ledenog provincijskog Mefista.

Iskoračivši na neposredan način u materijal aktuelne istorije – zaplet se odvija na Kosovu, tokom 1999. godine – Hubač se dramom *Berlinski zid* upušta u novi sloj istraživanja ljudske sposobnosti za nasilje i praštanje – ali i na novi način artikuliše motiv porodice. Dok je u u *Bliži nebu* fenomen porodice „samo“ elemenat srozavanja egzistencije likova ili izgubljena vrednost, ovde se porodica *pojavljuje kao pokretač, ali i žrtva patnje*. Bilo da je reč o albanskoj porodici, gde otac Skender primorava mentalnom ucenom Anu (srpsko-hrvatskog porekla!) da se odrekne njegovog sina Petrita, bilo da se radi o srpskoj, Velimirovoj porodici, unutar koje je snaha Marija suočena sa ljubavlju braće Vasilija i Raška, upravo su uslovnosti porodičnih odnosa ona sila koja – *zajedno sa istorijom, ali i mimo nje* – urušava živote likova. Upravo to i jeste razlog zbog kojeg Hubač, u tri suptilno naznačena dramska kruga, insistira na pitanju dece – tuđe ili usvojene, prihvaćene ili izgubljene: svet u kojem su nerazrušivi zidovi podignuti *unutar ljudi*, može preživeti samo ako dozvoli mogućnost *prihvatanja tuđeg deteta kao priznanja Drugog*.

Spajajući, na žanrovskom ali i na motivacijskom planu, dve dimenzije Hubačevog dramskog prosedea, drama *Bizarno*, s druge strane, ukazuje na bitnu promenu formalne strategije. Ali, „razlaganje“ jedne konceptualno mračne slike urbane savremenosti u tri storije, sa po pet na neki način analognih dramskih figura, nije ni u kom slučaju samo formalno pitanje. Postoji povratna sprega, ironična i tragična u isti mah. Naime, *Bizarno*, kao ni jedna Hubačeva drama do sada, sabira, zahvaljujući ovakvom vremensko-prostornom rasporedu, sve

začete elemente u žižu koja znači i sintezu i promenu u istima. Kao što Kaćina i Đidina (izgnanička) priča svedoči da je porodica ono što individue od nje načine, tako i pseudorotna storija o trouglu Milan-Saša-Majda pokazuje da su koreni „velikih promena“ oduvek, makar i delimično, u malim porazima. Delotvorno i nimalo apartno, slojevito i žanrovski intrigantno, drama *Bizarno* predstavlja u novom, obećavajućem svetlu Željka Hubača, kao autora koji zna i oseća bitno: *da svet nije (samo) stvar, da pozorište nije (samo) igra.*

Svetislav Jovanov

ŽELJKO HUBAČ

(www.zeljkohubac.com)

Rođen je u Tuzli, 1967. godine, a odrastao u Zenici i Leskovcu. Kao inženjer elektrotehnike i absolvent beogradskog Prirodno-matematičkog fakulteta, upisao je Fakultet dramskih umetnosti u Beogradu, gde je diplomirao 1996. na odseku Dramaturgija.

Njegovi dramski komadi su do sada 31 put premijerno izvedeni u profesionalnim pozorištima u Srbiji (Beograd, Novi Sad, Niš, Leskovac, Šabac, Užice, Kruševac, Zrenjanin, Kikinda, Kosovska Mitrovica i Vranje), u Bugarskoj (Plovdiv, Vidin i Krdžali), Hrvatskoj (Zagreb), Bosni i Hercegovini (Zenica) i reprizirani više od 1000 puta.

Predstave rađene po njegovim dramama bile su u selekciji 30 domaćih i inostranih pozorišnih festivala (Sterijino pozorje u Novom Sadu, Festival „Nova drama“ u Sankt Peterburgu – program mladih evropskih autora, Festival BiH drame u Zenici, Dani komedije u Jagodini, JoakimFest u Kragujevcu, Festival pozori-

šta/kazališta BiH Brčko, Festival profesionalnih pozorišta Vojvodine, Festival profesionalnih pozorišta Srbije „Joakim Vujić“, Međunarodni pozorišni festival za djecu u Kotoru, Festival pozorišta za decu „Pozorište zvezdarište“, Festival pozorišnih predstava za decu „Festić“, Susreti lutkarskih pozorišta Srbije, Festival malih formi, Festival praižvedbi i dr) i osvojile su 34 nagrade. Predstave rađene po njegovim adaptacijama takođe su učestvovalе i osvajale nagrade na značajnim festivalima, među kojima su Grad-teatar Budva, Splitsko leto, Festival kamernog teatra „Risto Šiškov“ u Strumici i Festival crnogorskog teatra.

Za dramske tekstove Željko Hubač je nagrađivan 10 puta u zemlji i inostranstvu.

Drame su mu prevedene na engleski, nemački, ruski, bugarski i poljski jezik.

Kao dramaturg je radio u značajnim teatrima u Srbiji i regionu. Profesionalno se bavi i pozorišnom režijom.

Autor je većeg broja realizovanih televizijskih emisija, dva igrana serijala i jedne TV drame.

Pisao je pozorišnu kritiku za dnevni list „Danas“. Objavljivao je teatrološke eseje u domaćim i inostranim časopisima. Član je srpskih sekcija IATC-a (Međunarodnog udruženja pozorišnih kritičara i teatrologa) i ITI-a (Međunarodnog teatarskog instituta). Dugogodišnji je novinar i kolumnista, član NUNS-a.

Bio je urednik izdanja Muzeja pozorišne umetnosti Srbije i pozorišnog časopisa „Teatron“, glavni urednik Izdavačke delatnosti Narodnog pozorišta u Beogradu i dramaturg Srpskog narodnog pozorišta u Novom Sadu. Trenutno je dramaturg Narodnog pozorišta u Beogradu.

Često svoje biografije završava rečenicom: „Živi u Zemunu – sa Anđelima“.

Izvedeni dramski tekstovi:

- *Bliži nebu* (igran i kao *Osamdesetdeveta*)
- *Bliži vatri*
- *Bliži zemlji*
- *Koplje* (po motivima romana *Dorotej Dobrila Nenadića*)
- *'Ajduci su opet među nama* (igran kao *Klanac* i *Bilo jednom na Balkanu*)
- *Otmica i vaznesenje Julijane K* (igran i kao *Komšije su krive* i kao *Ratko i Julijana*)

- *Kosovska...*

- *Bizarno*

Drame za decu:

- *Mala sirena*
- *Lepotica i zver*
- *Carevo novo odelo u zemlji čuda*
- *Čarobna svirala vilenjaka Milana*
- *Uspavana lepotica*
- *Razmaženi princ* (igran kao *Začarano kraljevstvo* i *Princ nevaljalac*).

Neizvedeni dramski tekstovi:

- *Berlinski zid*
- *Sudija* (dramatizacija istoimenog romana Vuka Draškovića)
- *Vojvođanska elegija* (dramatizacija romana Đorđa Balaševića *Tri posleratna druga*).

priređila Jelica Stevanović

Željko Hubač

**BIZARNO
Drame**

Izdavači

KIZ ALTERA
Šabačko pozorište

Za izdavače

Milan I. Arnaut
Zoran Karajić, direktor

Lektura i korektura

Jelica Stevanović

Dizajn korica

Jovan Tarbuk

Prelom

Studio AR...T

Štampa

KIZ ALTERA, Beograd

Tiraž

300 primeraka

Štampa završena

septembar 2012.

Plasman

KIZ ALTERA

Beograd, Živojina Žujovića 2

Tel. +381 11 308 72 78

kizalter@eunet.rs, www.alterabooks.com

ISBN xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

(351)